Liber sermonũ sancti leonis primi pape doctoris floridissi mi ac eloquentissimi incipit fe liciter Sermo primus de ordinatione sua in pontificem

L Audem domi loquaẽ os me um: et nomen sanctũ eiꝰ ani ma mea et spi ritꝰ caro ac lin gua bñdicat Quia nõ vereain de ĩ ingrate mentis indicium est bñficia tacere diuina · et sa tis dignum est a sacrificijs do minice laudis. obsequiũ conse crac͞ois pontificis ĩchoare · qꝛ in hũilitate nr̃a mẽor fuit no stri dñs et benedixit nobis · qꝛ fecit mirabilia magna solꝰ vt presentẽ me concerneret vestre sanctitatis affectio quẽ fecerat necessitas longe pegrinac͞ois absentẽ · Ago igiẽ deo nostro gr̃as sempqꝫ acturus ꝓ omni bus que retribuit michi: vestri quoqꝫ fauoris arbitrium debi ta gr̃aꝝ actione cõ celebro . eui denter intelligens · quantũ mi chi reuerencie amoris et fidei possint studia vr̃e dilc͞ois ĩpẽ dere aĩaꝝ vestrarũ salutem pa storali sollicitudĩe cupiẽti: qui tam sanctum de me nullis ad modũ p̃cedentibꝫ meritis iudi ciũ protulistis Obsecro igitur per misericordias dñi · iuuate votis quẽ desiderijs expetistis vt spũs gratie maneat in me et iudicia vestra non fluctuent Prestet in cõmune omnibꝫ no bis pacis bonũ. qui nobis stu dia vnanimitatis infudit : vt omibꝫ diebꝫ vite mee ĩ omni potentis dei seruicium ⁊ vestra patus obseq̃a cũ fiducia pos sim dñm dep̃cari · pater sancte cõserua eos ĩ nomĩe tuo quos dedisti michi: sempqꝫ vobꝫ ꝓfi cientibꝫ ad salutẽ magnificet anima mea dominũ · et ĩ futuri retributione iudicij ita michi apud iustũ iudicem sacerdocij mei ratio subsistat vt vos mi chi per bona opera vestra sitis gaudium: vos corona · q̃ bona volũtate sincerũ presentis vite testimoniũ prestitistis · Hono rabilẽ igiẽ michi dilc̃issimi ho diernũ diem fecit diuina dig natio · que dũ hũilitatem meã in summũ gradum ꝓuehit qꝫ neminẽ suorũ sperneret demon strauit Vnde etsi necessariũ est trepidare de meritis: religiosũ tamẽ est gaudere de dono . qm̃ qui michi oneris ẽ auctor ipse est administrac͞ois adiutor: et ne sub magnitudinis gratia succumbat ĩfirmus: dabit vir tutẽ qui cõtulit dignitatẽ · Re currente igiẽ per suũ ordinem die quo me dominꝰ episcopa lis officij voluit habere p̃ncipi um · vera michi in gloriam dei est causã letandi Qui michi vt

multū a me diligeretur multa
dimisit Et vt mirabilē faceret
gratiā suā: in eū munera sua
cōtulit· in quo meritoꝝ suffra-
gia nō inuenit Quo ope suo do
minus quid cordibus nostris
īsinuat quid ue cōmendat· nisi
vt de sua iusticia neō ꝑsumat
et de ipsi⁹ misericordia nemo
diffidat: Que tūc euidēti⁹ ꝑmi
net: qū peccator sanctificat̄ et
abiect⁹ erigitur· Neqꝫ enī de
qualitate nr̄oꝝ opū pendet ce
lestiū mensura donorū: aut in
isto seculo ī quo tota vita tēp-
tatio est· hoc vnicuiqꝫ tribuit̄
quod meretur· Ubi si īiq̄tates
dn̄s obseruaret· nullus iudici
um suū sustineret Magnifica
te igit̄ dilc̄issimi dn̄m meū: ⁊
exaltemus nomē eius in inuicē
vt tota ratio celebritatis hodi
erne· ad laudē sui referat̄ auc
toris Nā qd̄ proprie ad effec-
tū aīmi mei ꝑtiēt· cōfiteor me
plurimū de omnmū vestrum de
uocōe gaudere Cūqꝫ hāc vene
rabiliū ꝯsacerdotū meorū splē
didissimā frequentatiōem vi'
deo: āgelicū nobis in tot sanc
tis sentio interesse cōuentum·
nec dubito abundantiori nos
hodie diuine presentie gracia
visitari· quando simul assunt
et vno lumine micant· tot spe
ciosissima tabernacula dei tot
mēbra excellētissima corporis
xp̄i· Nec abest vt cōfido ab h̄

cetu etiā beatissimi petri apli·
pia dignatio et fida dilectio·
Neqꝫ vestram deuotionem il'
le deseruit· cuius vos reuerentia
congregauit De vestro itaqꝫ et
ipse gaudet affectu: et ī consor
tibus honoris sui obseruantiā
dominice institutionis ample
ctitur· probans ordinatissimā
tocius ecclesie caritatem: que
in petri sede petrū suscepit· Et
a tanti amore pastoris: nec in
persona tam imparis tepescit
heredis Ut ergo hec pietas di
lectissimi quam erga humilita
tem meam· vnanimiter exhi'
betis· fructum sui studij conse'
quatur· misericordissimam dei
nostri clemētiam supplices ob'
secrate· vt diebus nostris ex-
pugnet expugnantes nos·
muniat fidem nostram: mul-
tiplicet dilectionem· augeat ⁊
pacem· meqꝫ seruulum suum
quem ad ostendendas diuiti'
as grē sue· gubernaculis eccle
sie voluit presidere: Sufficien
tem tanto operi et vtilem ves-
tre edificatiōi dignetur effice
re· et ad hoc tempora nostre
seruitutis extendere: vt profi
ciat deuotioī· quod fuerat lar-
gitus etati Per ihesum xp̄ris'
tum dominum nostrū cui est
honor cum patre et spiritu san
cto eadem potestas vna diuini
tas· per īfinita secula seculoꝝ·
De eodem sermo secundus·

Quociēs nobis miā dei
donorū suorū dies re-
nouare dignaꝛ · iusta
dilectissimi et racōnalis causa
letādi ē : si officij origo suscep-
ti · ad laudē sui referaꝛ aucto-
ris · Hanc eni obseruanciam ·
omnibꝰ quidē sacerdotibꝰ con
gruā · sed michi maxime neces
sariam esse cognosco · Quoniā
respiciens ad exiguitatis mee
tenuitatem · et ad suscepti mu
neris magnitudinē · etiā ego
propheticū illud debeo ꝓcla-
mare · Domine audiui auditū
tuū et timui : consideraui opa
tua et expaui Quid enim tam
insolitum tam pauendum · ꝙ
labor fragili · sublimitas hu-
mili · dignitas nō merenti · Et
tamen nō desperamꝰ neqꝫ de-
ficimus · quia nō de nobis sed
de illo presumimus qui opaꝛ
in nobis · Unde et dauiticum
psalmum dilectissimi non ad
nostrā elacionem sed ad cristi
domini gloriam consona voce
cantauimꝰ · Ipe enī est de quo
prophetice dictū est Tu es sa-
cerdos ieternū scdm ordinem
melchisedech Hoc ē · nō secun-
dū aaron cuiꝰ sacerdotiū per
propagīnem sui seminis cur-
rēs · temꝑalis ministerij fuit ·
et cum veteris testamenti lege
cessauit Scdm ordinē melchi
sedech in quo eterni pontificis
forma precessit · et dum quibꝰ
parentibus sit editus nō refer
tur · ille ī eo intelligiꝛ ostendi ·
cuius generacō nō potest enar
rari Denīqꝫ cum huius diuini
sacerdocij sacramentū etiā ad
hūanas puenit functioēs · nō
per generacionū tramitē cur-
ritur · nec quod caro ꝛ sanguis
creauit eligiꝛ · ꝟ cessante ꝓuile
gio patrū et familiarū ordine
pretermisso · eos rectores eccle
sia accipit · quos spūs sanctus
ꝑparauit · vt in populo adop-
cōnis dei cuius vniuersitas sa
cerdotalis atqꝫ rgalis est · non
prerogatiua terrene originis
obtineat vnctionē · sed digna-
cio celestis gratie gignat anti
stitē Quāuis ergo dilectissimi
ad explendā nostri officij ser-
uitutem ꝛ infirmi inueniamur
et segnes · dum si quid deuote
ac strennue agere cupimus ip
sius condicōnis nostre fragili
tate tardamur · habētes tamē
incessabilē propiciationē om-
nipotentis ꝛ perpetui sacerdo
tis · qui similis nostri · equalis
pri · diuinitatē vsqꝫ ad huma
na submisit · humanitatē vsqꝫ
ad diuina prouexit · digne et
pie ď ipsius constitucōne gau
demꝰ · Quoniam et si multis
pastoribꝰ curam suaꝝ ouium
delegauit ipse tamē dilecti gre
gis custodiā non reliquit · De
cuiꝰ pncipali eternoqꝫ ꝑsidio
etiā apostolice opis munimē

accepim9 · qđ vtiq3 ab opere suo nō vacat : et firmitas fun damēti cui toci9 ecclīe supstrui tur altitudo nulla icūbentis si bi tēpli mole lassescit · Solidi tas eīn illius fidei que ī aposto lorū principe est laudata · ppe tua est · Et sicut pmanet quod ī xp̄o petrus credidit · ita per' manet qđ in petro xp̄us īstitu it Cū eīn sicut euāgelica lectio ne reseratum ē · īterrogasset do min9 discipulos quē ipsū mul tis diuersa opinātibus crede' rent · respōdissetq3 btūs apos- tolus petrus dicēs · tu es xp̄s filius dei viui · dn̄s ait · Beat9 es symō bariona · quia caro et sanguis ñ reuelauit tibi · ß pa- ter meus qui in celis ē · Et ego dico tibi · qz tu es petrus · et su per hāc petram edificabo eccle siam meā : et porte īferi nō pre ualebūt aduersus eam Et tibi dabo claues regni celorum Et qđcūq3 ligaueris sup terrā : erit ligatū et in celis Et quodcūq3 solueris sup terrā erit solutū et ī celis · Manet ergo dispositō veritatis · et beatus petr9 ī ac- cepta fortitudine pseuerās sus- cepta ecclesie gubernacula non reliquit Sic eīn pre ceteris or- dinatus · vt dū petra dicit dū fundamentū noiat · dū regni celorū ianitor cōstituit · dū li- gādorum soluēdorūq3 arbiter mānsura etiam in cel' iudiciorū

definitione preficit · q̄lis ipsi cum xp̄o esset societas · per ip sa appellationum eius misteria nosceremus · Qui nūc plenius et potenti9 ea que sibi commis sa sūt pagit · et omnes partes offitiorum atq3 curarū ī ipso et cum ipso · p quem est glorifi catus exequitur · Si quid itaq3 a nobis recte agitur · recteq3 di scernitur : si quid a misericordi a dei cotidianis supplicationi- bus obtinetur · illius est ope' rum atq3 meritorum · cuius in sede sua viuit potestas · excel- lit auctoritas Hoc enim obti- nuit dilectissimi illa confessio : que a deo pr̄e aplico inspirata cordi · omnia humanarum opinionum incerta transcen- dit · et firmitatem petre q̄ null' impulsionibus quateretur ac cepit · In vniuersa namq3 ec- clesia tu es xpristus filius dei viui cotidie petrus dicit : et omnis lingua que dominum confitetur magisterio huiꝰ vo cis imbuitur · Hec fides diabo lum vincit · et captiuorum e- ius vincula dissoluit · Hec eru' tos mundo : inserit celo : et por te inferi preualere aduersus e am non possunt Tanta enim diuinitus soliditate munita ē vt eam nec heretica numquā prorumpere prauitas nec pa gana potuerit superare perfi dia · Hiis igitur modis vos

dilectissimi racõnabili obseqo
celebrat hodierna festiuitas:
vt ī psona humilitatis mee il-
le intelligatur. ille honoretur.
in quo ꝛ omniū pastoꝝ sollici
tudo. cū commēdataꝝ sibi oui
um custodia pseuerat. et cuiꝰ
etiam dignitas in indigno he
rede nō deficit. Vñ venerabiliū
quoqꝫ fratrū et cōsacerdotum
meorū desiderata michi ꝛ ho-
norāda presentia. hinc sacra-
tior est atqꝫ deuotior. si pietatē
huius officij in quo adesse di-
gnati sunt. ei principaliter re
ferunt. quem non solum huiꝰ
sedis presulē. sed ꝛ omniū epi
scoporū nouerūt esse primatē
Cū ergo cohortaciones nr̄as
auribꝫ vestre sanctitatis adhi
bemꝰ. ipsum vobis cuius vice
fungimur. loqui credite. quia
ꝛ illiꝰ affectu monemus. et nō
aliud vobꝭ ꝙ quod docuit pre
dicamꝰ. obsecrātes vt succin-
cti lūbos mētis vestre. castam
ꝛ sobriam vitam in dei timore
ducatis: nec cōcupiscēcijs car-
nis mens principatus sui obli
ta cōsentiat. Breuia et caduca
sūt terrenaꝝ gaudia volupta-
tum: q̄ ad eternitatē vocatos.
a semitis vite conātur auerte-
re. Fidelis ergo et religiosus
animꝰ ea que sūt celestia cōcu
piscat. ꝛ diuinarū pmissionū
auidus. in amorē se incorrup
tibiꝭ boni. et ī spem vere lucis
attollat. Certi autē estote dile
ctissimi ꝙ labor vester quo vi-
cijs rn̄stitis. ꝛ carnalibꝫ deside
rijs repugnatis. placēs in cō
spectu dei est atqꝫ p̄ciosus. nec
solū vobis sed etiā michi apud
dei misericordiā pfuturꝰ. quia
de profectu gregis gloriatur
cura pastoris. Corona ei mea
sicut apostolus ait. ꝛ gaudiū
vos estis. si fides vestra que ab
inicio euāgelij in vniuso mun
do p̄dicata est. in dilectione ꝛ
sanctitate pmanserit. Nam li-
cet omnē ecclesiā que ī toto or
be est terrarū. cunctis oporteat
florere virtutibus. vos tn̄ pre
cipue int̄ ceteros populos de
cet meritis pietatis excellē. q̄s
in ipsa aplice petre arce fūda-
tos. ꝛ dominus noster ihesus
cristus cum omnibꝫ quos ide
mit ꝛ beatus apostolꝰ petrus
pre omnibꝫ erudiuit. p cristū
dominū nostrum:

De eodē sermo tercius.

Gaudeo dilcāssimi de re
ligioso vestre deuotio-
nis affectu. et deo gra
tias ago ꝙ in vobis pietatem
cristiane vnitatis agnosco Si
cut enī ipsa frequētia vestra te
statur intelligitis diei huiꝰ re
cursum ad leticiā ptinē cōmu-
nem. et honorem celebrari to
cius gregis p annua festa pa
storis Nam licet vniuersa ec-
clesia dei. distinctis ordinata sit

gradibꝰ·vt ex diuersis mem-
bris sacrati corpis subsistat in
tegritas: nos tamen omnes si
cut ait aplūs in xpristo ihesu
vnum sumus: Nec quisq̄ ab
alterius ita est diuisus offitio
vt nō ad cōnexionem pertine-
at capitis · cuiuslibet humili-
tas portionis In vnitate igit
fidei atq; baptismatis·īdiscre-
ta nobis societas dilectissimi et
generalis ē dignitas · sm̄ illō
beatissimi petri apli sacratissi-
ma voce dicentis: et ipsi tamq̄
lapides viui superedificamini
ī domos spiritales· sacerdotiū
sanctum· offerentes spiritales
hostias acceptabiles d'o p ihe
sum xpristum· et infra· vos āt
genus electum· regale sacerdo
tium· gens sancta· populꝰ ac-
quisitionis Omnes eni ī xpri-
sto regeneratos crucis signum
efficit reges: sancti spiritus ve-
ra vnctio consecrat sacerdotes
vt preter istam spetialem nos
tri ministerij seruitutem· vniu
si speciales et rationales xpris
ti agnoscant se regij generis ·
et sacerdotalis officij esse con
sortes Quid enim tam regiū ·
q̄ subditum deo animum sui
corporis esse rectorem: Et q̄d
tam sacerdotale· q̄ vouere doi
no conscientiam puram: et im
maculatas pietatis hostias de
altari cordis offerre: Quod cū
omnibus per dei gratiam cō-
mune sit factum · religiosum
vobis atq; laudabile est et de
die prouectionis nostre· quasi
de propo honore gaudere · vt
vnum celebretur in toto eccle
sie corpore pontificij sacramē-
tum· quod effuso benedictiōis
vngento· copiosius quidem in
superiori profluxit s; nō par-
ce etiam in inferiora descēdit ·
Cum itaq; dilcīssimi de cōsor-
tio istius muneris magna no
bis materia sit communium
gaudiorum: verior tamen nob
et excellentior erit causa letādi
si non in nostre humilitatis
consideratione remoremur· cū
multo vtilius: multoq; sit dig
nius · ad beatissimi petri apo
stoli gloriam cōtemplandam
aciē mētis attollere et hūc diē
i illiꝰ potissim̄ veneratiōe celebra
re: q̄ ab ipso oim carismatū fō
te tā copiosis ē irrigatꝰ vt iūda
tus· vt cū multa solꝰ acceperit ·
nichil ī quēq̄ sine ipsiꝰ pticipa
tiōe trāsierit Verbū eī caro fac
tū fuerat· et hitabat iā ī nobis: et
reparādo humano gn̄i totū se xp̄c
īpēderat· Nichil īdispositū sa
pie: nichil erat arduū ptāti· fa
mulabāt elementa· ministrabāt
spūs· āgeli seruiebāt: nec vllo
modo poterat inefficax esse sa
cramentum· quod simul ipsi-
us deitatis vnitas operabatur
et trinitas · Et tamen de toto
mundo vnus petrus eligitur·

qui et vniuersarū gentiū voca-
cioni et omnibꝰ apl'is cūctisq̄
ecclesie patribus preponatur·
vt quāuis in populo dei multi
sacerdotes sint· multiq̄ pasto
res oēs tñ ꝓprie r̄gat petrus
quos pricipaliter regit ⁊ xp̄s
Magnū et mirabile dilc̄issimi
huic viro cōsorcium potencie
sue tribuit diuīa dignacio· Et
si quid nī eo cōe ceteris voluit
esse patribus· nūquam nisi ꝑ
ipsum dedit· quicq̄d alijs non
negauit· Omnes deiq̄ apl'os
dñs quid de se homines opinē
tur interrogat· ⁊ tā diu sermo
respōdentiū cōis est q̄diu hūa
ne intelligētie ābiguitas expli
cat At vbi· quid habeat disci
puloꝝ sensus exigitur· prim⁹
est i domini ɔfessiōe· q̄ prim⁹
est in apl'ica dignitate Qui nī
dixisset· tu es xp̄s filius di viui
Respondit ei ihesus· Beatus
es simon bariona quia caro et
sanguis nō reuelauit tibi· sed
pater meus qui in celis est Id
est· ideo beatus es· quia pater
me⁹ te docuit: nec terreā opio
te fefellit· sed inspiracō celestis
īstruxit· Et nō caro et sanguis
sed ille me tibi cuius sum vni-
genitus filius īdicauit Et ego
dico tibi· hoc ē· sicut tibi pater
meus manifestauit diuītatem
meā· ita et ego notā tibi facio
excellenciam tuam· quia tu es
petrus· idest· nī ego sum inuio

labilis petra· ego lapis angu
laris· q̄ facio vtraq̄ vnū· ego
fundamentū· preter quod nēo
p̄t aliud ponē: tamē tu quoq̄
petra es quia mea virtute soli
daris: vt que michi p̄tāte sūt
propria· sint tibi mecum par-
ticipacōne cōia Et super hanc
petrā edificabo ecclesiam meā
et porte inferi non p̄ualebunt
aduersus eā· Sup hanc inq̄t
fortitudinem eternum extruā
templū· et ecclesie mee celo in-
serenda sublimitas in huius fi
dei caritate consurget hanc cō
fessionem porte inferi non te-
nebūt. mortis vincula non li-
gabunt· Vox enim ista. vox vi
te est Et sicut confessores suos
in celestia ꝓuehit: ita negato
res ad īferna demerget· Prop
terq̄d dicitur beatissimo petro
Tibi dabo claues regni celoꝝ
et quecunq̄ ligaueris sup ter
ram: erunt ligata et in celis et
quecunq̄ solueris super terrā
erunt soluta et in celis· Tran
siuit quidem etiā in aplos vis
potestatis istius: et ad omnes
ecclesie principes· decreti hui⁹
constitucō cōmeauit· Sed non
forte sine causa vni ɔmēdauit
quod omnibꝰ intimet: Petro
enī hoc ideo singulariter credi
tur· quia cunctis ecclesie recto
ribꝰ· petri forma ꝑponit Ma
net ergo petri priuilegiū vbicū
q̄ ex ipsius fert eq̄tate iudiciū

nec minia ẽ vl' seueritas vl' re-
missio vbi nichil erit ligatum
nichil solutũ nisi q̃d btũs pe-
trus aut soluerit aut ligaueit
Instante aũt passione sua doi
nus que discipulorum erát tur
batura cõstãtiam· simõ inquit
simõ· ecce sathanas expostula
uit vos vt cribraret sicut triti-
cum· ego aũt rogaui pro te vt
nõ deficiat fides tua· Et tu ali-
qñ conuersus· cõfirma fratres
tuos: vt nõ itretis in temptati
onem· Cõe erat omnibus apo
stolis piculum de temptatione
formidinis: et diuine ꝓtectio
nis auxilio pariter indigebant·
qm̃ diabolus omẽs exagitare
oĩs cupiebat elidere· et tamẽ
specialr a domino petri cura su
scipitur· et pro fide petri ꝓprie
supplicatur tãq̃ aliorum stat⁹
certior sit futurus· si mens pri
cipis victa nõ fuerit In petro
ergo omniũ fortitudo munit·
et diuine gratie ita ordinat aux
iliũ· vt firmitas q̃ per xp̄m pe
tro tribuit: per petrum apos-
tolis cõferatur Cũ itaq3 dilcĩs
simi tãtum nobis videam⁹ p̄si
diũ diuinitus istitutum· ratio-
nabiliter et iuste in ducis nos-
tri meritis et dignitate letam²
gratias agẽtes sempiterno re
gi redemptori nostro dño ihe
su xp̄o: qui tãtam potentiã de
dit ei· quem totius ecclẽe prin
cipem fecit: vt si quid etiã nr̃is

tpibus rite p nos agit recteq3
disponit· illi⁹ opibus· illi⁹ sit
gubernaculis deputãdum· cui
dictum ẽ: et tu cõuersus confir
ma fratres tuos: et cui pt⁹ re
surrectionem suam dñs ad tri
nam eterni amoris ꝓfessionẽ
mistica insinuatione ter dixit·
pasce oues meas· quod nunc
procul dubio facit· et mãdatum
domini pius pastor exequitur
cõfirmans cohortationib⁹ suis
et pro nobis orare nõ cessans
vt nulla temptatione supem²
Si aũt hãc pietatis sue curam
oĩ populo dei sicut credendum
ẽ vbiq3 p̄tendit· q̃to mag no
bis alũpnis suis opẽ suã dig
natur ĩpẽdere· apd' q̃s ĩ sacro
beate dormitiõis thoro· eadẽ
q̃ p̄sedit carne requescit Illi g°
hũc seruitutis nostre natalicũ
diem· illi ascribam⁹ hoc festũ:
cuius patrocinio sedis ipsius
meruimus esse cõsortes· auxi
liante nobis per omnia gra-
tia domini nostri ihũ cristi qui
viuit et regnat ⁊c:
De collectis sermo p̄m⁹·

[M]ultis diuinarum scrip
turaꝝ testimonijs edo
cemur· quãtum elemo
sinarum meritum· et quãta sit
virtus Certũ est enim vnũquẽ
q3 nostrũ aĩe sue benefacere· q̃
ciẽs misericordia sua ĩopie suc
currit aliene· Prõpta g° dilcĩ
et facil' apd' nos eẽ largitas d3

Si credimus id sibi vnūquēq;
prestare quod indigētibus tri
buit · Thesaurū eni condit in
celo · qui xp̄m pascit in paupe
Benignitatem itaq; in hoc et
dispensacōnem diuine pietatis
agnosce Jdcirco eni te habun
dare voluit vt per te alius nō
egeret . et per ministeriū opis
tui · pauperem ab egestatis la
bore · te a peccatoꝝ multitudie
liberaret O mira prouidentia
et boitas creatoris vt vno fcō
duobus vellet esse succursum ·
Ventura igitur dnīca dies col-
lectarū futurus est : Hortor et
moneo sanctitatē vestram · vt
singuli quiq; et pauperū mei-
neritis et vestri · et pro possibili
tate viriū vestraꝝ intelligatis
in egentibꝫ xp̄m qui tm̄ nobis
pauperes cōmendauit vt se in
ipsis vestiri suscipi testaret et
pasci · cristus dominus noster ·

De eodem sermo secundus ·

Notum vobis dilectissi
mi et familiare mãda
tum pastorali p̄dicac
hortatu · in opere misericordie
studeatis esse deuoti Qd' etiā si
nūq̄ a vestra sanctitate negli-
gitur nūc tamen ꝓmpcius est
et impensius exequendū quia
p̄imus collectaꝝ dies saluberri
me a sanctis patribꝫ institutꝰ
hoc exigit vt vnusquisq; ꝓut
votiuū atq; possibile ē · in vsus
atq; alimoniam pauperum de
vestris facultatibus conferatis
Scientes p̄ter illud regenera-
tionis lauacrum · in quo vniu
sorū ablute sunt macule pecca
torum · hoc remediū īfirmitati
hūane diuinitus esse donatū ·
vt si quid culparū in hac ter-
rena habitacōne ꝯtrahitur · et
elemosinis deleatur Elemosine
eni opa caritatis sunt · et sciml'
quia caritas opit multitudinē
peccatoꝝ Proinde dilectissimi
in secundam feriā spontaneas
collectiones vestras sollicite p̄
parate vt q̄cquid vobis de tē'
palibus substancijs dempseri
tis id multiplicatum in eterna
retributione sumatis ·

De eodem sermo tercius ·

Cristiane pietatis est
dilcīssimi vt que apo-
stolicis sunt tradicōni
bus instituta · per durāti de-
uotione seruentur Nam illi be
atissimi discipuli veritatis hoc
diuinitus īspirata cōmendaue
re doctrina : vt quociens ceci-
tas paganorum sup̄ institucō
nibus suis esset intentior · tūc
precipue populꝰ dei orationi
bus et opibus pietatis īstaret
Quoniam īmundi spūs quan
tum gentilium errore letantur
tamē vere religiois obseruātia
vruntur · et augusta iustitie vrūt
ipietatis auctorē · Cuiꝰ impia
et prophana commenta · ne sa
cratis dō vero cordibꝫ aliquid

polluc̄ois inferrent · beat⁹ ma
gister gentium p̄cauebat · cū
voce apostolica diceret Nolite
iugum cū infidelibus ducere ·
que enī pticipatio iustitie cum i
iquitate · aut q̄ societas luci ad
tenebras: et deinde vocem pro
phetica spūs adderet dicēs · Ex
ite exite · et immundū ne tetige
ritis · Vn̄ qm̄ ad destruēdas īsti
qui hostis insidias in die q̄ im
pij sub ydolorum suorum noīe
diabolo seruiebāt prouidentis
sime in sancta ecc̄ia prima est
instituta collectio · Volum⁹ di
lectionem vestram tertia feria
per omnes regionum vr̄arum
ecclesias cū volūtarijs elemosi
narum oblationib⁹ conuenire
In quo ope etiam si nō est om
nium equalis facultas · debet
esse par pietas · qm̄ fidelium lar
gitas nō de muneris pensatur
pondere s; de beniuolētie quan
titate habeant g° in hoc mīe
commertio etiam pauperes lu
crum · et ad sustentationē egen
tium de quātacunq; substātia
aliquid quod eos nō cōtristet
excerpant · Sit diues munere
copiosior · dum par aīo non sit
inferior Quāuis enī maior spe
retur redditus de maiore semē
te · pīt tamē etiam de exigua sa
tiatione multus fructus pueni
re iustitie · Justus ē eī iudex nr̄
et verax: qui neminē fraudat
mercede meritorum · et iō nos

curam pauperum vult habe
re: vt in future retributionis
examine · misericordibus quā
pmisit misericordiam largiat
xpūs dn̄s noster
De eodem sermo quart⁹

Misericordia dilc̄issimi
et iustitia dei formā re
tribuc̄onum suarum a
mundi constitutione dispositā
per doctrinam dn̄i nostri ihesu
xp̄i benignissima nobis expo
sitione reserauit · vt acceptis re
rum significationibus que fu
tura credim⁹ iam quasi gesta
nosseni⁹ · Sciebat enim redēp
tor noster atq; saluator · quan
tos fallacia diaboli per totum
mundum sparsisset errores · et
q̄ multis superstitionib⁹ maxi
mam sibi partem humani ge
neris subdidisset Sed ne vltr̄
per ignorantiam veritatis cre
atura ad ymaginem dei condi
ta · in p̄cipitia perenne mortis a
geretur · euangelicis paginis
iudicij sui inseruit qualitatem
que omnem hominem a calli
dissimi hostis reuocaret insidi
is cū iā nlli eēt incognitū q̄ bōis
sperāda p̄mia · et q̄ mal' eēnt ī
ferenda supplicia · Inceptor nāq;
ille · auctorq; peccati · primum
superbus vt caderet · deinde in
uidus vt noceret · quia in veri
tate non stetit · totam vim suā
ī mēdacio collocauit Oiaq; de
cepc̄onū gn̄a de h venenatissiō

artis sue fōte produxit · vt ab
illo bono qđ ipse propria cla-
tione pdiderat · spem humane
deuocōnis excluderet · eosq3 in
consortium dampnacōnis sue
traberet · ad quoꝝ ip̄e reconsi
liationē ptinere nō posš Quic
quid igit̄ hominū quibuslibet
ipietatibꝫ deū lesit · huius frau
de traductū · huiꝰ est nequicia
deprauatū · facile enī in omīa
vicia impulit q̄s in religiōe de
cepit Sciens autē deum nō so
lum verbis sed etiam factis ne
gari · multis quibꝫ auferre nō
potuit fidem sustulit caritatē:
et agro cordis ipsoꝝ auaricie
radicibus occupato · spoliauit
fructu opm · quos nō p̄uauit
cōfessione laborum · Propter
has ergo dilectissimi versucias
hostis antiqui scire nos voluit
ineffabilis benignitas cristi q̄
in die retribucōis de vniuersi
tate esset hoīm decernendum ·
vt dum in hoc tēpe legittimo
rum remediorum medicīa p̄-
betur · dum elisis repatio non
negatur · et qui diu fuerunt ste
riles pššt tandem esse fecundi ·
preueniatur disposita censura
iustitie · a nūq̄ a cordis oculis
diuine discretionis ymago dis
cedat Veniet enī in maiestatis
sue gloria dominus · sicut ipse
predixit · aderitq3 cū eo radiās
in splendoribus suis inumera
bilis angelicarum multitudo
legionū · congregabunt̄ ante
thronū potentie eius omnū
gentium populi · et quicq̄d ho
minū vniuersis seculis toto ter
rarū orbe ꝓgenitum est: in cō
spectu iudicantis astabit · sepa
bunt̄ ab iniustis iusti · a nocē
tibus innocentes Et cū prepa
ratū sibi regnum recēsitis mie
operibus filij pietatis accepe-
rint · exprobrabit̄ duricia ste-
rilitatis iniustis · a nichil hn̄tes
sinistri cōmune cū dextris · ī ig
nem ad diaboli et angelorum
eius tormenta dispositū · oīpo
tentis iudicis dāpnatione mit
tent̄ · cū illo habituri pene con
munionē · cuius elegerūt̄ face
re voluntatem · Quis igit̄ istā
sortem eternorū cruciatuū nō
pauescat · Quis mala nunq̄ fi
nienda nō timebit · Sz cū ideo
denūciata sit seueritas vt mīa
quereret̄ in diebus p̄ntibꝫ · cū
misericordie ē largitate viuen
dū · vt hoī post piculosam ne-
gligentiā ad pietatis opa reuer
tendi · possibile sit ab hac sen-
tēcia liberai · Hoc agit potēcia
iudicis · hoc grā saluatoris vt
relinquat impius vias suas ·
et ab iniquitatis sue cōsuetudi
ne peccator abscedat Misereā
tur paupm · q̄ sibi voluīt pcere
xp̄m · Faciles sint in alimenta
miserorū · qui cupiūt ad socie-
tatē ptinē felicū · Nō sit vilis
homī hō · nec in q̄q̄ despiciat̄

illa natura : quam rerum con
ditor suam fecit · Cui laboran
tium licet negare quod xp̄c si
bi profitetur impendi? Juuat
conseruus : et gratiā refert do̅i
nus · Cibus egeni regni celes-
tis est pretium : et largitor tē'
poralium heres efficitur eter'
norum · Unde autem exigua is
ta impendia tāta estimari taxa
tione meruerunt · nisi quia pō
dera operum caritatis lance pē
santur : et cum amatur ab ho̅i
ne quod deus diligit · merito ī
eius ascenditur regnum in cu-
ius transitur affectum? Ad ho
rum ergo operum dilectissimi
piam curam dies nos apostoli
ce institutionis inuitat · in quo
sanctarum collectionū prima
collectio est prudenter a patri
bus et vtiliter ordinata · vt qr
in hoc tempore gentilis quon
dam populus superstitiosius
demonibus seruiebat · contra ꝓ
phanas hostias impiorum · sa
cratissima a nobis elemosina
rum celebraretur oblatio Qd
quia incrementis ecclesie fruc
tuosissimum fuit · placuit esse
perpetuum Unde hortamur sā
ctitatem vestram vt per eccle
sias regionum vestrarum quar
ta feria de facultatibus vestris
quantum suadet possibilitas ꝛ
voluntas · expensas miserico
die conferatis vt possitis illam
beatitudinem promereri · in q̄

sine fine gaudebit · q̄ intelligit
sup egenū et paupē · Ad quē ī
telligēdū dilcissimi sollicita be
nignitate vigilandum est · vt
quem modestia tegit et verecū
dia prepedit iuenire possim?
Sunt enim qui palā poscere ea
quibus indigent erubescūt · et
malūt miseria tacite egestatis
affligi q̄ꝫ publica petiōe ꝯfun
di Jntelligēdi g° isti sūt · et ab
occulta necītate releuādi · vt h̄
ipo āpli? gaudeāt · cū et paup
tati eoꝝ ꝯsultū fuerit ꝛ pudori
Recte g° i egeno ꝛ paupe ipsi
us ihū xp̄i dn̄i nr̄i psoā sentit
q̄ cū eēt diues · sicut ait btūs a
plūs · paup fcūs ē · vt nos sua
pauptate ditaret Et ne deesse
nob̄ sui p̄ntia videret ita humili
tatis ꝛ glē misteriū tēpauit vt
quē regē ꝛ dn̄z ī maiestate pa
tris adorā? · eūdē ī suis paupi
bus pascēm? · liberādi ob h̄ in
die mala a dāpnaōe ꝑpetua ·
ꝛ ꝓ itellcā paupis cura · regni
celestis cōsortijs iserēdi Ut āt ī
oībꝫ dilectissimi placeat vr̄a de
uoco dn̄o · etiā ad hāc vos hor
tam² īdustriā · vt maīcheos v
biciqꝫ latētes vr̄is pbr̄is pub
licetis Magna ē pietas prode
re latebras impiorum · et ipsū
in eis cui seruiunt diabolū de-
bellare Contra istos eni̅ dilec
tissimi oēm q̄dē orbē terrarū ꝛ to
tā vbiqꝫ ecclām decꝫ fidei arma
arripē · h̄ vr̄a ī hoc ope deuoco

debet excellere qui in ꝓgenito
rib9 vestris euangelium crucis
xp̄i ab ipso beatissimorū apo-
stoloꝝ petri et pauli ore didi-
cistis. Nō sinant latere hoīes
qui legē per moysen datam in
qua de9 cōditor vniuersitatis
ostenditur. recipiendā esse nō
credunt: ꝓphetis et sancto spi
ritui ɔtradicunt: psalmos da
uiticos qui p vniuersam eccle-
siam cū omni pietate cātant:
dāpnabili īpietate ausi sūt re-
futare. xp̄i dn̄i natiuitatē sc̄dꝫ
carnē negant. passionē et r̄sur
rectionem eius simulatā dicūt
fuisse non veram. baptismū re
generationis totius gratie vir
tute dispoliāt. Nichil ē apud
eos sanctum. nichil integrum
nichil verum Cauendi sunt ne
cuiq̄ noceant: ꝓdendi sunt ne
in aliqua ciuitatis nostre pte
consistāt. vobis dilectissimi an̄
tribunal dn̄i proderit. qd̄ īdica
mus. quod rogamus. Dignū
est enī vt elemosinarum sacri-
ficio huius opis palma iūga'
tur. auxiliante nobis per oīa
domino nostro ihesu christo.:

De eodem sermo quintus

Apostolice tradicōis di
lectissimi instituta ser-
uantes. pastorali solli
citudine cohortamur vt diem
quē illi ab impiorū supsticōne
purgatum mie opib9 cōsecra-
runt. deuotione religiose con'
suetudinis celebremus. ostēden
tes apud nos auctoritatē pa-
trū viuere. eorūq̄ doctrinam in
nostra obia pmanere Quā scā
tante cōstitutionis vtilitas nō
preterito tantū tempori. s̄ etiā
nostre prospexit etati. vt qd̄ il
lis ad destructionem ꝓfuit va
nitatū. hoc nobis ꝓficeret ad
incrementa virtutū. Quid aūt
tam aptū fidei. quid tā cōueni'
ens pietati. q̄ egentiū iuuare
paupertatē. īfirmoꝝ curam susci
pere. fraternis necessitatibus
subuenire. et condicōis ppⁱe
in aliorum laborememinisse.
In quo ope quātū quis possit
solus veraciter ille discernit. q̄
nouit quid quibusq̄ cōtulerit.
Nō solum enī spūales opes
⁊ dona celestia deo donante ca
piūtur sed ⁊ terrene ⁊ corporee
facultates ex ipsius largitate
ꝓueniūt vt merito rationē ea
rum queritur9 sit. que nō ma
gis possidēda tradidit q̄ dis-
pensanda cōmisit. Muneribus
igitur dei iuste et sapiēter vtē
dum est ne materia opis boni
fiat causa peccati. Nā diuicie
qd̄ ad ipas spēs earū atq̄ sub
stancias pertinet bone sunt: et
hūane societati plurimū ꝓsūt
cum a beniuolis habent ⁊ lar
gis: nec illas ā luxuriosus ꝓ-
dit. aut auarus abscondit. vt
tam pereāt male condite q̄ in
sipienter expense: Quāuis enī

laudabile sit intemperantiam
fugere · et turpiũ voluptatum
dãpna vitare · multiq̃ȝ magni
fiet voluptates suas dedigneñ
tur occulere et in copia affluẽ
tes vilem atq̃ȝ sordentẽ horre-
ant parcitatẽ non est tamẽ ta-
liũ aut felix habũdantia · aut
blãda frugalitas · si ipsis tãtũ
prope opes seruiunt · si eorum
bõis nulli iuuãt pauperes nul-
li fouẽtur infirmi si de magnar
habũdãtia facultatum nõ cap
tiuus redẽptionem non pegri
nus solaciũ nõ exul sentit auxi
liũ · Huiusmodi diuites egen-
tiores omnibus sunt egens ·
pdunt enim illos redditus q̃s
possũt habere perpetuos ·
et dum breui nec semp libero
meubant vsu · nullo iusticie ci
bo nulla misericordie suauita-
te pascuntur · foris splendidi i
tus obscuri · habũdãtes tem-
poralium : inopes eternorum ·
quia ipsi aĩmas suas fame af
ficiũt · et nuditate dehonestãt ·
qui de hijs que terrenis horre-
is cõmendarũt · nichil thesau-
ris celestibus intulerũt · Sed
forte sũt aliqui diuitum · qui li
cet nullis largitionibus pau-
peres ecc̃e soleãt adiuuare ·
alia tamen dei mãdata custo-
diãt · et inter diuersa fidei ⁊ p
bitatis merita venabiliter sibi
estimãt vnam deesse virtutem
Verum · hec tãta ẽ · vt sine illa
cetere etiam si sint prodesse nõ
possunt · Quãuis enĩ quis fidel
sit ⁊ cast⁹ ⁊ sobri⁹ · ⁊ alijs ma
ioribus õrn⁹ ĩsignibꝫ si mĩcors
tñ ñ ẽ : mĩaȝ ñ meẽ Ait eĩ dñs
btĩ mĩcordes qñ ipoȝ misẽbit
de⁹ Cũ ãt venerit fili⁹ hoĩs in
maiestate sua ⁊ sederit ĩ throno
glẽ sue ⁊ ꝯgregatis oĩbꝫ gẽtibꝫ
bonorum et malorũ fuerit fa-
cta discretio : in quo laudabũt
qui ad dexteram stabũt · nisi ĩ
operibus beniuolentie et cari-
tatis officijs · que ihesus xp̃us
sibi impensa reputabit · quoni
am qui naturam hominis suã
fecit ĩ nullo se ab hũana humi
tate discreuit Sinistris vero q̃d
obicietur nisi neglectus dilec-
tiõis · duritia ĩhũanitatis · ⁊ pau
peribꝫ mĩa denegata · q̃si nec ali
as v̾tutes dex̾ nec alias offẽsi
ões habeãt sinistri · ꝗ illo mag
no sũmoq̃ȝ iudicio · tãti existia-
bit l' largitatis benignitas l' teñ
citatis ĩpietas · vt p plenitudie
oĩm v̾tutũ · ⁊ p sũma oĩm cõ-
missoȝ · et p vnũ bonũ isti itro
ducãt ĩ regnũ · ⁊ p vnũ malũ
illi ĩ ignẽ mittãt etnũ Neõ v̾
dilc̃issimi de vit' sibi bone vite
meritis blãdiat · si illi defuerint
opa caritatis · nec de sui corpis
q̃litate secur⁹ sit q̃ nulla purifica
cõe mũdat · eleõsine enĩ pctã de
lẽt · mortem perimunt · et pe-
nã ppetui ignis extingunt ·
Sed qui ab earũ fructu fuerit

vacuus·erit ab indulgētia re-
tribuentis alien?·dicente salo
mone q̄ obturat aures ne au-
diat imbecilles et ip̄e iuocabit
dn̄m et non erit qui exaudiat
eum·vnde et thobias filiū su-
um p̄ceptis pietatis instituēs·
ex substancia īquit tua fac ele-
mosinam·et noli auertere fa-
ciem tuam ab vllo paupe·Ita
fiet·vt nec a te auertat̄ facies
dei Hec v̄tus omnes facit vti-
les esse virtutes·que ipsā quo
q₃ fidē ex qua iustus viuit q̄ q̄
sine opibus mortua noiat̄ sui
cōmixtione viuificat Quia si
cut in fide est opm racio·ita in
opibus fidei fortitudo·Dū er-
go tēpus habe? sicut ait apo-
stolus operemur quod bonū est
ad omnes·maxie ad domesti-
cos fidei·bonum aūt facietes
nō deficiamus·tpe eñ suo me
temus:p̄ns itaq₃ vita tp? est
sationis·et retribucionis tēp?
est messis·qū vnusquisq₃ semi
num fructū s̄m sationis sue p-
cipiet quantitatē De prouētu
aūt istius segetis nemo fallet̄
quia aīorum ibi magis q̄ ipē
diorum mensura trabit̄:et tā
tum r̄ddent exigua de exiguis
q̄tū magna de magnis·et iō
dilectissimi satisfiat apostoli in
stitutis Et quia die illo est p̄-
ma futura collectio·ōnes vos
deuocōni volūtarie preparate
et vnusquisq₃ s̄m suffitiēciam

suā habeat in sacratissima ob
lacione cōsortiū·exorabūt pro
vobis et ip̄e elemosine·et qui
vestris muneribꝫ iuuabunt̄ vt
ad omne op? bonū ydonei sp
esse possitis In xp̄o ih̄ū domi-
no nostro qui viuit et regnat
per infinita secula seculoꝝ·

Sermo prim? de ieiunio·xi

Fideliter dilec- mē-
tissimi atq₃ sapienter
creatoris nostri ītelli-
gamus exordium·inuenem?
hominē ideo ad ymaginē dei
conditum vt imitator sui esset
auctoris·q hanc esse naturalē
nr̄i generis dignitatē·si in nos
bis quasi in q̄dam speculo be-
nignitatis for̄ r̄splēdeat·ad quā
cotidie nos vtiq₃ r̄pat gratia
saluatoris·dum quod cecidit
in adā p̄mo·erigitur in scd̄o
Causa aūt repacionis nr̄e nō
est nisi mia dei quē non dilige
remus nisi nos prior ip̄e dili-
geret·et tenebras ignorancie
nostre veritatis sue luce discu-
teret·quod per sanctū ysaiam
dn̄s prenuncians ait Adducā
cecos in viam quā ignorabāt
et semitas quas nesciebāt faci
am illos calcare·faciā illis te-
nebras in lucē·et praua in di
recta Hec v̄ba faciam illis et
nō relinquā eos·q iterū inuen
tus sum inquit nō querentibꝫ
me·q palā apparui hijs q̄ me
nō interrogabant Quod quo

impletum fit· iohēs apostolus
docet dicens Scimus qm̄ filius
dei venit et dedit nobis sensum
vt cognoscamus verū· et simus
in vero filio eius Et iterū: nos
ergo diligamus deū: quomā
ipse prior dilexit nos Diligē
do itaq; nos deus ad imaginē
suā reparat: et vt in nob forma
mā sue bonitatis inueniat: dat
vnde ipsi quoq; qd operatur ope
remur· accēdēs scz mētiū nrarum
lucernas et igne nos caritatis
sue iflammās vt nō solum ip
sum sed etiā quicq̄d diligit di'
ligamus Nam si inter homines
ea demū firma amicitia ē· quā
morum similitudo sociarit· cū
tamen parilitas volūtatum se
pe in reprobos tendat affectus
quātum nobis optādum atq;
intendum est· vt nullo ab hijs
que deo sunt placita discrepe-
mus· De q̄ dicit ꝓpheta Qm̄
ira in indignatione eius et vi
ta in volūtate eius· qz nō aliter
in nobis erit dignitas diuine
maiestatis· nisi imitatio fuerit
volūtatis· Dicente itaq; domi
no· diliges dominum deū tuū
ex toto corde tuo et ex tota ani
ma tua· et diliges ꝓximū tuū
sicut teipsum· suscipiat fidelis
anima auctoris sui atq; recto'
ris imarcessibilem caritatē to'
tamq; se eius subiciat volūtati
in cuius operibus atq; iudicijs
nichil vacat a veritate iustitie
nichil a miseratione clementie
quoniam etsi magnis quis la
boribus· et multis fatigetur in-
commodis· bona est illi causa
tolerandi· qui se aduersis vel
corrigi intelligit vel probari·
Caritatis vero istius pietas p
fecta esse nō poterit· nisi diliga
tur eius proximus· quo nomi
ne nō hij tantum intelligendi
sunt qui nob amicitia aut pro
pinquitate iunguntur· sed om
nes prorsus homines cum qui
bus nobis natura communis
est· siue illi hostes sint siue so'
cij· siue liberi siue serui· Unus
enim nos conditor finxit vnus
creator animauit· eodem cunc
ti celo et aere· hijsdem vtimur
diebus ac noctibus Cumq; a
lij sint boni alij mali· alij iusti
alij iniusti· deus tamen omni-
bus largitor· omnibus est be
nignus· sicut licaonijs a pau-
lo et barnaba apostol' dicitur
de prouidentia dei· qui in pre-
teritis generationibus dimisit
omnes gentes ingredi vias
suas· et quidem non sine testi-
monio semetipsum reliquit·
bñfaciēs eis de celo dās pluui
ā et tpa fructifera· implēs cibo
et leticia corda nostra· Dedit
autem nob maiores diligendi
proximi causas grē xpiane la
titudo q̄ se p oēs ptes totius orb
extēdēs neinem hominem des-
peāt· dū doc; neinē neglig ēdū

Et merito etiã inimicos diligi et pro persecutoribus sibi precipit supplicari· qui ex omnibꝫ cotidie gentibus fractis oliue sue ramis germen inserens oleastri· de inimicis reconsiliatos de alienis adoptiuos· d' impijs facit iustos· vt õne genu flectatur celestiũ terrestrium ꝛ infernorum· et õnis ligua confiteatur· quia dñs ihesus xp̄us in gloria est dei patris Cũ ergo deus bonos nos esse velit· quia bonꝰ est· nichil nobis debet de eius iudicijs displicere· Nam nõ per õnia illi gratias agere· quid ẽ aliud· q̃ ex q̃dã parte eum reprehendere· Audet enĩ plerũqꝫ humana insipientia aduersus creatorem suũ non solum de inopia· sed etiã de copia murmurare· vt et cũ aliquid nõ suppetit querula· et cum quedam exuberent sit ĩgrata Multe messis dñs horreorum suorũ plenitudĩe fastidiuit et ad copiã vindemie fluentis ingemuit· nec de magnitudine fructuum gratulatꝰ· s de vtilitate cõquestus ẽ Si aũt ꝓles fuerit in susceptis ire seimibꝫ et castigacõe ꝓuentu vites oleeqꝫ defluxerint· accusãt annus· arguunt elementa· et nec aeri ꝑcitur neqꝫ celo· cũ fideles et pios discipulos veritatis nichil magis cõmendet et muniat q̃ ꝑseuerans in deum et indefessa laudatio· dicente aplo Semꝑ gaudete sĩe intermissione orate· in orationibꝫ gratias agite Hec enĩ voluntas dei est ĩ xp̄o ihũ in omnibꝫ vobis Huius aũt deuotionis queãdmodũ poterimus esse ꝑticipes nisi rerum varietas constantiã mentis exerceat· vt amor directus in deũ nec inter secũda superbiat· nec inter aduersa deficiat· Quod placet deo placeat ꝛ nob' De omni mensura munerum ipsius gaudeamꝰ Qui bene vsus magnis ẽ· bene vtatur et modicis· Tã nobis copia q̃ ꝑcitate consulitur· nec ĩ spiritalibꝫ lucris ãgustia grauabimur fructuũ· si fecũditas nõ arescat aiorum Oriatur de cordis agro· quod terra nõ dedit: semper illi quod largiatur occurrit cui bene velle nõ deficit Ad omnia igitur dilectissimi opa pietatis oĩm nobꝭ q̃litas ꝓsit annorũ· nec beniuolẽtiam cristianã difficultas tpalis ĩpediat Nouit dñs vasa hospitalis vidue vacuata cõplere: nouit aquas in vina cõuertere· Nouit de paucissimis panibꝫ milia esurientiũ saturare populorũ· et ille qui in suis pascitur· q̃ potuit augẽ dando potest multiplicare sumendo· Tria vero sunt q̃ maxĩe ad religiosas ꝑtinent actiones· orõ scꝫ ieiuniũ et elemosina· quibꝫ

exercendis · omne quidē tēpus
acceptum · sed illud ē studiosi
us obseruandū · quod aposto
licis accepim⁹ traditionibꝰ cō
secratum · sicut etiā dicim⁹ hic
mensis morem refert veteris i
stituti · vt tria illa de q̄bꝰ locu
tus sū diligentius exequamur
Oratione enī ꝓpiciatio dei q̄
ritur Ieiunio cōcupiscētia car
nis extinguit · elemosinis pec
cata redimuntur simulq3 per
omnia dei in nobis ymago re
nouatur · si et in laudem eius
semper pati et ad purificatio
nem nostrā sine cessatione sol
liciti et ad sustentationem ꝓxi
mi indefinenter simus intenti ·
Hec triplex obseruātia dilectis
simi omnium virtutum cōpre
hendit effectus Hec ad imagi
nem et similitudinem dei ꝑue
nit · qr in oracōnibꝰ ꝑmanet fi
des recta · in ieiunio inocēs vi
ta · in elemosinis mens benig-
na Quarta igitur et sexta feria
ieiunemus sabbato aūt apud
beatissimum petrum apostolū
vigilias celebremus q̄ ꝛ orati
ones et ieiunia et elemosinas
nostras precibus suis digna-
bitur adiuuare Per dūm nos
trum qui cum patre et spiritu
viuit et regnat p oīa ·

De eodem sermo secundus ·

Vod temporis ratio et
deuotionis nostre cō-
monet cōsuetudo: pas-
torali vobis dilectissimi sollici-
tudie ꝑdicamus · decimi mens
celebrandū esse ieiuniū Quo
pro consūmata perceptione om
nium fructuū · dignissimo lar
gitori eorum deo cōtinentie li-
bamen offert · Quid eī potest
efficatius esse ieiunio · cui⁹ ob
seruantia appropīquam⁹ deo
ꝛ resistentes diabolo vicia blā
da supamus: Semp enī virtu
ti cibus ieiunium fuit · De ab
stinentia deniq3 ꝓdeunt caste
cogitationes: rationabiles vo-
lūtates · salubriora cōsilia: ꝛ p
volūtarias affectiōes caro con
cupiscentijs morit · virtutibus
spūs innouatur Sed qr nō so
lo ieiunio aīarum nostrarum
salus acquiritur · ieiuniū nos-
trū misericordijs paupm sup-
pleamus Impendam⁹ virtuti
qd' subtrahimus voluptati · fi-
at refectio paupis abstinentia
ieiunātis · Studeam⁹ viduaꝝ
defēsiōi · pupilloꝝ vtilitati: lu
gētiū cōsolatiōi dissidētiū paci
Suscipiat pegrin⁹ · adiuuet
oppssus · vestiat nud⁹ · foueat
egrot⁹ · Vt q̄cūq3 nrm de iustis
laboribꝰ auctoi bonoꝝ oīm deo
sacrificiū h⁹ pietatis obtulerit
ab eodē regni celestis ꝑmiū pci
pe mereat Quarta i⁹ ꝛ sexta feria
ieiunem⁹: sabbato āt apd' be-
atū petrꝝ aplm̄ pit vigile⁹: cu⁹
suffrāgātibꝰ meritis q̄ poscim⁹ i
petrare possim⁹ · p xp̄m d · n ·

De eodem sermo tercius

IN domīco agro dilectissimi cuius operarij sumus optet nos prudenter atqz vigilanter spiritalē exercere curā. vt pseuerāti industria q̄ legittimis tēporibus sunt exequēda curātes. de sanctorum operū fruge letemur: Que si pigro ocio et inerti desidia negligant terra nr̄a nichil generosi germinis pariet: et spinis ac tribulis subdita non pducet que condēda sint horreis. sz que vrenda sūt flāmis Ager āt iste dilectissimi rorante desup grā dei fide muniť. ieiunijs exercetur. elemosinis seritur. orationibꝰ fecūdať vt inter plātacōes rigationesqz nostras nulla amaritudis radix pullulet. nec se īcremēta cuiusqz noxie stirpis attollāt. sz enecato omni semie vitiorum. cōualescat seges leta virtutum. Ad quam diligentiam oī quidem nos tempe pietatis adhortať sed in hijs diebꝰ qui huic opi sunt specialius prestituti maior animositas et cura est excitanda feruentior. ne quod piū est agere non indictum impiū sit negligere p̄dicatū: Decimi itaqz mensis ieiuniū ad qd caritatem vestram religioso pposito nouimus preparatā vnanimiter auxiliante christo celebrātes hortamur monētes. vt vnusquisqz scdm mensurā possibilitatis quā accepit a deo. ī bonis opibus enitescat. Quia et inimici nostri qui nostra sanctificatione torquentur. in hijs diebus quos ad maiorem obseruātiā nobis dispositos esse nouerūt. vehementius seuiūt et subtiliore insidiātur astutia vt alijs īmittendo metum inopie de largitatis expēsis. alijs inicīendo tristitiā de labore ieiunij. q plurimos a consortio huius deuotionis abducant: Contra quas dilectissimi septaciones vigilet in nobis pij cordis intentio. et a xpianis mētibus cogicacōnes diffidētie repellantur. Modicū est enim qd pauperi satis est: nec victus illius nec vestitus onerosus est. vile est quod esurit. vile quod sitit. et nuditas que īdiget opiti nō possit ornari: Et tn̄ dn̄s noster tā pius opm nostrorū arbiter. tā benignus est estimator. vt etiā pro calice aque frigide sit premium redditurus. Et quia iustus inspector ē animorum non impendiū solum opis. sed etiam affectum est remuneraturus operantis.

De eodem sermo quartus.

COnsiderer vos dilectissimi ad opa pietatis hortamur. quia experimētis didicimus libenter vos suscipere qd monemus. Scitis

nāq3 et de deo docente agnosci
tis ad eternū vobis gaudiū ꝑ
futuram · diuinoꝝ obseruātiā
mād atorum: in quibꝰ exequē
dis · qz hūana fragilitas ple-
rūq3 lassescit · et in multis ꝑ la
briam sue īfirmitatis offēdit ·
misericors et pius dominus re
media nobꝭ et adiutoria dedit
per q̄ veniam obtiere possimꝰ
Quis em̄ tot illecebras mūdi ·
tot īsidias diaboli · tot demq3
picula sue mutabilitatis eua-
deret · nisi demētia regis eterni
mallet nos repare q̄ꝑ pdere ?
Nā et qui iam redempti · iam
regenerati · iam filij lucis effec
ti sūt · q̄ꝑdiu tamen in hoc mū'
do qui totus in maligno ē posi
tus detienentur · q̄ꝑ diu infirmita-
ti carnis corruptibilia blādiū-
tur et tpalia · nō possunt istos
dies sine temptatione transire
Nec facile cuiquam prouenit
tam incruenta victoria: vt in
ter multos hostes frequen-
tesque conflictus · etiam si sit
liber a morte · sit quoq3 immu
nis a vulnere · Curandis igi
tur lesionibus quas sepe in-
cidūt · qui cū īuisibili hoste con
fligūt · triū maxime remedioꝝ
adhibenda est medicina · In o
rationis instantia · in castiga
tione ieiunij · in elemosine lar
gitate · Que cum pariter exer
centur · deus propiciatur · de
letur culpa · temptator elidi'
tur · Et hijs quidem presidijs
semper fidelis anima debet ac-
cingi · sed tunc studiosius pre
parari: cum hij assint dies
qui proprie sunt ad hec bene
ficia pietatis prestituti · De
quorum ordine est decimi hu-
ius mensis solempne ieiuniū
qd̄ nō negligendum ē · quia
de obseruātia veteris legis as-
sūptum est tāq̄ꝑ hoc de illis sit
q̄ inter discretiōes ciboꝝ · inter
baptismatum differētias · et a
nium pecudumq3 hostias esse
destiterūt Illa em̄ que rerū fi-
guras gerebāt · īpletisq3 figni
ficauere finita sūt: ieiunioꝝ vero
vtilitatem noui testamēti grā
nō remouit: et cōtinentiā sem-
per corpi atq3 anime ꝓfuturā
pia obseruatione suscepit Qm̄
sicut ꝑmanet apud ītelligētiā
xp̄ianam · dominum deum tu
um adorabis · et illi soli serui'
es: et diliges dn̄m tuum ex to-
to corde tuo et ꝓximum tuum
sicut teipsum · et cetera talium
mandatorum: ita q̄ in eisdem
libris de ieiunioꝝum sanctifica
tione et curatione preceptum ē
nulla interpretatione vacuat ·
In omni enim tempore · omni
q3 vita istꝰ secuti · ieiunia nos
contra peccata faciunt fortio
res · ieiunia cōcupiscentias vi-
cunt · temptationes repellunt ·
supbiā inclināt · ⁊ irā mitigāt
et oēs bone volūtatis affectus

ad maturitatem vocis virtutis enutriunt. si tñ in societate fidei beniuolentiã caritatis assumant: et inopibus mie se prudenter exerceant. Ieiuniũ eñ sine elemosina non tã purgatio aie. q̃ carnis afflictio ẽ. Magisq3 ad auaritiã q̃ ad cõtinentiam referendũ est. quãdo aliquis sic a cibo abstinet vt etiã a pietate abstineat. Nostra ergo ieiunia dilectissimi habundent fructibus largitatis: et in paupes xpi benignis sint fecũda muneribus. Nec terreãtur i hoc ope mediocres quia parũ sit qd possũt de sua facultate decipe. nouit dos omniũ vires et scit iuste inspector de qua mẽsura quisq3 quid tribuat. Dissimiles quidẽ substãtie similes erogationes habere nõ possũt. s3 equat plerũq3 merito. quod distat impendio. quia põt esse par aimus. etiam vbi ipar est census. Hec itaq3 vt adiuuante domino. pia deuotiõe curẽt. quarta et sexta feria ieiunem. sabbato vero apd beatũ apostolũ petrũ vigilias celebre. cuius oronibus adiuuati. i oĩbus dei miam 9sequamur.

De eodẽ sermo quintus.

S Ublimitas quidẽ dilectissimi gratie dei. hoc cotidie opatur i cordibus xpianis vt omne desiderium nostrũ a terreis ad celestia transferatur. Sed etiã psñs vita per creatoris opem ducitur vt per ipsius puidentiã sustinet. Quia idẽ largitor est tpaliũ q̃ pmissor ẽ eternorũ. Sicut ergo pro spe future felicitatis ad quam p fidẽ currim9 gratias deo agere debemus. q ad perceptionẽ tãte pparatiõis eruebimur. ita p hijs quoq3 cõmodis que singulorũ annorũ reuolutione cõsequimur. deus a nobis honorandus atq3 laudandus est. Qui sic terre fecunditatem ab initio dedit. sic pariendorum fructuũ leges i q̃busq3 germinibus ac seminibus ordinauit vt nũq̃ sua istituta deserẽt. sed in rebus cõditis benigna conditoris amministratio pmaneret. Quicq̃d ergo ad vsus hoim segetes vinee oleeq3 pepernt. totũ hoc diuine bonitatis largitate pfluxit. q̃ elemẽtorũ qualitate variata. dubios agricolarum labores clemẽt adiuuit vt vtilitatibus nostris vẽti ꝛ imbres. frigora ꝛ estus dies noctesq3 seruirent. Nõ eñ sibi ad effectus opm suorũ ratio humana sufficeret. nisi plãtationibus et rigationibus solitis dñs incremẽta preberet. vnde plenũ pietatis atq3 iustitie ẽ vt de hijs q̃ nobis celestis pr̃ misericorditer cõtulit. nos q̃q3 alios adiuuemus. Sunt enim plurimi qui nullam in agris.

nullam in vineis nullam būt
in oleis portionem · quorum ī-
opie de ea quam dominus de-
dit copia consulendum est · vt
et ipsi nobiscum deo pro terre
fecunditate bñdicāt ⁊ gaudeāt
possidētibꝰ fuisse donata · q̄ eti
am pauperibus ac peregrinis
fuerint facta communia · Fe-
lix illud est horreum · et omni
um fructuum multiplicatione
dignissimum · de quo egentiū
et debilium saturatur esuries ·
de quo releuatur necessitas pe-
regrini · de quo desiderium fo-
uetur infirmi · Quos ideo sub
diuersis molestijs iusticia dei
laborare pmisit · vt et miseros
pro paciencia · et misericordes
pro beniuolētia coronāret Huic
autem operi dilectissimi cū om
nia oportuna sint tempora · h
nunc precipue aptum est atq̄
conueniens In quo sancti pa-
tres nostri diuinitus inspirati
decimi mensis sanxere ieiuniū
vt omnium fructuum collecti-
one conclusa rationabilis deo
abstinentia dicaretur · et memi
nisset quisq̄ ita vti habundā
tia · vt circa se abstinentior et
circa pauperes esset effusior :
Efficacissima eñ pro peccatis
est deprecatio in elemosinis at
q̄ ieiunijs atq̄ velociter ad di
uinas cōscendit aures talibus
oratio eleuata suffragijs Qm̄
sicut scriptum est anime sue be
nefacit vir misericors · et nich
il vniuscuiusq̄ tam proprium
ē quod ipendat in proximū ·
Pars enim corporaliū faculta
tum que indigentibꝰ ministra
tur in diuitias transit eternas
Et ille opes de hac largitate
pariuntur · que nullo vsu mi-
nui nulla corruptione poterūt
violari Bti namq̄ misericor-
des qm̄ ipsorum miserebit deꝰ
et illis ipse erit sūma premij q̄
ē forma precepti Inter hec au
tem dilectissimi opera pietatis
q̄ nos deo magꝰ magisq̄ cōmē
dant · dubium nō est q̄ hostis
noster nocendi cupidus et pe-
ritus acrioribus inuidie stimu
lis incitetur · vt quos apertis
et cruentis persecutionibus im
pugnare non sinitur · sub falsa
xp̄iane nominis professiōe cor
rumpat · habens hereticos hu
ic nomini seruiētes · quos a ca-
tholica fide deuios · sibiq̄ sub-
iectos militaē ī castris suis sub
diuꝰ erroibꝰ fecit Et sic decipi
endis ꝑmis hoībꝰ misteriū sibi
ꝓpētis assūpsit · ita hoꝝ ligua
ad se ducēdos retōꝝ aīos vene
no sue falsitatis armauit · Sz
hijs īsidijs dilcīssimi pastorali
sollicitudīe īgētū dn̄s auxiliāt
occurrimꝰ ⁊ ne q̄d de sācto gre
ge peat ꝓcauētes · p̄mis vos d̄
nūtiacōibꝰ āmoneꝰ · vt labia ī
iq̄ ⁊ liguā dolosā a q̄bꝰ ꝓpha
aīaȝ suā liberāri poscit declietis

Quia sermo eorum sicut ait bea
tus apl'us serpit vt cancer hu
militer irrepunt·blāde capitāt
molliter ligant latenter occi-
dunt Veniunt em̄ sicut salua-
tor p̄dixit sub vestitu ouiū· in
tus aūt sunt lupi rapaces·q̄a
non possent veras et simplices
oues fallere nisi xp̄i noīe tege
rēt rabiem bestialem In hijs
aūt oībus operatur·qui cum sit
vere illuminationis inimic' in
lucis se angelum transfigurat
Huiꝰ āte basilides·hūiꝰ mar
cion callꝫ īgenio· hoc duce a-
gitur sabellius·hoc precipitaꝰ
rectore fotinus·huiꝰ ptāte fa
mulatur arri'· huius spiritui
seruit eunomiꝰ Tota denicꝫ
bestiarum taliū cohors hoc p̄
side ab ecclesie vītate discessit
hoc magr̄o a veritate discreuit
sed cū in cunctis puersitatibus
multiformem teneat principa
tum·arcem tn̄ sibi ī manichee-
orum strixit insania et latis-
simam ī eis aulam in qua ex-
ultātiꝰ se iactaret īuenit·vbi nō
vnius prauitātis spetiem· sed
omniū simꝰ errorum īpietatū
qꝫ mixturam gn̄aliter posside
ret Quod em̄ ī pagaīs ꝓpha
num·qd̄ in iudeis carnalibus
ceciī· quod in secretis magice
artis illicitū·quod denicꝫ in oī
bus hereticis sacrilegū atqꝫ
blasphemū est·hoc in ipos q̄
si ī sentinam quādam cū oīnū

sordiū concretione confluxit· vn̄
vniuersas eorum īpietates ac
turpitudines enarrare plon-
gum est· Supat em̄ verborū
copiam·criminum multitudo
Ex q̄bꝫ ad indicādum pauca
sufficiunt·vt de hijs q̄ audieri
tis etiam illa que verecunde p̄
termittimꝰ estimetis De factis
tamē eorum q̄ apud illos tam
obscena sunt q̄ȝ nephāda·qd̄
inquisitioni nostre dn̄s manife-
stare voluit n̄ tacemꝰ· ne q̄sq̄
putet nos de hac re dubie fa-
me et incertis opinionibus credi
disse Residentibus itacꝫ mecū
episcopis atqꝫ p̄sbiteris· et in
eundē consessum xp̄ianis viris
et nobilibꝫ congregatis electos
et electas eoꝝ iussimꝰ p̄sentari
Qui cum d' puersitate dogma
tis sui·et de festiuitatū suarum
consuetudine multa referarent
illud quocꝫ scelus qd̄ eloq̄ vere
cundum est ꝓdiderunt·qd̄ tā-
ta diligētia inuestigatū est·vt
nichil minus credūt·nichil ob
trectatoribus relinqueretꝰ ābi
guū Adherebāt em̄ omnes p
sone per quas inp̄bandū fa-
cinus fuerat ꝑpetratum ·puel
la scꝫ vt multū decennis et due
mulieres que ipsam nutrierāt
Presto erat etiā adolescentulꝰ
viciator puelle·et episcopꝰ ip
sorum detestādi criminis ordi
nator Quincꝫ par fuit horū et
vna confessio·et patefactum est

execratū q̄d vix aurēs nr̄e ferre
potuerunt De quo ne aptius
loquentes castos offendamus
auditus · gestorum documēta
sufficiūt · quib9 pleissime doce
tur nullā in hac secta pudiciti-
am · nullā honestatem · nullā
repiri penitus castitatē · ī qua
lex est mēdatium · diabolus re
ligio : sacrificiū turpitudo · Hos
itaq3 homines dilcīssimi p om
nia execrabiles atq3 pestiferos
quos aliarum regionum per'
turbatio nobis intulit crebrio
res · ab amicitia vestra penitus
abdicate · Vosq3 precipue mu
lieres a talium noticia et collo
quijs abstinete · ne dū fabulo-
sis enarrationibus incaut9 de
lectatur auditus · in diaboli la
queos incidatis · Quis sciēs q
primum virum mulieris ore
seduxerit · perq3 femineam cre'
dulitatem omnes hoīes a pa
disi felicitate deiecerit · vestro q̄
q3 nunc sexui securiore insidia
tur astutia · vt eas q̄s sibi potu
erit per ministros sue falsita-
tis alliceret · et fide spoliet et pu
dore · Illud quoq3 vos dilcīssi'
mi obsecrans moneo · vt si cui
vestrum inotuerit vbi habitēt
vbi doceant quos frequentēt
et in quorum societate requies
cant · nostre sollicitudini fidelit
indicetis Quia parū vmaiū p
dest q ptegēte spū sancto ab
istis ipse nō capit · si cū alios ca.

pi intelligit nō mouetur · Con
tra communes hostes pro sa'
lute cōmum vna omniū debet
esse vigilātia · ne de alicui9 mē
bri vulnere etiam alia possint
mēbra corrumpi Et qui tales
nō pdendos putant · in iudicio
xp̄i inueniantur rei de silentio
etiā si nō cōtaminentur assensu
Assuite itaq3 religiose sollicitu
dinis piū zelum et cōtra seuissi
mos aīarum hostes omnium
fidelium cura cōsurgat Jdō eni
misericors deus quādam nob
partē pdidit hominum noxi-
orum vt maīfestato piculo ex
citaretur diligētia cautionis ·
Nō sufficiat quod actum ē · s
eadem inquisitio pseueret · que
hoc auxiliante domino cōseqt
vt nō solū qui recti sūt icolumes
pseuerent sed etiam multi q̄ di
abolica seductione decepti sūt ·
ab errore reuocentur Vestre āt
orationes atq3 elemosine et ie
iunia misericordi deo p hāc ip
sam deuotionem sacrati9 offe
rēt · cū etiā h op9 fidi ad ōma
officia pietatis accesseit · Qrta
et sex feria ieiunemus · sabbato
āt apd beatissi[m] aplīn petri vi
gilias celebre9 Qui sicut expi
m[2] et credi9 p cōmēdatis sibi a
dño oīb9 idesinēt pastorales
ptēdit excubias · exorātur9 dep
cacōib9 suis vt eccā di q̄ ipsius
ē pdicacōib9 istituta ab oī erro
re sit libera Per xp̄m dñm nr̄m ·

Sermo sextus de eodē·

Euāgelicis sanctionibꝰ dilectissimi multū vtilitatis p̄bet doctrina legalis· cū quedā de mādato veteri ad nouā obseruātiā trāsferuntur· et ex ipsa ecclesiastica deuotione mōstratur· q̄ dominus ihesus nō venit legem soluere ſ͂ adimplere Cessātibꝰ em̄ significationibꝰ q̄bꝰ saluatoris nostri nunciabat aduentus· et pactis figuris quas abstulit ipsa p̄ntia veritatis· ea q̄ ad regulam moꝝ· vel ad simplicem dei cultū ratio pietatis instituit· ī eadē apud nos forma qua sunt cōdita pseuerant Et q̄ vtriq̄ testamēto erāt cōgrua· nulla sunt cōmutatione variata Ex hijs aūt etiā decimi mēsis solēpne ieiuniū· qd̄ a nobis nūc est ānua ꝯsuetudīe celebrandum· q̄a plenū ē iustitie atq̄ pietatis: gr̄as diuīe agere largitati· pro fructibꝰ q̄s in vsus hoim̄ scd̄m summe puidētie tēperamētum terra pdurit Quod vt p̄mpto aīmo nos facere monstrem? · nō solum continentiam ieiunij· sed etiam elemosinaꝝ curā optet assumi· vt de terra quoq̄ cordis nr̄i· germen iustitie et fructus caritatis oriatur· et mīaꝝ dei pauperum ipsius miserendo mereamur Efficacissima est eī ad exorandum deū postulatio cū pietatis opa suffragantur Qm̄ qui suum ab iope nō auertit animum· cito ad se domini cōuertit auditum· dicente dn̄o Estote misericordes sicut pater vester misericors ē Dimittite et dimittetur vobis Quid hac iustitia benignius· quid hac retributione clementius· vbi sententia iudicaturi ī potestate ponitur iudicandi· date inquit et dabitur vobis· q̄ꝫ cito diffidentie sollicitudo· et auaritie ē amputata cūctaciō: vt quod reddituram se p̄mittit veritas: secura expandit humanitas· constans esto xp̄iane largitor· da quod accipias sere qd̄ metas· sparge quod colligis Noli metuere dispendiū· noli de dubio suspirare puentu Substantia tua cū bene erogatur augetur et concupiscere iustum mie lucrum: eternum questus est sectari commertium· Munerator tuus vult te esse munificū Et q̄ dat vt habeas: mādat vt tribuas dicens· date: et dabitur vobis· Amplectenda est tibi p̄missionis istius gratulanda conditio Quāuis em̄ nō habeas nisi qd̄ accepis· ñ potes tamen non habere quod dederis Qui ergo pecuīas amat et młtiplicare opes suas immodicis optat augmētis· hoc potiꝰ sāctū fenus exerceat et hac vsurarū arte ditescat vt nō hoim

laborantiū captet necessitates ne per dolosa beneficia laqueos incidat isolubilium debitorum · sed illius fit creditor · illius fenerator · qui dicit date et dabitur vobis · et qua mensura mensi fueritis · eadem remetietur vobis · Infidelis aūt et iniquus est etiā sibi · qui quod estiat diligendum · nō vult habere prētium Quātalibet adiciat · q̄ntalibet condat et congerat · inops de hoc mūdo et egenus abscedet · dicēte pphā dauid · Qm̄ cū interierit nō accipiet oīa neqȝ descendet cum eo gloria domꝰ eius · qui si benignus esset aīe sue · illi bona sua crederet · qui et ydoneꝰ fideiussor ē pauperum · et largissimꝰ redditor vsurarum · Sȝ iniusta et īpudēs auaricia · que bn̄fitium se dicit prestare cū decipit · nō credit dō veraciter pmittēti et credit homini trepide paciscenti · dumqȝ certiora estimat p̄ntia q̄ futura · merito frequenter in hoc incurrit · vt ei cupiditas iniusti lucri · nō iniusti causa sit dāpni · Unde quilibet sequatur euētus · mala semper est ratio fenerantis · cū peccuniam minuisse et auxisse peccatum est · vt q̄ miser sit amittendo q̄d dedit aut miserior accipiendo q̄d nō dedit Fugienda prorsus ē iniq̄tas fenoris et lucrum quod et omni caret humanitate vi-

tandum est Multiplicatur quidē facultas · iniustis et tristibus incrementis · sed mentis substātia contabescit · quoniam fenꝰ peccunie: funus ē anime · quid enim de huiusmodi hominibus sentiat dominus · sacratissimꝰ dauid pphā manifestat · qui cum diceret Domine quis habitabit in tabernaculo tuo aut quis requiescet in monte sancto tuo · responso diuine vocis īstruitur · et eum ad eternam requiem pertinere cognoscit · qui inter alias pie conuersationis regulas peccuniam suā non dedit ad vsuram · et tabernaculo dei ostenditur alienus · et a sācto monte eius extraneus · qui dolosū questum de peccunie sue captat vsuris Et dum per aliena cupit dampna ditari · eterna dignꝰ ē egestate puniri Uos itaqȝ dilcīssimi qui ex toto corde promissionibus domini credidistis fugientes īmundissimam auaricie lepram · donis dei pie et sapienter vtimini · et quoniam de ipsius largitate gaudetis · date operam vt possitis gaudiorum vestrorum habere cōsortes Multis enim que vob̄ suppetūt desūt · et ī q̄rūdā īdigētia materia vob̄ data ē diuine bonitatis imitāde vt p vos etiam in alios benefitia diuina transirent: et bene dispensantes temporalia: acquirētes etna

Quarta igit̃ et sexta feria ieiu
nemus· sabbato aũt ad beatissi
mũ petrum aplm̃ vigile⁊· cu⸗
ius oronibus nobis p omnia
obtineatur diuina ꝓtectio· p
xp̃m dominũ nostrũ·

Sermo septim⁊ de eodẽ·

Presidia dilcĩssimi san
ctificandis mẽtib⁊ no
stris· atq3 corpib⁊ diui
nitus instituta ideo cũ dierum
corpũq3 curricul is sine cessati
one reparantur· vt infirmita
tum nostrarum ipsa nos me
dicina cõmoueat Natura q̃p
pe mutabilis ⁊ de peccati labe
mortalis· licet etiam iã redẽp
ta et sacro baptismate sit rẽna
ta· ĩquãtũ est passibilis· ĩtãtũ
est ad deteriora procliuis· cor
rumpereturq3 carnali deside⸗
rio nisi spiritali muniret̃ auxi
lio· q̃a sicut nulli nũq̃ deẽ vñ
corruat: ita semper presto est
vnde subsistat· dicente aposto
lo· Fidelis em̃ deus· qui vos ñ
pacietur temptari super id q̃d
potestis· s3 faciet ꝓuentum vt
possitis sustinere Quamuis er
go dñus ꝓtegat bellaturos
⁊ milites suos ille q̃ potẽs ĩ p̃e
lio cohortetur et dicat· nolite
timere quia vici mundũ· scien
dum tamẽ est dilectissimi h°
incitamẽto formidinem subla
tam esse non pugnã· ⁊ rẽunso
aculeo timoris causã manere
cẽtaminis· quod ab hoste ñsu
to terribiliter quidẽ furore pse
cutionis mouetur sed innocen
tib⁊ specie pacis infertur· vbi
em̃ in apto sunt pugne· in ma
nifesto sunt et corone· Et hoc
ipsum alit atq3 accendit paci⸗
entie fortitudinẽ· q̃ sicut ꝓx⸗
ima est tribulatio· ita est ⁊ vi⸗
cina promissio Cessantib⁊ re⸗
ro publicis ĩpugnationib⁊ im
piorum ⁊ a cedibus ac suppli
cijs fideliũ diabolo continente
ne ptinatia crudelitatum mul⸗
tiplicatio nr̃orum fieret trium
phorum· fremit aduersari⁊ et
cruentas inimicitias ad quie⸗
tas cõuertit insidias vt quos
vicere fame ⁊ gelu flãmis fer⸗
roq3 nõ potat ocio tabefaceret3·
cupiditatibus irretiret· ãbicio⸗
ne inflaret· voluptate corrum⸗
peret S3 hijs atq3 alijs omni
bus destruẽdis h3 acies xp̃i⸗
ana potentes munitiões ⁊ ar⸗
ma victricia deo scz instruente
milites suos vt spiritu veritatis
mansuetudo irã· largitas aua
riciam· benignitas extinguat
inuidiam Commutãte eĩ dex⸗
tra excelsi corda multorum re
dijt in nouitatem vetustas· et
de famul̃ iniquitatis ministri
ꝓdiere iusticie· subiecit luxuri
am cõtinentia· humilitas arro
gantiam propulsauit Et qui ĩ
pudicitia sorduerant castita⸗
te nituerunt Hijs aũt cõuersi
ombus dilectissimi prouidẽte

gr̃a dei addita sunt sancta ieiu-
nia que in q̄busdam diebꝫ ab
vniuersa ecclesia deuotionē ob
seruantie generalis exigerent·
Quãuis eni̅ pulchrum sit atq
laudabile ut singula queq mē
bra corpis xp̄i ꝓpriis ornen'
tur officiis· excellentioris tamē
est actiois sacratiorisq v̄tutis
cũ in vnum ꝓpositum pie ple
bis corda concurrunt vt ille cui
sanctificatio nostra supplicium ē
nõ solum a pte sed etiã a soli-
ditate superetur · Cui nunc opi
dilcīssimi decimus mēsis offer
tur · ãmonens quodãmodo ꝓ
qualitate tpis sui ne quisq̄ fri
gore insoliditatis obtorpeat ·
sed potius caritatis spiritu con
calescat · quomã q p ipsa elem̃
ta mundi tq̄ p publicas pagi
nas significationē diuine volũ
tatis accipimus · nec vnq̄ ces-
sat superna erudicõ · qũ etiam de
hiis que nobis famulantur im-
buimur · Preter illam nãq a-
postolicam sentētiam qua hoĩ
nes fructu pietatis carētes · va
cuis arboribus comparantur
etiam illa ficus nobis cauēda
est de sue infecũditatis exemplo
quã dñs ihesus sicut euangeli
um refert nichil habentem qd
esuriens sumeret · ꝑpetua sterili
tate dãpnauit vt itelligeremꝰ
quomã qui esurientem nõ refe
cit egenum · ipsi denegat cibũ
qui quod pauperi est sibi dixit

impensum Et huius maledic
tionis arbores erunt quibus a
iudicante dicetur · Discedite a
me maledicti in ignem eternũ
quem ꝑparauit pater meus dia-
bolo et angelis eius · Esuriui e
nim et non dedistis michi mã-
ducare sitiui et non dedistis mi
chi bibere · q̄c · Que ideo sin-
gula reuoluntur vt auertamꝰ
nõ futurum extra misericordi
am qui vel partem operum fu
erit executus Anima autē nei
nem iuuans · erit arbor nõ ha
bens poma · cum totius fructu
pietatis inuenietur aliena · De
cimi ergo mensis ieiunium qd
hiemalis temporis est ad agri
culturam nos misticam vocat ·
qua segetum et palmitum atq
arborum vites · quibꝫ huma
na sustentatur infirmitas · spi
ritalibus studiis excolantur ·
vt dominicus ager suis ditet
impendiis · et quem numq̄ ex
pedit esse sine fructu de propri
a fiat vbertate fecũdior Quod
vtiq intelligit sanctitas vestra
ad totius ecclesie profectum es
se referendum · quorum in fide
germen est · in spe incrementũ
in caritate maturitas · Quia ca
stigatio corporis : et instantia
orationis tunc veram obtinent
puritatem · cũ elemosinarum
sanctificacõne nitescunt · dicēte
dño · date elemosinã q ecce oĩa
mũda sunt vob̄ Quarta igitur

et sexta feria ieiunem⁹ · sabba
to autem apd̄ beatissimū petr̄
apostolū vigilias celebremus
ipso p̄stante et adiuuante qui
cū patre et spiritu sancto viuit
et regnat per oīa secula·

De eodē sermo octauus

C Um de aduentu regni
et de mundi fine ac tē-
porum saluator suos
discipulos īstrueret · totāq; ec-
clesiam suā in apostolis erudi
ret · cauete inquit ne forte gra
uentur corda vr̄a in crapula
et ebrietate et cogitationib⁹ se
cularibus Quod vtiq; precep
tum dilectissimi ad nos spetia
lius ptinere cognoscimus · q̄b⁹
denunciatus dies etiam si ē oc
cultus · nō dubitatur esse vici-
nus Ad cuius aduentum ōnē
hominem cōuenit p̄parari · ne
quē aut ventri deditū: aut cu-
ris inueniat implicatum Coti
diano eñ dilectissimi experimē-
to probatur · potus sacietate a
ciem mentis obtundi · et cibor̄
nimietate vigorem cordis he
betari · ita vt delectatio edendi
etiam corpū contraria sit salu
ti · nisi racō tpantie obsistat il
lecebre et qd̄ futur̄ ē oneri sub
trahat voluntati · Qm̄uis ei sn̄
anima caro nichil desiderȝ · et
inde accipiat sensus · vnde sumit
et motus · eiusdē tamen est aīe
quedā subdite sibi negare sub
stantie: et interiori iudicio ab

īcōuenientibus exteriora frena
re · vt a corporeis cupiditatib⁹
sepius libera · ī aula mētis pos
sit diuine vacare sapiē vbi oī
strepitu terrenarū silente cura
rum · in meditationibus sanctis
et in delicijs letet̄ eternis · Qđ
si in hac vita difficile est con-
tinuari · potest tn̄ frequent̄ as-
sumi · vt sepi⁹ ac diutius spiri
talibus potius q̄ carnalibus
occupemur · et cum meliorib⁹
curis maiores īpendimus mo
ras · ad incorruptibiles diuiti-
as etiam tpales transeunt acti
ones · Huius obseruantie vtili
tas dilectissimi in ecclesiasticis
precipue est cōstituta ieiunijs
que ex doctrina sancti spiritus
ita per totius ām circulum dis
tributa sunt vt lex abstinentie
omnibus sit ascripta tempori-
bus · siqđem ieiunium vernū in
quadragesima · estiuum in pē
tecoste · autūpnale in mēse sep
timo · hiemale aūt in hoc q̄ est
decim⁹ celebram⁹ · intelligen-
tes diuinis nichil vacuum es-
se preceptis et verbo dei ad eru
ditionem vr̄am omnia elemē
ta seruire · dum p ipsius mūdi
cardīes quasi per quatuor eu-
angelia incessabiliter didici-
mus qđ et predicemus et aga
m⁹ Dicēte eī pphā · celi enar
rant gloriam dei et opa manu
um eius ānuntiat firmamen
tum · dies diei eructat verbum

et nox nocti indicat scientiam·
Non sunt loquele neq; sermo-
nes: quorum non audiant vo
ces eorum· In omnem terram
exiuit sonus eorum: et in fines
orbis terre verba eorum· In so
le posuit tabernaculū suum·&c
Quid ē p qđ vob veritas nō lo
quitur: Ipsius voces in die· ip
sius audiunt in nocte ·Et pul
chritudo rerum vnius diei opi
ficio conditaꝝ nō desinit cordis
auribus magistram insinuare
rationem· vt inuisibilia dī per
ea q̄ f cā sūt : intellecta ꝯspiciā
tur et nō creaturis sed creatori
oīm seruiatur Cum ergo vni-
uersa vicia per cōtinentiam des
truant· et quicq̄d auaritia si'
tit q̄cquid supbia ambit· quid
q̄d luxuria cōcupiscit· huius vir
tutis soliditate superet · quis
nō intelligit q̄ntum nobis p ie
iunia conferatur· in quibus in
dicitur vt non solum a cibis ·
sed etiam a carnalibus deside'
rijs temperetur Alioquin super
fluum est suscipe esuriem· et in
iquam nō deponere volūtatē ·
recuso affligi cibo· et a concep-
to nō silere peccato· Carnale ē
nō spiritale ieiunium ·vbi soli
corpori nō parcitur· et ī hijs q̄
omnibus delicijs nocentiora
sunt pmanetur Quid ꝓdest ai
me foris agere quasi dominā
et intus seruire captiuam· mē-
bris proprijs imperare· et ius
proprium amittere: Et merito
plerumq; patitur famulam re
bellantem que nō reddit domi
no debitā seruitutem · Jeiunās
ergo corpe ab escis· mens ieiu
net a vicijs· et curas cupidita
tesq; terrenas regis sui lege di
iudicet· meminerit primam di
lectionē deo· secūdā debere ꝓxi
mo· omnesq; affectus suos hac
regula dirigendos· vt nec a cl
tu recedat domini ·nec ab vti'
litate conserui · Quomodo au-
tem deus colitur nisi quod ipsi
placet placeat et nobis · nec
ab eius etiam imperio noster
vnquam resultet affectus: ·
Quoniā si hic quod ille vult
volumus ab illa sumet infir'
mitas nostra virtutē· a quo ip
sam accepimus voluntatem ·
Deus ē eīn sicut ait apostolus
qui operatur in nobis et velle
et perficere· per bonam volun-
tatem· Nec superbia itaq; ho
mo inflammabitur· nec despe
ratione frangetur si bonis di
uinitus datis in gloriam dā-
tis vtat et ab hijs desideria su
a reuocet que sibi nocitura cog
noscit Abstinens eīn ab inui-
die malignitate· a luxurie dis-
solutione· a perturbatione ira
cundie· a cupiditate vindicte·
purificabitur veri sanctificacōe
ieiunij et incorruptibiliū delicia
rū voluptate pascet · vt p vsū
spitalē etiā terrenas copias in

celestē nouerit transferre sub-
stantiam· nō sibi cōdendo que
accepit· ꝗ magis magisqꝫ mul
tiplicando quod dederit· vnde
paterne caritatis affectu dilec
tionem vestram moneniꝰ vt
ieiunium decimi mensis fruc-
tuosum vobis elemosinarꝫ lar
gitate faciatis· gaudētes ꝙ p
vos dominus pauperes suos
pascit et vestit· quibꝫ vtiqꝫ pos
set eas quas vobis cōtulit tri-
buere facultates· nisi pro inef
fabili misericordia sua et illos
iustificaret de paciētia laboris
et vos de ope caritatis Quarta
igit et sexta feria ieiunemus·
sabbato aūt apud beatissimū
petrum vigilias celebremus
qui et orationes et ieiunia et
elemosinas nostras p̄cibus su
is dignabitur adiuuare pres-
tante dōino nostro ihesu xp̄o
q̄ cū patre et spiritu sancto vi-
uit et regnat per· De natiuita
te domini sermo primus

SAluator noster dilec-
tissimi hodie natus est
gaudeamꝰ· neqꝫ enim
locum fas ē ibi esse tristitie vbi
natalis est vite· que consump
to timore mortalitatis· ingerit
nobis de pmissa eternitate le-
ticiam Nemo ab huius alacri
tatis pticipatiōe secernit· vna
cunctis leticie cōmunis ē ratio
qꝛ dn̄s noster peccati mortisqꝫ
destructor· sicut nullum a rea
tu liberum repperit· ita liberā
dis omnibꝫ venit Exultet sanc
tus· quia propinquat ad pal
mam· gaudeat peccator qꝛ in
uitatur ad veniā· animet gen
tilis qꝛ vocat ad vitā· dei nāqꝫ
filius scd̄m plenitudinem tem
poris quā diuini consilij inscru
tabilis altitudo disposuit· re-
conciliandā auctori suo natu
ram generis assūpsit humani
vt inuentor mortis diabolus
per ipsam quā vicerat· vince
retur· in quo cōflictu pro nob
inito magno et mirabili equi-
tatis iure certatum est· dn̄ om
nipotens dominus cum seuis
simo hoste· n̄ i sua maiestate·
sed in nostra cōgreditur humili
tate· obiciens ei eandē formā
eandemqꝫ naturam mortalita
tis quidē nostre pticipem· sed
peccati tocius expertem Alienū
quippe ab hac natiuitate est·
quod de omnibus legitur· ne
mo mūdus a sorde nec infās
cuius vnius diei vita ē super
terram· nichil ergo i istam sin
gularē natiuitatem de carnis
concupiscentia transiuit· nich
il de peccati lege manauit· vir
go regia dauitice stirpis eligi
tur: que sacro grauidanda fe
tu· diuinā humanamqꝫ pro
lem prius conciperet mēte ꝙ
corpe Et ne supni ignara cōsi
lij ad insitatos pauerꝫ affatꝰ
quod in eo operandum erat

a spiritu sancto : colloq̄o dicat
āgelico Nec dampnum credit
pudoris· dei genitrix mox futu
ra Cur eni de cōceptionis noui
tate desperet cui efficiētia de al
tissimi virtute promittitur· con
firmatur credentis fides· etiam
precuntis attestatione miracu-
li· donatur elizabeth inopina
ta fecunditas· vt qui conceptū
dederat sterili· daturus non du
bitaretur et virgini· Verbum;
igitur dei deus filius est· qui ī
pricipio erat apd' deū per quē
facta sunt omnia· et sine quo
factum est nichil· quod factū
est in ipso vita erat: a vita erāt
lux hominum a lux ī tenebris
lucet· et tenebre eam non com
prehenderunt: Fuit homo mis
sus a deo· cui nomē erāt· Propt
liberādum ab eterna morte ho
minem factus est homo· ita se
ad susceptionē humilitatis no
stre sine diminutione sue maie
statis inclinans· vt manens
quod erat· assumens quod nō
erat· veram serui formā et for
me ī qua deo patri est equalis
vniret et tanto federe naturam
vtramq; consereret· vt nec in-
feriorem consumeret glorifica
tio· nec superiorem minueret
assumptio Salua igitur prop
etate vtriusq; substantie et in
vnam coeunte personam sus-
cipitur a maiestate humilitas
a virtute infirmitas ab eterni
tate mortalitas et ad rependē
dum condicōis nostre debitū
natura inuiolabilis nature est
vnita passibili Deusq; verus et
homo verus in vnitatem domi
ni tempatur· vt quod nostris
remediis congruebat vnus at
q; idem dei hominumq; media
tor et mori posset ex vno· et re
surgere posset ex alio Merito
igitur virginee ītegritati nich
il corruptionis intulit partus
salutis· quia custodia fuit pu
doris editio veritatis· Talis er
go dilectissimi natiuitas decuit
dei virtutem· et dei sapientiam
xpristum· qua nobis et hūan
tate congrueret et diuinitate p
celleret Nisi enim esset deus ve
rus nō afferret remedium· nisi
esset homo verus non preberet
exemplum· Ab exultantibus
ergo angelis nascente domino
gloria in excelsis deo canitur·
et pax in terra bonis homini-
bus nunciatur· Vident enī cele
stem iherusalem· ex omnibus
mundi gentibus fabricari De
quo inenarrabili diuine pieta
tis opere quantum letari debe
at humilitas hominum· cum
tantum gaudeat sublimitas ā
gelorum: Agamus ergo dile
ctissimi gratias deo patri per fi
lium eius ī spiritu sancto· qui
propter multam caritatem su
am qua dilexit nos misert? est
nostri· et cum essemus etiam

mortui peccatis conuiuificauit nos
xpo vt essem⁹ i ipo noua cre
atura nouūq3 figmentum De
ponamus ergo veterē hominē
cum actibus suis. et adepti p̄
ticipationem generatiōis xpi
carnis renunciemus operibus
Agnosce o xpiane dignitatē
tuam et diuine consors fact⁹
nature. noli in veterem vili-
tatem degeneri conuersatione
recidere. memēto cuius capitis
et cuius sis corporis mēbrum
reminiscere qr erutus de potes-
tate tenebrarum. translatus
es i dei lumen et regnum. per
baptismatis sacramentum spi
ritus sancti factus es templū.
Noli tantū habitatorē prauis
de te actibus effugare. et dia-
boli te iterum subicere seruitu
ti. quia pretium tuum sanguis
est xpi qr in veritate te iudica
bit qui misericorditer te redēit
Qui cum patre et spiritu sanc-
to viuit. . De eodē sermo se-
cundus.

Exultemus ī domino di
lectissimi et spiritali io
cunditate letemur qr
illuxit dies redēptionis noue
reparationis antique. felicita-
tis eterne. repatᵉ ei nob salutis
nostre ānua ruolucōe sacramē
tum ab initio pmissum in fine
redditum sine fine mansurum
in quo dignum est nos sursū
erectis cordibus diuinum ado

rare misteriū. vt quod magno
dei munere agitur magnis ec
clesie gaudijs celebretur. deus
enim omnipotens et clemens
cuius natura bonitas. cui⁹ vo
luntas potētia. cuius opus mi
sericordia est. statim vt nos di
abolica malignitas veneno sue
mortificauit inuidie. p̄destina
ta renouandis mortalibus pi
etatis sue remedia. inter ipsa
mundi primordia p̄signauit.
denuncians serpenti futurū se
men mulieris qđ noxij capitis
elationem sua virtute contere
ret. xp̄m scz in carne venturū.
deum hominemq3 significans
qui natus ex v̄gine violatorē
hūane ppaginis incorrupta
natiuitate damnaret. Nam
quia gloriabatᵉ diabolus ho-
minē sua fraude deceptū diuīs
caruisse muneribus. et īmorta
litatis dote nudatū durā mor
tis subisse sentēciā. seq3 ī malᵉ
suis quoddā de p̄uaricatoris
consorcio inuenisse solaciū. de
um quoq3 iuste seueritatis ex
igente ratione erga hominem
quē in tāto honore condideāt
antiquā mutasse sentēciā. op⁹
fuit secreti dispensacōne consi
lij. vt incōmutabilis de⁹ cui⁹
volūtas nō potest sua benigni
tate p̄uari. primā pietatis sue
disposicōnē sacramēto occulti
ore compleret vt homo diabo
lice iniquitatis versutia act⁹ in

in culpa cõtra dei propositum
nõ peccaret Aduenientibꝰ ergo
tpibus dilectissimi que redēp=
tioni hominū fuerant prestitu
ta ingreditur hec infirma domi
nus noster ihesus xpc de celes=
ti sede transcendēs· et a pater'
na gloria nõ recedens nouo or
dine noua natiuitate generat?
Nouo ordine qz inuisibilis in
suis· visibilis factus est in no
stris· incōprehensibilis voluit
comprehēdi· ante tpa manēs
esse cepit ex tempore vniuersi=
tatis dominus· seruilem formā
obūbrata maiestatis sue dig=
nitate suscepit· impassibil' de?
nõ dedignatus mortis legibus
subiacere· Noua autem nati'
uitate genitus ē· qa cōceptus
a virgine nat? ex virgine sine
paterne carnis cōcupiscentia·
sine materne ītegritatis īiuria
qz futurum omniū saluatorē
talis ortus decebat· qui et in se
haberet humane substātie na
turam et hūane carnis inqui=
namēta nesciret Auctor enī in
carne nascenti deus est· testan=
te archangelo ad btām mariā
qz spiritus sanct? superueniet
in te et virtus altissimi obum'
brabit tibi Ideoqz quod nasce=
tur ex te sanctum: filius dei vo
cabit· Origo dissimilis ꝫ na'
tura cōsimilis hūano vsu ⁊ cō
suetudine quod credimus ca=
ret· ꝫ diuina potestate subnix

um est· qd virgo concepit vir
go pepit: virgo pmansit Nõ
hic cogitetur patientis condi=
tio · sed nascentis arbitrium q̃
sic homo natus est· vt volebat
et poterat· Si veritatem queris
humane nature cognosce ma=
teriam· si ratione scrutaris ori
ginis· virtutem confitere diui=
nam· venit enim dominus ihe
sus xpc contagia nostra aufer
re nõ ꝑpeti nec succumbere viti
is sed mederi· venit vt omnem
languorē corruptionis et vni
uersa vulnera sordentium cura
ret animarum ꝑp quod oportu
it vt nouo nasceretur ordie q̃
nouam impollute sinceritatis
gratiam humanis corporibus
inferebat Oportuit enim vt p̃
mam genitricis integritatem
nascētis incorruptio custodiēt
vt complacitum sibi claustrū
pudoris et sanctitatis hospici
um· diuini spiritus virtus in'
fusa seruaret· que statuerat de
iecta erigere· confracta solida
re· et superandis carnis illece
bris multiplicatam pudicitie
donare virtutem vt virginitas
que in alijs non poterat salua
esse generando fiet in alijs imi
tabilis renascendo Hoc ipsum
autem dilectissimi quod xpris
tus nasci elegit ex virgine· nõ
ne apparet altissime fuisse rati
onis · vt sciz hūano generi na
tā salutem diabol? ignoraret·

et spiritali latēte cōceptu · quē
nō aliū videret ꝙ alios · nō ali
liter crederet natum esse ꝙ ce
teros Cuius etiam similē cum
vniuersis aduertit naturā parē
habere arbitratus est cum om
nibus causam · Nec itellexit a
trāsgressionis vinculis liberū
quem ab infirmitate mortali-
tatis nō inuenit alienum · Ve-
rax nāqꝫ dei cū ad reparandū
humanum genus ieffabilit ei
multa suppeterent · hanc potis
simum consulēdi viam elegit
qua ad destruendum opꝰ dia
boli nō virtute vterer potentie
ꝫ ratione iustitie · nā superbia
hostis antiqui nō imerito sibi
in omnes homines ius tiran-
niam vendicabat nec idebito
doīnatu p̄mebat quos a man
dato dei spontaneos in obseq-
um sue volūtatis allexerāt · Nō
itaqꝫ iuste admitteret origina
lem deditici͏ȷ seruitutem · nisi de
eo quod subegerat vinceretur ·
qđ vt fieret sine virili sēine edi
tus est xp̄s ex virgine · quam
nō humanus coitus sed sp̄us
sanctus fecundauit Et cū ī oī-
bus matribus conceptio non
fiat sine peccati sorde · hec inde
purgationem traxit · vnde cō-
cepit · quo eni paterni seminis
transfusio nō puēit · peccati se
illic origo nō miscuit Inuiola
ta virginitas concupiscentiam
nesciuit substātiam ministrauit ·

Assūpta ē de matre hoīs natura
nō culpa · creata ē forma serui
sīn cōdicōne seruili · qꝫ nouus hic
cōtēperatꝰ ē veteri vt ꝗ veritatē
susciperet generis · et vitiū ex-
cluderet vetustatis Cū igitur
misericors omnipotensqꝫ salua
tor ita susceptionis huāne mo
deraretur exordia vt virtutē isē
pabilis a suo homine deitatis
per velamen nostre infirmita-
tis absconderet · illusa est securi
hostis astutia qui natiuitatem
pueri in salutē humani gene-
ris p̄creati nō aliter sibi ꝙ ōni
um nascentiū putauit obnoxi
am · vidit eni vagientem atqꝫ
lacrimantem · vidit pānis in-
uolutum · circumcisioni subdi-
tum · et legalis sacrifici͏ȷ oblati
one perfūctum · agnouit dein-
ceps solita pueritie icrementa
et vsqꝫ in viriles annos de na
turalibꝫ nō dubitauit augmē
tis Inter hec intulit contume
lias · multiplicauit iniurias ·
adhibuit maledcā obprobria
blasphēias · cōuitia · omnē pos
trēo ī ip̄m vī sui furoris effu-
dit · ōnia tēptamentorū gene-
ra p̄currit · et sciēs quo huma
nam naturam infecisset vene-
no nequaꝙ̄ credidit p̄me trās
gressionis exortē quem tot do
cumentis didicit esse mortalē ·
Persistit ergo improbus pre
do ꝗ auarus exactor in eū qui
nichil ip̄sꝰ habebat isurgere

Et dum viciate originis p̄iudi
cium generale persequitur cy'
rographum quo tenebať exci
dit· ab illo ĩiquitatis exigēs pe
nam ĩ quo nullam repperit cul
pam Soluitur itaqꝫ letifere pa
ctionis male suasa conscriptio·
et per iniustitiam pl⁹ petendi
tocius debiti summa vacuať·
fortis ille nectitur vinculis su
is· et omne commentum ma-
ligni ĩ caput ipsius retorqueť
ligato mundi principe capti-
uitatis vasa rapiũtur· redit in
honorem suum ab ãtiquis cõ
tagijs purgata natura· mors
morte destruitur· natiuitas na
tiuitate repatur· quoniã simul
et redemptio aufert seruitutē ⁊
regeneratio mutat originem·
et fides iustificat peccatorem·
Quisq̄s xp̄iano nomine pie et
fideliter gloriaris· reconsilia'
tionis huius gratiam iusto p'
pende iudicio Tibi enĩ quon-
dam abiecto· tibi extruso a pa
radisi sedib⁹· tibi per exilia lō
ga morienti· tibi in cinerem et
puluerē dissoluto· cui iã spes
nulla viuendi· per ĩcarnatiōe
tibi potestas data est vt de lō'
giquo ad tuum reuertaris auc
torem· recognoscas parentem
liber efficiaris ex seruo· de ex-
traneo ꝓueharis in filium vt
qui ex corruptibili carne nat⁹
es ex dei spū renascaris· et ob
tineas per gratiã· qᵈ nō habe
bas p naturam· ac si te dei filiũ
p spiñ adoptiōis agnoueris de
um patrem audeas nuncupa-
re· male conscientie absolutus
reatu ad celestia regna suspi-
res· voluñtatē dĩ faciať diuio ful
tus auxilio· imiteris ãgelos su
per terram ĩmortalis substãtie
virtute pascatis· securus adu-
sus ĩimicas tēptationes ꝓpria
libertate cōfligas· et si celestis
milicie sacramenta seruaueris
nō dubites te in castris trium
phalibus regis etern pro vic
toria coronãdum cũ te resurre
ctio pijs parata suscepit ĩ reg-
ni celestis cōsortium prouehē
dum Habentes ergo tãte spei
fiduciam dilc̃issimi in fide qua
fũdati estis stabiles pmanete·
ne idem ille tēptator cuius iã
a vobis dominationem xp̄c ex
clusit aliquibus vos iterũ se-
ducat insidijs et hec ipsa pre
sentis diei gaudia fallatie sue
arte corrumpat illudēs simpli
cioribus animis de quorundã
persuasione pestifera quibus
hic dies solempnitatis nostre
nō tã de natiuitate xp̄i q̄ de no
ui vt dicũt sol' ortu honorabil'
videatur Quorum corda vas-
tis tenebris obuoluta et ab oĩ
icremento vere lucis aliena sũt
trahũť enĩ adhuc stultissimis
gētilitatis errorib⁹ Et qꝛ super
id qᵈ carnali ĩtueť aspectu ne
queunt aciem mentis erigere·

et mistra mundi luminaria di
uino honore venerantur Ab-
sit ab animis xp̄ianis īpia su
pstitio · pdigiosūqz mendaciū
Ultra omnem modū distant a
sempiterno temporalia ab in
corporeo corporea a dominato
re subiecta · qz et si mirandam
habeāt pulchritudinē adoran
dam tamen nō habent deitatē
Illa ergo virtus · illa sapiētia
illa est colenda maiestas que
vniuersitatē mūdi creauit ex
nichilo et in q̄s voluit formas
atqz mensuras terrenā celestē
qz substātiā omnipotenti ratio
ne produxit · sol luna et sidera
sint cōmoda vtētibus sint spe
ciosa cernentibus · s; ita vt de il
lis gratie referantur auctori a
adoretur deus q̄ cō didit nō cre
atura que seruit Laudate igit
dominum dilectissimi in omni
bus operibus eius atqz iudi-
cijs · Sit ī vobis īdubitata cre
dulitas virginee ītegritatis et
partus reformationis huma-
ne sacrū diuinumqz misteriū ·
sancto atqz sincero honorate
seruitio · āplectimini xp̄m in ves
tra carne nascentem vt eundē
deum glorie videre mereamini
in sua maiestate regnātē · qui
cum patre et spiritu sancto ma
net in vnitate deitatis in secula
seculorum ·

De eodē sermo tertius ·

Ota quidē vobis sunt
dilectissimi et frequēt
audita · q̄ ad sacramē-
tum pertinent solēpnitatis ho
dierne · s; sicut illesis oculis vo
luptatem affert lux ista visi-
bilis · ita cordibus sanis eter-
num dat gaudiū natiuitas sal
uatoris que a nobis nūq̄ est
reticenda Nō enī ad illud tan
tummodo sacramentū quo fili
us dei consempitern⁹ est patri
sed etiam ad hunc ortum quo
verbum caro factum est · credi
mus pertinere qđ dictū ē · ge-
nerationem eius quis enarra-
bit ? Deus itaqz dei filius par
atqz eadem de patre a cum pa
tre natura · vniuersitatis crea-
tor et dominus totus vbiqz p̄
sens et vniuersa excedens ī or-
dine tp̄m que ipsius dispositi
one decurrunt · hunc sibi diem
quo in salutem mundi ex bea
ta maria nasceretur elegit īte
gro per oīa pudore generan
tis · cuius virginitas sic nō est
violata partu vt nō fuerat te
merata conceptu vt impleret
sicut ait euāgelista qđ dictum
est a domino per ysaiam pro-
phetam · ecce virgo concipiet
in vtero et pariet filiū et voca-
bit nomen eius emanuel qđ ī
terpretatur nobiscū deus Hic
enī mirabilis sacre virginis p
tus · vere diuinam · vere huma
nā · vna edidit ꝓle naturā · qz

ita ꝓprietates suas tenuit vtrī
q₃ substātia vt psonarum ī eis
posset esse discretio· nec sic cre
atura in societatem sui creato
ris assumpta est vt illa habi-
tator et illa esset habitaculum
sed ita vt nature alteri altera
misceretur· Et quāuis alia sit
que suscipitur· alia vero que
suscipit· in tantam tamen vni
tatem conuenit vtriusque di-
uersitas vt vn⁹ idē q₃ sit fili⁹ q̄ se
a sc̄m qd̄ ē ver⁹ hō p̄re dicit mi
norem et secundū qd̄ ē ver⁹ de
us patri ꝓfitef equalē· Hanc
ei vnitatem dilectissimi qua cre
atura creatori conseritur· intel
ligentie oculis cernere cecitas
arriana nō potuit· que vnige
nitum dei eiusdem cū patre glē
atq₃ substantie esse nō credens
minorem dixit filij deitatem de
hijs que ad formam sunt refe
renda serilem quam idem fili
us di vt ostendat in se nō dis-
crete neq₃ alterius esse persone
sic cum eadem dicit· Ego et pa
ter vnum sumus In forma eīn
serui quam nostre reparatiōis
causa ī seculorum fine suscepit
minor est patre· in forma aūt
dei ī qua erat āte secula equal'
est patri· in humilitate huma
na fact⁹ ex muliere· fact⁹ sub
lege· in maiestate diuina ma-
nēs dei verbum· per quod fac-
ta sūt oīa Proinde qui in for-
ma dī fecit hominē· in fōā serui
fact⁹ ē homo· ꝫ vtrūq₃ de⁹ de
potētia suscipiētis· vtrūq₃ ho-
mo de hūilitate suscepti Tenz
eīn sine defectu proprietatē suā
vtraq₃ natura· et sicut fōā ser
ui forma dei nō adimit· ita for
mā dei serui forma nō minuit·
Sacramētū itaq₃ vnitē cū īfir
mitate v̄tutis ꝑ eād hoīs natu
rā miorē p̄re dici filiū sinit De
itas āt q̄ vna ē ī trinitate pris
et fi et sp· s· ōnē opioꝫ ieq̄lita-
tis excludīt· nichl' ibi h₃ eīnitas
tpale· nichil natura dissimile·
vna illic volūtas· eād substāti
a par ptās· et ū tres dīj ꝫ vn⁹
est deus quia vera et insepabil'
ē vnitas· vbi nulla p̄t esse diū
sitas In integra igif veri hoīs
pfectaq₃ naᵃ verus nat⁹ ē de⁹·
totus in suis totus in nostris·
Nostra autem dicimus· que
nobis ab initio creator condi-
dit· et que reparanda susce-
pit Nam illa que deceptor in
uexit· et homo deceptus admi
sit nullum habuerunt in sal-
uatore vestigium· nec quia cō
munionem humanarum sub
ijt infirmitatum ideo nostrorū
fuit particeps delictoꝝ Assūp
sit formam serui sine sorde pec
cati· humana prouehens diui
na non minuens· Exinanitio
enim illa qua se inuisibilis vi
sibilem prebuit· inclinatio fuit
miseracōis· ū defectio fuit ptās-
tis· Vt g° ad eīnā btitudinem

originalibus vinculis a a mū'
danis reuocemur erroribus ·
ipse ad nos descēdit ad quem
nos nō poterimus ascendere ·
quia et si multis inerat amor
veri: incertarum tamen opin'
onum varietas fallētiū demo
num decipiebatur astutia · et
falsi noīs scientia in diuersas
compugnātesq̧ sentētias hūa
na ignorantia trahebat · Ad
suferēdum aūt hoc ludibriū
quo captiue mentes superbiē
ti diabolo seruiebant · nō suffi
ciebat doctrina legalis · nec p
solas cohortatiōes ꝓpheticas
poterat nara nr̄a r̄pari sed ad
ījcienda erat veritas redēptio
nis mōrlibus institutis · et cor
ruptam ab initio originem no
uis renasci optebat exordijs ·
offerēda erat ꝑ recōsiliandis
hostia q̄ et nr̄i gn̄is socia et no
stre ɔtaminacōis esset aliena ut
ꝑ hoc ꝓpositū dei quo peccatū
mundi i ihesu xp̄i placint na-
tiuitate ac passione delere ad
omnium generationum secula
pertineret ne turbarent nos ·
sed potius confirmarent miste
ria pro tp̄m racōne variata cū
fides qua viuim⁹ nulla fuerit
etate diuersa Cessent igit illo
rum querele · qui impio mur'
mure diuinis dispensationib⁹
obloquentes de dominice nati
uitatis tarditate causant · tāq̄
p̄teritis tēporibus nō sit ipen
sum · quod in vltima mūdi eta
te sit gestū · Verbi i carnatio h̄
contulit facienda · q̄d facta · et
sacramentum salutis humane
in nulla vnq̄ antiquitate cessa
uit · q̄d predicauerūt apostoli
hoc annunciauerunt ꝓphete
nec sero est ipletum q̄d semp ē
creditum · sapiā vero et benig-
nitas dei hac salutifera operis
mora captiores nos sue voca-
tionis effecit · vt q̄d multis sig
nis multis vocibus multisq̧
misterijs per tot fuerat secula
nunciatum in his dieb⁹ euā
gel'ij nō esset ambiguū · et nati
uitas que omnia miracula om
nemq̧ intelligentie erat exces-
sura mensuram · tāto constanti
orem gigneret in nobis fidem
quāto p̄dicatio eius et antiq̄or
precessisset et crebrior · Nō ita
q̧ nouo consilio deus reb⁹ hu
manis nec sera miseratione cō
suluit · sed a constitutione mū-
di vnam eandemq̧ omnibus
causam salutis istituit Gratia
eīn dei qua semper est vniuersi
tas iustificata sanctoꝝ · aucta
est nascente xp̄o nō cepta · Et
hoc magnū pietatis sacramē
tum q̄ iā totus mundus iple-
tus est · tam potens etiā i suis
significationibus fuit vt non
minus adepti sunt qui in illud
credidere ꝓmissum · q̄ qui sus
cepere donatum Unde tum ma
nifesta pietate dilectissimi tāte

in nos diuine bonitatis effuse
sint quibus ad eternitatē vocan
dis nō solum exemplū prece-
dētium vtilitas ministrauit sed
etiam ipsa veritas visibil' et cor
palis apparuit et idō non segni
neq; carnali leticia diem dñice
natiuitatis celebrare debemus
quod digne et itelligent fiet a
singulis. si meminerit quisq; cu'
ius corpis membrum sit et cui
capiti coaptatum. ne sacre edi
ficationi discors cōpago nō he
reat. Cōsiderate dilectissimi et
sm illuminationem spirit9 san
cti prudenter aduertite. quis
nos in se suscepit et quem sus-
cepimus in nobis. Qm̄ sicut
factus est dominus caro nostrā
nascendo. ita et nos facti sum9
ipsius renascendo. ideo et mē-
bra xp̄i et templum sum9 spi
ritus dei. et ob hoc beatus apo
stolus dicit Glorificate et deū
portate in corpe vestro. qui for
mā nob' sue mansuetudinis et
humilitatis īsinuans. ea nos
virtute imbuit: qua redemit.
xp̄o domino polliciēte: Venite
ad me omnes qui laboratis et
onerati estis et ego refitiā vos
Tollite iugum meum sup vos
et discite a me quia mitis sum
et humilis corde Suscipiam9
ergo regentis nos veritatis nō
graue nō asperum iugum. et
simus eius humilitatis simile-
cius glorie volumus esse con

formes. ip̄o auxiliāte et pducē
te nos ad promissiones suas
qui sm magnam misericordiā
suam potens est nostra pecca-
ta delere et sua in nobis dona
perficere ihesus xp̄us dñs nr̄.
Qui viuit et regnat p secu. se.
De eodē smo q̄rtus

Emp quidē dilc̄issimi
diuersis modis multis
q; mensuris hūano ge
neri bonitas diuina cōsuluit et
plurima prouidentie sue mūe
ra omnibus retro seculis clem
ter impt[?]it Sz i nouissimis tē
poribus omnem habundanti
am solite benignitatis excessit
quando in xp̄o ipsa ad pecca-
tores misericordia. ipsa ad er-
rantes veritas. ipsa ad mortu-
os vita descendit. vt v̄bum il-
lud coeternum et equale geni
tori in vnitate deitatis sue na
turam nostre humilitatis assu
meret. et deus de deo natus. idē
etiam homo de homine nascēt
promissum quidem hoc a cōsti
tutione mundi et multis sign
ificationibus rerum atq; v̄borū
sp fuerāt pphatū. Sz q̄ntā hoīz
portioēz figuē ille et misteria ob
ūbrāta saluarēt nisi lōga et occl'
ta pmissa aduētu suo xp̄c iplēt
vt qd' tūc paucis credētibus pfu
it faciēdū inumeris iā fidelibus
pdessz effcm̄. Iā g° nō signis
neq; ymaginibus ad fidē ducim9.
sz euāgelica historia ɔfirmati.

quod factum credimus adora
mus accedentibus ad erudicionē
nostram ꝓpheticis instrumen
tis vt nullomodo habeamus
ambiguum quod oraculis sci
mus esse predictum · Hinc
enī est ꝙ abrahe dominus ait
In semine tuo benedicent om
nes gentes · Hic dauid ꝓmissi
onem dei ꝓphetice canit dicēs
Jurauit dominus dauid veri-
tatem et nō frustrabitur eum ·
De fructu ventris tui ponam
super sedem tuā · Hic idē domi
nus p er ysaiā Ecce īquit vir-
go cōcipiet et pariet filiū ⁊ vo-
cabitur nomen eius emanuel
quod īterpretatur deus Et ite
rum Exiet virga de radice yes
se et flos de radice eius ascen-
det In qua virga nō dubie ꝙ
beata maria virgo p̄dicta ē · q̄
de yesse ac dauid stirpe ꝓgeni
ta et spiritu sancto fecundata ·
nouum florem carnis huma-
ne vtero quidē materno ſꝫ ptu
est enixa virgineo Exultent er
go in laudem dei corda credēti
um et mirabilia eius confiteā
tur filij hominum quoniam ī
hoc precipue dei ope humili-
tas nostra cognoscit · quāti eā
suus conditor estimarit · Qui
cum origini humane multum
dederit · ꝙ nos ad ymaginem
suam fecit · reparationi nostre lō
ge āplius tribuit cū seruili for
me ipse se dominus coaptauit

Quāuis enī ex vna eademqꝫ pie
tate sit quicquid creature crea
tor impendit · minꝰ tamen mi
rum est hominē ad diuina ꝓfi
cere ꝙ deū ad hūana descēdere
Hoc aūt nisi facere dignaret
omīpc · nulla queqꝫ species iu-
stitie · nulla forma sapientie a
captiuitate diaboli et a profū
do eterne mortis erueret · con-
dempnatio enī ex vno in ōnes
cum peccato transiens pmane
ret et letali vulnere tabefacta
natura nullum remediū repe
riret quia conditionem suā su
is viribus mutare nō posset ·
Primꝰ nāqꝫ homo carnis sub
stantiam accepit e terra · et ra
tionali spiritu per inflationem
creantis animatus est · vt ad
ymaginē ac similitudinē auc-
toris sui viuens formā dei boi
tatis atqꝫ iustitie in splendore
imitationis tāꝗ in speculi nito
re seruaret · quā nature sue spe
ciosissimā dignitatē si per ob-
seruantiam legis date pseue-
ranter excoleret ipsam illā ter
reni corporis qualitatem ad ce
lestem gloriam mēs incorrup
ta perduceret · sed qꝛ inuido et
deceptori temere atqꝫ infeliciter
credidit et superbie cōsilijs ac
quiescens repositum honoris
augmentum occupare maluit
ꝙ mereri · Nō soluū ille hō : ſꝫ
etiā vniusa ī illo posteitas au
diuit · terra es ⁊ ī terā ibis Qualꝰ

ergo terrenus · tales et terreni · et nemo immortalis · qꝛ nemo celestis Ad hoc itaqꝫ peccati et mortis vinculum resoluendū omnipotens filius dei omnia īplens omnia continens · equalis per omnia patri ⁊ ī vna ex ipso et cum ipso consempiternus essentia · naturam in se suscepit humanā ⁊ creator ac dominus omnium rerum dignatus est vnus esse mortaliū electa sibi matre quā fecerat · que salua integritate virginea corporee tamen esset ministra substantie · vt humani seminis cessante contagio · nouo homini ⁊ puritas īesset et veritas · Nos ergo in xpristo ex vtero virginis genito quia natiuitas ē mirabilis · ideo est natura dissimilis · Qui enim verus deus idem verus est homo · et nullum est in substantia vtraqꝫ mendacium · Verbum caro factū est ꝓuectione carnis · nō defectione deitatis Que sic potentiam suā bonitate moderata est · vt ⁊ nostra suscipiendo proueheret et sua communicando nō perderet · In hac natiuitate xpi ſm prophetiam dauid · veritas de terra orta est · et iusticia de celo ꝓspexit In hac natiuitate eciā etiam ysaie sermo completꝰ est dicentis · Producat terra ⁊ germinet saluatorē · et iusticia oriatur simul Terra enim carnis humane que in primo fuerat preuaricatore maledicta in hoc solo beate ṽginis partu germen edidit benedictum · et a vicio sue stirpis alienum · Cuius spiritalem originem in regeneratione quisqꝫ consequitur et omni homini renascenti aqua baptismatis instar ē vteri virginalis eodem spiritu sancto replente fontem qui repleuit et virginem vt peccatū quod ibi vacuauit sacra conceptio · hic mistica tollat ablutio Ab hoc sacramēto dilectissimi insanus manicheorum error alienus est nec vllum habent in xpristi regeneratione consortium qui eum de maria virgine negant corporalitˀ natum vt cuius non credunt veram natiuitatem nec veram recipiant passionem · et quem non confitentur vere sepultum et abnegent veraciter suscitatum · Ingressi enim ꝑruptam execrandi dogmatis viam in qua nichil non tenebrosum · nichilqꝫ non lubricum est · ruunt in profundum mortis per precipicia falsitatis nec aliq̄d solidum cui innitantur inueniunt qui propter omnia diabolici ꝑbra cōmenti ī ipso ꝑcipuo obſuātie sue festo · sicut ꝓpria eoꝝ ꝯfessiōe patefactū ē vt aī ita ⁊ corpis pollucōe letēt nec ī fide ītegritatē nec in pudore

seruantes vt et in dogmati⁹ suis impij et in sacris inueniantur obscení Alie hereses diuersissimi licet merito omnes in sua diuersitate dampnande sint · habent tamē singule ī aliqua sui parte quod verū sit · Arrius deī filiū minorem patre et creaturam esse definiens et ab eodem iter omia creatū putās spiritum sanctū · magna impietate se perdidit ſʒ sempiternā atqʒ īcōmutabilē deitatē quā ī vnitate trinitatis non vidit in patris essētia nō negauit · Ma cedonius a lumine veritatis alienus · diuinitatem sancti spiritus nō recepit · sed in patre et filio vnam potentiam et eandē confessus est esse naturam · Sabellius iexplanabili errore confusus vnitatē substātie in patre et filio et spiritu sancto īseparabilem sentiens · quod eqʒli tam tribuere debuit singularitati dedit · et cum veram trinitatē intelligere nō valuit vnā eandemqʒ credidit sub triplici appellatione personā Photin⁹ cecitate mentis deceptus ī xp̄o verū et substātie nr̄e confessus est hominem · sed eundē deum de deo ante secula genitū esse non credidit Appollinaris sui soliditate priuat⁹ filiū dei ita veram humane carnis credidit suscepisse naturā vt ī illa carne diceret animā nō fuisse qʒ vicē eius expleuerit ipsa diuinitas · Hoc mō ſi omnes quos catholica fides dāpnat retractentur errores ī alijs atqʒ alijs quidē inuenit qd̄ a dāpnabilibus posset abiungi In manicheorʒ autem scelestissimo dogmate prorsus nichil ē qd̄ ex vlla parte possit tolerabile iudicari · Sed vos dilectissimi quos nullis dignius qm̄ beati petri apl̄i alloquor v̄bis · genus electum regale sacerdotiū gens sancta populus acquisitionis edificati super inuiolabilem petram xp̄m · ipsiqʒ dn̄o saluatori nostro p verā suſceptionem nostre carnis īserti pmanete stabiles ī ea fide quā confessi estis coram multis testibus et in qua renati p aquā et spiritum sanctum accepistis crisma salutis et signaculū eterne vite Si quis aūt aliud vob annuntiauerit preter id quod didicistis · anathema sit · Nolite impias fabulas preponere lucidissime veritati · et q̄cqd contra regulam catholice et apostolici simboli aut legere ā audire contigerit · id oīno mortiferum ac diabolicum iudicate Nō vos seducāt deceptorijs artibus ficta atqʒ simulata ieiunia que nō ad purificationē sed ad perditionē pficiūt aiarū Speciē q̄dē sibi pietatis et castitatis assumūt · Sed hoc dolo

actuū suorum obscena circūte gūt et de ꝓpbam cordis pene trabilib9 iacula quibus simpli ces vulnerētur emittūt vt sicut ait propheta sagittent in obscu ro rectos corde· Magnū presi dium est fides integra fides ve ra· in qua nec augeri ab vllo quicquā nec minui pōt· qꝛ nō ē nisi vna fides dicēte aposto lo Unus dn̄s· vna fides: vnū baptisma: vnus deus et pater omniū qui sup omnes ꝛ p oīa et in omnib9 nobis Huic vni tati dilectissimi inconcussis men tibus inherete· et in hac secta mini omnem veritatē· In hac preceptis domini deseruite· qꝛ sine fide impossibile est placere deo· et nichil sine illa sanctum nichil castū est· nichil viuum· Iust9 enim ex fide viuit: quā qui diabolo decipiente pdiderit viuens mortuus ē· Quia sicut per fidem iusticia ita etiam p fi dem veram vita obtinetur eter na dicente domino saluatore· Hec est aūt vita eterna vt cog noscant te solum verum deū· ꝛ quem misisti ihesum xp̄m qui vos pficere et perseuerare faci at vsqꝫ in finem· Qui viuit et regnat cum patre ꝛ spiritu san cto in secula seculoꝝ Amen·

Sequitur sermo quintus De eodem

Quāuis dilectissimi inef fabilis sit natiuitas do mini nostri ihesu xpristi qua se nature nr̄e carne vestiuit· au deo tamen nō de facultate mea sed de ipsius inspiratione pre sumere· vt de die q̄ in sacramē tum humane restitutionis ele ctus est· aliquid a nobis quod audientes posset edificare pro matur Non enim quia maior pars ecclesie dei quod credit in telligit· ideo necessarium non est etiam que dicta sunt dicere cū vtiqꝫ nūc primū multis ad fidem venientibus oris nr̄i offi cium debeam9 meliusqꝫ sit doc tos oneāre iam notis q̄ⷨ rudes fraudare discendis· Qꝛ igitur filius dei qui cum spiritu sanc to et patre non vnius persone sed vnius essentie est· humili tatis nr̄e particeps fieri et vn9 passibiliū vn9 voluit esse mor talium· tam sacratum tāqꝫ mi rabile est vt ratio diuini consi lii sapientibus mundi patere non possit nisi humane igno rantie tenebras lux vera discus serit Non enim in solo ope vir tutum aut in sola obseruantia mandatorum· sed etiam i tra mite fidei āgusta et ardua via est q̄ ducit ad vitam et magni laboris ē magniqꝫ discriminis in ter dubias imperitorū opini ones et verisimiles falsitates per vnam sane doctrine semi tam inoffensis gressibus am bulare· ꝛ cum vndiqꝫ se laquei

erroris opponant omne picu
lum deceptiois euadere Quis
autem ad hec ydoneus nisi q
spiritu dei et docetur et regitur
dicente aplo Nos aut no spm
mundi accepimus · s spiritum
qui ex deo est vt sciamus que
ex deo donata sunt nobis Ca
nente etia dauid Beatus homo quem tu erudieris domine
et de lege tua docueris eu Ha
betes itaq dilectissimi me picula erroris · psidia veritatis · et
no humane sapie verbis · sed
doctrina sancti spiritus eruditi · quod didicimus credimus ·
quod credimus predica? dei fi
liu ante secula a patre genitu
et patri sempiterna et consub'
stantiali equalitate coeternu ·
venisse in hunc mundu p vterp
virginis in hoc sacramentu pie
tatis electe In qua et ex qua edificauit sibi sapientia domu
et formam sibi serui in simili'
tudinem carnis peti in comuta
bilis verbi deitas coaptauit · i
nullo apud se et patrem et spi
ritum sanctu minor gloria sua
qz diminutionem et varietate
summe et eterne essentie natura no recepit Propter nostra
aut infirmitatem extenuauit se
incapacibs sui et velamie cor'
poris splendorem maiestatis
sue quem visus huminu no fe
rebat obtexit Unde etiam exinanisse se dicitur tq se ppria

ptute vacuauerit · du i ea hui
litate qua nobis consuluit no
solum patre sed etiam seipo e
factus inferior Nec aliqd illi
hac inclinatione decessit cu cu
patre et cu sancto spiritu hoc
quod est esse commune est · vt
hoc ipm intelligamus ad om
nipotentiam pertinere · qz qui
secundum nostram minor est ·
sm ppria minor no est · Quia
eni lux ad obcecatos · ptus ad
imbecilles · mia respexit ad mi
seros · de magna factum est po
testate vt filius dei substantia
humanamqz causam susciperet qui et naturam quam con
didit reformaret et morte qua
no fecit aboleret Repudiatis
igitur longeqz reiectis omibus
quibus opinionibs impiorum
aut stulticia est crux cristi aut
scandalum Exultet rectarum
mentium fides · et veru vnuqz
dei filiu no solum scdm deitate
qua a patre genitus · sed etia
sm humanitatem qua de vgie
mre e nat? itelligat Ipse e eti i
humilitate nostra qui est i ma
iestate diuina verus deus et ve
rus homo · sempiternus i suis
temporalis in nostris · vnu cu
patre in substantia · qui nuqz
fuit minor patre · vnu cu matre in corpe quod creauit · In
assumptione eni nature nostre
nobis factus est gradus · quo
ad ipsu p ipz possim? ascede

Nam illa essentia que semper
vbiqꝫ tota est locali descensiõe
nõ eguit · et tam ei proprium
fuit totam homini inferri q̃ ei
proprium est totam a patre ñ
diuidi · Manet ergo quod in
principio erat verbum · et non
est ei accidens vt quod est ali
quando nõ fuerit Sempiterne
enim filius · filius est · et sempi
terne pater · pater est Vnde cũ
ipse filius dicat · qui me videt
vidꝫ et patrẽ meũ · excecauit te
o heretice impietas tua · vt qui
maiestatem filij nõ vidisti pa
tris gloriam nõ videres · Dicẽ
do eñ genitum esse qui ñ erat
filiũ asseris tpalẽ · a dũ filiũ as
seris tpalẽ credidisti prẽz eẽ mu
tabilẽ · Mutabile ei ẽ nõ solũ
qd minuit sed etiã quicquid au
getur Et si ideo patri impar ẽ
genit? · quia vt tibi videtur ge
neratio eum qui nõ erat genu
it · imperfecta erat etiam gene-
rãtis essentia que ad habendũ
quod nõ habuit generando ꝑ
fecit Sed hanc igitur impiam
peruersitatem tuam fides cato
lica execraẽ et dampnat · que
in deitate vera nichil tempora
litatis agnoscit · sed vnius sem
piternitatis et patrem confite
tur et filium Quia splendor ex
luce ortus nõ est luce posterior
et lux vera numq̃ est sui splen
doris indigens · Sic substan-
tialẽ habens semper fulgere · si
cut substantiale habet semper
existere Huius autem splendo
ris manifestatio missio dicitur
quia mundo xpristus appar-
it · et cum omnia inuisibili ma
iestate sua semper impleret ta
men quasi de remotissimo al-
tissimoqꝫ secreto · hijs quibus
erat ignotus aduenit cum ceci
tatem ignorantie abstulit · Et
sicut scriptum est · Sedentibus
in tenebris et ĩ vmbra mortis
lux orta ẽ eis · Quamuis enim
etiam prioribus seculis ad il-
luminationem sanctorum pa-
trum et prophetarum lumen
veritatis emissum est · dicente
dauid · Emitte lucem tuam et
veritatem tuam · et diuisis mo
dis multisqꝫ signis opera pre-
sentie sue deitas filij declarait:
omnes tamen ille significati-
ones cunctaqꝫ miracula testi-
monia fuerunt istius missio-
nis de qua dicit aposto · paul?
Cum ergo venit plenitudo tẽ-
poris · misit deus filium suum
factum ex muliere factum sub
lege · Quid vero hoc est nisi ver
bum carnem fieri · conditorem
mundi per vterum virginis
nasci · dominum maiestatis hu
manis se coaptare primordijs
et licet conceptui spiritali nul-
la sint terreni seminis mixta con
tagia ad suscipiendam tamen
vere carnis substantiam · solã
sumere de matre naturam.

Hac missione qua de⁹ minus est hoīm filius impar ē patri· nō in eo quod ex patre· sʒ ī eo quod factum est ex hoīe Equalitatem enī quam inuiolabilem habet deitas nō corrūpit hūanitas et creatoris ad creaturā descensio credētium est ad eternā subuectio Nam quia sicut ait apostolus· in sapientia dei nō cognouit mundus per sapientiam deum· placuit deo p stultitiam predicatiōis saluos facē credētes· Mūdo ergo id est prudētibus mundi· sapientia sua cecitas facta ē nec potuerunt per illam cognoscere deum· ad cuius noticiam n̄ nisi ī sapiā eius acceditur Et ideo qz mund⁹ de vanitate suoꝝ dogmatum supbiebat in eo cōstituit domin⁹ saluandoꝝ fidem qđ et indignum videreť ꝛ stultum vt deficiētib⁹ omnib⁹ opinionum ꝑsūptionibus sola dei gracia reuelaret· quod cōpꝑhendere humana intelligentia nō valerʒ Agnoscat igitur catholica fides in humilitate domini gloriam suam· et de salutis sue sacramentis gaudeat ecclesia que corpus est xp̄i· q̄a nisi verbū dei caro fieret ꝛ habitaret in nobis nisi in cōmunionem creature creator ipse descenderet· et vetustatem humanam ad nouum principiū sua natiuitate reuocaret· regnaret

mors ab adam vsqz ad finem et super omnes hoīes cōdempnatio insolubilis pmaneret cū de sola cōdicione nascēdi vna cunctis esset causa pereūdi Solus itaqz inter filios hoīm dñus ihesus inocens natus est quia sol⁹ sine carnalis cōcupiscentie pollucione conceptus · Factus est homo nostri generis vt nos diuine nature possimus esse cōsortes Originem quam sūpsit in vtero ꝟginis· posuit ī fōte baptismatis · Dedit aque· qđ dedit matri· ꝟtus enī altissimi ꝛ obumbracio spiritus sancti· que fecit vt maria pareret saluatorem· eadem facit vt regeneret vnda credentē Quid aūt sanandis egris· illuminandis cecis· viuificādis mortuis aptius fuit q̄ᵽ vt supbie vulnera humilitatis remediis curarentur Adam ꝑcepta dei negligens· peccati induxit dominationem· ihesus factus sub lege reddidit iustitie libertatem· Ille diabolo obtemperans vsqz ad preuaricacōīsem meruit vt in ipso omnes morerentur· hic patri obediēs vsqz ad crucem· fecit vt in ipso oēs viuificarētur Ille cupidus honoris angelici· nature sue pdidit dignitatem: hic infirmitatis nostre suscipiēs condicionē proptē quos ad inferna descendit· eosdē ī celestib⁹ collocauit

Postremo illi per elationẽ lap
so dictũ est· terra es ⁊ in terrã
ibis · Huic ꝑ subiectionem ex
alto dictum est Sede a dextris
meis: donec ponam inimicos tu
os scabellum pedum tuorum·
Hec domini nr̃i opa dilectissi⸗
mi nõ solum sacramento nob'
vtilia sunt · ſ; etiam imitatiõis
exemplo· si ĩ disciplinã ipsa re
media transferantur: quodq;
ĩpensum est misterijs · ꝓsit et
moribꝰ vt meminerim⁹ nobis
in humilitate et mansuetudine
redẽptoris nostri esse vaiẽdũ·
Quoniam sicut ait aplũs: Si
cõpatimur et cõregnabimus:
Frustra aũt appellamur xpiã
ni: si imitatores nõ sumus xpi
Qui ideo se viã esse dixit vt cõ
uersatio mgr̃i esset forma disci
puli et illã humilitatem elige⸗
ret seruus· quam sectat⁹ ẽ dñs
Qui viuit et regnat cũ deo pa
tre ĩ vni· s· s· de⁹ ꝑ · ac̃
De eodẽ sermo sextus·

Omnibus quidem die
bus dilectissimi atq; tẽ
poribꝰ: animis fideliũ
diuina meditantium domini ⁊
saluatoris nostri ex matre vir
gine ortus occurrit · et mens
ad cõfessionem sui auctoris ere
cta siue in gemitu supplicatio⸗
nis· siue in exultatione laudis
siue in sacrificij oblatione ver⸗
setur· nihil crebrius· nihilq;
magis fideliter spiritali attin'
git intuitu· q̃ꝫ q deus dei filius
genit⁹ de patre coeterno· idem
etiam partu est natus humão
Sed hanc adorandam in celo
et in terra natiuitatem nullus
nobis dies magis · q̃ꝫ hodier'
nus insinuat · et noua etiam ĩ
elementis luce radiãte· totam
sensibus nostris mirabilis sa⸗
cramenti ingerit claritatẽ· nõ
solum enim in memoriam· sed
in conspectum quodammodo
redit angeli gabrielis cum ma
ria stupente colloquium con'
ceptio de spiritu sancto· tam mi
re promissa q̃ꝫ credita · auctor
mũdi editus vtero virginali·
et qui omnes naturas condi'
dit · eius est factus filius quã
creauit Hodie verbum dei ap⸗
paruit carne vestitum· et quod
nũq̃ꝫ fuit humanis oculis visi
bile· cepit etiam manibus esse
tractabile Hodie in nostre car
nis animeq; substantia salua⸗
torem angelicis vocibus didi⸗
cere pastores et apud domin'
corum presules gregum· hodi
e euangelisandi forma precon
dita est vt nos quoq; cum cele
stis milicie dicamus exercitu ·
Gloria in excelsis deo· et in ter
ra pax hominibus bone volun
tatis· Quamuis ergo illa ĩfan
tia quã filij dei nõ est denegata
maiestas: in virum ꝑfectum
etatis adiectione prouecta sit·
et consummato passionis ac

resurrectionis triumpho · oēs
suscepte pro nobis humilita'
tis trāsierint actiones renouat
tamen nobis hodierna festiui
tas nati ihesu ex maria virgi
ne sacra pmordia Et dum sal
uatoris nostri adoram9 ortū·
muenimur nos nostrum cele-
brare principiū· Generatio eī
xp̄i origo est populi xp̄iani:ꝛ
natalis capitis natalis ē corpo
ris·habeāt licet singuli quiqꝫ
vocatorum ordinē suū · et oēs
ecce filij tpm successiōe sint dis
tincti · vniuersa tamē sūma fi-
delium fonte orta baptisma-
tis sicut cum xp̄o in passione
crucifixi· in resurrectione susci
tati·i ascensione ad patris dex
teram collocati·ita cū xp̄o ip-
so sumus in hac natiuitate cō-
geniti Quicquid eīn hoīm i q̄-
cūqꝫ mūdi pte credētiū r̄genera
tur in xp̄o intercisa origina
lis tramite vetustatis·transit i
nouum hominem renascendo
nec iam i ppagine habet car
nalis patris·sed i germine sal
uatoris· q̄ ideo filius hoīs est
factus vt nos filij dei esse pos-
simus Nisi eī ille ad nos hac
humilitate descenderet · nemo
ad illum vllis suis meritis per
ueniret Nichil hic vocatoꝝ cor
dib9 caliginis inferat terrena
sapientia·nec se contra altitu-
dinem gratie dei mox in yma
rediturus terrenarum cogita-
tionum puluis attollat · Im-
pletum est in fine seculorum ·
quod erat ante tēpora eterna
dispositum et sub presentia re-
rum signis cessantibus figura
rum·lex et pph ecia veritas fa
cta est· vt abraham fieret om
nium gentium pater · et in sei-
ne eius daretur mundo pmis-
sa benedictio Nec hij tantū es
sent israhel quos caro et sang
uis genuisset ·sed in possessio
nem hereditatis fidei filijs pre
parate vniuersitas adoptiōis
intraret·nō obstrepant inepta
rum calumpnie questionū nec
effectus diuini opis ratiocina
tio humana discutiat Nos cū
abraham credimus deo · nec
hesitamus diffidentia· sed ple
nissime scimus· qm̄ quod pmi
sit dominus potens ē et face-
re Nascitur ergo nō de carnis
semine dilectissimi· sed de spiri
tu sancto saluator · quē prime
transgressionis condempnacō
nō teneret. vn̄ ipsa collati mu
neris magnitudo· dignā a no
bis exigit suo splendore reue-
rētiā Nō eī sicut beatus apos-
tolus docet nō spiritum hui9
mundi accepimus· sed spiritū
qui ex deo est· vt sciam9 que a
deo donata sunt nobis· qui nō
aliter pie colitur :nisi id ei qd
ipse tribuit offeratur Quid āt
in thesauro dominice largita-
tis ad honorē pn̄tis festi tam

possimus invenire q̄ pacem · que i nativitate domini prima est angelico predicata concen tu Ipsa enim est que parit filios dei nutrix dilectionis: et genitrix vnitatis requies beatorum et eternitatis habitaculū cuius hoc opus proprium et speciale beneficium est · vt iungat deo quos secernit e mundo Unde apostol⁹ ad hoc bonum nos incitat dicens · Iustificati ergo ex fide · pacem habeam⁹ ad deum · Cui⁹ sentencie brevitate omnium fere mandatorum continetur effectus · quia vbi fuerit veritas pacis · nichil pōt ibi deesse v̄tutis · Quid est autem dilectissimi pacem habere ad deum: nisi velle quod iubet · et nolle quod prohibet. · Si enim humane amicitie pares animos et similes expetūt voluntates · nec vnq̄ diversitas morum ad firmam potest pervenire concordiam · quomodo divine erit particeps pacis cui ea placent que deo displicent · et hiis appetit delectari quibus deum novit offendi. · Non est iste animus filiorum dei · nec talem sapiētiam recipit ado.. ..ua nobilitas Genus electum et regium regenerationis sue respondeat dignitati · diligat quod diligit pater · et in nullo a suo auctore dissentiat · ne iterum dicat domin⁹ Filios genui et exaltavi · ipi aūt spreverunt me · Agnovit bos possessorē suū ⁊ asi⁹ p̄sepe dn̄i sui · isrl̄ v̄o me nō cognovit: et ppl's m̄s me n̄ itellexit Magnū ē dilc̄ti h⁹ mūeris sacramētū et oīa dona excedit hoc donū · vt de⁹ hoīez vocz filiū ⁊ h ō d̄m noīnet p̄rem · p has eī appellatiōes sentit ⁊ discit q̄s ad tā altitudiem ascēdat affectus Nā si i pgeie carnali et stirpe terena claris pn̄tib⁹ genitos vitia male cōuersatōis obscurāt · et ip̄o maiorū suorū luie sobolos idigna ofūdit · i quē exitū veient q̄ p amorē m̄di a gr̄a cōe xp̄i n̄ metuūt abdicari · Si aūt ad hūanā ptinet laudē vt patr̄ dec⁹ in ple resplēdeat · q̄to magis glosū ē ex deo natos i auctois sui imaginē refulgere et illum i se qui eos generavit ostendere · dicēte domino · Sic luceat lumen vestrum corā hominibus vt videant opa v̄ra bona · ⁊c̄ · Sci⁹ q̄dē q̄ sicut io · ap · dic · totus mūdus i maligno positus est · et insidiante diabolo atq̄ āgel' ei⁹ h̄ inuis tēptacōib⁹ laborat vt hoīez ad supna nitētē · ā adūsa terreāt: ā se cūda corrūpāt Sz maior ē q̄ i nob ē · q̄ q̄ aduersū nos est: et pacē cū d̄o habentibus ac semper pc̄i toto corde dicentib⁹ · fiat volūtas tua: nllā p̄valē certamia: nulli p̄nt nocere ɔflict⁹

Accusantes eī nosmetipsos cō
fessionibus nostras· et cōsensū
animi · carnis concupiscencijs
denegantes inimicitias quidē
aduersum nos eius qui pecca
ti auctor est cōmouemus· sed ī
expugnabilem cū deo pacem
gratie ipsius seruiendo firma'
mus· vt regi nostro nō solum
obedientia subiciamur sȝ etiam
iudicio copulemur· Qm̄ si ī ea
dem sentētia sumus· si qđ vult
volumus· et quod īprobat im
probamus· ipse iam ꝓ nobis
omnia bella conficiet · ipse q̄
dedit velle : donabit et posse·
vt simus cooperatores operum
eius· et ꝓphetiam illud cum
fidei exultatione dicam⁹· Dn̄s
meus illuminatio mea et salus
mea: quē timebo? Domin⁹ de
fensor vite mee: a quo trepida
bo· Qui ergo nō ex sanguini-
bus neqȝ ex volūtate carnis ne
qȝ ex volūtate viri sȝ ex deo na
ti sunt· offerant patri pacifico
rum concordiam filiorū: et in
primogenitum noue creature
qui venit nō suam: sȝ mittentis
facere volūtatem· vniuersa ad
optiōis mēbra cōcurrant· qm̄
gracia patris nō discordes ne
qȝ dissimiles sed vnū sentiētes·
vnumqȝ amantes adoptauit·
heredes ad vnam reformatos
ymaginem· oportet animum
habere cōformem· Natal' dn̄i
m· natalis est pacis· Sicut eī

ait aplūs· ip̄e ē pax nr̄a · qui
fecit vtraqȝ vnū · Qm̄ siue iu-
de⁹ siue gētil' per ipsū habe⁹
accessum in vno spiritu ad pa
trem· qui āte passionis diē vo
luntaria dispositione p̄electū·
discipulos suos precipue doc-
trina informauit vt diceret ·
Pacem meam do vobis: pacē
relinquo vobis Et ne sub noīe
generali· qualitas sue pacis
lateret: adiecit· Nō quēadmo
dum mundus dat· ego do vo
bis· Nō habet inquit mūdus
amicitias veras· et multos fa
cit peruerso amore concordes·
Sunt etiam in vicijs pares a
nimi · et similitudo desideriorū
equalitatē gignit affectuū Et
si quidam forsitan reperiant'
quibus praua et īhonesta nō
placent· quiqȝ illicitas consen
siones a federe sue caritatis ex
cludāt· tn̄ etiam tales si vel et
iudei sint vel heretici vel paga-
ni nō de amicitia dei: sȝ de pace
sunt mundi Pax aūt spiritali
um et catholicorum a supnis
veniens ad supna perducens·
cum amatoribus mūdi nulla
nos vult cōmunione misceri ·
sed omnibus obstaculis resis-
tere et ad vera gaudia a pnici
osis delectationibus euolare ·
dicente domino· vbi fuerit the
saurus tuus: ibi erit et cor tuū
Hoc ē si deorsum sunt q̄ amas
ad yma descendes· si sursum q̄

que diligis ad summa perue-
nies Quo vos et vnum volen-
tes et vnum sentiētes et in fide
et in spe ac caritate concordes
spiritus pacis agat atque per-
ducat· quoniam quicunqȝ spi-
ritu dei aguntur hij filij dei sūt
qui viuit et regnat cum filio et
spiritu sancto per infinita secu-
la seculorum Amen ·

De eodē sermo septim⁹

Festiuitatis hodierne di
lectissimi ver⁹ venerator
ē q pi⁹ cultor q̄ nec de
icarnatiōe dñi aliq̄d flm̄ nec de
ditate aliq̄d sentit idignum ·
Paris ei piculi malū ē· si illi ā
nature nr̄e veritas · á p̄rne glē
negat̄ eq̄litas· Cū ergo ad in
telligēdū sacramētū natitatis
xp̄i· qua de mr̄e v̄gine ē ortus
accedim⁹ abigat̄ ꝓcul trenaꝝ
caligo rōnū · q ab illūiate fidi
oculis· mūdane sapiētie fum⁹
abscedat· dīna ē eni auctoritas
cui credim⁹ · dīna est doctrina
quā seq̄mur· quoniā siue legis
testificacōi· siue oracul' ꝓpha
rū· siue euāgelice tube iteriorē
admoueam⁹ auditū· verū ē qd'
iohānes plen⁹ spū scō itonuit
In pricipio eāt v̄bū. et v̄bū e'
rat apd' dm et ds eāt v̄bū· hoc
erat in principio apud deum·
Omnia per ipsum facta sunt
et sine ipso factum est nichil :
quod factum est i ipso vita eāt
Et sil' reꝝ ē qd' idem p̄dicator
adiecit· Verbū caro fcm̄ est· et
habitauit ī nobis et vidimus
gloriam eius· gloriā quasi vni
geniti a patre In vtraqȝ ergo
natura idē est dei filius nostra
suscipiens· et ꝓpria nō amit-
tens· in homine hominem re-
nouans· i se icōmutabil' perse-
uerans Deitas ei que illi cum
patre communis est nullū de-
trimentum omnipotentie sub
ijt· nec dei formam serui forma
violauit : quia sūma et sempi-
terna essentia : que se ad hūani
generis inclinauit salutē· nos
quidem in suā gloriam trans-
tulit sed qd' erat esse nō destitit
Unde cum vnigenitus dei mio-
rem se patre confitet̄· cui se di-
cit equalem veritatem in se for
me vtriusqȝ demonstrat vt et
humanam ꝓbet imparilitas :
et diuinam declaret equalitas
Maiestati igit̄ filij dei corpea
natiuitas nichil abstulit : nich
il cōtulit : qȝ substantia icōmu
tabilis nec minui p̄t nec auge
ri Qꝫ enim v̄bum caro factum
est nō hoc significat ꝙ i carnē
sit dei natura mutata : sed ꝙ a
v̄bo in vnitatē psoē sit caro su
scepta In c⁹ vtiꝫ noie hō tot⁹
accipit̄ · cū q̄ itra v̄gis viscera
scō spū fecūdata et nūq̄ virgi
nitate caritura tā insepabilit̄
di fili⁹ ē vnit⁹ : vt q̄ erat intē
palit̄ de eēntia p̄ris geit⁹ : ip̄e
sit tpalit̄ de vtero v̄gis natus

Aliter eñ a mortis vinculis ñ possemus absolui nisi in nñis fieret humilis · qui permane-bat omnipotẽs ĩ suis · Nascẽs itaq; dñs nr̃ ihesus xp̃s hõ verus qui nũq̃ esse destitit ve-rus deus · noue creature ĩ se fe-cit exordiũ · et in ortus sui for-ma dedit humano generi spi-ritale principiũ vt ad carnal generationis abolenda conta-gia esset regenerandis origo sine semine criminis de quibus dicitur Qui nõ ex sanguinibo neq; ex voluntate carnis neq; ex voluntate viri sed ex deo na ti sunt Que hoc sacramentum mens comprehẽdere · que hãc gratiã valeat ligua enarrare · Redit in inocẽtiam iniquitas · et in nouitatẽ vetustas In ad-optionem veniunt alieni · et in hereditatem igrediũtur extra nei De impijs iusti : de auaris benigni · de incõtinentibus cas-ti · de terrenis icipiũt esse celes tes · Que aũt est ista mutatio · nisi dextere excelsi qm̃ filiꝰ dei venit dissoluere opera diaboli et ita se nobis : nosq; inseruit si bi · vt dei ad humana descẽsio · fieret hominis ad diuina pro-uectio · In hac aũt dilectissimi mĩa dei cuius erga nos magni tudinem explicare nõ valemꝰ iusta sollicitudine precauen-dum ẽ xp̃ianis · ne diabolicis iterum capiantur insidijs · et

eisdem rursꝰ cui renũtiauerũt erroribus implicent · Nõ ei de sinit hostis antiquus trãsfigu rans se in angelum lucis · de-ceptionum laqueos vbiq; pre tendere et vt q̃q̃ modo fidẽ cre dentiũ corrũpat instare · Nos-uit cui adhibeat estus cupidi tatis · cui illecebras gule inge-rat · cui apponat incitamenta luxurie · cui ĩfundat virus in-uidie · Nouit quẽ merore con turbet · quem gaudio fallat · quẽ metu opprimat : quẽ ãmi-ratione seducat · Omnium dis cutit consuetudinẽ · ventilat cu ras · scrutatur affectꝰ · et ibi q̃ rit causas nocendi · vbi quẽq; viderit studiosius occupari · habet etẽi multos ex eis quos tenatius obligauit aptos arti bus suis · quorum ad alios de cipiendos · et ingenijs vtatur et liguis · p istos remedia egri tudinum · n d cia futurorum · pla cationes demonũ ⁊ depulsiões promittuntur vmbrarũ · Ad duntur et illi qui totam hũa ne vite conditionẽ de stellarũ pendere effectibus mẽtiuntur et quod est aut diuine volũta tis aut nostre · ideclinabiliũ di cunt esse fatorum Que tñ vt cumulacius noceant spondẽt posse mutare si illis q̃ aduẽsan-tur sideribꝰ supplicet · Vñ cõ-mentum ipiũ sua racõe destrui tur · qz si predicta nõ pmanẽt

nõ sũt fata metuenda· si pma
nent· non sunt astra veneran-
da · De talibus institutis etiã
illa gñatur impietas vt sol in-
choatione diurne lucis exur-
gens a quibusdam insipientio
ribus de locis eminentioribus
adoretur · quod nonnulli etiã
xpistianam adeo religiose se face
re putant · vt priusq̃ȝ ad beati
petri apostoli basilicam · que
vni deo viuo et vero est dedica
ta peruemant · superatis gra-
dibus quibus ad suggestum
aree superioris ascendi͛tur: con
uerso corpore ad nascentem se
solem reflectãt vt curuatis cer
uicibꝰ in honorem se splendidi
orbis inclinent: quod fieri par
tim ignorantie vicio · ptim pa
ganitatis spiritu · multum ta-
bescimus et dolemus · Quia
⁊ si forte quidã creatorem po
tius pulchri luminis q̃ȝ ipsum
lumen quod est creatura vene
rantur · Abstinendum tamen
est ab ipsa specie huius officij
quam cum in nostris inuenit:
qui deorum cultum reliquit:
nõne hanc secum partem opi
nionis vetuste· tãq̃ȝ probabilẽ
retentabit · quã xpistianis ⁊ i
pijs viderit esse communem ·
Abiciatur ergo a consuetudi-
ne fidelium dampnanda per-
uersitas · nec honor vni deo de
bitus · eorum ritibus qui crea-
turis seruiunt misceatur · Dicit

ei scriptura diña Dñm deũ tu-
um adorabis et illi soli seruies
Et btũs iob hõ sine querela vt
ait dñs et cõtinens se ab õni re
mala · nũquid vidi iq̃t solẽ cũ
fulgeret · et lunã icedentẽ clare
et letatũ est cor meũ in abscon-
dito · et osculatꝰ sũ manũ meã
q̃ est iniquitas maxima et nega
tio contra deũ altissimũ · Quid
ãt ẽ sol · vel q̃d est luna · nisi vi-
sibilis creature et corporee lucis
elemẽta · quoꝝ vnũ maioris ẽ
claritatis · aliud minoris ẽ luis ·
Sicut ei alia diurna: alia noc
turna sũt tpa · ita diuisam i lũi
naribus qualitatẽ creator isti-
tuit cũ tñ priusq̃ȝ hec fieret · ⁊
dies sine solis officio · et noctes
sine lune ministerio precessis-
sent · Sed condebantur ista ad
faciendũ hominis vtilitatem ·
vt rationale animal nec in di
stinctione mensium · nec in re-
cursu annorum · nec i dinume
ratione temporum falleretur ·
cum per inequalium horarum
impares moras · et dissimiliũ
ortuum signa manifesta · ⁊ an
nos sol concluderet · et mẽses lu
na renouaret · Q̃rto nãq̃ȝ vt le
gimꝰ die dixit deꝰ · Fiãt lũiari
a in firmamẽto celi: et luceant
sup trã: et diuidãt iĩt diẽ ⁊ noc
tẽ · ⁊ sint i signa ⁊ tpa ⁊ i dies
⁊ i ãnos · ⁊ sint i firmamẽto ce
li vt luceãt sup trã Expgiscere
hõ: ⁊ dignitatẽ tue ɔgnosce ne-

Recordare te factum ad ymaginem dei·que et si in adā corrupta·in xp̄o tamē ē reformata Utere quō vtendum est visibilibus creaturis· sicut vteris terra mari celo aere· fontibus atq; fluminibus· et quicq̄d in eis pulchrum atq; mirabile ē refer ad laudem et gloriam cō ditoris Noli esse deditus illi lumini· quo volucres ꝯ serpētes· quo bestie et pecudes· q̄ musce delectantur et vermes· lucē corpoream sensu tange corpeo· et toto mētis affectu illud lumen rep amplectere q̄d illuīnat ōnem hoīnem venientē ī hūc mūdū· de q̄ dicit pphēta Accedite ad eū et illuminamini ꝯ vultus vestri nō erubescent Si eñ tēplū dei sumus: et spiritus dei habitat in nobis· plus ē quod fidelis quisq; in sua habet anima q̄ quod miratur ī celo Nō ita q; vobis dilectissimi hoc aut in dicimus aut suademus: vt despiciatis opera dei· aut cōtrarium aliquid fidei vestre in hijs que bonus bona cōdidit estimetis· s; vt omī creature specie et vniuerso mundi huius ornatu rationabilit et tpalit vtamini Que eñ videntur sicut ait apostol9 tpalia sunt· que nō videntur eterna Unī q2 ad p̄sentia nati sumus: ad futura autē renati· nō temporalibus bo̅ꝛis dediti s; eternis sum9 intenti Et vt spem nr̄am possum9 ppius intueri: in ipso sacramento natalis domini cogitemus· quid nature nostre gracia diuina cō tulerit audiamus aplm̄ dicētē Mortui eñ estis· et vita vr̄a abscondita est cū xp̄o in deo· Cū xp̄s apparuerit vita vestra tunc et vos apparebitis cū ipso in gloria Qui viuit et regnat cum patre et spū sancto p īfinita secula seculorum amen·

De eodē sermo octauus·

Cum semp nos dilcīssimi gaudere ī dño ōnia diuina eloquia cohortetur· hodie pculdubio ad spiritalem leticiam copiosius incitamur natiuitatis nobis dominice sacramēto clarius choruscante et recurrentes ad illā diuine mīe ineffabilem īclinationem. qua creator hominū homo fieri dignatus ē· in ipsius nos inueniamur natura· quē adoramus in nrā· Deus eñ dei filius de sempiterno et īgenito patre vnigenitus sempiternus manens in forma dei et ī commutabilit atq; ītēpaliter hñs nō aliud esse q̄ pat· formam serui sine sue detrimento maiestatis accepit· vt in sua nos pueheret· nō in nostra deficeret· vnde vtriq; nature ī suis ppietatibus pmanenti· tanta est vnitatis facta cōmunio· vt quicquid ibi est dei nō

sit ab humanitate disiunctum· quicquid autem est hominis· non sit a diuinitate diuisum· Celebrantes igitur dilectissimi natalem diem saluatoris domini partum beate virginis integre cogitemus· vt carni anime quoque concepte virtutem ibi nullo temporis puncto defuisse credamus· nec prius formatum atque animatum templum corporis christi quod sibi superueniens vendicaret habitatorem per ipsum et in ipso nouo hominum datum esse principium· vt in vno dei atque hominis filio· et sine matre deitas: et sine patre esset humanitas Simul enim per spiritum fecundata virginitas sine corruptionis vestigio edidit et sui generis sobolem· et sue stirpis auctorem· Unde idem dominus sicut euangelista commemorat· quesiuit a iudeis· cuius filium christum scripturarum auctoritate didicissent· et eisdem respondentibus· quod ex dauid venturus semine traderetur· quomodo inquit dominum illum suum dauid in spiritu vocat dicens Dixit dominus domino meo: sede a dextris meis Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum· Nec potuerunt iudei propositam soluere questionem quia non intelligebant in vno christo et progeniem dauiticam

et naturam probatam esse diuinam Maiestas autem filii equalis patri· vestiens se humilitate seruili nec metuebat minui nec indigebat augeri Ipsumque affectum misericordie sue quem restitutioni impendebat humane sola exequi poterat virtute deitatis vt creaturam ad ymaginem dei conditam· a iugo dire dominationis erueret· Sed quia non ita in primum hominem diabolus violentus extiterat vt eum in partes suas sine arbitrii consensione transferret· sic destruendum fuit peccatum voluntarium et hostile consilium· ut dono gratie non obesset norma iustitie In toto eius ergo humanum genus strage communi· vnum solum fuit remedium sub diuine rationis occulto· quod posset subuenire prostratis· si aliquis filiorum adam originalis preuaricationis alienus atque innocens nasceretur qui ceteris exemplo prodesset et merito· Sed quia naturalis hec generatio non sinebat nec poterat viciate radicis sine semine propago esse· de quo scriptura dicit· quis potest facere mundum de inmundo conceptum semine etc· dominus dauid factus est filius dauid· et promissi germinis fructum ples est certa sine vi... in vnam personam gemina conuenientes natura· vt eodem pactu gignerent dominus eodemque conceptu· cui et vera iesu deitas ad miracula operum· et

vera humanitas ad toleran-
tiam passionū Fides ergo ca-
tholica dilectissimum oblatrācīū
hereticorum spernat errores ·
qui mundane sapientie vani-
tate decepti a veritatis euāgelio
decesserunt et incarnationē ver
bi nō intelligentes · de causa il
luminationis fecerunt sibi ma
teriam cecitatis Nam omnū
fere falsa credentium opinioni
bus · q̄ etiam in spiritus sancti
negationem ꝓruūt retractatis
neminē pene deuiasse cognosci
mus · nisi qui duarū ī xp̄o na
turarum veritatem sub vnius
ꝑsone cōfessione nō credidit ·
Alij etenim dōīno solā huma
nitatem · alij solam ascripsere
deitatem · alij veram quidem ī
ipso diuinitatē · ſ; carnem dixe
runt fuisse simulatā · alij ꝓfessi
sunt veram eum suscepisse car
nem · ſ; dei patris nō habuisse
naturam · et deitati eius q̄ erāt
humane substātie deputātes ·
maiorem sibi deū · minoremq;
finxerunt · cū gradus in vera
diuinitate esse nō pssit · qm̄ q̄c-
quid deo minus est: deus non
est · Alij cognoscētes patris et
filij nullam esse distātiā · quia
nō poterant vnitatem deitatis
intelligere nisi in vnitate ꝑso-
ne eundē asseruerūt esse patrē
quem filiū · et nasci et nutriri ·
pati et mori: sepeliri a surgere
ad eūdē ꝑtineret qui ꝑ omnia

et hominis ꝑsonam īpleret et
verbi Quidā putauerunt dōī-
num nr̄m ihesum xp̄m n̄ nos-
tre substantie corp? habuisse ·
sed ab elemētis superioribꝫ et
subtilioribus sumptū Quidā
aūt estimauerunt ī carne xp̄i
humanam aīam nō fuisse · ſ;
ꝑtes anime ipsam v̄bi implesse
se deitatem · quorū īprudētia ī
hoc transiit · vt animā quidē ī
domino fuisse fateātur · ſ; ean
dem dicerent mēte caruisse · q;
sufficeret homini fuisse sua dei
tas ad omnia rationis officia
Postremo idē asserere presūp
serunt ꝑtem quādam v̄bi ī car
nem fuisse cōuersam vt ī vni?
dignitatis varietate multipli
ci nō carnis tm̄ · animeq; natu
ra: ſ; etiam ipsius verbi solue-
retur essēcia Multa sūt et alia
prodigia falsitatum · q̄bꝫ enu
merandis caritatis vr̄e nō est
fatigandus auditus · ſ; ꝑ diū
sas impietates que sibi īuicem
sunt multiformū blasphemia
rum cognatiōe cōnexe de hijs
potissimum erroribus declinā-
dis obseruantiam vr̄e deuotio
nis admoneo · quoꝝ vnus du
dum nestorio auctore cōsurge-
re nō īpune tēptauit · ali? nu-
per pari execratione dāpnan
dus · eutice assertore prorupit
Nam ille beatam mariam vir
ginem tātummō ausus ē ꝑdi-
care genitricem vt in conceptu

eius et partu nulla verbi et car
nis facta vnitio crederetur· q2
dei filius nō ipse factus est ho
minis filius· sed creato homi-
ni sola se dignatione sociauit·
Quod catholice aures nequa
q̄ꝫ tolerare potuerunt· que sic
euāgelio veritatis imbute sūt
vt firmissime nouerunt nullā
esse humano generi spem salu
tis· nisi esset filius virginis·
qui creator est matris Hic au
tem recentioris sacrilegij pro
phanus assertor· vnitionem i
xp̄isto quidem duarum confes'
sus est naturarum· Sed ipsa
vnitione id dixit effectum vt
ex duabus vna remaneret nul
latenus alterius existente sub
stantia que vtiqꝫ finiri nisi aut
consumptione aut separatione
non posset Hec vero tam inimi
ca sunt sane fidei vt nequeant
recipi sine excidio nominis cri
stiani Si enim verbi incarnati
o non vnitio est diuine huma
neqꝫ nature· sed hocipso cōcur
su quod erat geminum factū ē
singulare sola diuinitas vtero
virginis nata est· et per ludifi
catoriam spetiē sola subijt nu-
trimenta et incrementa corpo-
rea· vtqꝫ omēs mutabilitates
humane conditionis omittā·
sola diuinitas mortua· sola di
uinitas sepulta· vt iam secun-
dum talia sentientes· sperande
resurrectionis nulla sit ratio·

nec sit primogenitus ex mortu
is xpristus· quia non fuit qui
deberet resuscitari si non fuerit
qui posset occidi· Absit a cor'
dibus vestris dilectissimi dia-
bolicarum inspirationum viru
lenta mendacia· Et scientes q̄
sempiterna filij diuinitas nul'
lo apud patrem creuit aug-
mento· prudenter aduertite·
quod cui nature in adam dic'
tum est· terra es· et in ter-
ram ibis· eidem in xpristo dici
tur Sede a dextris meis· Do-
nec ponam inimicos tuos sca'
bellum pedum tuorum secun-
dum illam naturam qua xpri
stus equalis est patri· numq̄ꝫ
inferior fuit vnigenitus subli-
mitate genitoris Nec tempo'
ralis ei est cum patre gloria'
que ē ipsa patris dextera· De
qua in exodi dicitur· Dextera
tua domine glorificata est in
virtute· et in ysaia dr Domine
quis credidit auditui nostro et
brachium domini cui reuela-
tum est· Assumptus igitur ho
mo in filium dei· sic in vnita'
tem persone xpristi ab ipsis
corporalibus est exceptus exor
dijs vt nec sine deitate concep
tus sit nec sine deitate editus·
nec sine deitate nutritus· Idem
erat in miraculis Idem in con
tumelijs· per humanam infir-
mitatem sub pontio pilato cru
cifixus mortuus et sepultus·

Per diuinā virtutem die ter-
tia suscitatus ascendit ad celos
sedet ad dexteram patris Et in
natura hominis accepit a pa
tre · quod in natura deitatis eti
am ipse donauit Hec dilectissi
mi pio corde meditantes apos
tolici semꝑ memores estote p̄-
cepti · qui vniuersos admonet
dicens Videte ne quis vos deci
piat per philosophiā et manē
fallaciam s̄m traditionem ho
minum et nō s̄m xp̄m Quia ī
xp̄o habitat oīs pleitudo diui
tatis corꝑaliter et estis repleti
in illo Nō dixit spiritualiter s;
corꝑaliter vt veram intelliga
mus substantiā carnis vbi est
plenitudinis diuinitatis inha
bitatio corꝑal' · qua vtiq; etiā
tota repletur ecclesia · que ihe-
rens capiti corpus est xp̄i · qui
viuit et reg · cū pa · ⁊ spi · s · ī se
cula seculoꝝ · De eodē s̄mo ix

Excedit quidē dilc̄tissi-
mi multūq; supeminet
hūam eloquij facultā
tem diuini opis magnitudo · ⁊
inde oritur difficultas fandi ·
vnde ratio adest non tacendi ·
Quia in ihū xp̄o filio dei non
solum ad diuinam essentiam
sed etiam ad humanam spec-
tat naturam quod dictū est p
ꝓphetam Generationem eius
quis enarrabit Vtrāq; enī sub-
stātiam in vnam conuenisse ꝑ
sonam nisi fides credat · sermo

nō explicat Et ideo materia nū
q̄ deficit laudis qz nūq̄ suffi-
cit copia laudatorum Gaude
amus igit̄ q; ad eloquēdū tā
te misericordie sacramentum ī
pares sumus Et cū salutis nos
tre altitudinem ꝓmere nō va
lemus · sentiamus nobis bonū
esse q̄d vincimur Nemo enī ad
cognicionē veritatis magis ꝓ
pinquat · q̄ qui ītelligit in re-
bus diuinis eciam si multum
proficiat semꝑ sibi supesse q̄d
querat Nam qui se ad id quo
tendit puenisse presumit · nō q̄'
sita reperit · sed in acquisiciōe
deficit · ne aūt infirmitatis nos
tre perturbemur angustijs ·
euangelice nos ⁊ ꝓphetice ad
iuuāt voces · quibus ita accē-
dimur · et docemur vt nob̄ na
tiuitatem domini · qua verbum
caro factum est nō tā preteritā
recolere · q̄ presentē videam᷑
inspicere Quod enī pastorib᷑
pro gregum suorum custodia
vigilantibus nunciauit āgel᷑
etiā nostrū impleuit auditum
et ideo dominicis ouibus p̄su
mus quia verba diuinitus edi
ta cordis aure seruamus tāq̄
et in hodierna festiuitate dica
tur Ecce euāgeliso vob̄ gaudi
um magnū · q̄d erit ōni popu-
lo · qz nat᷑ ē vob̄ hodie salua-
tor qui ē xp̄s dn̄us ī ciuitate
dauid Cuius p̄dicationis sū-
mitati exultacō innumerabiliū

iungitur angelorum vt excellē
tius fieret testimonium cui mi
licie celestis multitudo concine
ret in honorem dei vna benedic
tione dicentium · Gloria in ex
celsis deo et in terra pax homi
nibus bone voluntatis · Dei er
go gloria est · ex matre virgie
xpristi nascentis infantia : Et
reparatio humani generis me
rito in laudem sui refertur auc
toris · quia et ipse beate marie
missus a deo gabriel angelus
dixerat · sp · sa · superueiet i te et
vt⁹ altissimi obūbrabit tibi ·
Jdeoqꝫ qd ex te nascet sctm vocabit
filius dei · Jn tra āt illa pax cō
dit q̄ hoīes efficit bone volū-
tatis : Quo ei spitu de itemera-
te vgis visceribus nascit xp̄c ·
hoc est : de sancte ecclesie vtero
nascitur xpristianus · cui vera
pax est a dei voluntate nō diui
di · et i hijs solis que deus dili-
git delectari Natalem igit di-
lectissimi diem domini celebrā
tes · qui ex omnibus preterito
rum temporum diebus elect⁹
est · licet dispensacio actionum
corporalium · sicut eterno con'
silio fuerat preordinata transi
erit · totaqꝫ redemptoris hu-
militas in paterne maiestatis
gloriam euecta sit · et ī nomine
ihesu omne genu flectatur cele
stium terrestrium et infernoꝝ
et omnis lingua confiteatur :
quia dominus ihesus xprist⁹

in glā ē dei patris indesinenter
tamē ipsū partum salutifere v
ginis adoram⁹ · et illam vbi a
carnis indissolubilem copulā
nō minus suscepimus in prese
pi iacentem q̄ in throno pn̄e
altitudinis cōsedentē Jmmuta
bilis enī deitas · q̄uis intra se
metipsam et claritatem suā et
potētiam contineret · nō tamē
ideo nō erat conserta nascenti ·
qꝛ humano aspectui nō pate'
bat · vt per veri hominis īusita
ta primordia ille agnoscētur
genitus · q regis dauid et dn̄s
esset et filius · Jpse enī pphet'
co spū cantat Dixit domin⁹ do
mino meo sede a dextris meis ·
Quo testiomo sicut euangeliū
refert · cōfutata ē ipietas iudeo
rū Nā cū ihū ītrogāte iudeos
c⁹ filiū dicent xp̄z · respōdisset
dauid · cōfesti dn̄s cecitatē illo
rū arguēs ait · Quō g° dauid
i spū vocat eū dn̄m dicēs Dixit
dn̄s dn̄o meo sede a dextris me
is Jnterclusistis vob iudeī ītel
ligentie viā · et dum solā natu
ram carnis aspicitis · tota vos
veritatis luce priuastis · Expec
tantes enim secundum vestre
persuasionis fabulosa figment
ta dauid filium de sola stirpe
corporea dum spem vestram ī
hoīe tātū cōstituistis deū dei fi-
liū repulistis vt quod vob cō-
siteri gloiosū est · vobis pdesse
nō posit Nā a nos iterrogati

cuius sit filius xp̄s · voce apli
confitemur q̄ factus est ex se-
mine dauid scd̄m carnem et de
ipso inicio euāgelice p̄dicatio
nis instruimur legentes Liber
generatiōis ihesu xp̄i filij da
uid Sed ideo a vr̄a ipietate di
scernimur · q2 quem ex p̄genie
dauid hominem nouim9 na-
tum · eūdem scd̄m q̄ verbū ca-
ro factum est: deum deo patri
credimus coeternum · vn̄ si te-
neres o israhel tui noīs digni-
tatē · et p̄phetícas denūciatio-
nes nō obcecato corde patre-
res · ysaias tibi euāgelicā pan
deret veritatē · et nō surdus au
dires diuina inspiratione di-
centem Ecce virgo in vtero cō
cipiet et pariet filium et voca
bit nomen eius emanuel quod
est interpretatum nobiscū de9
Quem si in tanta p̄prietate sa
cri nominis nō videbas · in da
uitica saltim voce didicisses ne
contra testificationem noui et
veteris testamēti ihesum xp̄m
dauid filiū denegares : quem
dauid dominum nō fateris ·
quap̄p dilectissimi qm̄ per ineffa
bilem grām dei eccl̄ia fidliū gē
cium cōsecuta est · quod carna-
lium iudeorum synagoga nō
meruit dicente dauid · Notū
fecit dominus salutare suū · in
conspectu gentium reuelauit
iusticiam suam · et ysaia simili
ter predicante · Populus qui
sedebat in tenebris vidit lucē
magnam · qui habitabant in
regione vmbre mortis · lux or
ta est eis · et iterum Gētes que
te nō nouerunt inuocabūt te ·
et populi qui te nesciunt : ad te
confugient · Exultemus in die
salutis nostre q per nouū testa
mentum in cōsortium eius as-
sumpti · cui dicitur a patre · Fili
us me9 es tu ego hodie genui
te · postula a me : et dabo tibi
gētes hēditatē tuā q possessio-
nē tuam terminos terre · in ad
optantis nos misericordia glo
riemur · quia sicut apostol9 ait
Nō accepistis spiritum serui
tutis iterum in timore : sed acce
pistis spiritum adoptionis filio
rum · ī quo clamamus abba
pater Dignum ē enī atq3 con
ueniens vt testantis patris vo
luntas ab adoptiuis filijs adi
pleatur · et dicente apostolo si
cōpatim2 : q cōglorificabim2 ·
sint humilitatis xp̄i cōpartici
pes · q̄ sūt futuri : future glorie
coheredes Honoretur in īfan
cia sua dominus · nec ad deita
tis referantur iniuriam : exordia
et īcrementa corporea · qm̄ natu
re īcōmutabili : nec addit ali-
q̄d ītura nostr̄ nec minuit Sz
qui in similitudinē carnis pec
cati dignatus est hominib9 eē
cōformis ī vnitate deitatis pa
tri p̄manet equalis · cū quo et
cū spi · sa · vi · et re · ī se · seculorū

De eodẽ sermo decim⁹

S Epe vt nostis dilectis-
simi de excellentia festi
uitatis hodierne offici
um vobis sermonis salutaris ĩ
pendimus · nec ambigim⁹ ita
cordibus vestris diuine pieta-
tis resplenduisse virtutẽ vt qđ
vobis fide est insitum · id fit eti
am intelligentia comprehensũ
Sed qꝛ dñi saluatorisqꝫ nos
tri natiuitas nõ solum secũdũ
deitatem de patre · ſꝫ etiam secũ
dum carnem de matre ita facul
tatem humam excedit colloq̃i
vt merito ad vtrumqꝫ referaẽ
quod dictum est · Generationẽ
eius quis enarrabit? In co ipõ
quod digne nõ potest explica
ri semper exuberat ratio disse
rẽdi · non quia liberum sit di'
uersa sentire · sed quia dignita-
ti materie nulla p̃t ligua suffi
cere Magnitudo igiẽ sacramẽ
ti in salutem humani generis ·
ante secula eterna dispositi · in
seculorum fine reserati : integri
tati sue nec auferri aliquid pa
titur nec augeri · et sicut ꝓpria
nõ amittit ita aliena nõ r̃cipit
Sed multi opinionum suarũ
sequaces · et quod nõdum ĩtel
lexerant : paratiores docere q̃
discere · sicut ait aplũs circa fi-
dem naufragarunt · Quorum
prauas compugnãtesqꝫ sentẽ
tias breui significatione pstrin
gã vt error tenebris a verita-
tis luce discretis et religiose ho
noreẽ beneficia diuĩa et sacte
caueanẽ mundana mẽdatia ·
Quidã em̃ ex documẽtis domi
ni nñi ihũ xp̃i natiuitatis : que
eum verũ filiũ hominis demon
strabant · nihil ipsum ãplius
q̃ hominis filium crediderunt
nõ putantes illi ascribendam
eẽ ditatẽ · que et p̃mordia ĩfan
tie et ĩcrementa corporea ⁊ pas
sionũ vsqꝫ ad crucẽ mortemqꝫ
cõditio ñ dissimilẽ ceteris mor
talibus approbasset · Alij vero
v̾tutum ãmiracõe pmoti ⁊ ori
gis nouitatẽ et dcõꝝ factorũqꝫ
potẽtiã ad dĩnam ĩtelligẽtes p
tinere naturã · nihil illi puta-
uerũt nr̃e esse substãtie · totũqꝫ
illđ qđ corpee fuit actõis ⁊ for
me · ã de sublimioris gñis ꝓdi
isse materia · ã filiãtã carnis spe
ciẽ habuisse · vt videtiũ et tãgẽ
tium sensus ludificatoria ima
gĩe falleẽ Fuit ãt ĩ q̃busdã er-
rantibꝰ etiã illa psuasio : q̃ co'
narẽtur asserẽ ex ĩpa verbi sub
stãtia q̃ddã in carnẽ fuisse cõ-
ũsũ · natũqꝫ ihm̃ de maia v̾gĩe
nihilqꝫ inĩue fuisse ne² · ſꝫ ⁊ qđ
eãt deus · ⁊ qđ erat hõ · vtrũqꝫ
ad id ptinuisse qđ v̾bũ ẽ · vt · s ·
ĩ xp̃o p diũsitatẽ sbñe flã fueit
hũanitas ⁊ p d̾scm̃ mutabilita
tis ñ veã dĩuitas Has g° d̾test
simi aliasqꝫ ĩpietates diaboli-
ca ĩspiãcõe cõceptas · ⁊ ĩ multoꝝ
noxã p vasa pdicõis effusas ·

olim catholica fides cui deus q
magister ē q auxiliator obtri-
uit exhortāte q instruēte nos
spiritu sancto p legis testificatio
nē p vaticinia pphetarum q
p euangelicā tubā apostolicā
qz doctrinam vt cōstāter intel
ligēterqz credamus quia sicut
ait beatus iohānes Verbū ca'
ro factum est: et habitauit in
nobis In nobis vtiqz quos si
bi verbi diuinitas coaptauit:
cuius caro de vtero v̄ginis sūp
ta nos sumus q̄ si de nostra
id est vere hūana nō esset v̄bū
caro factum nō habitasset in
nobis In nob̄ autem habita-
uit qa naturam nostri corpis
suam fecit edificante sibi sapi
entia domū nō de quacūqz ma
teria: sed de substantia pprie
nostra Cui9 assumptio ē mai
festata cū dictum est Verbum
caro factum ē et habitauit in
nobis Huic aūt sacratissime
predicationi etiam beati pau
li apli doctrina cōcordat dicēs
Videte ne quis vos decipiat
per philosophiam et inanem
fallaciam scdm traditionem
hominum scdm elementa mū
di et nō scdm xp̄m qz in ipso
habitat omnis plenitudo diui
tatis corpaliter et estis repleti
i illo Totū igit corpus iplet
tota diuinitas et sicut nichil de
ē illius maiestatis cuius habi
tatione repletur habitaculū
sic nichil deest corpis qd non
suo habitatori sit plenum Qd
autem dictum est et estis reple
ti in illo nr̄a vtiqz significata ē
natura: ad quos illa repletio
nō ptineret nisi dei verbū nr̄i
sibi generis et animam et cor-
pus vnisset Agnoscendū sa-
ne dilectissimi et toto corde est
confitendum q hec generatio
qua et verbum et caro idest ds
et homo vnus dei filius vnus-
qz xp̄s efficit sup ōnem origi
nem humane creationis excel
lit Nec ei ā ade de limo tre for
matio ā eue de viri carne plas
matio: aut ceterorūqz hominū
de vtriusqz sexus pmixtione cō
ditio ihesu xp̄i potest ortui cō
pari genuit abrahā senex di-
uine pmissionis heredem et
transgressa fecunditatis ānos
sterilis sara concepit Jacob
dilectus est a deo anqz natus
et preueniente gratia volunta-
rias actiones ab hispida cōge
niti fratris asperitate discretus
Jeremie dicit Priusqz te for-
marem in vtero noui te et an
teqz exires de vulua sanctifica
ui te Anna diu fecūditatis ali
ena samuelem pphetā quē do
offerret enixa est vt et partu
clara esset et voto Zacharias
sacerdos de elisabeth sterili san
ctam suscepit prolem et pcur-
sor xp̄i futurus iohannes spi
ritum pphetiam ītra viscera

matris acceperat· et nondum
editus puer genitricem domi-
ni signo clause exultationis os-
tenderat Magna hec omnia·
et diuinorum operum sunt ple-
na miraculis· sed hoc ipso mo-
deratius stupenda quo plura·
Natiuitas autem domini nos-
tri ihesu cristi omnem itellige-
tiam superat: et cuncta exēpla
transcendit· nec potest vllis es-
se comparabilis: que est inter
omnia singularis Electe nāq;
virgini de semine abraham ac
de radice yesse per pphetica
voces et per mistica signa pro
misse· denunciatur ab archan
gelo sine dampno pudoris be
ata fecunditas· sacram vgini-
tatem nec conceptu violatura:
nec partu Superueniente qp-
pe in eam spiritu sancto· et al-
tissimi obumbrante virtute in
commutabile dei verbum de in
contaminato corpore: habitū
sibi humane carnis assumpsit
que a nullum contagium de cō
cupiscentia carnis traheret· et
nichil eorū que ad anime cor-
porisq; naturam pertinent nō
haberet: Recedāt procul atq;
in tenebras suas eant heretica
rum monstra opinionum et i-
sanarum sacrilegia falsitatum
nos exultans in laudem dei ce-
lestium multitudo· et instructi
ab angelis doceere pastores·
vt cognitis ne⁹ vtriusq; doci-

mētis· et vbū in cristo hoie· et
cristū adorem⁹ ī vbo· nā si vt
ait aplūs q̄ adheret dño vn⁹
spūs ē· q̄to mag⁹ vbū caro fa
ctum vnus est xp̄c· vbi nichil
ē alteri⁹ ne² qd̄ nō sit vtriusq;
Nō ergo ifirmem² ī cōsilio mi
sericordie dī q̄ nos et innocētie
reformat et vite· nec qz ī salua
tore nr̄o maifesta cognoscim⁹
geīne signa nature· aut ī glori
a dei de veritate carnis· á ī hūi-
litate hoīs de deitatis maiesta-
te dubitem⁹ Idē ē ī forma dei
q̄ formā ī ccepit serui· idē ē icor
poreus manēs· et corpus assu
mēs· idē ī sua vtute īuiolabil⁹·
et ī nr̄a īfirmitate passibil⁹· idē
a p̄tno ñ diuisus trono· et ab
ip̄ijs crucifix⁹ ī ligno· idē ē su
per celorum altitudines victor
mortis ascendens et vsq; ad cō
summationem seculi vniuersā
ecclesiam nō relinquens· idem
postremo est qui in eadem qua
ascendit carne venturus· sicut
iudiciū sustinuit ipiorū· ita iu-
dicatur⁹ ē de oīm actione mor
talium· Unde ne plurimis testi
monijs imorem² · vnū sufficit
ex euāgelio beati iohāīs ad-
hiberi· q̄ ip̄e dñs nr̄ dicit Amē
amē dico vobis quia veīt hora
et nunc est quando mortui au
dient vocē filij dei· et qui audie
rint viuēt Sicut eī pater hz vi
tā ī semetipso· sic dedit et filio
hr̄e vitam in semetip̄o et dedit

ptātē dedit ei iudiciū facere q2 filius hoīs ē· Ergo sub vna sententia oñdit q̄a filiꝰ dei et filiꝰ hominis est· vnde apparet queadmodum xp̄m dominū i vnitate persone credere debeamus· qui cum sit dei filius per quem facti sumus etiam filius hominis per assumptionē carnis est factus· vt moreretur sicut ait apostolus propter delicta nostra: et resurgeret propt̄ iustificationem nostrā Hec cōfessio dilectissimi· nullas metuit contradictiones· nullis cedit erroribus Agnoscimꝰ enī misericordiā dei ab initio promissam et an̄ secula preparatā per quam resolui captiuitatis humane vincula potuerunt· quibus primum hominē omnemq2 eius posteritatem maleficꝰ peccati auctor obstrinxerat et ppagimem dediticiam originali sibi preiudicio vēdicabat Quia igitur iustificandis hoībus hoc principaliter opitulatur q vnigenitus dei etiā filius hominis esse dignatus ē· vt omousion pr̄i deus· i· vnius substātie· i· homo verus et secūdū carnem matri consubstātialis existēt· vtroq2 gaudeaꝰ q2 nō nisi vtroq2 saluamur· in nullo diuidentes visibilem ab inuisibili· corporeum ab incorporeo· palpabilem ab impalpabili· formam serui a forma dei· quia et si vnum manet ab eternitate· aliud cepit a tēpore· que tn̄ in vnitatem conuenerunt nec sepationē pn̄t habere nec finem· dum exaltans et exaltatus· glorificans et glorificatus· ita sibimet inhererūt vt siue in omnipotentia siue ī contumelia nec diuina in xp̄o careant humanis nec hūana diuinis· Hec credētes de diuīs dilectissimi xp̄iani sumus vere israhelite· et in consortium filiorum dei veraciter adoptati· quia et omnes sancti qui saluatoris nostri tempora precesserunt· per hanc fidem iustificati et per hoc sacramentum xp̄i sunt corpus effecti· expectantes vniuersalem credentiū redemptionem ī semine abrahā de q̄ dicit aplūs Abrahe dicte sunt promissiones et semini eius· nō dicit et seminibꝰ quasi in multis: sed quasi in vno· et semini tuo qd̄ est xp̄us· propt̄ quod matheus euāgelista vt pmissionem ad abraham factam ostenderet in xp̄o esse cōpletam· generationum ordinē percurrit et in quo omnibus gentibus disposita fuisset benedictio d̄mōstrauit lucas ab ipso q̄q2 d̄ni ortu seriē geneis sursum versus retexuit vt etiā illa secula que diluuium preuenerunt huic sacramento doceret esse cōnexa· omnesq2 ab initio

successionum gradus : ad eū i
quo vna erat sal⁹ omniū tetē
disse Nō ergo dubitandum ē
quia preter cristum nō est ali
ud nomen sub celo datum hoī
nibꝰ : in quo oporteat nos sal
uos fieri q̄ cū patre ꝛ spū sanc
to equalis in trinitate viuit et
regnat in secula seculorum:

De epiphania domini sermo
primus·

Celebrato pridie die q̄
intemerata virginitas
humanī generis edidit
saluatorem: epiphanīe nobꝭ di
lectissimi veneranda festiuitas
dat perseuerantiam gaudiorū
vt īter cognatarum solempni
tatum vicina sacramēta : exul
tationis vigor ꝛ feruor fidei n̄
tepescat· ad omnium enī homi
num spectat salutem ꝙ infan
tia mediatoris dei et hominū:
iam ī vniuerso declarabaꝛ mū
do: cū adhuc exiguo detineretꝛ
opidulo Quāuis enim israhe
liticam gentem : et ipsius gen
tis vnam familiam elegisset :
de qua naturam vniuersitatis
assumeret: noluit tamen intra
materne habitationis angusti
as ortus sui latere pⁱmordia ·
sed mox ab omnibus voluit
agnosci· qui dignatus [illegible]ni
bus nasci Tribus igitu[illegible]
gis ī regione orientis stell[illegible]
ue claritatis apparuit· que illu
strior ceteris pulchriorq; sideri
bus facile in se intuentiū oculos
animosq; conuerteret vt cōfes
tim aduerteretur nō eē otiosū
quod tam insolitum videbaꝛ·
Dedit ergo aspicientibus ītel-
lectum· qui prestitit signum· et
quod fecit intelligi fecit inqui
ri· et se inuenīēdum obtulit re
quisitus · Sequuntur tres viri
superni luminis ductum· et p̄
uij fulgoris indicium intenta
contemplatione comitātes ad
agnicōnem veritatis gratie splē
dore ducuntur · qui humano
sensu significatū sibi regis or-
tum estimauerunt ī ciuitate re
gia esse querendum· Sed qui
serui susceperit formam et nō
iudicare venerat· sed iudicari ·
bethlehem preelegit natiuitati
iherosolimam passioni Hero-
des vero audiens iudeorū prin
cipem natum · successorem sus
picatus expauit· et molit⁹ ne
cem salutis auctori falsum spō
det obsequium · Qui felix fo-
ret si magorum imitaretur fi-
dem · et conuerteret ad religio
nem· quod dispōebat ad frau
dem · O ceca stulte emulatiōis
impietas · Quid perturbandū
putas diuinum tuo furore cō
silium? dominus mundi tpale
nō querit regnum· qui prestat
eternum· Quid īcommutabilē
dispositaꝝ reꝝ ordinem ꝟtere· ꝛ
alioꝝ facin⁹ p̄occupare cona
ris? Nō ors cristi nō ē tpis tui·

Ante condendum est euange-
lium· ante predicandum dei reg
num· ante sanitates donande· an
sunt facienda miracula· Cur
quod ahem futurum est opis·
tu esse vis criminis· et nō ha
buur? effectum sceleris ī solū
te reatum precipitas volūtatis
Nichil hac molitione pficis·
nichil pagis Qui volūtate na'
t? ē· arbitrij sui potestate mo-
rietur Cōsūmāt ergo magi de
siderium suum· et ad puerum
dominum ihm̄ xp̄m· eadē stel
la preeūte perueniūt· adorāt ī
carne verbum· in īfantia sapiē
tiam· in infirmitate virtutem·
et in hominis veritate dominū
maiestatis· vtqz sacramētum
fidei sue intelligentieqz manis-
festent· quod cordibus credūt
mūeribus protestātur Thus
deo· mirram homini· aurū of-
ferunt regi· scilicet diuinam
humanamqz naturam in vni
tate venerātes qz quod erat in
substācijs proprium· nō erat
in persona diuersum· Reuer-
sis aūt magis ī regionem suā·
et trāslato ihesu ī egiptum ex
admonitiōe diuina exardescit
frustrata meditatioibus suis
herodis īsania· necari oēs par
uulos iubet· et quī quem metu
at nesciat infātem generalē seui
tiam in suspectā sibi tēdit eta-
tem· ꝫ qs rex ipius eximit mū
do· xp̄s inserit celo· et quibus
nōdum sanguinis sui impēdit
redemptionem· iā martirij tri-
buit dignitatem Erigite ergo
dilectissimi fideles animos ad
coruscatioēm luminis sempitē-
ni et impensa hūane saluti sa-
cramenta venerantes studium
vestrum hijs que pro vob̄ ges-
ta sunt subdite· diligite castio
me puritatem· quia xp̄s virgi
nitatis ē filius Abstinete vos
a carnalibus desiderijs que mi
litant aduersus animā· quem
admodum nos beatus apīsto
lus suis vt legimus v̄bis hor
tatur· malicia paruli estote· qz
dominus glorie mortalium se
conformauit infancie· sectami
ni humilitatem quam dei filiꝰ
discipulos suos docere digna
tus est· induite vos virtutem
pacientie· ī qua animas v̄ras
possitis acquirere· quī qui cūc'
torum est redemptio: ipse in se
omnium est fortitudo· que sur
sum sūt sapite: nō que sup ter
ram per viam veritatis et vite
constāter incedite: nec vos īpe
diant terrena: qbꝰ sūt pata ce
lestia : Per dominum nostrū
ihm̄ xp̄m qui viuit et regnat ī
secula seculorum: De eodem
Sermo secundus :

Gaudete ī domino dile
ctissimi iterū dico gau
dete· quia breui inter-
uallo temporis: post solempni
tatē natiuitatis xp̄i: festiuitas

declarationis eẞ illuxit· et quē in illo die virgo peperit· neq; hoc mundus ipſe agnouit· verbum enim caro factum· ſic ſuſceptionis noſtre temperauit exordia· vt ihesus natus a credētibus manifeſtus et perſequentibus eſſet occultus· Jam ergo illis temporibꝰ celi enarrauerunt gloriam dei· et in omnem terram ſonus veritatis exiuit: quando et paſtoribus exercitꝰ angelorum ſaluatoris editi annunciator apparuit· et magos ad eum adorandū preuia ſtella perduxit· vt a ſolis ortu vſq; ad occaſum veri regis generatio coruſcaret· cum rerum ſidem et regna orientis per magos diſcerent· et romanū imperium nō lateret· nam et ſeuicia herodis volens primordia ſuſpecti ſibi rēgis extinguere· huic diſpenſationi neſciens ſeruiebat· vt dum atroci intētus facinori ignotum ſibi puerum indiſcreta infantium cede perſequitur· annunciatum celitus dominatoris ortum inſignior vbiq; fama loqueretur· quā promptiorem ad narrandum diligētioremq; faciebat· et ſuperne ſignificationis nouitas et cruentiſſimi perſecutoris impietas· Tunc autem etiam egipto ſaluator illatus eſt· vt gens antiquis erroribus dedita iam ad vicinam ſalutem p

occultam gratiam ſignaretur· et que nōdum ab animo eiecerat ſuperſtitionem· iam hoſpitio reciperet veritatem Merito igitur dilectiſſimi dies iſte manifeſtatione domini cōſecratꝰ· ſpecialem in toto mūdo obtinuit dignitatē que ī cordibꝰ noſtris digno debet ſplendore clareſcere· vt rerum geſtarum ordinem· non ſolum credendo: ſ; etiam intelligēdo veneremur· Quantā etiam gratiarum actionem debeamus domino· pro illuminatione gentium· ꝓbat obcecatio iudeorum· Quid enī tam cecum· quid tam lucis alienum· q̄ꝫ illi ſacerdotes et ſcribe iſrahelitarum fuerunt· qui percunctantibus magis et herode querente vbi ihesus ſecūdum ſcripturarum teſtimonium naſceretur· hoc reſponderunt de prophetico eloquio· quod indicabat ſtella de celo· que vtiq; poterat magos iherosolimis pretermiſſis vſq; ad cunabula pueri ſicut poſtmodum fecit ſua ſignificatione pducere: niſi ad confundendam iudeorum duriciam pertinuiſſet· vt non ſolum ductu ſyderis ſ; etiā eoꝝ profeſſione innoteſceret natiuitas ſaluatoris.· Jam ergo ad eruditionem gētium propheticus ſermo tranſibat· et prenunciatum antiq̄s oraculꝭ criſtū· alienigeāꝝ corda

discebant: cum iudeorum infi
delitas veritatem ore pferret ꝛ
mendatium corde retineret No
luerunt eni agnoscere oculis ·
quem de sacris indicauerūt li-
bris vt quem ñ adorabant in
īfantie infirmitate humilem ·
postea crucifigerent in virtutū
sublimitate fulgentem Que ist
ta iudei tam īperita in vob scī-
entia est et īdocta doctrina In
terrogati vbi xp̄s nasceref · ve
raciter et memoriter dicitis ꝙ
legistis in betlehem iude · sic eī
scriptum est p ꝓphetā · et tu
betlehem terra iuda nō es mi-
nima inter principes iuda · ex
te eni exiet dux et princeps q̄
regat populum meum israhel
Hunc principem natum a pa
storibus āgeli et nobis ānun
ciauere pastores · hūc pricipē
natum lōginque orientalium
gentium natioēs · insolito no-
ui sideris splendore didicerūt
et ne de loco editi regis ambi-
geref vestra eruditio prodidit
quod stella nō docuit · Cur vo
bis viam quam aliis aperitis
obstruitis · cur in vestra infide-
litate residet dubium · quod ex
vestra respōsiōe fit manifestū ·
locum natiuitatis de scriptura
rum testimonio demōstratis ·
presentiam temporis de celi et
terre attestatiōe cognoscitis · ꝛ
tamen vbi ad persequendum
animus herodis exarsit ibi ad

nō credēdum sensus vester ob-
duruit Felitior ergo ignorātia
infantium · quos psecutor oc-
cidit · ꝙ vestra scientia quos in
sua perturbatione cōsuluit vos
noluistis eius regnum recipe-
re: cuius opidum potuistis os
tēdere: illi potuerūt pro eo mo
ri: quem nōdum poterant cō-
fiteri · ita xp̄s vt nullum eius
tempus esset absq3 miraculo ·
añ vsum lingue potestatē vbi
tacitus exercebat · et quasi iam
diceret: sinite puulos venire ad
me · talium enim est regnū ce-
lorum Noua gloria corōabat
infantes et de inciis suis par
uulorū pmordia consecrabat ·
vt disceretur neminem homi-
nū dum icapacem esse sacra
menti · quādo etiā illa etas glo
rie est3 apta martiri Agnosca
mus ergo dilectissimi ī magis
adoratoribus xp̄i: vocationis
nostre fideiq3 pmitias · et exul
tantibus animis beate spei ini
cia celebremus · exīde eni ī eter
nam hereditatem cepimus in
troire · ex ī nobis xp̄m loquē
tium scripturarū archana pa
tuerunt · ꝛ veritas quā iudeorū
obcecatio nō recepit: omnibꝰ
nationibus suum lumen iuex
it Honoretur itaq3 a nob sanc
tissimus dies ī quo salutis nos
tre auctor apparuit et quē ma
gi īfantē venerati sūt ī cunabu
lis · nos ōnipotentē adorem?

i celis · et sicut ille de thesauris
suis misticas domino mune-
rum spēs obtulerūt · ita nos de
cordibus nr̄is que deo sūt dig
na promam? Quāuis em̄ om
nium bonorum sit ipse largi-
tor · etiam nostre tamen fructū
querit industrie Nō enim dor
mientibus prouenit regnū ce-
lorum · sed in mandatis dei la'
borantibus atq; vigilantibus
et si dona ipsius nō irrita fece'
rimus · per ea que dedit · mere
am² accipe quod promisit vn
de cohortamur dilectionem ves
tram · vt abstinentes ab oī ope
malo · que sūt casta et iusta sec
temini · filij enim lucis abicere
debent opa tenebrarū · Itaq;
odia declinate mendacia abici
te supbiam humilitate destruite
auaritiam largitate delete · De
cet enim vt capiti suo membra
conueniant vt promissarū btī
tudinū mereām² eē cōsortes · p
cristum dominum nostrū : qui
viuit et regnat cū deo patre in
secula seculorum:

De eodem sermo tertius ·

Quāuis sciam dilectissi-
mi q; scitatem vestram
hodierne festiuitatis n̄
lateat causa · eamq; scdm con-
suetudinē euāgelic? nob sermo
reserauerit · tamē vt nr̄i nichil
desit officij loqui de eodē quod
domin? donauerit audebo · vt
in tōi gaudio tanto religiosior

sit omnium pietas · q̄to mag?
omnibus fuerit intellecta solēp
nitas · Prouidētia nāq; miseri-
cordie dei dispositū bn̄s pereū
ti mundo in nouissimis tpibus
subuenire saluationem oīm gē
tium prefiniuit in cristo · vt q̄a
et cūctas natōes · a vī di cultu
ipi? dudū error auterat et ipe
peculiaris dei populus isrł ab
institutis legalibus pene tot?
exciderat : cōclusis omnibꝫ sub
peccato · omnium misereretur ·
Deficiēte eī vbiq; iusticia et to
to mundo in vana et maligna
prolapso nisi iudicium suū po
testas dīna differret vniūsitas
hominum sententiā dāpnatio
nis exciperet · ꝫ in īdulgētiā ira
translata est · et vt clarior fiēt
exerende gratie magnitudo tūc
placuit abolendis peccatis ho
minum · sacramentum remissi
onis afferri · quando nemo po
terat de suis meritis gloriari ·
Huius autem ineffabilis mise
ricordie manifestatio facta est
herode autem apd̄ iudeos ius
regium tenente · vbi legitima
regum successione cessante · et
pontificum potestate destruc-
ta aliemgena obtinuit princi-
patum : vt veri regis ortus illi
us prophecie probaret voce q̄
dixerat · Nō deficiet princeps
ex iuda : neq; dux de femoribꝫ
eius : donec veniat cui rpositū ē
et ipse est expectatio gentium:

De quibus quondam beatissi
mo patriarche abrahe innūe
rabilis fueāt ꝓmissa successio
nō carnis semine sed fidei fecū-
ditate generanda · et ideo stel-
larum multitudini cōparata ·
vt ab omnīū gentium pr̄e nō
terrena sꝫ celestis ꝓgenies spe
raretur Ad creādam ergo pro
missam posteritatem heredes ī
sideribus designati · ortu noui
sideris excitātur · vt in quo celi
fuerat adhibitū testimonium
celi famularetur obsequium ·
Cōmouet magos remotiores
orientis habitatores stellis ce
teris stella fulgentior · et de mi
rādi luminis claritate viri ad
hec spectāda nō inscij magni-
tudinem significationis intelli
gunt · agente hoc sine dubio ī
eorum cordibus inspiratione
diuina vt eos tāte visionis mi
sterium nō lateret · et quod ocu
lis ostēdebatur insolitū · animis
nō esset obscurum Denqꝫ offi
ciū suum cum religione dispo-
nūt · et hijs se instruūt donis ·
vt adoraturi vnū tria se simul
credidisse demōstrarent · hono
rantes auro personam regiā ·
mirra humanam : thure diui
nam · Ingrediūtur itaqꝫ iudai
ci regni precipuam ciuitatē · et
in vrbe regia ostendi sibi pos-
tulāt puerum quem ad regnā
dum didicerāt ꝓcreatum Cō
turbatur herodes : timet saluti
sue · metuit potestati Requirit
a sacerdotibus et doctoribꝫ le-
gis · quid de ortu xp̄i scriptura
predixerit · in noticiā venit qđ
fuerat prophetisatum · veritas
illumīat magos · īfidelitas ob
cecat magistros Carnalis isrl̄
nō intelligit qđ legit · nō videt
qđ ostendit · vtitur paginis q̄
rum nō credit eloquijs Vbi est
iudee gloriatio tua · vbi de abr̄
ham patre ducta nobilitas ?
Nōne circūcisio tua prepuci
um facta est ? Ecce maior ser-
uis minori · et alienigenis in
sortem tue hereditatis intran
tibus · eius testamenti quod in
sola litera tenes recitatione fa
mularis Intret in patriarcha
rum familiam gentium pleni
tudo · et benedictionem in se-
mīe abrahe qua se filij carnis
abdicant filij ꝓmissionis acci
piant Adorent in tribus ma-
gis omnes populi vniuersita
tis auctorem · et nō in iudea tm̄
deus : sed in toto orbe sit notus
vt vbiqꝫ in isrl̄ sit magnū no-
men eius Quā hanc electi gene
ris dignitatem sicut infidelitas
in suis posteris conuincit esse
degenerem ita fides omnibus
facit esse cōmunem Adorato
autem domino magi et omni
deuotione cōpleta · s̄m admoni
tionem sompnij : nō eodē q̄ ve-
nerāt itinere reuertunt̄ · opor-
tebat eī vt iā in xp̄m credētes

nõ per antique conuersationis
seuitas ambularent ꝫ nouã i
gressi viam a derelictis errori-
bus abstinerent : tũ vt etiã he
rodis vacuarentur insidie : q̃ i
puerum ihesum ĩpietatem do
li per simulationem dispõebat
officij. Unde quia spes istiꝰ erãt
soluta commenti : in maiorem
furorem iracundia regis arde
scit Nam recolens tempus qđ
indicauerant magi : in omnes
bethlehem pueros rabiem cru
delitatis effudit : et cede gene-
rali vniuerse ciuitatis illius in
eternam gloriam transituram
trucidat infantiam : estimans
fore vt nullo illic paruulo nõ
occiso occideretur cristus At il
le qui sanguinem suũ pro mũ-
di redemptione fundendum in
aliam differret etatem. egipto
se pnatum ministerio subuectus
intulerat. repetẽs. s. hebree gẽ
tis antiqua cunabula et princi
patum veri ioseph maioris ꝑ
uidentie potestate dĩspõnẽs. vt
illam ditiorem omni iedia fa
mem qua egiptiorum mentes
veritatis inopia laborabãt. ve
niens de celo panis vite. et ci-
bus rationis auferret. nec sine
illa regiõe pareꝭ singulꝰ hostie
sacramentũ. in qua primũ oc-
cisione agni salutiferum crucis
signum. et pascha domini fue-
rat preformatum Hijs igitur
dilectissimi diuiẽ grẽ misterijs
eruditi diẽ ꝑmitiaꝝ nr̃aꝝ ⁊ in-
choationem vocacõis gẽtiũ.
rationabili gaudio celebremꝰ
gratias agẽtes misericordi deo
q̃ dignos nos fecit. sicut ait a.
postolꝰ. in partẽ sortis scõꝝ i
lumine qui eripuit nos de ptã'
te tenebrarum et transtulit in
regnũ filij dilectionis sue. qui
sicut prophetauit ysaias. Po
pulus gentium qui sedebat in
tenebris vidit lucem magnã.
et qui habitabãt in regiõe vm
bre mortis : lux orta ẽ eis. de q̃
ho idem dicit ad dñm. gẽtes q̃
te nõ nouerunt inuocabunt te
et populi qui te nesciebant ad
te cõfugient. Hunc diem abra
ham vidit et gauisus est. cum
benedicendos fidei sue filios in
seme suo quod ẽ xp̃c agnouit.
et oĩm se futurũ gẽtiũ patrem
credendo prospexit. dãs gloriã
deo et plenissime sciẽs qm̃ qđ ꝑ
misit potens est et facere Huc
diem dauid canebat ĩ psalmo
Omnes gẽtes quascumqꝫ fecisti.
venient et adorabunt coram
te dñe et glificabũt nomẽ tuũ.
Et illud. notum fecit dñs salu
tare suũ. añ cõspectum gẽtium
reuelauit iustitiã suã. Qđ vti-
qꝫ ex ĩn fieri nouiꝰ ex q̃ tres ma
gos de lõgĩquo sue regiõis ex-
citatos ad cognoscendũ et ado
randum regem celi et terre stel
la perduxit. et recte intuentibꝰ
cotidie non desinit apparere.

Et si potuit notum facere in ī
fantia xp̄m latentem· quanto
magis potest eūdem manifes=
tare in maiestate regnātem ·
cuius vtiq; famulatus ad for
mā nos sui hortatur obsequij·
vt huic gratie que omēs mui
tat ad xp̄m quātum possum?
seruiamus· quicūq; eī̄ in eccle
sia pie viuit et caste· et qui ea
que sursum sūt sapit · nō que
super terram· celestis q̄dāmō
instar est luminis Et dū ipse
sancte vite nitorem seruat· mł
tis viam ad dominū quasi stel
la demōstrat· in quo studio di
lectissimi omnes vobis inuicem
ꝓdesse debetis· vt in regno dei
ad qđ recta fide et bonis ope'
ribus peruenitur sicut lucis filij
splendeatis p xp̄m dominum
nostrum · De eodem sermo
quartus :

Iustum et rationabile
dilectissimi vere pieta=
tis obsequiū ē· in dies
bus qui misericordie opa ꝓtes
tantur toto corde gaudere · et
honorifice ea que ad salutem
nostram gesta sūt celebrare ·
vocāte nos ad hāc deuotionē
ipsa recurrentium temporum
lege· que nobis post diem ī q
coeternus patri filius dei nat?
ex virgine est breui interuallo
epiphanie ītulit festum· ex ap
paritione domini consecratū ·
in quo fidei nostre magnū pre
sidium ꝓuidentia diuina con,
stituit: vt dum solempni vene
ratione recolitur adorata ī ex'
ordijs sui saluatoris īfantia p
ipsa originalia documēta pro
baretur veri ī ipso hoīs orta na
tura· hoc est eī̄ q̄ iustificat ī=
pios hoc est q̄ ex peccatoribꝰ
facit sanctos· si in vno eodē q;
domino nostro ihesu xp̄o et ve
ra deitas et vera credat huma
nitas· deitas qua āte ōnia secu
la in forma dei equalis est p̄ri
hūanitas q̄ nouissimis diebꝰ
in forma serui vnitus ē homi=
ni Ad roborandam ergo hāc
fidem q̄ cōtra ōnes ꝓnūciaba
tur errores· ex magna factum
est diuini pietate cōsilij· vt gēs
que ī lōgīq̄ oriētalis plage re=
giōe siderū arte pollebat ·sig=
num nati pueri qui super om=
nem israhel esset regnaturus
acciperet· Noua etenī claritas
apud magos stelle illustrioris
apparuit· et intuētium aīos ita
admiratiōe sui splendoris im=
pleuit· vt nequaquā sibi crede
rent negligendum· qđ tāto nū
ciabatur iudicio· p̄erat aūt si=
cut res docuit huic miraculo
gracia dei· et cum xp̄i natiuita
tem nec ipsa adhuc bethlehem
tota didicisset· iam illam credi
turis gentibus īferebat Et qđ
nōdum poterat humano elo=
quio disseri· celo faciebat euan
gelizante cognosci Quāuis āt

diuine dignationis esset ħ mu
nus vt cognoscibilis gētibus
fieret natiuitas saluatoris · ad
intelligendum tamen miracu-
lum signi potuerunt magi eti
am de antiquis balaam prenū
tiationibus commoueri: scien-
tes olim esse predictum et cele
bri memoria diffamatum Ori
etur stella ex iacob et exurget
homo ex israhel et dominabi-
tur gentium · Tres itaqꝫ viri
fulgore insoliti sydeis diuinit⸗
incitati precium meantis lu-
mis cursum sequuntur · estimā
tes se significatum sibi puerū
iherosolimis in ciuitate regia
reperturos · Sed cum eos hec
opinio fefellisset · per iudeorum
scribas atqꝫ doctores q̄d sacra
de ortu cristi p̄nūtiauerat scp
tura didicerunt · vt gemino tes
timonio confirmati · ardentiori
fide expeterent quē et stelle cla
ritas et prophetie manifesta
bat auctoritas · prolato autē
diuino oraculo per respōsa pō
tificum et declarata spiritus vo
ce qua dicit · et tu bethlehem
terra iuda: non es minima in
principibꝰ iuda · ex te eī exiet
dux qui regat populum meū
israhel · q̄m facile et q̄m conse
quens fuit · vt hebreorum pro
ceres crederent quod docebant
Sed apparet illos carnalit̄ cū
herode sapuisse · et regnum cri
sti commune cum huius mūdi

potestatibus estimasse · vt et isti
tpalem sperarent ducem · et ter
renum metueret ille consortem
Supfluo herodes tiore turba
ris · et frustra in suspectum tibi
puerum seuire molitis · Non
capit xp̄m regio tua nec mūdi
dominus potestatis tue cepti
est contentus angustijs · quem
in iudea regnare nō vis vbiqꝫ
regnat · et felici⸗ ipse regnares
si eius impeio subderetis Cur
sincero officio non facis quod
sub dolo falsitatis promittis ·
Perge cum magis · et verū re
gem simpliciter adorādo vene
rare · Sꝫ tu iudaice sectator ce-
citatis · nō imitaris gentium fi
dem · corqꝫ peruersum ad cru
deles conuertis insidias · nec il
lum occisurus quē metuis · nec
illis nociturꝰ quos pimis · De
ducti igitur dilectissimi in beth
lehem magi stelle p̄cedētis ob
sequio gaudio gauisi sūt mag
no valde · sicut euāgelista nar
rauit · et intrantes domum in
uenerunt puerum cum maria
matre eius et procidentes ado
rauerunt eum: Et apertis the
sauris suis obtulerunt ei mūe
ra aurum thus et mirram: O
pfcē scie mirabilē fidē quā nō tre
na sapia erudiuit ħ sp̄s scūs i
stituit Vn̄ eī hij viri cū pficisce
rēt e pria q̄ nōdū viderāt ihm
nec aliq̄ ɔtuitu eius cp eū tā or
dinate venerarent aduerterāt

hanc deferēdorum munerum
seruauere rationē· nisi qz pret
illam stelle speciem que corpo
reū incitauit obtuitum fulgē-
tior veritatis radius eorū cor-
da perdocuit vt p̄usq̄ labores
itineris inchoarent eū sibi sig
nificari intelligerent cui ī auro
regius honor· in thure diuina
veneratio· in mirra mortalita'
tis cōfessio deberetur Et hoc q̄
dem quātū ad illuminationem
fidei p̄tinebat· potuerunt illis
credita et intellecta sufficere·
vt corpali intuitu nō inquire-
rent qd̄ plenissimo visu mētis
inspexerāt· sed diligentia saga
cis officij vsq; ad vidēdum de
uin puerum p̄seuerans· futuri
temp̄is populis et nostri secu
li hominibꝰ seruiebat· vt sicut
omnibus nob̄ p̄fuit : q̄ post
resurrectionē dn̄i vestigia vul
nerꝫ ī carne eiꝰ thome apli ex
plorauit manus· ita ad nostrā
quoqꝫ vtilitatem proficeret·
q̄ infantiā ipsius magorum
probauit aspectus Viderūt ita
qꝫ magi ⁊ adorauerunt puerꝫ
de tribu iuda de semine dauid
scd̄m carnem· factum ex mu-
liere: factum sub lege· quā nō
soluere venerat sed implere·
viderunt ⁊ adorauerūt puerꝫ·
quātitate paruulū· aliene opis
īdiguum· fandi impotentem·
et in nullo ab humane infan-
tie generalitate dissimilē· quia

sicut fidelia erāt testimonia q̄ ī
eo maiestatem inuisibilis diui
nitatis assererēt· ita probatis-
simum esse debebat verbū car-
nem esse factū· ⁊ sempiternā il
lam essentiam filij dei hominis
veram suscepisse naturam· ne
vel ineffabiliū operum secutura
miracula vel excipiendarū sup
plicia passionum· sacramētū
fidei ex rerū diuersitate turba
rent cum iustificari omnino n̄
possent· nisi qui dominū ihesū
et verꝫ deū et verꝫ hoīeꝫ credidis
sent Huic singulari fidei dilec
tissimi ⁊ predicate per oīa secu
la veritati diabolica manicheo
rum resistit impietas qui sibi
ad interficiendas deceptorum
animas nephandi dogmatis
ferale commentū de sacrilegis
et fabulosis mendacijs texue-
rūt· et p hās insanarum opi-
nionum ruinas· eousqꝫ preci-
pites p̄ruerūt· vt sibi falsi cor
poris fingerēt xp̄m· qui nich
il in se solidum : nichil verum
oculis hominum actibusqꝫ pre
buerit· sed simulate carnis va
nam ymaginem demōstrarit
Indignum enim videri volunt
vt credat̄ d's dei filius feminas
se inseruisse visceribus· et maie
statem suam huic contumelie
subdidisse: vt nature carnis i-
mixtus ī vero hūane substācie
corpe nasceretur cum totū hoc
opus non iniuria sit ipsius· sed

sed potentia · nec credenda pol-
lutio sed gloriosa est dignatio ·
Si enim lux ista visibilis · nul
lis imundicijs quibus supfu-
sa fuerit violatur · nec radiorū
solis nitorem : quem corporeā
creaturam esse nō dubium est ·
loca vlla sordentia l' scenosa cō
taminant · quid illius sempit-
ne et incorporee lucis essentiā
potuit qualibet sui qualitate
polluere · que se ei quā ad ima
ginem suam condidit · sotian-
do creature purificacōnem pre
stitit · maculam non recepit · et
sic sanauit vulnera iniquitatis
vt nulla pateretur dāpna vir
tutis · Qđ diuine pietatis mag
num et ineffabile sacramentū
quia omnibus sanctarum scrip
turarum est testificationibꝰ nū
ciatum · isti de quibꝰ loquimur
aduersarij veritatis legem per
moysen datam · et inspirata di
uinitus prophetarum oracula
respuerunt · ipsasqꝫ euāgelicas
et apostolicas paginas quedā
auferendo · et quedam inseren'
do violauerunt · confingentes
sibi sub apostolorum nomini'
bus et verbis ipsi? saluatoris
multa volumina falsitatis qui-
bus erroris sui commenta mu
nirent et decipiendorum men-
tibus mortiferum virus infun
derent · videbant enim sibi vni
uersa obsistere · omnia reclama
re · et nō solum nouo : sed etiā
veteri testamento sacrilege im-
pietatis sue dementiam confu-
tari Et tamen in furiosis men-
dacijs psistentes · ecclesiam dei de
ceptiōibus suis perturbare nō de-
sinūt · hoc miseris q̄s illaquea
re potuerūt suadētes vt negēt
a dño ihū cristo hūanā nam*
vere esse susceptam · negent ve
re eum pro mundi salute cruci
fixū · negēt de eius latere lācea
vulnerato sanguinē ꝛ depcōis
et aquam fluxisse baptismatis
negēt eū sepultū · ac die tertio
suscitatū · negēt eū i conspectu
discipulorū ad consedēdū i dex
tra patris super oēs celorū alti
tudies eleuatū et vt tota aplici
symboli veritate sublata nul?
met? treat ipios · nllā spes ici
tet sctōs · negēt i cristo viuos et
mortuos iudicādos vt q̄s tāto
rū sacramētoꝝ v'tute puarūt
doceāt i sole ꝛ lūa colē xp̄m et
sub noīe sp̄s scī · ip̄m talū ipi
etatū mgr̄m adorare maichēū
Ad cōfirmāda i* dilcissimi cor
da vr̄a i fide et caritate · p̄sit oī
bus hodierna festiuitas vt ex
testiōmo maifestate saluatoris
īfantie cōfessio catholica mūia
tur · et ne* nr̄e carnē i cristo ne
gātiū anathematiset ipietas ·
De q̄ nos ihēs aplūs ñ dubio
sermōe p̄moūit diceꝯ Ois sp̄s
qui confitetur cristum ihesum
in carne venisse ex deo est · Et
omnis spiritus qui soluit ihm

ex deo nõ est· et hic est ãtixp̃s
Nichil ergo cum huiusmodi
hominibus commune sit cuiq̃
xp̃iano· nulla cũ talibꝫ habe'
at societas nullũq; consortiũ·
profit vniũse eccle q multi ip
sorꝫ domino miserante detecti
sũt: et in quibus sacrilegijs vi
uerent· eorũdem cõfessione pa
tefactum est Neminem fallãt
discretiombus ciborum· sordi
bus vestium· vultuũq; pallori
bus· nõ sũt casta ieiunia que
nõ de ratione veniũt cõtinentie
sed de arte fallacie · hactenus
nocuerunt icautis· hactenus il
luserunt ipitis post hoc nulliꝰ
excusabilis erit lapsus Nõ iã
simplex habendus ẽ · ß valde
nequam atq; puersus· qui dei
ceps reptus fuerit nefando ob
strictus errore Ecclesiasticã sa-
ne et diuinitus institutũ nõ so-
lum nõ ibibemus: sed etiam i-
citamus affectum· vt etiam p
talibus nobiscum dño suppli'
cetis· quoniam et nos decepta
rum animarum ruinas cũ fle
tu et merore miseramꝰ exequẽ
tes apostolice pietatis exẽplũ
vt cũ infirmantibus ifirmemꝰ
et cum flentibꝰ defleamꝰ · spe
ramus enĩ exorãdã miam dei
multis lacrimis et legittima sa
tisfactiõe lapsorũ · quia dũ in
hoc corpe viuitur: nullius desf
perãda repatio · et omniũ est
optãda correctio· auxiliãte do
mino q̃ erigit elisos· soluit cõ-
peditos· illuminat cecos· cui ẽ
honor et gloria i secu· secu· am̃
De eodẽ sermo quintꝰ

Hodiernam festiuitatẽ
dilcãssimi apparicio do
mini et saluatoris nos
tri sicut nostis illustrat et hic
ille est dies quo ad cognoscen
dũ adorãdũq; dĩ filiũ tres ma
gos p̃uia stella perduxit· cuiꝰ
facti memoriam merito placu
it honore ãnuo celebrai· vt dũ
euãgelica historia icessabiliter
recensetur· semp se intelligenti
um sensibus inserat salutiferũ
misterium p isigne miraculũ ·
precesserãt q̃dẽ multa documẽ
ta que corpoream natiuitatem
dñi manifestis indicijs declara
rent· siue cũ beata maria v̓go
fecũdãdã se de spũ sancto pari
turamq; filium dei audiuit et
credidit· siue cũ ad salutacõnẽ
ipsius in vtero elisabeth ñdũ
natus iohẽs pphetica exul-
tatione cõmotus est· quasi etiã
intra matris viscera iam cla-
maret Ecce agnus dei ecce qui
tollit peccata mũdi· vel cũ ortũ
domini angelo nũciãte pasto-
res celestis exercitus sũt clari-
tate circũdati vt nõ ãbigerent
de maiestate pueri quem erãt
in presepe visuri· nec putarẽt
q in sola natura hominis eẽꝫ
editus· cui superne milicie famũ
laretur occursus · Sꝫ hec atq;

alia huiusmodi · paucis tūc vi
dētur innotuisse psonis · que vel
ad cognationem marie virgis
vel ad sancti ioseph familiam
ptinebant · Hoc autem signū
quod magos in lōginquū po
sitos et efficaciter mouit · ⁊ ad
dominum ihesum pseueranter
attraxit · illius sine dubio gra
tie sacramentum · et illius sunt
vocationis exordiū · qua nō i iu
dea tātum · sed etiam i toto mū
do cristi eāt euangelium predi
candum · vt per istam stellam
que magorum visui splenduit
israhelitarum vero oculis nō re
fulsit · et illuminatio significata
sit gentium et cecitas iudeorū ·
Permanet igif dilectissimi si
cut euidenter apparet misticoꝝ
forma gestorum · ⁊ quod yma
gine inchoabatur · veritate cō
pletur Radiat nāq; e celo stel
la per gratiā · et tres reges co
ruscatione euangelici fulgoris
acciti · in omnibus cotidie na
tionibus · ad adorandam in
fantiam summi regis accurrūt
Herodes quoq; in diabolo fre
mit ⁊ auferri sibi iniqtatis sue
regnum · in hijs qui ad cristū
transeunt igemiscit · vnde si p
uulos interficiat · ihesū sibi vi
detur occidere Quod vtiq; face
re sine cessatione molitur dum
primordijs renatorum spiritū
sanctū eripere · et quandam te
nere fidei velut infantiam tēp

tat extinguere · Iudei vero qui
extra regnum cristi esse volue'
runt · adhuc quod āmodo sub
herodis sunt principatu · ⁊ do
mināte sibi saluatoris inimico
alienigene seruiunt potestati ·
quasi nesciāt prophetatum di
cēte iacob Nō deficiet priceps
ex iuda et dux de femoribꝰ eiꝰ
donec veniat cui reposita sūt · ⁊
ipse est expectatio gētium · Sꝫ
nōdum intelligunt quod ne
gare nō possunt · et mēte nō ca
piūt quod scripturarū narra
tione nouerunt · quoniam isa
nis magistris veritas scādalū ē
et cecis doctoribꝰ fit caligo qđ
lumen est Respondent itaq; i
terrogati q̄ in bethlehem nas
citur cristus · et scientiam suam
qua alios instruunt nō sequū'
tur · Perdiderunt igitur succes
sionem regum · placationē hos
tiarum : locum supplicationum
ordinem sacerdotum Et cū om
ma sibi clausa · omnia expectā
tur esse finita nō vident ea i cri
stum esse trāslata : Vnde quod
illi tres viri in vniuersarum gen
tium personam gerentes : ado
rato dn̄o sunt adepti : hoc i po
pulis suis per fidem : que iusti
ficat impios totus mūdus as
sequitur : Et hereditatem domi
ni āte secula preparatam acci
piūt adoptiui · et pdūt qui vi
debāt ee legitimi : Resipisce tā
dē iudee resipisce : ⁊ ad redēptorē

etiam tuum deposita ĩfidelitate
cõũtere Noli sceleris tui ĩmaĩ-
tate terreri · nõ iustos xp̃s ꝗ
peccatores vocat · nec impieta-
tẽ tuã repellit: q̄ ꝓ te cũ cruci-
fixꝰ esset orauit Immitẽ crude
lium patrum tuorũ solue sen-
tentiam · neqꝫ te eorum male-
dicto paciaris obstringi · qui
clamãtes de xp̃o sanguis eius
super nos et sup filios nr̃os ·
facinus in te sui criminis trãs
fuderũt · Redite ad misericordẽ
vtrimi clementia remittentis ·
Seuicia enĩ vestre ĩiquitatis ·
cõuersa est in causam salutis ·
vnũt quẽ petire voluistis · cõsi
temini negatum: adorate ven
ditum · vt vobis benignitas il
lius ꝓfit · cui vestra maligni-
tas nocere ñ potuit · Quod er-
go ad veram dilcissimi ptinet
caritatẽ · quã etiã ĩimicis nr̃is
ex dominica eruditione debe-
muꝰ et optãdũ nob ẽ ⁊ studẽdũ
vt h̄ populꝰ q̄ ab illa spiritali
patrũ nobilitate d'fecit: rãis su
e arboris inserat Multũ enĩ
nos d'o beñuolẽtia ista cõmẽdat
qꝛ id delictum illorũ nobis mi
sericordie locũ fecit · vt eos ad
emulationem salutis recipien-
de fides nostra reuocaret · nam
vitã piorum nõ sibi solum · sed
etiam alijs esse vtilem decet vt
quod apud eos agi nõ potest
vbis obtineatur exẽplis Con
siderantes itaqꝫ dilectissimi i'
effabilem erga nos diuinorũ
munerum largitatem · coopa
tores simus gratie dei operã-
tis in nob · nõ enĩ dormientibꝰ
ꝓuenit regnum celorum · nec
otio desidiaqꝫ torpentibus be-
atitudo eterna ingeritur · ꝗ q̄a
sicut apostolꝰ ait · si cõpatimᷣ
et cõglorificabimur illa nobis
currenda est via · quã ipse do-
minus se esse testatus est · q̄ no
bis nullis opum meritis suf-
fragantibus · et sacramento cõ
suluit et exẽplo · vt in adopti
onem vocatos p illud ꝓuehe-
ret ad salutẽ p hoc ĩbueret ad
laborem · hic labor aũt dilectis
simi prĩs filijs et bonis seruis
nõ solum nec asper nec onero-
sus · ꝗ etiam suauis et leuis ẽ
dicente dño Venite ad me oẽs
qui laboratis et onerati estis:
et ego reficiã vos · tollite iugũ
meum sup vos et discite a me
quia mitis sũ ⁊ humilis corde ·
et inuenietis requiẽ animabus
vestris · iugum enĩ meum sua-
ue est et onus meũ leue Nich
il enĩ dilectissimi arduum ẽ hu
milibꝰ · nichil asperum mitibꝰ ·
et facile õnia precepta veniũt
in effectum: quãdo gratia pre
tendit auxilium · et obediẽtia
mollit imperiũ · Intonante enĩ
cotidie auribus nostris eloq̄o
dei · omnis homo quid diuine
iustitie placeat scire cõuincitur
ꝗ quia iudiciũ illd' q̄ vnusq̄sqꝫ

recipiet ꝓut gessit siue bonū si
ue malū. audicaturi pacia a be
nigitate differt ipūitatē sibi ii
qtatis corda ifideliū ꝓmittūt.
et putāt hūanoꝝ actuū qlita-
tes. ad diue ꝓuidētie nō ptinē
cēsurā. qsi nō euidētissimis ple
rūqꝫ supplicijs male gesta plec
tāt aut nō sepe se celestiū cōmi
nationū terror ondat. qbꝫ vtiꝫ
et fides monetur. et ifidelitas i
crepat. Jnē hec āt pmanet sup
oēs benignitas dei et nulli miaꝫ
suā denegat cū idiscrete vniūsꝭ
bona multa largit. eosqꝫ qs me
rito subderet penis mauult iui-
tare beneficijs. Dilatio ei vidē
dat locū pnie. nō tn̄ dici pt nl
la ibi est vltio. vbi nulla cōuer
sio ē. qz mēs dura et igrata iā
sibiipi suppliciū ē. a i cōscia sua
patit. qcquid di bōitate differ
tur. Non ita igitur deliquētes
pccā delectēt vt illos i suis acti
bus vite hui9 finis iueniat. qm̄
nllā correctio ē i iferno. nec da
tur remediū satisfactiois: vbi
iā nō supest actio volūtatis. di
cēte ꝓpha dauid. Qm̄ nō est i
morte q meor sit tui. in iferno
aūt quis cōfitebit tibi. fugiāt
noxie volūtates: iimica gaudi
a. et desideria iā iāqꝫ peritura.
Quis fruūs ē qve vtilitas. ea i
desinēter cupē. q etiā si nō dese
rāt deserēda sūt. Amor rerū de
ficiētiū ad icorruptibilia trans
feratur. a ad sublimia vocatus
aīmus celestibꝫ delectet. Cōfir
mate amicitias cū sanctis āgel
itrate i ciuitatē di c9 nob spon
det habitacō et priarchis pro
phetis aplis martiribus socia
mini. vn̄ et illi gaudēt. īde gau
dete. horū diuitias cōcupiscite
et p bonā emulationē ad ipso-
rū ambite suffragia. Cū qbus
ei vobis fuerit cōsortiū deuotio
nis. erit et cōmunio dignitatis
Dū itaqꝫ tps vob ad mādata
dm̄ exequēda cōcedit. glorifi
cate dm̄ i corpe vestro. a lucete
dilcissimi sicut lūiaria i hoc mū
do. sint lucerne mētiū vrāꝝ sp
ardētes. a nichil resideat i vrīs
corpibus tenebrosū. qm̄ sicut
ait aplūs. Fuistis aliqn̄ tene-
bre: nūc aūt lux i dn̄o. Jmple
āturqꝫ in vobis que in triū ma
gorum ymagine precesserunt
Et sic luceat lumen vestrum co
ram hominibus. vt videntes
opera vestra bona. magnificet
patrem vestrum qui in celis ē.
Sicut enim magnum peccatū
est: cum inter gentes propter
malos xp̄ianos nomen domi-
ni blasphemat. ita magnū pi
etatis ē meritum cū eidem i scā
seruorū suorū cōuersatione be-
nedicit. cui ē glā i sclā sclōꝝ.

De eodē sermo sext9.

Jes dilectissimi quo p-
mū gentibus saluator
mūdi xp̄s apparuit.
sacro nob hōre venerād9 ē. et

illa hodie cordibus vestris cõ-
cipienda sunt gaudia: que in
trium magorum fuere pectori
bus: quãdo regem celi et terre
signo ꝛ ducta noui sideris icita
ti: quem crediderant ꝑmissum
adorauere cõspicati: nec enim
ita ille emensus est dies vt vir
tus opis que tunc est reuelata
transierit: in nobisq; ad nos insi
gni geste fama peruenit: quã si
des susciperet: et memoria cele
braret. cũ multiplicato mune
re dei etiam nostra cotidie ex'
periantur tempora. quicquid
illa habuere primordia Quã
uis ergo narratio euangelice
lectionis illos proprie recense
at dies: in quibus tres viri qs
nec prophetica ꝑdicatio docu
erat nec testificacõ legis istruxe
rat. ad cognoscendũ deum a
remotissima orientis parte vene
runt: hoc idẽ tamẽ ꝛ manifesti
us nũc et copiosius fieri n õ oĩ
um vocatorum illuminatione
pspicimus qm̃ implet ꝓpheta
spãte dicentis Reuelauit dñs
brachiũ sanctum suum i cõspe
ctu gentium et viderũt omnes
gentes salutẽ que a domino deo
nostro est. et iterũ: quibus nõ ẽ
ãnũciatum de eo videbũt: ꝛ q̃
nõ audierunt intelligent. vñ
cũ homines mũdane sapientie de
ditos. et a ihesu xp̃i cõfessiõe
lõginquos. de profundo sui er
roris educi. et ad cognitionem
veri luminis cernimus aduocari.
dubium proculdubio gratie splẽ-
dor operatur et q̃cquid in cordi
bus tenebrosis noue lucis ap
paret. de eiusdem stelle radijs
micat. vt mentes quas suo ful
gore cõtigerit et miraculo mo-
neat et ad deũ adorandũ p̃eũ
do pducat Si etiam sollicito i
tellectu velimus aspicere quo-
modo etiam triplex illa species
munerum ab oĩbus qui ad xp̃m
gressu fidei veniũt offeratur .
i.õne in cordibus recte credẽtiũ
eadẽ celebratur oblatio. Aurũ
ei de thesauro animi sui ꝓmit
qui ihesũ xp̃m regem vniuer
sitatis agnoscit. mirram offert
qui vnigenitũ dei credit verã si
bi hominis vniisse naturã . et
quodã eũ thure veneratur qui i
nullo ipsum paterne maiesta
tis imparem cõfitetur. His cõ
parationibus dilectissimi diligẽ
ter inspectis. inuenimus etiã he
rodis nõ deesse psonã. cuius ip
se diabolus sicut tunc fuit oc-
cultus incẽtor. ita nũc quoq;
indefessus ẽ imitator. Crucia
tur enĩ vocatione gentiũ. ꝛ coti
diana potestatis sue destructi
one torquetur. Dolens vbiq;
se deseri. et verum regem in oĩ-
bus locis adorari. parat frau
des. fingit dissensiones. erum
pit in cedes. et vt reliquijs eo'
rum quos adhuc fallit vtatur
inuidia vritur. i iudeis filãcõne

insidiatur in hereticis · seuicia accenditur in paganis · Videt enim insupabilem esse potēciam regis eterni cuius mors ipsius vim mortis extinxerit · et ideo totam nocendi artem in eos qui vero regi famulanť armauit · alios per inflammationem sciencie legalis obdurans alios per false fidei commenta deprauans · alios vero in furorem persecucionis instigans · Sed hanc herodis istius rabiem ille vincit · qui etiam paruulos martirij gloria coronauit · et fidelibus suis tam inuictam indidit caritatē vt apostoli verbis audeant dicere · Quis nos separabit a caritate cristi · tribulatio an angustia: an persecucio an fames an nuditas an periculum an gladius sicut est scriptum: Quia proptē te mortificamur tota die estimati sumus sicut oues occisionis · sed in hijs omnibus superamus: propter eum qui dilexit nos · Hanc fortitudinem dilectissimi: nō illis tantum temporibꝰ necessariā credimus fuisse: quibꝰ reges mundi et omēs seculi potestates crucēta impietate in dei populum seuiebant: cum ad maximam ptinere gloriam suam ducerent: si de terris nomē cristianum auferrent: nescientes ecclesiam dei per furorem sue crudelitatis augeri · quoniā in supplicijs et mortibus beatorum martirum qui putabanť minui numero · multiplicabātur exemplo · Denqꝫ fidei nrē tantum contulit impugnatio psequentium · vt nichil magꝰ ornet regum principatum · ꝙ ꝙ domini mundi membra sūt cristi · nec tam glorientur ꝙ īperio geniti ꝙ gaudēt ꝙ in baptismate sunt renati Sed quia tēpestas priorum turbinum cōquieuit · et dudum cessantibus prelijs quedam videtur arridere tranquillitas · vigilanter cauenda sunt illa discrimina que de otio ipsius pacis oriuntur: Aduersarius enim qui in apertis inefficax persecutionibꝰ fuit tecta nocēdi arte deseuit vt quos nō perculit ictu afflictiōis lapsu deiciat voluptatis Videns itaqꝫ resistere sibi pricipū fidē · et vincibilitatis īsepabilē tritatē nō segniꝰ ī palacijs ꝙ ī ecclesijs adorari · īterdictā doloꝫ xpianoꝝ sanguinis fusionē · et quā obtinē nō pōt mortē · īpetit mores Terrorē pscriptionū ī auaricie mutat incendium · et quos dampnis non fregit cupiditate corrumpit Maligitas eī lōgīq̄ vsu ppria imbuta neqīcia nō deposuit odiū · ſꝫ vertit īgeniū q̄ sibi mētes fideliū blādiꝰ subdat · īflāmat enim cōcupiscētijs · quos nō pōt vexaē tormētis Serit discordias · accendit iras · icitat liguas

Et ne ab illicitis dolis caucio-
ra corda se reuocent· cōsūman
dorum scelerum īgerit facilta
tes· quia illi tocius fraudis B
fructus est· vt qui īmolatione
pecudum et thuris incensione
nō colitur· quibuslibet ei crimi
nibus seruiatur Habet igitur
dilectissimi pax nostra pericu
la sua· et frustra de fidei liber-
tate securi sūt· qui viciorum de
siderijs nō resistunt· cor hoīnū
de operum ostenditur qualita
te· et formas mētium species
detegit actionum· Nā sūt qui
dam sicut ait apostolus q̄ de
um profitentur se scire· factis
autem negant: vere eñ reatus
negatione incurritur: quando
bonum quod in sono vocis au
ditur in consciā nō habetur:
fragilitas eñ conditionis hūa
ne facile in delicta ꝓlabit· et
quia nullū sine delectacōne pec
catum est· cito acquiescitur de-
ceptorie voluptati Sz a carna
libus desiderijs reuocatur ad
spiritale presidiū· et mens ha-
bens noticiam dei sui a cōsilijs
se male suasi hostis auertat· pro
fit illi paciencia dei nec ideo de
linquendi ptinacia nutriatur·
qz vindicta differtur Non sit
peccator de impunitate securꝰ
qz si tempus penitētie amiserit
locum īdulgentie nō habebit·
dicente ꝓpheta Quia nō ē in
morte qui memor sit tui: ī īfer'
no aūt quis cōfitebit tibi Qui
autem sibi correctionis repati
onem experitur esse difficilē· con
fugiet ad auxiliātis dei clemē-
tiam· et vincula male consue-
tudinis ab illo poscat abrūpi
qui alleuat omēs q̄ corruūt· et
erigit ōnes elisos Nō erit va-
cua confitentis oratio· quomā
misericors deus voluntatem ti
mentium se faciet et dabit qd'
petitur· qui dedit vnde peteret
Per dominum nostrum ihesū
xp̄m viuentem et regnantem
cum patre et spiritu sancto ī se
cula seculorum Amē:

De eodē sermo septimꝰ

Erū memoria ab hūa
n geneis saluatore ge
starum· magnam no'
bis dilectissimi confert vtilita-
tem· si que veneram' credita·
suscipiamus imitanda In dis
pensacionibus eñ sacramento
rum xp̄i et virtutes sūt gracie
et incitamēta doctrine· vt quē
confitemur fidei spū· opū quo
qz sequamur exēplo Nā etiā
ipsa primordia que dei filiꝰ p
matrem virginē nascendo sus-
cepit· ad prouectū nos pieta
tis instituunt· simul eñ appa
ret cordibus rectis in vna ea-
demqz ꝑsona et hūana humi'
litas· et diuina maiestas Quē
enī testantur infantem· celū
et celestia suum loquūtur auc
torem· puer corpis pui· dñs

et rector est mundi : et genitri
cis gremio continetur · qui nul
lo fine concluditur. Sed in hijs
nostrorum vulnerum est cura
tio et nostre deiectionis erectio
Quia nisi in vnum tanta di-
uersitas conuenirett · reconsilia
ri deo natura humana nõ pos
set · legem ergo viuendi reme-
dia nobis nostra sanxerunt ·
Et inde data est moribus for-
ma · vnde mortuis est impensa
medicina · nec immerito · cum
tres magos ad adorandũ ihe
sum noui syderis claritas de-
duxisset · non eum imperantẽ
demonibus : nõ mortuos suscitã
tem · nec cecis visum · aut clau
dis gressum · aut mutis eloqui
um reformantem vel in aliqua
diuinarum virtutum actiõe vi
derunt : sed puerum silentem ·
quietum : et sub matris sollici-
tudine constitutum · In quo nl'
lum quidem apparet de potes-
tate signum · sed magnum pre
betur de humilitate miraculũ ·
Ipsa itaqꝫ spẽs sacre infantie
cui se deus dei filius aptarat ꝑ
dicationem auribus intimãdã
oculis ingerebat · et qd' adhuc
vocis nõ proferebat sonus : vi
sionis iam docebat effect? · to-
ta enim vita saluatoris que et
diabolum superauit et mun-
dum : humilitate est concepta :
humilitate est confecta · Dispo
sitos dies sub persecutione si-
mul · nec pueõ tolerãtia pas
sionis · nec passuro defuit mã-
suetudo puerilis quia vnigeni'
tus dei sub vna maiestatis sue
inclinatione suscepit vt homo
vellꝫ nasci et ab hominibus pos
set occidi · Si igitur omnipo-
tens deus causam nostram ni
mis malam humilitatis priui
legio bonam fecit · et ideo des'
truxit mortem et mortis aucto
rem · quia omnia que ꝑsecuto'
res intulere non renuit · sed o
bediens patri crudelitates se-
uientium mitissima lenitate to
lerauit · quantum nos humi-
les · quantum oportet nos esse
pacientes : qui si quid laboris
incidimus : numquam nisi nos
tro merito sustinemus ? Quis
ei vt sapiẽtissimus testat' salo
mõ gloriabit' castũ se habẽ cor
aut mũdum se esse a peccato ?
et dicente beatissimo iohanne
Si dixerimus quia peccatum
non habemus : nosmetipsos se
ducimus et veritas nulla est in
nobis : Quis enĩ inuenitur in
tantum immunis a peccato si'
ue a culpa vt in eo non habe-
at vel iusticia quod arguat vel
ipa misericordia quod remit-
tat ? Unde tota dilectissimi cris
stiane sapientie disciplina : nõ
in habundantia verbi : non in
astutia disputãdi : neqꝫ etiam
in appetitu laudis et glorie : sed
in vera domini humilitate et

voluntaria consistit · quã domi
nus ihesus xp̃s ab vtero mr̃is
vsq3 ad supliciũ crucis p oĩ
fortitudine et elegit et docuit ·
nam cum discipuli inter se vt
ait euangelista disquirerent ·
quis eorum esset maior ĩ reg-
no celorum · vocauit paruulũ
et statuit eum in medio eoꝝ et
dixit eis Amen dico vobis · ni
si conuersi fueritis · ⁊ efficiamini si-
cut paruuli · nõ ĩtrabitis ĩ reg-
num celorũ Quicũq3 ergo hu
miliauerit se sicut puer iste · h
maior erit ĩ rgno celoꝝ Amat
xp̃s ĩfãtiã · humilitatis magistram ·
ĩnocẽtie regulam · mansuetudi
nis formam : Amat xp̃s ĩfan
tiam que maiorum diligit mo
res · ad quam senũ reducit eta
tes et eos ad suũ ĩclĩat exẽplũ
q̃s ad rgnũ sublimat eternũ ·
Vt autem plene valeam⁹ ag'
noscere quõ apprehendi possit
tã mira cõfessio · ⁊ in puerilem
gradum qua nobis ĩmutatio-
ne redeundum sit · doceat nos
beatus paul⁹ et dicat Nolite
pueri effici sensibus · s3 malicia
puuli estote Nõ ergo ad lu-
brica ĩfantie et ad impfecta no
bis primordia reuertendum ẽ
sed aliquid qđ etiã graues an-
nos deceat · inde sumendum ẽ
velox cõmotionum trãsitus · ci
tus ad pacem recursus · nulla
memoria offẽsionis · nulla cu
piditas dignitatis · amor socie

dilectionis : equalitas natura
lis · Magnum enim bonum
est nocere nõ posse ⁊ ad malig
na nõ sapere · quia ĩferre ac re-
ferre iniuriam mũdi huꝰ pru
dentia est · Nemini aũt malũ
pro malo reddere xpiane est
equanimitas ĩfantie Ad hanc
vos dilectissimi similitudinem
puulorum misterium hodier-
ne festiuitatis inuitat · et hanc
vobis humilitatis formã ado-
ratus a magis puer saluator
ĩsinuat Qui vt imitatoribꝫ su'
is quid glorie pararet ostende
ret · ortus sui tẽpe editos mar'
tirio consecrauit · vt in betlehẽ
vbi xp̃s natus est geniti pueri
p cõmunionẽ etatis · cõsortes
fierent passionis Ame͂t ergo
humilitas et omnibus a fide-
libus vitetur elatio Alter alte
rum sibi preferat · et nemo qđ
suum est querat · s3 quod alteri
us vt cũ oĩbꝫ habũdauit affe
ctus beniuolentie · in nullo vi-
rus ĩueniatur inuidie Qm̃ q̃ se
exaltat humiliabitur : et qui se
humiliat exaltabitur · eodẽ ip-
so testante domino Qui cũ pa
tre et spiritu sancto viuit deus
p oĩnia secula seculorũ Amẽ ·
De eodẽ sermo octauus ·

Causam dilectissimi et
rationem solempnita'
tis hodierne sepe vobꝭ
et euangelica narratio ⁊ obser
uantie consuetudo patefecit · ⁊

necesse est ita nūc q̄ intra salua
tois nostri humana ꝑmordia
gesta sunt replicari : vt de splē
dore noui sideris de magis ma
gorumq; muneribus · de seuici
a herodis · et de interfectione ī
fantium disseram⁹ · cum sicut
noscis et in stelle fulgore dei
gratia · et in tribus viris voca-
tio gentium · et in rege impio
crudelitas paganorum · et ī oc
cisione īfantium martirꝝ cūcto
rū forma ꝑcesserit · Sꝫ q2 ī sa-
cratissimo die reddendum ex-
pectatioī vestre est sacerdotal'
sermonis offitium intamur vt
possum⁹ adiuuante spiritu dei
eo per intelligentie semitas ꝑ'
uenire · vt cognoscamus sacra
mentum presentis festi ad om
nium fidelium tempora pertiē
re vt nullo modo habeatur in-
solitum · quod in dispensatio-
num ordine adoratur āt iquū ·
Quamuis ergo omnis anima
cristiana nichil indignum ha-
beat de dei filij maiestate senti
re · et transcensis incipientis fi
di rudimentis oporteat vnum
quemq; ad subliniora q̄q; pro
ficere necesse est tamen infirmi
tatem mentis humane difficile
rum hominem accepit cristum
de ipsa nature nostre continuio
ne trepidare · et per initia uel ī
crementa corporea ad agnitio
nem vnius cum patre deitatis
difficulter accedere · Sed vbi ī
ter caligantes cogitationes ra
dius supne lucis refulserit cūc
tantes fidei mores splendor vi
tatis abrūpat vt cor liberū a a
vrsionibus absolutū · lumē in
telligētie tꝑ ducē stella sequaf
q2 sicut aplūs ait Dn̄s ihesus
xp̄c in glā est dei p̄ris · vt quē
venerabaf ī cunis humiliter iacē
tem · ipm̄ sine diffidētia adoret
cū patre regnātē Hec aūt mai
festatio dilcīssimi que hesitātiū
nebulas dissoluit aīarū et ita
facit inotescere dei filiū vt de h
quod idē est etiā hominis fili'
us nichil paciaf obstaculi · ad
p̄ntis festi ꝑtinet dignitatē · et
vera ē īfantia saluatoris · decla
tio dītatis · qn̄ carnis sensus ab
humanis ad dīna transfertur
vt quos deprimūt expimenta
infirmitatum · erigāt signa vir
tutum · quia tali auxilio et na
ꝑa nr̄a īdigebat et cā vt ꝑpare
hūanū genus nec sīi maiestate
poss̄ꝫ hūilitas : nec sine hūilita
te maiestas · Jā g° cū in singlō
rū fideliū ꝓfectib᷒ dīnoꝝ eluc;
mādatoꝝ custodia īplef q; qd̄
dictum est · sic luceat lux vestra
coram hominibus vt videant
opera vestra bona · et mag'
nificent patrē vestrum qui ī ce
lis est · quis illic non presentē
intelligat maiestatem · vbi ve-
ram videt apparere virtutem :
que vtiq; sine deo nulla est · nec
proprietatem obtinet deitatis

nisi spū sui vegetetur auctoris
Dicente ei discipulis suis dño·
sine me nichil potestis facere·
dubium nō est hominem bo-
na agentem ex deo habere et
effectum opis et iniciū volūta
tis Unde et apostolus copiosis
simus fideliū cohortator· cū ti
more inquit et tremore vestrā
salutem opamini Deus est ei
qui opatur in vobis et velle et
opari pro bona voluntate Et
hec sanctis causa est tremendi
atqȝ metuendi· ne ipsis operi-
bus pietatis elati: deserantur
ope gratie· et remaneāt in īfir
mitate nature· Qui aūt expi-
ri cupit an in ipso de⁹ habitet
de quo dicitur· mirabilis deus
in sanctis suis· sincero examīe
cordis sui interiora discutiat·
et sagaciter querat: qua humili
tate resistat supbie· qua beniuo
lentia obluctatur īuidie· qūqȝ
bonis delectetur alienis· an p
malo nō cupiat malum redde
re· malitqȝ multas obliuisci in
iurias ꝙ ymaginem et simili-
tudinem sui cōditoris amitte-
re· qui omēs ad cognitionem
sui generalibus incitat donis·
pluit super iustos et īiustos a
solem suum sup bonos et ma
los oriri facit· ac ne in multis
laboret sollicite discretionis in
spectio ipsam matrem ꝟtutum
omnium caritatem in secretis
sue mentis inquirat· et si in ea

dilectionem dei et pximi toto
corde intente repperit· ita vt eti
am īimicis suis eadem velit tri
bui que sibi optat impēdi· qs'
quis huiusmodi est· deū et rec
torem et habitatorem sui esse
nō dubitet· Que tāto magnifice
tius recipit quāto magis nō in
se ꝫ in domino gloriatur· quo-
niam quibus dicitur regnum
dei intra vos est· hij certe illi⁹
agūt spiritu cuius regūtur im
perio Scientes igitur dilectis-
simi qm̄ caritas de⁹ ē qui opa-
tur omnia in oībus· sectamini
caritatem· ita vt in vnū caste
dilectionis affectum vniuerso
rum fidelium corda cōcurrant
Transeuntia nos et vana nō
occupent· cōstāti desiderio ad
ea que sunt semp māsura ten-
damus Sacramentum ei⁹ pre
sentis festi oportet in nobis es
se perpetuū qd̄ vtiqȝ sine fine
celebrabitur si in omnibus ac
tibus nostris dominus ihesus
xpistus appareat· Qui cum
patre et spiritu sancto viuit et
regnat in secula seculorū Amē
De qdragesima sermo pm⁹·

Hebreorum quōdā po
pulus et ōnes israhe
litice tribus· cū prop
ter peccatorum suorum offen
siones graui philistieorum doī
natione pmerentur· vt superare
hostes suos possent· sicut sacra
manifestat historia vires aīmi

et corpis indicto sibi prepara
uere ieiunio Intellexerãt enim
duram illam et miserã subiecti
onem neglectu se mãdatorum
dei et morum corruptione me-
ruisse Frustraqz se armis certa
re nisi prius vicijs repugnas-
sent Abstinentes ergo a cibo et
potu seuere sibi castigatiois ad
hibuere censuram: et vt hostes
suos vincerent gule illecebram
in seipsis ante vicerunt Factũ
qz est hoc modo vt sein aduer-
sarij et graues domini esurien-
tibus cederent· quos sibi satu-
ros subiugarant · Et nos ita-
que dilectissimi inter multas
aduersitates et prelia constitu
ti· si similibus remedijs vti cu-
pimus simili obseruatione cu-
remur· Eadem em̃ prope mo-
dum causa nostra est que illo-
rum fuit· quoniã sicut illi a car
nalibꝫ aduersarijs· ita et nos a
spiritalibꝫ ĩpugnamur inimi-
cis· qui si donata nobis per dei
gratiam morũ correctione vi-
cantur· corporeorum nobꝭ hos
tium fortitudo sucãbet· et emẽ
datione nostra infirmabuntur
quos graues nobis nõ ipsoꝝ
merita sed nostra delicta fecerẽt
quapropter dilectissimi vt hos-
tes nostros supare valeamus
per obseruantiam celestiũ mã
datorum diuinum queramus
auxilium· ·Scientes nõ aliter
nos preualere posse aduersari
is nostris· nisi preualuerimus
et nobis· Sũt eĩ intra nosmet
ipsos m̃lta certamina· et aliud
caro aduersus spiritum· aliud
aduersus carnem spiritus cõcu
piscit· ĩ qua dissensione si cupi
ditates corporis fuerint fortio
res· turpiter animꝰ amittit ꝓ
priam dignitatem· et permitio
sum erit eum seruire quem de
cuerat impare· si aũt mens rec
tori suo subdita· et supnis mu
neribus delectata · terrene vo-
luptatis incitamenta calcaueit
et in suo mortali corpore pecca
tum regnare nõ fuerit · ordĩa
tissimũ tenebit ratio principa
tum et munitiones eius nulla
spiritalium nequitiarum labe
factabit illusio ·quia tunc ẽ ve
ra pax hominis· et vera liber-
tas· quando et caro animo iu
dice regitur: et animus deo ꝑ
side gubernatꝰ· Hec ãt ꝑparatio
dilcĩssimi licet omni tẽpore sa
lubriter assumatur vt peruigi
les hostes incessabili superent
industria· nunc tamen sollici
tius expectanda est et studiosi
us instruenda: quando et ipsi
subtilissimi aduersarij artiore ĩ
sidiantur astutia Scientes em̃
agere nos sacratissiõs q̃drage
sime dies: in q̃ꝝ obseruãtia oẽs
ꝑterite desidie castigantꝰ: õnes
negligẽtie diluũtur: ad hoc to
tam vim sue malignitatis ĩten
dunt: vt celebraturi sanctum

pascha dñi in aliquo inuenia
mur indigni · et vnde nob̄ ob
tinenda erat propiciatio · inde
cõtrabatur offensio Accedẽtes
ergo dilectissimi ad quadrage
sime inicium idest ad diligenti
orem dñi seruitutem qz quasi
ad quedã agonem sancti ope'
ris introimus: ad pugnas tẽp
tationum animos preparam⁹:
et intelligam⁹: quãto studio
siores pro nostra salute fueri
mus · tanto nos vehementius
ab aduersarijs impetendos ·
Sz fortior est qui in nobis est
ꝙ qui aduersum nos est · et ꝑ
ipsum validi sumus in cuius
virtute confidimus · quia ob
hoc se dominus temptari a tẽp
tatore pmisit · vt cuius muni
mur auxilio · eiusdem erudire
mur exemplo Vicit enim adũ
sariũ vt audistis testimonijs
legis: nõ potestate v̄tutis vt
hoc ipso et hominem plus ho
noraret · et aduersarium plus
puniret dum hostis generis
humani nõ solum quasi a deo
sed etiã quasi ab homine pug
naretur et vinceretur Pugna
uit ergo ille tunc vt et nos po
stea pugnaremus: vicit ille ·
vt a nos similiter vinceremus
Nulla sunt ei dilectissimi sine
temptationum expimẽtis opa
virtutis · nulla sine pturbatiõi
bus fides · nullũ sine hoste cer
tamen · nulla sine congressione
victoria · vita hec nostra ĩ me
dio insidiatorum · in medio ꝑ
liorum est · si volumus nõ deci
pi pugnãdum est · et ideo sapi
entissimus salomõ · fili inq̃t ac
cedens ad seruitutem dei pre
para animam tuam ad temp
tationem Vir enim sapiẽtia dei
plenus sciens studiũ religiõis
laborem habere certaminis ·
cum preuideret pugne piculũ
ãte ammonuit pugnaturum ·
ne forsitan si ad ignorantem
temptator accederet · impatum
citi⁹ vulneraret Nos itaqz di
lectissimi qui diuinis institutio
nibus eruditi · ad agonem pñ
tis certaminis scienter acce di'
mus · audiamus dicẽtem apo
stolum Nõ est nobis colluta
tio aduersus carnem et sang
uinem · sed aduersus principes
et potestates · aduersus recto
res mũdi huius tenebraꝝ · cõ
tra spiritalia nequicie in celes'
tibus · et nõ ignoremus ꝙ hij
hostes nostri contra se geri om
nia sentiunt · queciqz nos pro
nr̃a salute agere tẽptam⁹ · a h̄
ipso ꝙ aliquid boni appetim⁹
aduersarios ꝓuocamus · hec
enim inter nos atqz illos ꝑ di
abolice inuidie fomitem inue'
terata dissensio est · vt q̃ a nob̄
exciderunt: ad que nos deo
auxiliante ꝓuehimur nostris
iustificationibus torqueantur
Si g° nos erigim² illi corruũt

si nos conualescimus illi infir-
mantur. Remedia nostra plage
ipsorum sunt quia curatione nos-
trorum vulnerum vulnerantur. State
te ergo dilectissimi vt apostolus ait
succincti lumbos mentis vestre
in veritate. et calciati pedes in pre-
paratione euangelij pacis. in
omnibus sumentes scutum fi-
dei. in quo possitis tela malig-
ni ignea extinguere. et galeam
salutis assumite. et gladium spi-
ritus quod est verbum dei. Vi-
dete dilectissimi quam potentibus
nos telis. quam insuperabilibus
munimentis dux multis insig-
nis triumphis. et inuictus cris-
tiane milicie magister armaue-
rit. succinxit lumbos baltheo
castitatis. calciauit pedes vin-
culis pacis. quia et discinctus
miles cito ab impudicitie incen-
tore vincitur. et non calciatus fa-
cile a serpente mordetur. Scutum
fidei ad protectionem totius cor-
poris dedit. capiti galeam sa-
lutis imposuit. dexteram gla-
dio. i. verbo veritatis instrux-
it. vt spiritalis preliator non so-
lum sit tutus a vulnere. sed et
repugnantem valeat vulnera-
re. Hijs igitur dilectissimi fre-
ti armis impigre atque intrepi-
de propositum nobis certamen i-
eamus. vt in isto ieiuniorum stu-
dio non eo tantum simus fine con-
tenti. vt solam ciborum absti-
nentiam putemus esse sectan-
dam. paruum est enim si carnis
substantia tenuatur et anime forti-
tudo non alitur. Afflicto paulu-
lum exteriore homine. reficiatur interi-
or. et subtracta carnis saturita-
te corporea. spiritalibus mens de-
licijs roboretur. Circumspiciat
se omnis anima cristiana. et seue-
ro examine cordis sui interna
discuciat. videat ne quid sibi dis-
cordie inheserit. ne quid cupidi-
tatis insederit. Incontinentiam cas-
titas procul pellat. mendacij te-
nebras lux abigat veritatis. que
os quod mentitur animam menti-
entis interficit. Detumescat su-
perbia. humilitas reassumatur. re-
sipiscat iracundia. comminuantur
iacula noxarum. et obtrectatio-
ligue refrenetur. cessent vindic-
te. et obliuioni dentur iniurie.
Omnis postremo plantatio quam
non plantauit pater celestis.
radicitus auferatur. Tunc enim bene
in nobis virtutum semina nu-
triuntur: quando de agro cor-
dis nostri omne germen exter-
num euellitur. Siquis ergo in
quempiam ita cupiditate vlti-
onis exarsit: vt eum aut carce-
ri traderet: aut vinculis alliga-
ret: absolutionem non solum in-
sontis: sed etiam eius qui pena
dignus videtur accelerat: vt il-
la dominice orationis regula fi-
denter vtatur dicens: Dimitte
nobis debita nostra sicut et nos
dimittimus debitoribus nostris:

Quã pte peticõnũ ita dñs spã
li ĩsinuacõne cõmẽdat· vt toci
us orõnis effect⁹ ĩ hac cõditio
ne cõsistat: Si eñ ĩquit· dimise
ritis hoĩbꝫ peccata eoꝝ · dimit
tet et vob pr̃ vr̃ qui ĩ celis ẽ : si
aũt nõ dimiseritis hoĩbꝫ pecca
ta eoꝝ: nec pr̃ vr̃ dimittet vob
pccã vr̃a · Proiñ dilñssimi me
mores infirmitatis nr̃e · qꝛ faci
le in quelibet delicta ꝓlabim⁹
hoc potissimum remedium · et
istam efficacissimam vulnerũ
nostrorum curatiõem nullate
nus negligam⁹ · Remittam⁹
vt remittatur nobis: dem⁹ ve-
niam quam rogamus: et non
studeamus vindicari · qui no-
bis precamur ignosci · paupũ
gemitus surdo nõ trãseamus
auditu · et misericordiam indi-
gentibꝫ prompta deuotiõe pre
stemus · vt misericordiam ĩ iu-
ditio inuenire mereamur Ad
quam pfectionem qui studiũ
suum gratia dei adiutus intẽ-
derit hic sanctum ieiunium fi-
deliter paget · hic a fermento
malicie veteris alienus · in azi-
mis sinceritatis et veritatis ad
beatũ pascha pueniet · et per
nouitatem vite digne letabit
in sacramento reformationis
humane Per xp̃m dñm nr̃m
q̃ cũ pr̃e ꝛc̃ · De eodẽ s̃mo · ij ·

Licet nobis dilectissimi
appropinquãte festiui
tate pascali: ieiunium
quadragesime ipse legitimi tẽ
poris recursus indicat · cohor-
tatio tamen nostri sermoĩs etiã
adhibenda ẽ · q̃ auxiliãte dño
nec iudicis sit pigris · nec one
rosa deuotis · Nã cum omnem
obseruantiam nostram ratio
istorum dierum poscat augeri
nemo est vt cõfido de vobis q̃
se ad op⁹ bonũ nõ gaudeat in
citari Natura eñ nostra manẽ
te adhuc mortalitate mutabil
etiam si ad summa queq̃ virtu
tum studia ꝓuehat · semper
tamẽ sicut potest habere quo
recidat · ita potest habere quo
crescat: et hec est perfectorũ ve
ra iusticia · vt nũq̃ p̃sumãt se
esse perfectos · ne ab itineris ri
dũ simul intentione cessantes ·
ibi incidant deficiẽdi periculũ
vbi ꝓficiendi deposuerũt ap-
petitum · Quia ergo nemo nos
trum dilectissimi tam perfect⁹
ẽ et sanctus · vt pfectior ꝛ sanc
tior esse nõ possit · oẽs simul si
ne differentia graduum · sine
discretione meritorum ab hijs
in que peruenimus · in ea que
nõdũ apprehendimus pia aui
ditate curramus et ad mensu-
ram cõsuetudinis nostre neces-
sarij aliquid addam⁹ augmẽ
ti Parum enim r̃ligiosus alio
tempore demonstratur · qui in
hijs diebus nõ religiosior ĩueni
tur vnde oportune auribꝫ nos
tris lectio apostolice p̃dicacõis

insonuit dicens · Ecce nūc tem
pus acceptabile: ecce nūc dies
salutis · Quid eni̅ accepti? hoc
tempore · quid salubri? hijs di
ebus · in quibus bellum vicijs
indicitur · ⁊ omnium virtutum
profectus augetur? Semp qui
dem tibi o anima cristiana vi=
gilandum cōtra salutis tue ad
uersarium fuit · ne vllus pate=
ret locus temptatoris insidijs
Sed modo tibi maior cautio ⁊
sollicitior est assumenda pru=
dentia · quando idem hostis tu
us acriore seuit inuidia · Nūc
enim in toto mundo potestas
ei antique dominationis aufer
tur et innumera illi captiuita=
tis vasa rapiuntur · Renuntia
tur atrocissimo predoni a po=
pulis omnium nationum om
niumqꝫ liguarum · et nullum
iam genus hominum reperit̄
quod nō tirannicis legibus re
luctetur · dum per ōnes fines
terre regeneranda in cristo mil
lorum milium milia prepara̅
tur · ⁊ appropinquante noue cre
ature ortu · spiritalis nequicia
ab hijs quos possidebat extru
ditur Fremit ergo dispoliati ho
stis impius furor · et nouum q̄
rit lucrum quia ius perdit an=
tiquum Captat indefessus ⁊ p
uigil · si quas repiat oues a sa
cris gregibus negligenti? eua
gantes · quas per procliuia vo
luptatum et p deuexa luxurie
i diuersoria mortis īducat · In
flāmat itaqꝫ iras · nutrit odia
acuit cupiditates · irridet cōti
nētiā · incitat gulā · Quē ei tēp
tare nō audeat · q̄ nec ab ipso
dn̄o nr̄o ihū xp̄o conatum sue
fraudis abstinuit Nā sicut pa
tefacit euāgelica historia cum
saluator noster post q̄dragita
dierū noctiūqꝫ ieiuniū · infirmi
tatis nr̄e in se recepisset esuriē ·
gauisus diabol? signū i eo pas
sibil' atqꝫ mortal' se inueīsse na
ture · vt exploraret potentiam
quā timebat Si filius īquit di
es: dic vt lapides isti panes fi
ant Poterat vtiqꝫ istud omps
et facile erat vt ad creatoris ī=
periū: ī quā iuberet spēm vniuꝯ
libet generis creatura transiret
sicut cum voluit ī cōuiuio nup
tiali aquam mutauit in vinū:
Sed hoc magis salutiferis dis
pensationibus congruebat: vt
nequissimi hostis astutia: non
potentia deitatis: sed humilita
tis misterio vinceretur: Deniqꝫ
fugato diabolo: et omnibus
artibus callidi temptatoris eli
sis: accesserunt ad dominum ā
geli et ministrabant ei: Con'
fundantur igitur filij diaboli
atqꝫ discipuli: qui repleti inspi
ratiōe viperea simplices quos
qꝫ decipiunt negantes in cristo
vtramqꝫ veram esse naturam
dum aut ditatem homine: aut
hominem deitate dispoliant:

cum vnius temporis gemino do
cumento · vtraq3 falsitas sit pe-
rempta: q2 et per famē corporis
perfecta humanitas · et per fa
mulantes angelos demonstra
ta est pfecta diuinitas · Quia
ergo dilectissimi sicut redēpto-
ris nostri magisterio edocti su
mus Nō ī solo pane viuit ho
mo · sed ī ōm ūbo dī dignūq3
ē vt popul9 xpian9 ī q̄tauīq3
abstīnā ɔstitut9 mag9 d'sideret
dei ūbo q̄ cibo saciai corporeo
ꝓmpta deuotiōe et alacri fide
suscipiam9 solēpne ieiunū ·
nō ī sterili media · quā plerūq3
et imbecillitas corporis et auari
tie morbus indicit · sed in lar-
ga beniuolentia celebrandum
vt simus de illis de quibus ve
ritas ipsa dicit Beati qui esu-
riunt et sitiūt iustitiam · quoī-
am ipsi saturabūt Delitie igit
nostre sint opa pietatis · et ill'
cibis qui nos ad eternitatē nu
triūt impleamur letemur ī re-
fectionibus paupū · quos im-
pēdia nostra satiauerūt Jocū
demur in vestitu eorum · quoꝝ
nuditatem īdumentis necessa
riis texerimus · sentiāt humaī
tatem nostram egritudīes dis
cūbentium · imbecillitates debi
lium et labores exuliū · destitu-
tio pupillorum · et desolatarū
lamenta viduarum In quibꝰ
iuuādis · nemo est qui nō pos'
sit aliquam exequi beniuolētie

portionem Nulli enim puus
est census · cui magnus est ani
mus · nec de rei familiaris mō
mensura pēdet pietatis · Nūq̄
merito caret etiā ī tenui faculta
te bone volūtatis opulētia ma
iora q̄dē sūt impendia diuitū ·
et minora mediocrum · sed non
discrepat fructus opū · vbi ū
deest affectus opātium In ista
autem dilcīssimi exercendaꝝ
oportunitate virtutum sunt et
aliarum insignia coronarum
q̄ nullo horreorum dispendio
nulla pecunie diminutione ca
piātur · si pellatur luxuria · si
abdicetur ebrietas · ꝛ carnalis
cōcupiscentia castitatis legibꝰ
edometur · Si odia trāseāt in
di'lectionem: si inimicitie cōuer
tātur ī pacē : si trāquillitas ex
tinguat iram · si māsuetudo re
mittat iniuriam · si denique dñio
rum atq3 seruorum tam ordīa
ti mores sint vt illorum potes
tas mitior ꝛ istorū sit disciplīa
deuotior Hac igit obseruātia
dilectissimi obtinebitur miseri
cordia dei · et abolito peccatoꝝ
reatu religiose venerandū pas
cha celebrabitur Quod et vrb
roām pijssimi īpatorēs sācta ā
tiq̄tus obseruatione custodiūt
qui in honorem dñice passiōis
altitudinem sue potestatis icli-
nāt et cōstitutionum suarū se
ueritate mollita · multarū cul
parū reos precipiūt relaxari

vt ī diebus quibꝰ mūdus saluatur miseratione dīna· etiam ipsorum supne boītatis imitatrix sit emulāda clementia Imitētur ergo cristiani populi pncipes suos. et ad domesticā indulgentiam regijs incitenť exemplis Nō eī fas est priuatas leges austeriores esse ꝙ publicas· remittantur culpe: vincula soluātur· deleantur offense: pereant vltiones· vt sacra festiuitas p diuinā atqꝫ humanā benignitatē omnes letantes· omnes habeat innocentes· p cristum dominum nostrū Amen·

De eodē sermo tertius·

Semper quidē nos dilectissimi· sapienť et sancte viuē decet· et in id voluntates nostras actionesqꝫ dirigere qd nouimꝰ dīne placere iustitie· Sed cū hij appropinquant dies quos illustriores nobis salutis nostre sacramenta fecerunt· diligētiore sollicitudie corda mūdāda sūt· et studiosius exercēda ē disciplīa virtutum vt sicut ipsa misteria quadam sui parte maiora sūt ita et nostra obseruantia superet in aliquo consuetudinē suā et cui festiuitas est celebranda sublimior· ipse quoqꝫ in ea reperiatur ornatior Si enim rationabile est et quodammodo religiosum videtur per diē festum ī vestitu nitidiore prodire et hītu corpali hilaritatē mētis ostēdere· si ipsam quoqꝫ orōnis domū ppēsiore tūc curā et āpliori cultu ꝙtū possumꝰ adornamꝰ nōne dignū est vt aīa xpiana q vere viuūqꝫ dī tēplū ē. spēm suā prudēť exornet ⁊ redēpcōis sue celebratura sacramētū oī circūspectiōe pcaueat· vt nlla eā macula iniqtatis offuscet· ā duplicis cordis ruga deformet· nā qd pdest honestatis formā pferēs cultꝰ exterior· si interiora hoīs aliquoꝝ sordeāt cōtaiacōe viciorꝝ Oīa igr q aī puritatē et speculū mētis obnubilāt abstergenda sedulo et qdā eliacōe sūt radenda Scruteť qsqꝫ cōsciam suā· seqꝫ an̄ se statuat ppri cēsurā iudicij· videat si ī secreto cordis sui illā quā xpc dat iuenit pacē Si desideriū spūs vlla cōcupia carnis īpugnat· si humilia n̄ spernit· si alta appetit· si iniq nō delectať lucro· si īmoderato rerꝝ suarū n̄ gaudet augmēto· si deniqꝫ aliena felicitate nō vriť: ā inimici miseria nō letať Et cū harꝝ perturbacōnū nichil ī se forte reperit sinceto disqrat examīe· q̄ suū cogitacōnū spē frequēteť et vtrꝫ nulľ vanitatū ꝑagibꝰ acqescat· vľ q̄cito aīm ab hijs q noxie blādiūť abducat Nā nullis illecebris moueri· nullis cupiditatibꝰ titillari· nō ē istiꝰ vite q tota tēptacō est et q minime viciť q vīci ab eadē nō veretur

Superbum ē enim de nō pec-
cādi facultate presumere· cū h̄
ipsum presūpsisse peccatū sit
dicente beato iohāne apostolo
Si dixerim⁹ quia peccatū nō
habemus· nosipsos seducim⁹·
et veritas in nobis nō est Neō
igitur se fallat dilectissimi neō
decipiat· neq̄ȝ ita quisq̄ȝ de cor
dis sui puritate cōfidet vt pu'
tet se nullis tēptationum pici
lis subiacere· cū pugil ille tēp
tator eos acrioribus pulset īsi
diis quos maxime viderit ab'
stiere a peccatis· Nā a quo do
los suos cōtineat qui ipsiū doī
num maiestatis ausus est cal'
liditatis sue fraude tēptare·Vi
derat superbiam suam bapti'
sati ihū domini humilitate cal
catam· intellexerat quadragin
ta dierum ieiunio omnem con
cupiscentiam carnis exclusam
et tamen nō desperauit de arti
bus sue malicie spetialis īpro
bitas· tātūq̄ȝ sibi de nature no
stre mutabilitate promisit vt
quem verum experiebatur hoī
nem· p̄sumeret posse fieri pec'
catorem Si ergo ab ipso doī-
no et saluatore nostro decepti-
onum suarum diabolus nō re
uocauit īsidias· q̄ȝtomag⁹ fra
gilitatem nostram impugnare
presumit· quos exinde vehemē
tiore odio et inuidia seuiore p
sequitur Ex quo et ī baptismo
renūtiauim⁹· et ab illa cui do

minabatur origine· in nouam
creaturam diuina regeneratio
ne transiuim⁹· Unde quia dū
mortali carne circumdamur·
nō desinit nobis hostis āntiqu⁹
laqueos peccati vbiq̄ȝ preten-
dere et tunc maxime aduersus
xpristi mēbra seuire· qn̄ ab eis
sacratiora sunt celebranda mi
steria· merito doctrina spiritus
sancti hac eruditione ībuit po
pulum xp̄ianum· vt ad pasca
le festum quadraginta dierū
continentia se preparet· cuius
purificationis racō nos ad ob
seruantiam sue salubritatis in
uitat· et diligentiam nos xpo
site castigationis indicit· Quā
to enim sanctius quisq̄ȝ hos di
es inuenitur egisse· tanto pro
habitur pascha dn̄i religiosi⁹
honorasse In diebꝰ igit̄ sanc
torum ieiuniorū pietatis opa
quibus semper studendum est
habundantius exequamur·
misericordes simus ad omnes
maxime aūt ad domesticos fi
dei· vt ī ipsis quoq̄ȝ elemosina
rum distributionibus bonitas
tē p̄ris celestis imitem²· q̄ solē
suum oriri facit super bonos
et malos et pluit super iustos
et iniustos· Quāuis ergo fide
lium precipue sit adiuuanda
paupertas· illi etiam tamen q̄
nōdum etiam euāgelium rece
perunt in suo labore miserādi
sunt qȝ ī oībꝰ hoībꝰ nature est

diligēda cōio. q̄ nos etiā huius benignos debet efficere: qui nobis sunt q̄cūq; conditione subiecti maxime si eadem grā iam renati et eodē sanguis xp̄i precio sūt redempti: Simul eī et cū istis habem⁹ q̄ ad ymaginē dī cōditi sum⁹. nec carnali origīe a nob̄. nec spūali natiuitate diuisi sūt. Eodē spū sc̄ificamur eadē fide viui⁹ ad eadē sacr̄mēta concurrim⁹. Nō spnat hec vnitas. nec vilis sit nobis tanta cōio. s; hoc ipsū nos p̄ omīa faciat mitiores q̄ eorū vtimur subiectiōe cū quibus vni dn̄o eadem subicimur seruitute. Si qui ergo horum grauioib; dominos suos offēdere delictis indulgentiā nunc in diebus recōciliationis accipiāt. auferat misero seueritatē. et venia deleat vlcōnem Nullum custodia teneat. nullum carcer īcludat. quoniam deus noster misedīā suam hac cōditione promisit. vt ille remittenda sibi nosset peccata p̄pria qui remisit aliena. Dissensionū materie diluāssimi et īimicitiaꝝ aculei cōterātur. cessent odia. deficiāt simultates. ī vnitate dilcōis oīa cristi mēbra cōueniant Bti enim pacifici. quoniam filij dei vocabuntur. nec solū filij sed etiam heredes: coheredes aūt cristi. Qui viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus. per infinita secula seculorum Amen.

Sequitur de eodem. sermo quartus.

Predicaturus vob̄ dilc̄issimi sacratissimum maximūq; ieiunīū quo aptius vtar exordio. q̄ vt verbis apl̄i in quo xp̄c loquebat̄ incipiam. dicamq; quod lectū est Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nūc dies salutis Qūuis enim nulla sint tempora q̄ diuinis non sint plena muneribus. et semper nobis ad misericordiam dei per ipsius graciā prestetur accessus nunc tamen omnium mentes maiori studio ad spūales profectus moueri et ampliori fiducia oportet animari. quando ad vniuersa pietatis officia illi⁹ nos diei ī q̄ redēpti sum⁹ recursus īuitat vt excellens sup omnia passiōis dominice sacramentum. purificatis. et corporibus et animis celebrem⁹: Debebatur quidem tantis misterijs ita incessabilis deuotio et continuata reuerentia. vt tales permaneremus in conspectu dei quales nos in ipso pascali festo dignū ē inueniri. Sed quia hec fortitudo paucorum est. et dū fragilitate carnis austerior obseruātia relaxatur. dūq; per varias actiōes vite huius sollicitudo ostenditur. necē est de mūdano puluē etiā religiosa corda sordescere

magna diuine institucōnis sa
lubritate ꝓuisum est· vt ad re
parādam mentiū puritatem·
quadraginta nobis dierū ex-
ercitatio mederetur ī q̄bus alio
rum tēporum culpas et pia
opa redimerent· et ieiunia cas-
ta decoquerēt Ingressuri igit
dilectissimi dies misticos· a pu
rificandis animis atq; corpo-
ribus sacratius īstitutos· pre-
ceptis apostolicis obedire cu-
rem9· emūdātes nos ab oī inq
namento carnis et spūs: vt ca
stigatis colluctatioīb9 que sūt
inter vtrāq; substātiam: ani-
m9 quem sub dei gubernacul
cōstitutum corpis sui decet esse
rectorem· dominationis sue ob-
tineat dignitatē vt nei dātes vl
lā offēsionē vituperationib9 ob
loquētiū sim9 obnoxij Digna
eni ab īfidelib9 repbensiōe car
pemur q nr̄o vicō ligue īpie ī
iuriā se r̄ligiosis armabūt siue
iunātiū mores a puritate per
fecte cōtinētie discreparīt Nō
eni ī sola abstīna cibi stat nr̄a
summa ieiunij · aut fructuose
corpi esca subtrabit: nisi mēs
ab iniquitate reuocet et ab ob
trectationib9 ligua cobibeat·
Sic ergo nobis edendi est mo
derāda libertas· vt etiam alie
cupiditates eadem lege frenē
tur Māsuetudinis et paciētie·
pacis et trāquillitatis hoc tp9
est: ī quo exclusa omnium cō-
taminacōe vitiorū: ꝑpetuitas est
nobis obtinenda virtutum ·
Nūc piarum mētiū fortitudo
donare culpas negligere cōtu
melias et obliuisci assuescat in
iurias Nūc fidelis animus p
arma iusticie a dextris se exer
ceat et sinistris · vt per gloriā
et ignobilitatem: per infamiā
et bonam famā: securam cōsci
entiam nec laudes insolent· nec
obprobria defatigēt Religio-
sorū modestia nō sit mesta sed
sācta nec iueniāt ī eis vllarū m9
mura q̄relarū q̄b9 nūq̄ d'sūt sā
ctorū solatia gaudiorū Nō tīe'
atur inter opa misericordie di'
minucō facultatum· semper di
ues ē xp̄iana paupertas · q2 ē
plus qd' babet q̄ qd' nō b3 nec
pauet in isto mūdo indigētia
laborare· cui donatum est ī oī
um rerum domino omnia pos
sidere Operātibus ergo q̄ bo'
na sūt nō est omnino metuen-
dum· ne eis desit facultas ope
rādi· cū q in duobus nummis
euāgelice illius vidue sit lau-
data deuocio: et pro calice aq̄
frigide premium babeat gra-
tuita largicio Ex affectibus eī
piorum benignitatis mensura
taxatur · et nūq̄ eū miserendi
efficacia deserit ī quo misericor
dia ipsa nō deficit Experta est
hoc vidua illa de sarepta: que
btō belie in tpe famis vni9 di
ei cibum quem solū babebat

apposuit· et propheće esuriē necessitati sue preferens · exiguū farine ac pusillum olei iocunctāter expendit· sed non ei defuit quod fideliter erogauit. q i vasis pia effusione vacuatis·fōs noue vbertatis exortus est: vt sanctis vsibus nō minueretur eius substantie plenitudo cui⁹ nō fuerat formidata defectio · Hijs aūt studijs dilc̄issimi ad que vos volūtarie confidimus preparatos· nō ambigitis diabolum: qui omnium v̄tutum est aduersarius inuidere· q ad hā vim sue malignitatis armare· vt pietati laqueos de ipsa pietate pretendat· et quos nō potuerit deicere per diffidentiam· conetur supare per gloriā · qz difficile est vt laudabiliter viuentem· laus humana nō capiat· nisi vt scriptum est · Qui gloriatur in domino glorietur Cuius vero ille hostis nequissimus non audeat impugnare propositū· cui⁹ nō appetat violare ieiunium· quando versutias suas sicut euangelica lectione patefactū est· nec ab ipso mundi saluatore cōtinuit: Expauescēs eīn in eo quadraginta dierum noctiumqz ieiunium explorare callide voluit vtrum hanc continentiam donatā haberet an propriam vt non metueret dampnationum suarū opa resoluēda si xp̄c eius esset

conditionis animi et corporis Primo itaqz dolo scrutat⁹ est an ipse esset substantiarum creator· q̄ rerū corporeaꝝ posset in quas vellet mutare naturas Sc̄do ā sub hūane carnis spē diuinitas obumbrata tegeretur cui facile est paruum sibi aerē facere et terrena per vacuum mēbra librare· Sz cū illi domin⁹ iustitiā maluisset opponere veri hoīs· q̄ potētiam manifestare diuitatis· ad hoc cōuertit tertie fraudis ingenium· vt eū i q̄ diuine potestatis signū cessauerāt dn̄andi cupiditate tēptaret· et ad venerationē sui mūdi r̄gna pollicendo traduceret· Sz prudētiā diaboli stultā fecit sapia dei vt supbus hostis hoiem vidēs quē aqn̄ supauát nō metueret eū psequi · quem pro oībꝫ oportebat occidi· Hui⁹ igitur aduersarij dolos· nō solū in illecebris gule s̄ etiā in ꝑposito abstinentie caueam⁹: Qui eīn sciuit hūano generi mortē īferre p cibum: nouit per ipsū nocere ieiuniū et ad ꝯtrarie fraudis effectum sicut per serpentem intulit interdicta presumita per famem suadet concessa vitari · Vtilis quidem ē continētia que parco assueta victu delitiarū cohibet appetitum · Sz ve illorum dogmati apd̄ q̄s etiam ieiunando peccatur: Dāpnant enim creaturaꝝ naturam

in creatoris iniuriam · et cōtai
nari edentes asserūt hijs · quo
rum nō deum sed diabolū con
ditorem esse d̄finiūt resultātes
dicēte aplō Oia mūda mūdis
cōiquīnatis et infidelibꝰ michil
est mūdū sed inquinata sūt et
mens eoꝝ et cōsciencia Vos ꝗ̄t
dilectissimi catholice mrīs scā
gnacō q̄s ī scola veritatis sp · sa ·
erudiunt · libertatem v̄ram cō-
grua ratione moderamini · sci
entes quoniā bonum est etiā a
licitis abstinere · ⁊ cum castiga
tus viuēdū est · ita discernere
cibos · vt vsus eorum semouea
tur nō natura dominef · Nul
la vtiq̄ȝ nos cōtagionis huiꝰ
aspergat īpietas qui sua maxi
me obseruātia polluūtur · ser-
uientes creature pocius ꝗ̄ cre
atori · et luminaribus celi stul
tam abstinentiam deuouentes
quos nēo ābigat esse maichē-
os · qui in honorem solis et lu
ne ī dominico die ac scaīda fe
ria deprehensi sūt ieiuāre Vno
eni puersitatis suo ope · bis ī-
pijs · bis ꝓpbam sūt · qui ieiu'
mum suum ad siderum cultū ·
et ad resurrectionis xp̄i nistitu
ere cōceptum Abdicāt enim se
sacramento salutis humāe et
xp̄m d̄nm nostrum sicut in ve
ritate carnis nr̄e denegāt natū
ita vere mortuum et resurrexis
se nō credūt · et ob hoc diem le
ticie nostre ieiunii suo merore
cōdempnāt Cūq̄ȝ ad tegendū
infidelitatem suā nostris aude
ant interesse misterijs ita in sa
cramentorum cōmunione se tē
pant interdum vt tucius late
āt · ore indigno xp̄i corpus ac
cipiūt · sanguinem aūt redēpti
onis nostre haurire ōinno de-
clināt · Qd̄ iō v̄ram scire volu-
mus scātitatē vt vobis huius'
modi homines etiam hijs ma
nifestentur indicijs · ⁊ quoꝝ de
prehensa fuerit sacrilega simu
lacio · notati et proditi a scīcto
rum societate pellātur · de tali-
bus eni beatus aplūs paulus
ecclesiam dei prouide mōet di-
cens: Rogamus autē vos fra-
tres vt obseruetis eos qui dis-
sensiōes et offendicula preter
doctrinam quā didicistis faci'
ūt · et declinate ab hijs hmōi
enim xp̄o d̄no nostro nō seru
ūt · sed per dulces sermōes et
benedictiōes seducūt corda in
nocentiū Hijs ergo dilectissi-
mi āmonitionibus nostris q̄s
auribus vestris cōtra execrabi
lem sectam frequenter ingessi
mus · sufficienter instructi · sāc
tos quadragesime dies pia de
uotiōe suscipite · et ad prome
rendam misericordiam dei per
opa vos mie p̄parate · Irā ex
tinguite · odia deponite · vnam
initatem diligite · et sinceris of
ficijs mutuē preuenite Setuis
cū equitate dominamini · nullꝰ

nullus eorum aut claustris cru
cietur aut vinculis· Cessent vi
dicte· remittantur offense· seue
ritas lenitate· indignatio man
suetudine· discordia pace mu-
tetur· Oēs vos modestos· om
nes placidos omnes expiant
benignos vt ieiunia nr̄a accep
ta sint deo Cui ita demū sacrifi
tiū vere abstiñe et vere pietatis
offerim⁹ si nos ab ōi malitia
cōtine⁹· Cū inimicis autem cru
cis cristi nulla consensione iun
gamur· ne impiorum cōsortio
sanctitas fideliū polluat· lux
sepētur a tenebris: et fugiant
filios diaboli filij lucis In tem
plū eñ dei quod est ecclesia
cristi nichil contaminatū infer
ri· nichil prophanum oportet
admitti· vt omni īmunditia a
penetrabilibus cordis exclu-
sa· sanctificetur ieiunium nr̄m
et simus eternum habitaculū
sancti spūs· qui nos a peccato
rum sordibꝫ emūdatos· ꝛ pos
sidere sp dignet' et regē· Secū
da igitur et quarta feria et sex
ta ieiunemus Sabbato aūt a
pud beatum petrū apostolum
vigilias celebremus Qui com
mēdati sibi gregis curam bīe
nō desinens· custodiam nob̄ de
suis precibus obtinebit·

De eodē sermo quint⁹·

Apostolica dilcīssimi doc
trina nos ammōet vt
deponentes veterē hoī

nem cū actibus suis de die ī di
em sancta conuersatione reno-
uemur· Si enim templum dei
sumus et mentium nostrarum
spiritus sanctus habitator est
dicente apostolo vos eñ estis
templum dei viui· multum vo
bis vigilantia laborandum ē·
vt cordis vestri receptaculum:
tanto hospite non sit indignū
Et sicut in domibus manufac-
tis in laudabili diligentia pro
uidetur vt si quid aut infusiōe
ymbrium aut turbine ꝓcella-
rum· vel ipsa fuerit antiquitate
corruptum· inītegrū cura res-
tituat· ita iugi oportet sollicitu
dine precaueri· ne quid in nr̄is
animis īcōpositum· ne quid in
ueniatur īmundum· Quāuis
enim edifitium nostꝝ sine ope
sui nō subsistat artificis· nec fa
brica nostra esse possit incolu-
mis nisi ei ꝓtectio prefuerit cō
ditoris· tamē qꝛ rōnabiles la-
pides sumus et viua materies
sic nos auctoris nostri extrux-
it manus· vt cum opifice suo
etiam is qui reparatur operet
Gratie igit dī obediētia se hu
mana n̄ subtrahat nec ab illo
bono sine quo nō potest bona
esse deficiat At si quid sibi pos
sibile aut arduum in mādato
rum effectibus experitur· nō i
se maneat· sed ad iubentē recur
rat· qui ideo dat p̄ceptū vt ex
citet desideriū ꝛ prestet auxiliū

dicente propheta. Iacta in deū
cogitatum tuum: et ipse te enu
triet An forte quisqȝ ita insolē
ter superbit: ita se illesum: ita i
maculatum esse p̄sumit· vt nul
lius iam renouationis indige
at Fallitur prorsus ista psuasi
o et nimia vanitate veterascit·
quicūqȝ inter temptationes is'
tius vite ab om̄i se vulnere cre
dit immunem· plena om̄ia pi=
culis plena sunt laqueis Inci=
tant cupiditates· īsidiantur il=
lecebre· blādiuntur lucra· d āp
na deterrent Amare sūt oblo=
quentium ligue· nec semp vera
cia sunt ora laudantium Inde
seuit odium: hinc decipit men'
dax officium: ut facilius sit vi
tare discordem· q̄ declinare fal
lacem In ipsis autem virtuti=
bus obtinēdis tam dubi9 mo
dus· et tam incerta discretio ē:
vt si quisqȝ inter bonoꝝ malo=
rumqȝ cōfinia: subtilissimi dis
criminis potuerit seruare men
suras · difficile sit vt bene sibi
consciam probitatem obtrectā
tium lingua nō mordeat: et in
iquorū euadat opprobria· cui
est amica iusticia Iam cum ad
ipsas rerum temporalium va
rietates cogitatio humana cō=
uertitur. quante se opponūt ca
ligines· quanti prauarū opin
onū oboriūtur errores : vt de
obiecto contrariorum sumat
materia querelarum Nam li=
cet omnium fidelium corda nō
dubitent · nullis mundi hui9
partibus. nullisqȝ temporib9
prouidentiam abesse diuinam
nec de stellarū potestate q̄ nul
la est secularium negotiorū pē
dere prouentus sed equissimo
et clementissimo summi regis ar
bitrio cuncta disponi · quoniā
sicut scriptum est· vniuerse vie
domini misericordia et veritas
tamen cum quedam non secun
dum desideria nostra procedūt
et sub hūani errore iudicij su'
perior est· plerumqȝ iniq̄ tāqȝ
iusti: vicium minus atqȝ conta
gium est · vt etiam magnanī=
mos ista concuciant et in ali=
quos illicite causationis mur=
mur impellāt · Siquidem istis
varietatibus etiam excellentis
simi9 propheta dauid vsqȝ ad
periculum se turbatum profite
tur et dicit Mei autē pene mo
ti sūt pedes· pene effusi sūt gr̄s
sus mei· quia zelaui in peccato
ribus pacem peccatorū vidēs
Unde quia paucorum est tam
solida fortitudo· vt nulla ineq̄
litatum perturbatione quatiā=
tur et multos fidelium nō adu̇
sa tantum · sed etiā secūda cor
rumpant· sanandis vulnerib9
quibus humana īfirmitas sau
ciatur diligens est adhibenda
curatio Ideo enim de periculis
quibus mundus plenus hic ē
quedam breuiter percucurri·

vt dicete scriptura quis glābit
castum se habere cor aut mun
dū se esse a peccato · omnes sibi
intelligāt delictorū indulgētiā
et reparationis necām esse me
dicinā Quādo aūt dilcīssimi o-
portun? ad remedia dīna de-
currim? · q̄p cū ipsa nob sacra-
menta redemptiōis nostre tem
pꝫ in lege referūtur · que vt dig-
m? celebremus saluberrime
iunio nos q̄drag̃ita diez pre-
parem? · Nō eī hij q̄ p mortis
cristi resurrectionisqz misteriū ·
in nouā vitam baptismo rege
nerante sūt venturi · sed etiā o-
nes populi renatoꝝ vtilit̄ sibi
et necessarie presidiū huī? san
ctificationis assumūt : illi vt q̄
nondū habent accipiāt · isti vt
accepta custodiāt · Dicete nā'
qz apostolo · qui stat videat ne
cadat · nemo est tanta firmitate
suffultus · vt de stabilitate sua
debeat esse secur? Vtamur igit
dilectissimi huī? tēporis vene-
rabilibꝫ īstitutis · et sollicitiore
cura cordis nrī piacula terga-
mus Quātūlibet eñi caste et so
brie mortalis hec vita ducat̄ ·
quodā tñ puluere terrene con-
uersationis aspgitur · et inior
mentiū ad dei imaginem cōdi-
tarum nō ita a fumo totius va
nitatis aliena est · vt nulla pos
sit sorde fuscari · et nō sp īdige'
at expoliri · Quod si etiā cautis
simis aīs necessarium ē q̄pto ill

āpli? ē expetēdū qui tota fo
te āni spatia aut securi? aut ne
gligenti? transierūt · quos ca-
ritate debita cōmonem? vt nō
ideo sibimet blandiātur qz no
bis cōsciē singulorū patere nō
pūt · cū oculos dei scim? vniu-
sa cernentes · nō abdita locorū
nō parietū septa secludāt · nec
solū ei acta et cogitata : verū et
agenda et cogitāda sint cogni
ta Ista g° scia summi iudicis iste
ē tremēdus aspcūs · cui puiū ē
oīe solidū et aptum oīe secre
tū · cui obscura claret · muta res
pōdēt · silentiū cōfitet̄ · et sine vo
ce mens loq̄t̄ · Nemo paciam
boītatis dei de pecōꝝ suoꝝ ipui
tate cōtēpnat · nec io illū estiet
nō offensū · qz nōdū ē expert?
iratum · Non sunt longe vite
mortalis īdutie · nec diuturna
est licentia insipientium volup
tatum in eternarū dolorē tran-
situra penarum . si dum iustu
e sententia suspenditur penite
tie medicina nō queritur Con
fugiamus ergo ad presentem
vbiqz misericordiam dei · et vt
sanctum pascha domini digna
obseruantia celebretur cuncto-
rum se fidelium corda sanctifi-
cent · intescat seuitia · mansues
cat iracūdia · ēmittant sibi oēs
culpas inicē suas · nec exactor
sit vidiē q̄ petitor ē veie · dicē-
tes ei : dīmitte nob debita nr̄a si-
cut et nos dīmittim? d̄bitoribꝫ nr̄is

ducissimis vinculis nos illiga-
mus nisi quod profitemur im
pleamus · vnde si orationis hu-
ius sacratissimum pactum nō
tota sui conditione seruatum ē
nunc saltē cōscientiā suā vnus-
quisq; cognoscat et alienis ig'
noscendo delictis · absolutionē
suorum obtineat peccatorum
Dicente namq; dn̄o si dimiseri
tis hominibus peccata eorum·
dimittet et vobis pater vester
qui in celis ē delicta vestra non
longe est ab vnoquoq; quod
poscit cum de benignitate sup-
plicis sententia pēdeat iudicā
tis. qui humanarum precum
misericors et iustus auditor · e
quitati sue de nostra lenitate p̄
scripsit · vt nō haberet ī eo ius
seueritatis quos nō inuenisset
cupidos vltionis · Clementes
autem atque mites animos
etiam largitas decet · nichil eī
est dignius q̄ vt homo sui sit
imitator auctoris · et secundū
modum proprie facultatis di-
uini sit operis executor Nam
cū aluntur esurientes · vestiun
tur nudi · fouentur infirmi · nō
ne auxilium dei manus explet
ministri · et benignitas serui mu
nus est domini · qui cum ad ef
fectus misericordie sue adiuto-
re nō egeat · ita suam omnipo
tentiam temperauit · vt et labori
bus hominū per homines sub
ueniret · et merito deo gratie re
ferrentur de pietatis officiis cu
ius opera viderent ī famul' · ꝑ
quod ipse dominus discipulis
ait · Sic luceāt opera vestra co
ram hominibus · vt videntes
opera vestra bona magnificēt
patrem vestrum qui in celis ē·

Sermo sextus de eodē

Semper quidem dilcīssi
mi misericordia domi'
ni plena ē terra et vni
cuiq; fidelium ad colendum de
um ipsa rerum natura doctri-
na est · dum celum et terra · ma
re et omnia que in eis sunt bo
nitatem et omnipotentiam sui
protestantur auctoris · et famu
lantium elementorum mirabi
lis pulchritudo iustam ab in'
tellectuali creatura gratiarum
exigit actionem · sed cum ad is
tos recurritur dies quos spe-
cialius reparationis humane sa
cramenta signarunt · et qui vi
cino ordine atq; contiguo fes'
tum paschale precedunt · dili
gentius nobis preparatio reli
giose purificationis indicitur:
Quamuis enim in quolibet tē
pe innocens sit vita multorū·
et plurimos deo bonorum ac-
tuum consuetudo commendet·
non adeo tamē de cōscientie in
tegritate fidendum est vt hūa
na fragilitate int' scādala tēp
tationesq; degente nichil potuis
se arbitremur quod lederet eā
ledere · cū ꝓpha excellētissim'

dicat : Quis gloriabitur castū
se habere cor : aut mundum se
esse a peccato : et iterū Ab occl'
tis meis munda me domine et
ab alienis parce seruo tuo Si
autem quod experimētis pro
batur talis conditio est eorum
qui concupiscentijs remittuntur
qui iracundie motibus reducā
tur : et ipsarum cogitationum
archana castigāt : vt nūq̄ pos
sint in cordibus suis nō inueni
re quod reprobent : et sepe aut
fallantur occultis : aut grauen
tur alienis : que in alijs vitia :
que egritudines · quātaq̄ȝ sint
vulnera · quibus austerior sit
adhibenda medicina · vt illi9
sacramenti per quod soluunt
opera diaboli nō inueniātur a
lieni · Paschalis q̄ppe festiuita
tis hoc proprium est vt tota ec
clesia gaudeat remissione pec'
catorum · que non in eis tantū
fiat qui sacro baptismate rena
scuntur · sed etiam in eis qui du
dū in adoptiuorum sorte dinu
merabāt · q̄uis enī principali
ter nouos homines faciat rege
nerationis ablutio : quia tamē
superest omnibus contra rubi
ginē mortalitatis cotidiana re
nouatio · et iter profectuū gra
dus nullus est qui non semper
melior esse debeat generaliter
annitendum est vt in die rēdēp
tionis nemo inueniatur in vici
is vetustatis · Quod ergo i om

ni tempore dilectissimi vnum-
quēq̄ȝ cōuenit facere cristianū ·
id nūc sollicitius ac deuoti9 ex
equatur vt apostolica instituti
o quadraginta dierum ieiun-
is impleatur · nō ciborum tan-
tummodo parcitate · sed priua
tione maxime vitiorum Nam
cū ad hoc castigatio ista suma
tur vt carnalium desideriorum
fomites subtrahantur · nullū
magis sectandum est continē-
tie gen9 q̄p vt semper sim9 ab
iniusta voluntate sobrij et ab i
honesta ieiuni actione · Que de
uotio nō omittit egros · nō se-
cernit inualidos quia etiam in
languido atq̄ȝ mutili corpore
potest anime integritas reperi
ri · si vbi fuit sedes prauitatis i
bi confirmētur fundamēta v̄tu
tis Et ideo infirme carnis ista
sufficit egritudo que sepe men-
surā voluntarie afflictiōis exce
dit tm̄ vt mens officij sui im-
pleat ptes a que corporea epu
latione nō vtitur · nulla iniq̄ta
te pascatur · Rōnalibus autē
scīsq̄ȝ ieiunijs nulla vtili9 q̄p e
lemosinarum opa copulāt · q̄
vno mie noie multas laudabi
les pietatis cōtinēt actiōēs · vt
oim fideliū pes ai cē possint · e9
tiā ī ipes facultates · dilcōo ei
q̄ sint deo hoīq̄ȝ debet · nullis
vnq̄ ita īpediat obstaculis vt
non ei semper bene velle sit libe
rū · Dicentibus quippe angelis

gloria in excelsis deo · et in ter
ra pax hominibus bone volun
tatis : non solum virtute beni
uolentie · sed etiam pacis bono
beatus efficitur quicunqz alijs
quacūqz miseria laborantibus
caritate cōpatitur Latissima er
go sunt opera pietatis : que ip
sa sui varietate id veris confe-
runt cristianis · vt in distributi
one elemosinarum nō solū di-
uites et habundantes · sed eti-
am mediocres et pauperes su
as habeant portiones · et qui
largitatis sunt viribus inequa
les · mentis tamen affectiōe si-
miles sint · nam cum sub ocul'
domini multi in gazophilatio
der opulentia sua multa confer
rent : vidua quedam duos itu
lit nummos · et tali ihesu cristi
testimonio meruit coroāri · vt
in tam paruo muneris modo ·
omniū collationi fuerit cōdig-
na preferri · quia inter magna
eorum dona quibus multa re-
sidebant · illi' quod fuit exigu
um fuit totum · Si vero aliquis
tante paupertatis coartaf an
gustijs vt nec ad duo era mo
pi impartiēda sufficiat · habet
in preceptis domini vnde iple
at bone voluntatis offitiū · Si
quidem si sitienti pauperi cali
cem aque frigide ministrarit ·
mercedem sit sui operis adeptu
rus · tota seruis suis domino
ad obtinendum regnum suū
preparante compendia · vt eti
ā prebitio aque cui' vsus gra
tuitus atqz communis est pre
mio nō careret · quod ne vlla it
duderet difficultas de aqua fri
gida forma est proposita pie
tatis ne putaret se mercede cari
turum · cui de calefactione po
tus lignorum impendium de-
fuisset · de quo tamen calice nō
frustra ammonet dominus vt
in nomine ipsius prebeatur :
quia hec que per se sunt vilia :
fides efficit preciosa · et que ab
infidelibus ministrantur · etiā
si fuerint sumptu magna om-
in tamen iustificatione sunt va
cua · Celebraturi igitur dilectis
simi pascha dñi ita vos sanc
tis exercete ieiunijs vt ab omi
bus perturbationibus liberi ·
ad festa sacratissima veniatis ·
superbie spiritus · de quo sunt
ōnia orta peccata humilitatis
amore pellatur et qui elatione
tumuerant mansuetudine miti
gentur Quorum vero animos
aliqua exasperauit offensio re
conciliatione sibimet in vnita
tem studeant redire concordie
nemini malum pro malo red
dentes et donantes inuicē vob
sicut crist' donauit nobis · hu
manas inimicitias pace delete
Si quis de subditis vestris ā
claustra custodie · aut vincula
meruerūt misericorditer relax
entur · vt qui cotidie idulgētie

remedijs indigemus nõ diffi-
culter peccatis ignoscamus ali
enis: dicentes eni ad dñm pa-
trem nostrum · dimitte nob de
bita nostra sicut et nos dimitti
mus debitoribus nostris cer-
tissimũ est q cum aliorum deli
ctis veniam tribuimus: nob di
uinã clemẽtiam pparet · Per

De eodem s̃mo septimus

Irtus dilectissimi et sa
pientia fidei cristiane ·
amor dei ẽ et amor px
imi · neq vllo caret pietatis of
ficio · cui studium est colere deũ
et iuuare cõseruum · Harũ aũt
affectionum duplex vnitas oi
quidem tempore est exercenda
et proficienter augẽda: sed nũc
incrementis amplioribus dila
tanda: vt quadraginta dierũ
ieiunium quod festi paschalis
est preuiũ · interiorẽ cordis au
ditum illius vocis instar mone-
at: qua verbis ysaie prophete
iohẽs baptista d'cebat Parate
viam domini rectas facite semi-
tas eius · Siue eni illam ptem
populi cogitemus q̃ dudũ cer
tamina euãgelici agonis igres
sa per spiritalis stadij cursum
indefinenter tendit ad palmã·
siue illam que letalium conscia
peccatorum, per reconsiliatiõis
auxilium festinat ad veniam ·
siue illã que sancti spiritus rege
nerãda baptismate · vetustate
adam exui: et cristi cupit noui

tate vestiri apte et viliter omi
bus dicitur Preparate viã do
mini rectas facite semitas eius
Que autẽ vie domini · quere
sint semite eiusdem predicato
ris cohortatione discam? · qui
diuĩe gratie opera et dona pro
mittens: futurarum commuta
tionum reserabit effectus · ad
dens sententiam prophetici ser
monis et dicens · Omnis val
lis implebitur · et omnis mõs
et collis humiliabitur: et erũt
praua in directa: et aspera in
vias planas · vallis itaq man
suetudinem humilium · mons
et collis elationem indicat sup
borũ · sed quia sicut veritas di
cit: qui se humiliat exaltabitur
et qui se exaltat humiliabitur ·
merito et vallibus adimpletio
et montibus est annuntiata de
pressio: vt plana nichil offen
sionis · et directa nichil habeãt
prauitatis Quamuis enim an
gusta et arta sit via que ducit
ad vitam · nõ tamẽ difficulẽ in
cedit quẽ vitas confirmat et pie
tas · nec caret delectatione gra
diendi cuius iter efficit virtutũ
petra solidum · nõ vitiorũ are
na succiduum Verũ vt plenius
nouerimus per cuiusmodi vi
as nobis sit ad di promissa tẽ
dendũ audia? dauid pphãm
q̃d doceat Vniuerse inquit vie
dñi mĩa et veritas Forma igit
conũsationis fideliũ · ab exẽplo

et beniuolentie multipliceꝰ af
fectꝰ · et qui potuit maliciapol
lui: studeat benignitate purga
ri: quoniam iudicium dei fiat
in mitibus vehemens · ita erit
ĩ misericordibꝰ clemẽs et detru
sis in ignem iehenne propter
inhumanitatem sinistris: dex
tros elemosinarũ pietate lauda
tos: eterna celestis regni beati
tudo suscipiet Per dominũ no
strum ihesum cristum qui cum
patre et spiritu sancto viuit et
regnat per omnia secula seculo
rum amen

De eodem sermo octauus:

Deuotionis quidem vr̃e
dilectissimi nouiꝰ hũc
esse feruorem · vt ieiu
nijs que domini pascha preceu
runt · multi nostros preuenia
tis hortatus Sed quia vtilitas
continentie · nõ solũ carnis cas
tigationi verum etiam mentis
est necessaria puritati · obseruã
tiam vestram sic cupimus esse
perfectã vt sicut desiderijs car
nis ĩcẽditis voluptates ita ab
animi sensibus excludatis er
rores · nam paschali festo ĩ qđ
omnia religionis nostre sacra
menta concurrũt · is vera et ra
tionabili purificatione se pre
parat cuius cor nulla infideli
tate polluitur Dicente enĩ aplõ
omne quod nõ est ex fide · pec
catum est . inutilia erunt eorũ
et vana ieiunia · quos illusioĩ

bus suis mendacij decepit pa
ter · et vera cristi caro nõ pascit
Sicut ergo diuinis mandatis
sacreqꝫ doctrine toto corde fauẽ
landum · ita omni prudẽtia ab
impijs est sensibus abstinẽdũ
tunc enim mens sanctum agit
ac spiritale ieiunium · cum er
roris cibos et venena abicit fal
sitatis · que dolosius ac versutꝰ
inimicus nũc ĩsidiosius ingerit
quando ipso venerande festiui
tatis cursu · omnis ecclesia ad
intelligenda salutis sue mis
teria generaliter commouetur
Is enim resurrectioĩs cristi ve
rus et confessor et cultor est qui
et passione eius nõ confundit
et de corporea natiuitate nõ fal
litur · nã q̃dã erubescentes euã
gelium crucis cristi · vt auden
tius euacuarẽt susceptum pro
mundi redemptione supplitiũ ·
ipsam vere carnis in deo nega
uere naturam · nõ intelligẽtes
impassibilem dei verbi atqꝫ in
commutabilem d'itatẽ ita incli
natam ad humanam salutem
vt et potenter ꝓpria nõ amit
teret · et misericorditer nostra
susciperet Duplicis itaqꝫ in cri
sto forme vna persona est et fi
lius dei · idemqꝫ filius hominis
vnus est dominus conditionẽ
seruilem cõsilio pietatis accipi
ẽs nec legẽ necessitatis ĩcurrẽs
quia potestate factus est huil'
ptãte passibil' · ptãte mortalis.

vt ad destruendū peccati mor-
tisq; dominatum · et pene ca-
pax esset substantia infirmita-
tis et nichil glorie sue perderet
natura virtutis. Cum itaq; di
lectissimi legentes vel audiētes
euangelium: quedam in domi
no nostro ihesu cristo cognosci
tis subiecta iniurijs · quedam
illustrata miraculis · ita vt in
eodem nunc humana appare-
ant · nunc diuina resplendeant
nolite quicquā horum ascribe-
re falsitati tanquam in cristo aut
sola sit humanitas aut sola di
uinitas: sed vtrumq; fideliter
credite · vtrumq; humiliter ad
orate · vt in vnitate verbi et car
nis nō sit vlla diuisio. Nec quia
manifesta fuerunt in ihesu sig
na diuina falsa videantur do-
cumenta corporea: vera et co-
piosa sunt in cristo testimonia
vtriusq; nature · ad hoc ex di-
uini consilij altitudine concur-
rentia vt verbo inuiolabili nō
seperato a carne passibili parti
ceps per omnia intelligatur et
deitas carnis et caro deitatis:
Mēs igitur cristiana fugax mē
datij · disciplina veritatis · vte-
re diligenter euangelica histo
ria: et que fideliter et visibiliter
sunt gesta per dominum. tanquam
ipsa cum apostolis aggrega-
ta: nunc spirituali itellectu: nūc
corporeo discerne conspectu ·
Da homini quod de muliere puer

nascitur · da deo quod nec concep
tu leditur virginitas materna
nec partu · Serui formā obuo
lutam pānis vilibus in prese-
pi iacentem cognosce sed ānun
tiatam ab āgelis: declaratā ab
elementis: adoratam a magis
formā dei confitere · huānum
intellige quod nō declinauit nup
tiale conuiuium · diuinum ap
proba quod aquā conuertit in vi-
num · nostra tibi innotescat af
fectio · cū mortuo amico fletus
impenditur: diuina potētia sen
titur cum idem post quatridua
nā iā fetidus sepulturā solo vo
cis imperio viuificatus exurgit ·
Lutum de sputo et terra fieri cor
porei fuit operis: sed illinc illu
litos ceci oculos illuminari nō
dubium est illius fuisse virtu
tis · que quod principijs natu-
re non dederat · ad manifestati
onem glorie sue reseruaret: ve
ri enim hominis est fatigatio-
nem corporeā somni quiete
releuare · sed veri dei est vim se
uientium procellarum precep
ti increpatione compescere: Ci
bos esurientibus apponere hu
mane benignitatis et socialis
est animi · Sed quinque pani
bus ordeaceis et duobus pisci
bus quinq; milia virorum ex
ceptis mulieribus paruulisq;
satiare: quis negare audeat op9
esse deitatis? · Que cooperanti
bus secum vere carnis officijs ·

et se hominem et hominem sibi in
esse monstrabat Quia nō ali-
ter in natura humana sanari
poterāt originalis vulnera ve
tustatis. nisi de vtero virginis
carnem sibi assumente dei vbo
in vna eademq; persona simul
et caro nasceretur et verbum.
Hanc dilectissimi incarnatio-
nis dominice fidem per quam
tota ecclesia corpus est cristi. ī
concusso corde seruantes ab oī
bus hereticorum ieiunate mē-
dacijs. et ita vobis misericordie
opera credite pfutura. ita fru
ctuose ē habenda in cōtinētie pu
ritatem: si mentes vestre nulla
prauarum opinionū contamināti
one sorduerint. Abicite exosa
domino mūdana argumenta sci
ētie. p quā nēo ad cognitioēm
veritatis potuit puenire. et hoc
fixum habete in animo quod
dixitis in simbolo Credite con
sempiternum pr̄i filium dei. p
quē facta sunt oiā et sine quo
factum ē nichil. secundum car
nem quoq; in temporum fine
generatum. Credite hūc cor-
poraliter crucifixum. mortuū
suscitatum. et sup altitudines
celestium dominationum ī pa
tris dextra cōstitutum. ad iudi
candos viuos et mortuos in e
adem qua ascendit carne ventu
rum Hoc enim vniuersis fide-
libus apostolus predicat dicēs
Si consurrexistis cum cristo:
que sursum sunt querite. vbi
cristus ē in dextra dei sedens.
Que sursum sūt sapite. non q̄
super terram. Mortui eñi es-
tis. et vita vestra abscondita ē
cum cristo in domino. Cum eñ
cristus apparuerit vita vestra
tunc et vos apparebitis cum ip
so in gloria Habentes igit̃ di-
lectissimi tante promissionis fi
duciam. estote nō solum spe s;
etiam conuersatione celestes. et
q̄uis omni tempore studendū
sit sanctificationi et mentis et
corporis. nūc tamen in istis q̄
draginta dierum ieiunijs solli
citioribus vos pietatis operibus
expolite. nō solum in distribu
endis elemosinis. que magnū
habent emendationis effectū.
sed etiam in remittendis offen
sionibus. et peccatorum reati
bus relaxādis. vt cōditio quā
inter se et hominem deus posu
it. nō resistat orantibus. dicen
tes enim scd'm doctrinam dōi:
in dimitte nobis debita nostra
sicut et nos dimittimus debito
ribus nostris. debem⁹ toto cor
de implere quod dicim⁹. Tūc
enim fiet oio quod in sequenti
bus postulamus. vt et in tēp
tatioēm nō īducamur. et a ma
lis omnibus liberemur. Per
dominum nostrum ihesum cri
stum Qui viuit et regnat cum
patre et spiritu sancto per infi-
nita secula seculorum amen:

De eodem sermo nonus ·

N omnibus dilectissi-
mi solempnitatibus cri
stianis · nõ ignoram⁹
pascbale sacramentum eẽ pre
cipuũ · cui digne et congrue sus
cipiẽdo totius nos quidem tem
poris instituta preformãt · Sz
deuocõnem nostram presentes
vel maxime dies exigũt : quos
illi sublimissimo diuine miseri-
cordie sacramento scim⁹ eẽ cõ-
tiguos · in quibꝫ merito a san-
ctis apostolis p doctrinam spi
ritussancti maiora sunt ordina
ta ieiunia · vt per commune cõ
sortium crucis cristi etiam nos
aliquid in eo quod propẽ nos
gessit ageremus : sicut aposto
lus ait Si compatimur et con
glorificabimur : certa atqꝫ secu
ra est expectatio promisse bea
titudinis vbi est pticipatio dñi
nice passionis Nemo est dilec
tissimi · cui per conditionem tẽ
poris societas huius glorie de
negatur tanq̃ trãquillitas pa
cis vacua sit occasiõe virtutis ·
Apostolus enĩ predicat dicẽs
omnes qui volunt pie viuere
in cristo persecutionem patiẽt ·
et ideo nũq̃ deest tribulatio pse
cutionis · si nũq̃ desit obseruã-
tia pietatis · domin⁹ ipse in ex-
hortationibus suis dicit · Qui
nõ accipit crucem suam et seq̃
tur me · nõ est me dignus Nec
dubitare debem⁹ hanc vocẽ nõ
soliũ ad discipulos cristi · sed ad
cunctos fideles totãqꝫ ecclesiã
pertinere que salutare suum in
hijs qui aderãt vniuersaliter
audiebat · Sicut ergo toti⁹ est
tpis pie viuere · ita totius ẽ tẽ
poris crucẽ ferre · que ferri vni
cuiqꝫ suadetur · qꝫ proprijs mo
dis atqꝫ mensuris ab vnoq̃qꝫ
toleratur · vnũ nomẽ est pseu
tionis : sꝫ nõ vna est causa certa
minis : et plus plerũqꝫ piculi ẽ in
isidiatore occulto q̃ hoste mai
festo Beatus iob alternãtibꝫ bo
nis ac malis mũdi isti⁹ erudi
tus pie veraciterqꝫ dicebat Nõ
ne tẽptacõ est vita hois sup ter
ram⁹ · qm̃ nõ solis doloribꝫ cor
pis atqꝫ supplitijs aĩa fidel' im
petitur · verum etiã salua icolũi
tate membrorum graui mor-
bo vrgetur · si carnis voluptate
mollitur Sed cum caro concu
piscit aduersus spiritum : spiri
tus autem aduersus carnẽ · pre
sidio crucis cristi mẽs rationa
lis instruitur · nec cupiditati-
bus noxijs illecta cõsentit · q̃ni
am cõtinẽtie clauis ⁊ dei timoẽ
trãsfigit In bono ergo ꝓposi
to constitutis · inimicitie dissimi
laũ diabolo ĩstigãte nõ desunt ·
et facile in odia ꝓrũpunt : q̃rũ
ĩprobi moẽs detestabiliores fi
unt cõpatione rectoꝝ · iniq̃tas
cũ iustitia nõ habet pacẽ · tyran
tiam odit ebrietas · falsitati nul
la est cum veritate concordia ·

omni ornatu rationabilit͂ excoluntur vt excellentiora sint eorum domicilia· quorum ampliora sunt merita· quanto opere edificandum · quanto est honore decorandum deitatis ipsius habitaculum· quod licet inchoari et perfici sine suo auctore nõ possit · habet tamen ab edificante donatum vt etiã labore proprio querat augmentum Unde etiam rationalis materies ad extructionem templi huius assumitur et per spiritũ gratie vt voluntarie in vnã cõpagem congruat incitat͂ Que ideo dilecta ideo quesita est ·vt et ipsa ex nõ querente querẽs ex nõ diligente fit diligens dicente beato iohanne apostolo Nos ergo diligamus inuicẽ quia de⁹ prior dilexit nos Cũ igitur et omnes simul et singuli quiqꝫ fidelium vnum idemqꝫ templum sint: sicut pfectũ hoc ĩ vniũsis: ita pfectum debet eẽ in singulis: quia et si nõ eadẽ ẽ mẽbrorum omnium pulchritudo: nec in tãta varietate ptium meritorum potest eẽ paritas: communionẽ tamẽ obtinet decoris: connexio caritatis In sancto enim amore consortes etiam si nõ eisdem vtunt͂ gratie beneficijs· gaudent tamẽ bonis inuicem suis: et nõ põt ab eis extraneum esse quod diligunt quia incremento dites͂

cũt proprio: qui profectu letãtur alieno In hac dilectissimi vnitate sanctorum vbi idem amatur idem diligitur · idemqꝫ sentitur: nec superbis locus est nec inuidis: nec auaris et q̄cq̄d est quo aut vanitas gloriatur ã ira seuit· aut luxuria lasciuit: nõ in cristi federe sed in diaboli parte censetur lõgeqꝫ a sedibꝫ pietatis excluditur· Fremit itaqꝫ inocentie aduersari⁹ · pacis inimicus: et quia ipse in veritate nõ stetit: totãqꝫ nature gloriam dum superbit amisit: dolet hominem di misericordia reparari et in ea bona que ipse perdidit introduci Nec mirum si peccati auctor probitate recte agentium cruciatur · et eorũ q̄s deicere ñ potest stabilitate torquetur quandoquidem etiã inter homines repeiuntur qui opera huius malignitatis imitentur Multi enim quod dolẽdum est profectibus vruntur alienis · et quia se virtutibus vacuos despici nouerũt armãtur in eorum odium quorũ nõ sequũtur exemplum Serui autem dei ⁊ discipuli veritatis· etiam dissimiles sui diligunt: et bellũ vicijs poti⁹ q̄ҩ hominibꝫ induunt· nulli malũ pro malo reddentes· sed correctionẽ peccãtiũ sp optãtes: Pulchrũ ẽi valde ẽ et diuĩe beniuolẽtie cõpãdiũ sui queqꝫ in altero meminisse

et amare propriã etiam i hos-
te naturã· siquidem plurimos
nouim⁹ ĩ optimos mores trã
sisse de pessimis· vt ex ebriosis
sobrios: ex crudelib⁹ misericor
des· ex rapacib⁹ largos· ex in
continentibus castos· ex feroci
bus factos esse tranquillos Di
cente autẽ domino· nõ veni vo-
care iustos sed peccatores· nul
li cristiano quempiã odisse per
mittitur· qr neõ nisi ĩ remissione
pecc͡oꝝ saluatur: ꝛ quos viles fe
cit humana sapientia: nescim⁹
q̃ꝫ pretiosos spiritualis factu-
ra sit gratia Sit ergo sanctus
dei populus sit benignus· sanc
tus vt declinet prohibita: beig
nus vt faciat imperata· quam
uis enim magnum sit habere
fidem rectam · sanamqꝫ doctri
nam· et multa laude digna sit
circumcisio gule· lenitas man-
suetudinis· puritas castitatis·
nude tamẽ sunt omnes sine ca
ritate virtutes· nec potest dici
in qualibet morum excellentia
fructuosum quod nõ dilectio-
nis part⁹ ediderit · vnde in io
hãnis euãgelio dominus ait·
In hoc cognoscẽt omnes quia
discipuli mei estis· si dilectionẽ
habeatis inuicem · et in eiusdẽ
apostoli epistola legitur Kmi
diligamus inuicem quoniã ca
ritas ex d͡o est: ꝛ omnis qui di
ligit ex deo natus est et cognos
cit deum: et qui nõ diligit non

nouit deum· quoniã deus cari-
tas est Discutiãt ergo se fideliũ
mentes· et intimos sui cordis
affectus vera examiãtione diiu
dicent At si ĩpositum aliquid
in cõscientijs suis de fructib⁹ ca
ritatis inuenerint deum sibi in
esse non dubitent· et vt magis
magisqꝫ tanti hospitis sint ca
paces fiãt perseuerãter ĩ miseri
cordie opibus ãpliores: si enĩ
dilectio deus est: nullum habe
re debet terminum caritas· q̃a
nullo potest claudi fine diuini
tas. Ad exercendũ igit̃ dil͡cissi
mi caritatis bonum q̃ꝫuis tem-
pus omne sit congruum· pre
sentes tamen dies spetialit⁹ co
hortãtur vt qui pascha dñi ca
piũt cũ aĩ ꝛ corporis sanctifica
tiõe suscipe· hãc maxime grãz
conent̃ acq̃rere: q̃ et oĩm cõtie
tur sũma v̾tutũ et multitudo te
git̃ pecc͡oꝝ: et ideo celebraturi
illd̾ eminẽs sup oĩa sacramẽtũ
q̃ iniq̃tates nr̃ãs ihũ cristi sang
uis abolevit: p̾mitijs mĩe hosti
as preparemus et qd̾ nob̾ boni
tas dei ↄtulit: nos quoqꝫ eis q̃
ĩ nos peccauẽ p̾ste⁹ In obliui
onẽ mutẽ² iniurie: supplitiũ nes
ciãt culpe: et a vĩdcẽ metu oẽs
subditoꝝ absoluã² offẽse: Nei
nẽ teneãt claustra pcãlia: nec ĩ
custodijs tẽbrosꝭ tristes reoꝝ ge
mit⁹ p̾seuerẽt: Si q̃sq̃ꝫ tales ꝓ
q̃dã del͡cõ obnoxios tẽt pcc͡orẽ
se eẽ ñ dubitet ꝛ vt idl͡gẽtiã ipe

accipiat gaudeat se inuenisse cui
paceat vt cū scdm doctrinā dei
dicimus · dimitte nobis debita
nostra sicut et nos dimittim⁹
debitoribꝰ nostris · non ambi
gimus per nostre oratōis for
mam diuinam nos obtinē cle
mentiam · In pauperes quoqꝫ et
diuersis debilitatibꝰ īpeditos ·
benignior tūc largitas exerāt vt
gratie deo multorum voce refe
rantur: et ieiunijs nostris ege
norū refectio suffragetur · nulla
enim deuotione fidelium mag⁹
domin⁹ delectatur · quā ista que
pauperibꝰ eius impenditur · et
vbi curam misericordie inuenit
ibi imaginem sue pietatis ag'
noscit · Non timeatur ī hijs ex
pensis defectio facultatū · quo
niam ipsa benignitas maxima
substantia est · nec potest largi
tatis deesse materies vbi crist⁹
et pascit et pascitur In omnibꝰ
hoc opere illa interuenit man⁹
que panem frangendo auget · et
erogando mltiplicat Securus et
hilaris sit elemosine distribu
tor · quia tunc maxime lucrum
habebit qū sibi minimū reserua
uit dicente beato paulo aplō ·
Qui aūt ministrat semen semi
nanti . et panem ad manducā
dū prestabit et mltiplicabit se
men vestrum et augebit icremē
ta frugū iustitie vestre in cristo
ihesu domino nostro · Qui vi
uit et regnat cum patre et spi
ritu sancto per omnia se · c
De eodem sermo vndecimus ·
In omnibus quidē di
lectissimi diebus atqꝫ
temporibus · quedam
nobis diuine bonitatis signa
prefixa sunt et nulla pars an
ni a sacris est aliena misterijs
vt dum vbiqꝫ nobis presidia
nostre salutis occurrunt · mi
tantem nos semper misericordi
am dei auidius expectamus: ꝫ
quicqd illud est quod in diuer
sis gratie operibus et donis re
parationi humanarum cōfer'
tur animarum totum id nobis
nūc euidentius et copiosius p̄
sentatur · quando nō particula
tim quedam agenda · sed simul
sunt oīa celebranda · Appro
pinquante enī summa festiuita
te paschali adest maximum sa
cratissimumqꝫ ieiunium qd' ob
seruantia sui vniuersis fidelibꝰ
sine exceptione denūtiat Quia
nemo tam sanctus · vt nō sanc
tior · nemo tam deuotus vt nō
debeat esse deuotior Quis enim
in huius vite constitutus īcer
to · aut immunis a temptatio
ne aut liber inueniatur a culpa?
Quis est qui nichil sibi virtutis
adici · aut cui nichil vicij oportet
auferri . cum et aduersa noceāt
et secunda corrumpant nec mi
noris sit periculi carere desideā
tis quā habundare concessis In
fidie sunt ī diuitiarum āplitudie ·

insidie in paupertatis angus-
tijs Ille eleuant ad superbiam
hec incitant ad querelam. tēp-
tat sanitas. temptat īfirmitas
dum et illa materia est negli-
gentie. et hec causa tristitie. La
queus est in securitate. laque9
in timore. nec interest vtrum
animus qui terreno tenetur af
fectu. gaudijs occupetur an cu
ris. cū par morbus sit. vel sub
vana delectatione languere. vl
sub anxia sollicitudine labora-
re Impletur itaq3 per ōnia sen
tentia veritatis qua discimus ā
gustam esse et arduā viā q̄ du
cit ad vitam. Et cū latitudo iti
neris ad mortē trahentis mul
tis frequentetur agminibꝫ. in
salutis semitis paucorum itrā
tium sunt rara vestigia. Unde
autem populosior est via leua
q̄ dextera: nisi quia ad mūda-
na gaudia et corporalia bona
multitudo procliuis est Et quā
uis caducum sit incertūq3 quod
cupitur. libentius tamen susci-
pitur labor pro desiderio volup
tatis q̄ pro amore v̄tutis: ita
cum innumeri sint qui inuisibi
lia concupiscant: vix īueniunt
qui temporalibus eterna pre
ponant Et ideo dicente aposto
lo: que videntur temporalia
sunt: que autem nō videntur e
terna sūt. latet quodammodo
et in abscondito est virtutum
via: quoniam spe salui facti su

mus: et fides vera id super om
nia diligit: quod nullo sensu
carnis attingit Magni est er
go operis et laboris mobilita
tem cordis ab omnibus conti
nere peccatis: et cum vndiq3 i
numere vanitatū illecebre blā
diantur: ad nulla contagia vi
gorem animi relaxare Quis tā
git picem et nō inquinatur ab
ea Quis non infirmatur in car
ne? Quis non sordescit in pul
uere Quis postremo tante est
puritatis vt hijs non pollua
tur sine quibus vita non duci
tur? Iubet enim per apostolū
diuina scriptura. vt qui habent
vxores tanq̄ non habentes
sint et qui flent tanquam non
flentes. et qui gaudent tanquā
non gaudentes. et qui emūt tā
quam non possidentes. et qui
vtuntur hoc mundo. tāquam
non vtantur Preterit enim fi-
gura huius mundi Beata igi
tur mens que peregrinationis
sue tēpora casta sobrietate trāś
currit. et in hijs per que eā ne
cesse ē ābulare nō īmanēt vt ho
spita mag9 q̄ dn̄a terrenoꝝ affecti
bꝫ desit hūanis et ꝓmissioibꝫ ī
nixa sit diuinis Hāc āt fortitudi
nē dilecti nulli magis q̄ p̄ntes
et exigūt et ꝯferūt dies qbꝫ dū
obſuātia spāl' ipēdit. ꝯsuetu'
do i q̄ pscuēt acquit Notū eni
ē vob hoc eē tpus q̄ p totū mū
dū seuiēti diabolo aties debeat

cristiana confligere. et si quos
aut desidia tepidos. aut sollici
tudo habuit occupatos. nunc
oporteat artius spiritalibus in
strui. et celesti tuba ad ineundū
certamen accendi. quoniam il
le antiquus inuidia mors introiuit
in orbem terrarum. modo pre
cipuo liuore vrit. modo maxi
mo dolore cruciatur. Videt enī
de omnium hoīm genere in ad
optionem filiorū dei nouos po
pulos introduci. et per virgine
am ecclesie fecunditatē partus
regenerationis augeri Videt se
dominationis sue iure priuatū
a cordibus quos possidebat ex
pelli. eripi sibi ī vtroqz sexu mi
lia senū. milia iuuenum. milia
paruulorum. nec obesse cuiqꝫ
vel proprium vel originale pec
catum vbi iustificatio nō meri
tis retribuitur sed sola grē lar
gitate donatur Lapsos quoqz
et insidiarum fraude deceptos
penitentie lacrimis ablui et por
tas misericordie apostolica cla
ue reseratē ad remedia reconci
liationis admitti Sentit insup
diem dominice passionis insta
re. et illius crucis potestate se
conteri. que in cristo ab omni
debito mortis alieno redemptio
fuit mūdi nō pena peccati. Vt
itaqz malignitas frementis ini
mici nullos habeat sui liuoris
effectus. ad exequenda diuī
mandata diligentior est assu-
menda deuotio vt tempus ī q̄
omnia diuine misericordie sac
menta concurrunt. cum prepa
tione et animorum suscipiamꝰ
et corporum implorātes regi
men. atqz adiutorium dei vt si
ne quo nichil possumus face-
re per ipsum omnia valeamꝰ
implē. Ideo enim datur p̄cep
tum vt precipientis queratur
auxilium. nec se quisqꝫ per oc
casionem infirmitatis excuset.
quia qui prestitit velle donat et
posse Dicente enī beato iacobo
apostolo. si quis vestrum indi
get sapiētia postulet a deo qui
dat omnibus affluenter et nō
improperat et dabit ei. quis
fidelium nesciat quibus virtuti
bus studere. et q̄bus debeat vi
ciis repugnare. quis cōscientie
sue aut tā gratiosus. aut tā im
peritus est arbiter. qui ignoret
quid a se auferri. aut quid ī se
oporteat augeri Nemo quippe
ita rationis est alienus. qui nō
conuersationis sue nō ītelligat
qualitatē. aut cordis sui secre
ta nō nouerit Nō ergo per oīa
sibi placeat nec scdz carnis ob
lectamenta diiudicet. sed om
nē consuetudinem suam ī diui
norum preceptorum lance cō
stituat. vbi cum alia iubeātur
vt fiāt. alia interdicantur ne fi
ant. iusto se trutinabit examie
qui vite sue mores ex vtriusqꝫ
pōderis comparatione pēsauerit

Artifex ei misericordia dei splē
didissimum in mandatis suis
condidit speculum. in quo ho
mo faciem sue mentis inspice-
ret. et q̄ conformis ad imagi-
nē dei. et q̄ dissimilis esset cog
nosceret. precipue vt reiectis pau
lulum carnalibus curis. et oc-
cupationibus inquietis. saltē i
diebus redemptionis et repa-
rationis nostre a terreis ad ce
lestia nos conferat. Quia vero
sicut scriptum est. in multis of
fendimus omnes. misericordie
primus concipiatur affectus.
et aliorum in nos delictorum si
at obliuio. vt illud pijssimum
pactum: cui nos in dominica ora
tione deuinximus: nullo vindi
cte amore violemus: et dicen-
tes. dimitte nobis debita nr̄a
sicut et nos dimittimus debito
ribus nostris. non simus in re-
missione difficiles: q̄a ad nos
recurret siue cupiditas vltionis:
siue indulgentia lenitatis: ma
gisq; optandū est hominī tēp
tationū periculis semp exposito
vt suas culpas habeat punitas
q̄ vt plectat alienas. Quid au
tem conuenientius fidei cristia
ne q̄ vt nō solum in ecclesia s;
etiam in omnium domibus fi
at remissio peccatorum Depo
nantur mine: vincula relaxen
tur: quibus se multo perniciosi-
us qui ea nō soluerit religabit
Quod enim quisq; in alterum
statuit hoc in semetipso sua le-
ge decernit. Beati vero miseri-
cordes: quoniam ipsorum mi-
serebitur deus. qui in iudicijs su
is et iustus est et benignus. ad
hoc q̄sdam sub aliorum esse po-
testate permittēs. vt sub equa
moderatione seruetur et vtili-
tas discipline et mansuetudo
clementie. et nemo audeat alte
rius delictis veniam denegare.
quam pro suis optat accipere
Dicente autem domino. beati
pacifici quoniam filij dei voca-
buntur. deponantur omnium
discordiarum odiorumq; cer-
tamina. nec putet se quisq̄ in
paschali festo habiturum esse
consortium qui fraternam pa
cem redintegrare neglexerit.
Apud summum enim patrem
qui nō fuerit in caritate fratrū
nō habebitur in numero filio
rum. In distributione quoq; e
lemosinarum et pauperum cu
ra pinguescant cristiana ieiu-
nia. et quod suis quisq; delicijs
subtrahit debilibus impendat
et egenis. detur opera vt om-
nes deo vno ore benedicant. et
qui aliquam dat portionē sub
stantie sue ītelligat se ministrū
misericordie esse diuine. qui p
tē pauperis in manu posuit lar
gientis vt pccā q̄ baptismi aq̄s
aut penie lacrimis abluunt. etiā
eleēosina deleant dicēte scriptura:
Sicut aqua extinguit ignem.

ita eleōsina extinguit peccatū·
per dominum nostrum ihesū
cristum qui cum patre et spiri
tu sancto viuit et regnat ī secu
la seculorum ·

De eodem sermo duodecimus

ppropinquāte dn̄i so-
lempnitate paschali sic ē
pcurrēda ieiunij cōsue
tudo· vt nos quadragita dierū
nūer⁹ ad sanctificationē corpo
ris et mentis exerceat· Suscep
turi eñ festorū oīm maximum
festum·ea nos debemus obser
uantia prepare vt in cuius re
surrectione sumus resuscitati ·
in ipsius inueniamur passioē
commortui dicēte beato pau
lo apostolo ·Mortui eñ estis
et vita vestra abscondita est cū
cristo in deo Cum eñ crist⁹ ap
paruerit vita vestra tūc et vos
apparebitis cum ipso in gloia
dei Que vero nobis est cum cri
sto participatio·nisi vt desina
mus esse quod fuimus : aut q̄
similitudo resurrectiōis nisi de
positio vetustatis· vnde qui sa
cramentum sue rparationis ī
telligit·carnis se vicijs debet ex
uere et omēs sordes abicē pec
catorum ·vt intraturus nupti
ale conuiuium· splendeat veste
virtutum· Quamuis eñ benig
nitas sponsi cunctos ad cōmui
onem regiarum inuitat epula
rum· studendum est tamē vni
uersis vocatis vt sacrorū cibo-
rum munere nō inueniantur ī
digni· Abutuntur autem qui'
dam patientia dei· et qui nō sūt
in conscientia liberi: fiunt de lō
ga impunitate securi· cum ideo
differatur vltio: vt temp⁹ pos
sit habere correctio· Misericor
diam igitur dei nostri · que nō
vult mortem peccatoris ꝫ tan
tum vt conuertatur et viuat· nī
ideo quisq̄ tardet amplecti· q̄a
quod meruit non recepit · nec
eñ quicq̄d differtur aufertur ·
aut condempnationem euasit·
qui indulgentiam nō quesiuit
cuius quidē imploeande non
vna omnibus causa est· qz mul
tis modis multisq̄z mēsuris et
peccatum a peccato · et crimen
distat a crimine· sed quia vni'
uersitas fidelium ad perfectam
innocentiam et ad plenam de-
bet tendere puritatem : vt eorū
consortio meatur ascribi de q̄-
bus dicitur Beati mundo cor
de quoniam ipsi deū videbunt
Omni instantia et virtute in-
tendum est vt quicquid secre-
tum conscientie maculat quic-
quid aciem mentis obscurat :
diligētissimis emūdatioībꝫ de
leatur Quamuis enim scriptū
sit· quis gloriabitur castum se
habere cor: aut mundum se es
se a peccato: nō tamen desperā
da est app̄hēsio puritatis: q̄ dū
semper petitur: semper accipit
nec remanet iudicio cōdēpnādū

quod fuerit confessione purga
tum Hoc illud est dilectissimi
quod orãtes omnes ecclesie fi'
lij ex doctrina dñi vniformit
dicũt· Dimitte nob debita nr̃a
sicut et nos dimittimus debito
rib nostris· quia nemo tã san
ctus nemo tã iustus est· qui in
tẽpore istius vite que tota tẽp
tatio ẽ cuiuscũqz peccati remissi
one nõ egeat· Circũstant vn-
diqz pricula ĩnumerabiliũ delic
torũ· et per licitos vsus ad im-
moderatos transitur excessus
dum per curam salutis irrepit
delectatio voluptatis· et nõ suffi
cit concupiscentie quod potest
satis esse nature· Hic habendi
amor nunq̃m saciandus exori
tur: hinc cupiditas eminendi·
que vel stirpi sue minxa vel so-
boli nunc ꝑlem habet superbi
am nũc parentẽ· Hijs autem
et alijs temptatioĩb quarum
multiplex ẽ et infinita cõnexio
que rectius virtus q̃ continen-
tia opponitur: que nutriendis
atqz seruandis animi et corpo
ris bonis et incrementa prebet
et roborat. Unde in celestibus
ecclesie disciplinis multũ affe-
runt vtilitatis diuinitus insti'
tuta ieiunia· vt dum continen
tie legibus carnalis subicitur
appetitus motus quoqz iterior
temperetur· ac sicut corpus a
cibis ita et mens ab iniquitate
ieiunet· Dominus enim dicit·

Beati qui esuriunt et sitiũt iu[s]
ticiam: quoniam ipsi saturabũ
tur· Habet ergo populus dei
spũales epulas castasqz delici-
as: quas salubriter expetit et
laudabiliter concupiscit· Quo
niam laudante et dicente pro
pha· gustate et videte quoniã
suauis est dominus· quisquis
dulcedinẽ iusticie et misericor-
die di quibus omnis eius ꝓui
dentia dispensatur gustu cordꝰ
attigerit et nullo vnq̃ minuen
da fastidio experimenta super
noꝝ hauserit gaudiorum: cor
ruptibilia et temporalia bona
eternoꝝ admiracõne despiciet·
et in illo igne quem dei accẽdit
caritas cõcalescet· vt algore in
feruorem conuerso et in lucem
nocte mutata vno opere ĩ ani
mis fidelium spiritussanctus et
tenebras abigat et peccata cõ
sumat· Unde quia tales fructꝰ
mater virtutũ continẽtia parit
et ieiunantes a vicijs ad ineffa
bilia oblectamẽta perducit stu
diosiori nunc opere dilectissimi
exequamur precepta celestia:
et quia totum paschale sacramẽ
tũ in remissione est conditũ pec
catorum quod celebrare opta
mus imitemur· Misericors est
et iustus dominus ita promit
tit indulgentiam suam vt eam
etiam quibus parcet indaget·
Exponens enĩ ipse qua regula
nos deo patri voluit supplicare

si dimiseritis inquit dominus hominibus peccata eorum: dimittet et vobis pater vester qui in celis est peccata vestra Si autem non dimiseritis hominibus nec pater vester dimittet vobis peccata vestra. Justa procesus et benigna conditio: qua divine potentie sit particeps homo: vt sententiam dei ex suo liberet arbitrio: vt eo sibi iudicio obstringat dominum quo iudicauerit ipse conseruum: Sicut itaque circa equales: seu circa obiectos nature parilitas diligatur et quia nemo non peccat: nemo non parcat. non difficulter prestemus quod gratulanter accepimus vt siue largitate elemosinarum: siue indulgentia peccatorum: quanto magis fuerimus misericordes: tanto simus perfectius innocentes Per dominum nostrum. etc.

Lectio sancti euangelii secundum matheum

In illo tempore assumpsit ihesus petrum et iacobum et iohannem fratrem eius: et duxit illos in montem excelsum seorsum Et reliqua: Omelia lectionis eiusdem beati leonis pape

Euangelica lectio dilectissimi que per aures corporis interiorem mentium nostrarum pulsauit auditum: ad magni sacramenti nos intelligentiam vocat: Quam aspirante gratia dei facilius assequemur si considerationem nostram ad ea que paulo sunt superius enarrata referamus Saluator enim humani generis deus christus condens eam fidem. que et impios ad iusticiam et mortuos reuocat ad vitam ad hoc discipulos suos doctrine monitis et operum miraculis imbuebat vt idem et vnigenitus dei et hominis filius crederetur. Nam vnum horum sine alio non proderat ad salutem. Et equalis erat periculi dominum ihesum cristum. aut deum tantummodo sine homine. aut sine deo solum hominem credidisse. cum vtrumque esset pariter confitendum. quia sicut deo vera humanitas: ita homini inerat vera diuinitas. Ad confirmandam ergo huius fidei saluberrimam cognitionem. interrogauerat discipulos suos dominus inter diuersas aliorum opiniones. quid ipsi de eo crederent. quidue sentirent Ubi apostolus petrus per reuelationem summi patris corporea superans et humana transcendens. vidit mentis oculis filium dei viui et confessus est gloriam deitatis quia non ad solam respexit substantiam carnis et sanguinis. Tantumque in hac fidei sublimitate complacuit vt beatitudinis felicitate donatus sacram inuiolabilis petre acciperet firmitatem. super quam fundata ecclesia portis inferni et mortis legibus preualet. nec in soluendis aut ligandis hominum. quarumcumque causarum aliud ratum esset in celo quam quod petri

redisset arbitrio · Hec autē di-
lectissimi laudate intelligentie
celsitudo instruenda erat de in
ferioris substantie sacramen-
to · ne apostolica fides ad glo
riam confitende in cristo deita
tis euecta · īfirmitatis nostre re
ceptionem indignam impassi
bili deo · atqȝ īcongruam iudi-
caret · et ita iam in ipso huma
nam crederet glorificatam esse
naturam vt nec supplicio possꝫ
affici nec morte dissolui · Et iō
dicente domino qđ oportet eū
ire iherosolimam et multa pa
ti a senioribꝫ et scribis et prin
cipibus sacerdotum et occidi ·
et tercia die resurgere · cum be
atus petrus qui superno illu-
stratus lumine đ ardentissima
filij dei ꝯfessione feruebat · con
tumelias illusionum et crude-
lissime mortis obprobrium re
ligioso vt putabat et libero fa
stidio respuissꝫ · benigna ab ihu
increpatione correptus · et ad
cupiditatem pticipād̄e cum eo
passionis animatus est · subse
quens enim exhortatio salua-
toris hoc inspirauit · hoc do-
cuit vt volentes eum sequi ne-
garent se sibi · et ꝓ spe eterno
rum leuissimum ducerent tem
poralium detrimētum quia is
demū animam suam saluā fa
ceret · q̄ eam ꝓ cristo pdere nō
timeret · vt ergo istam felicis
constantie fortitudinem · toto

apostoli corde conciperent vt nil
de suscipiende crucis asperitate
trepidarent vt de supplicio cri
sti non erubescerent · nec pudē
dam eam sibi pacientiam cre-
derent · que sic subitura erat se
uiciam passionis vt non amit
teret glāꝫ potestatis · Assump
sit ihesus petrū et iacobum et
fratrem eius iohannem · et cō
scenso cum eis seorsum monte
preexcelso · claritatem illis sue
glorie p̄monstrauit Quia licet
ītellexissent in eo maiestatem
dei · ipsiꝰ tamen corporis quo
diuinitas tegebatur potentiā
nesciebant · Et ideo proprie sig
nanterqꝫ promiserāt quosdam
de astātibus discipulis nō pri
us gustare mortē · q̄ viderent
filium hominis venientē ī reg-
no suo idest regia claritate · quā
specialiter ad naturam suscep
ti hoīs ptinentē · his tribus vi
ris voluit esse conspicuā Nam
illā ipsius deitatis ineffabilē ꝛ
inaccessibilem visioēm que in
eternam vitam mundis corde
seruatur nullomō mortali ad-
huc carne circūdati intueri po
terant et videri : Aperit ergo
dominus coram electis testibꝰ
gloriam suam · et communem
illam cū ceteris corpis formā
toto splendore clarificat vt et a
cies eiꝰ solis fulgori similis et
vestitus candori niuium esset eq
lis : In qua transfiguratione

illud quidem principaliter age
batur vt de cordibus discipu-
lorum crucis scandalum tolle
retur · nec conturbaret eorū fi-
dem voluntarie humilitas paſ
sionis · quibꝰ reuelata esset ab
scondite excellentia dignitatis
Sed nō minore ꝓuidentia spes
sancte ecclesie fundabatˀ vt to
tum cristi corpus agnosceret q̄
li esset commutatione donan-
dum · et eius sibi honoris conſor
tium membra promitterent q̄
in capite prefulsissent · De quo
idem dominus ihūs dixerat cū
de aduentus sui maiestate lo-
queretur · tunc iusti fulgebunt
sicut sol in regno patris sui ꝓ
testante hoc ipsum beato pau-
lo apostolo et dicente · Existio
em̄ q nō sunt condigne passio
nes huiꝰ temporis ad futurā
gloriam que reuelabitur in no
bis : ⁊ iterum Mortui enim es
tis ⁊ vita vestra abscondita est
cum cristo in deo Cum vero cri
stus apparuerit vita vestra tūc
et vos apparebitis cum ipso in
gloria Confirmādis vero apoſ
tolis et ad omnem scientiam
prouehendis · alia quoqꝫ in il
lo miraculo accessit instructio
Moyses em̄ et helias · lex scilꝫ
et prophete apparuerunt cum
domino loquētes · vt verissime
in illa quinqꝫ virorum presen
tia compleretur quod dictū ē ·
In duobus vel tribus testibus

stabit ōne vbū · Quid hoc sta
bilius · qd firmius vbo : in cuiˀ
predicacōe veteris ac noui tes
tamēti cōcinit tuba et cū euāge
lica doctrina āntiquarū ꝓtestati
onum īstrumēta concurrūt Asti
pulātur ei sibiīuicē vtriusqꝫ fe
deris pagine · et quē sub velaie
misteriorū precedētia signa ꝓ
miserant · maīfestum atqꝫ ꝑspi
cuū p̄ntis glorie splendor ostēdit
Quia sicut ait btūs iohēs · lex
per moysen data ē · gratia aūt
⁊ veritas per ihm̄ cristū facta ē
In q̄ et prophiarū īpleta est ꝓ
missio figurarū · et legaliū ratō
preceptorū dum et verā docet
ꝓphetiā ꝑ sui p̄ntiā et possibi
lia facit mādata ꝑ gratiā Hyiꝰ
ergo sacramentorum reuelati-
onibus petrus apostolus inci
tatus mundana spernens · et
terrena fastidiens in eternorū
desiderium quodam mentis ra
piebatur excessu et gaudio to
cius visiōis impletus · ibi cum
ihesu optabat habitare · vbi
manifeste eius gloria letabatˀ ·
Vnde et ait · Domine bonum ē
nos hic esse : si vis fatiamus
hic tria tabernacula : tibi vnū ·
moysi vnum : et helie vnum ·
sed huic suggestiom dominus
non respondit : significans nō
quidem improbum : sed mordi
natum esse quod cuperet cū sal
uari mūdus nisi cristi morte n̄
posset · ⁊ exemplo domini ī hoc

laudaret credentium fides· vt licet nō oporteret de beatitudinis pmissionibus dubitari īteligeremus tamen inter temptationes istius vite prius nobis tolerantiam postulandam esse q̄p gloriam: quia tēpora patiēdi non potest felicitas preuenire regnandi· Adhuc autem loquente eo ecce nubes lucida obūbrauit eos: et ecce vox de nube dicens· Hic est filius meus dilectus: in quo michi bene cōplacui· Ipsū audite· Presens quidē erat in filio pater et in illa domini claritate quam ad discipulorū temperarat aspectū: non separabatur ab vnigenito genitoris essentia· sed ad cōmendandam pprietatem vtriusqz persone sicut visui significauit filiū splendor ex corpore sic auditui patrem vox nunciauit ex nube· Qua voce accepta discipuli q̄p in faciem ceciderunt et timuerūt valde: non de patris tantum sed et de filij maiestate tremuerūt· Altiori eñ sensu vnā vtriusqz intellexerūt deitatē et quia in fide non erat hesitatio non fuit in timore discretio· Latum ergo illud et multiplex testimonium fuit: et plus ī verborū virtute q̄m in sono vocis auditum est· Dicente enim deo patre· hic est filius meus dilectus: in quo michi bene complacui· ipsū audite: nōne euidēter

auditū est· hic est filius meus qui ex me et mecum esse sine tēpore est. quia nec genitor genito prior nec genitus est genitore posterior. Hic est filius meus dilcōis quem a me non separat deitas: nō diuidit potestas nō discernit eternitas· Hic ē filius meus non adoptiuus sed pprius: non aliūde creatus sʒ ex me genitus: nec de alia natura michi factus cōparabilis sʒ de mea essentia michi natus equalis. Hic ē filius meus per quē omnia facta sūt et sine quo factum est nichil: qui omnia q̄ facio similit̄ facit: et quicquid operor īseparabiliter mecū atqz indifferenter operat̄ In patre eñ est filius et ī filio pater nec vnq̄p vnitas nostra diuiditur· Et cū alius ego sim qui genui alius ille quem genui. non aliud tamen de illo vobis cogitare fas est q̄p de me sentire possibile est· Hic est filius meus qui eam quā mecū habet equalitatē non rapina appetijt nec vsurpatione presumpsit sʒ manens ī forma glorie mee vt ad reparandū genus humanum exequeret̄ cōmune consiliū vsqz ad formam seruilē inclinauit īcōmutabilē deitatē Hūc ergo in quo michi p oīa bene cōplaceo et cui⁹ p̄dicacōe maīfestor: cui⁹ huīlitate clarificor īūctāt audite qz ipē est veritas ⁊ vita

ipse virtus mea atq; sapientia Ipsum audite quem legis misteria prenunciauerunt· quē ꝓphetarum ora cecinerunt·ipsū audite qui mūdum sanguine suo redemit qui diabolum ligat et vasa eius rapit· qui peccati cirographum et preuaricationis pacta dirūpit: ipsum audite qui viam aperit ad celum et per crucis supplicium grad⁹ vobis ascensionis parat ad regnū· Quid trepidatis redimi· qd pauetis saucij liberari; fiat qd me volēte vult xp̄c·abicite carnalem formidinem ⁊ fideli vos armate constantia· indignum est vt in saluatoris passiōe timeatis quod ipsius munere· nec in vestro fine metuetis Hec dilectissimi nō ad illorum tantū vtilitatem dicta sunt qui eadē proprijs auribus audierunt· sed in illis tribꝫ apostolis vniuersa ecclesia didicit·quicquid eorum et aspectus vidit et auditus eorum accepit· Confirmetur ergo sancta predicatioē sacratissimi euangelij omnium fides· et nemo de cristi cruce ꝑ quam mundus redemptus est erubescat Nec ideo quisq̄ aut pati pro iusticia timeat· aut de promissorum retributione diffidat· quia per laborem ad requiem· et per mortem transitur ad vitam· cum omnem humilitatis nostre infirmitatē ille susceptit· in quo si in confessione ⁊ dilectione ipsi⁹ permaneam⁹ et quod vicit vincimus· et qd promisit accipimus Quia siue ad facienda mandata· siue ad toleranda aduersa· promissa patris vox semꝑ debet auribus nostris insonare dicentis· Hic est filius meus dilectus in quo michi bene complacui ipsū audite Qui viuit et regnat cū patre et spiritu sancto in secula seculorum Amen·

De passione domini sermo primus·

Sacratissimum dilectissimi dominice passiois diem quam dominus ihesus dei fili⁹ pro humani generis salute suscepit· et sicut ꝓmisit omnia ad se exaltatus attraxit· tam plane et lucide euāgelicus sermo reserauit· vt religiosis et pijs cordibus nō aliud sit audisse que lecta sunt q̄ vidisse que gesta sunt vnde cū indubitabilem optineat auctoritatem sacra narratio· āmitendum nobis est auxiliāte deo vt perspicuum habeat intelligentia quod notum fecit historia· Post illā nāq; hūane preuaricationis ptimā et vniusalē ruinā ex q̄ ꝑ vnū hoīez peccm̄ introiuit in hūc mūdū· et ꝑ peccatū mors· et ita in oīs hoīes ptrāsijt· ī quo omnes peccauerunt

nemo diaboli dominationem·
nemo vincula dire captiuitatis
euaderet nec cuiq̄ aut reconsilia
cio ad veniam·aut reditus pa
teret ad vitam nisi coeternꝰ et
coeq̄lis patri deo filius dei etiā
hoīs filiꝰ esse dignaretur·veni
ens q̄rere et saluare qd̕ pierat
vt sicut per adam mors·ita et ꝑ
dominum nostrum ihesum cri
stum esset resurrectio mortuo-
rum Non enim quia scd̄m in-
scrutabile propositum sapien-
tie dei nouissimis diebꝫ·verbū
caro factum est·ideo salutifere
virginis ptus extremi tantum
temporis generacōibus pro
fuit et non se etiam in preteri-
tas effudit etates Omnis pror
sus āntiquitas colentium deum
verum·omnis numerus apud
secula priora sanctorum sacra
fide vixit et placuit Et neq̄ꝫ pa
triarchis neq̄ꝫ prophetis neq̄ꝫ
cuiq̄ oīo sanctorum·nisi in re
dempcōne domini nostri ihesu
cristi salus et iustificatio fuit:
Que sicut expectabatur multis ꝓ
phetarū oraculis signisq̄ꝫ pro
missa ita est etiam ipso mune-
re atq̄ꝫ opere presentata·vnde
nunc dilectissimi in toto ordīe
dominice passionis non ita in
firmitatem consideremus hūa
nam vt arbitremur illic potē-
ciam defuisse diuinam: Neq̄ꝫ
ita illam equalem et coeternā
patri formam vnigeniti cogi-
temus vt putemus non fuisse
vera que deo videntur īdigna
Prorsus vtraq̄ꝫ natuā vnꝰ cri
stus nec verbū ibi ab homīe di
siunctum·nec homo est disso-
ciatus a verbo·non est fastidi
ta humilitas·nec īminuta ma
iestas·Nichil nocuit nature ī
uiolabili·qd̕ passibili oportet
inferri·Totūq̄ꝫ illud sacramē
tum qd̕ simul ⁊ humanitas cō
summauit ⁊ deitas·dispēsatio
fuit misericordie et actio pieta
tis Talibus enim vinculis te
nebamur constricti·vt p hanc
opem non possemus absolui·
Humilitas igitur diuinitatis no
stra ꝓuectio est·nos tāto redi
miꝰ ꝑcio·nos tāto curamur
īpendio·Quis enī ab impieta
te ad iustiā: a miseria ad bea
titudinem esset recursus·nisi et
iustus ad impios et beatus in
clinaretur ad miseros·non est
ergo dilcīssimi erubescēda crux
cristi que de virtute ē diuini cō
silij·non de conditione peccati
Quamuis enim ex infirmitate
nostra vere passus dominꝰ ihe
sus atq̄ꝫ vere sit mortuus·non
tamen ita se abstinuit a gloria
sua vt inter contumelias passi
onis nichil diuine operacōnis
exerceret·Nam cum impius
iudas·non iā ouina pelle ve-
latus·sed lupino furore mani
festus·vim sceleris per speci-
em pacis incipiēs nequissimū

signum traditionis seuiore om
nibus telis osculo prebuisset ·
et multitudo furibūda q̄ ad cō
prehendendum dominū cū ar-
mata militum cohorte conflux
erat · inter faces atq; laminas
lumen verum tenebris suis ob
cecata nō cerneret · dominus q̄
expectare pocius turbas q̄ȝ de
clarare delegerat · sicut iohēs eu
angelista testatur · quem que-
rant necdum inuentus interro
gat · illisq; dicentibus · q̄ȝ ihesū
quererent · ego sum inquit Qď
verbum illam manū ita ex fe-
rocissimis congregatam quasi
quodam fulmineo ictu strauit
et perculit · vt omnes illi atro
ces minaces atq; terribiles re
troacti corruerēt · Ubi fuit seui
cie conspiratio vbi ardor irarū
vbi instructus armorum? doī-
nus dicit ego sum : et ad vocē
eius turba prosternitur impio
rum Quid iam poterit maies-
tas eius iudicatura · cuius hoc
potuit humilitas iudicāda De
rumtamen dominus sciēs quid
magis suscepto misterio conue
niret in hac potestate nō per-
stitit · sed persecutores suos in
facultatem dispositi sceleris re
dire permisit : nā si teneri nollȝ
nō vtiq; teneretur Sȝ quis ho
minum posset saluari · si ille se
nō sineret comprehendi? Nā
beatus petrus qui ammosiore
constantia domino coherebat

et contra violentorum impe-
tus feruore sancte caritatis ex
arserat · in serui principis sac
dotum vsus est gladio : et au-
rem viri ferocius instantis ab-
scidit Sed hunc zelantis apos
toli pium motum · p̄gredi doī
nus vltra nō patitur · recondi
gladium iubet · nec sinit se ad-
uersum impios manu ferroq;
defendi Contra sacramentum
enim erat redemptionis nostre
vt qui mori pro omnib; vene-
rat capi nollȝ : nam dilato cru-
cis triumpho : et dominatio di
abolica fieret longior · et capti
uitas hūana diuturnior : Dat
ergo in se furentibus licentiam
seuiendi · nec tamen etiam tali
bus dedignatur se indicare di
uinitas · Aurem serui iam ipsa
sectione demortuam · et a com'
page corporis viuētis alienā ·
in sedem dehonesti capitis reuo
cat man9 cristi : Reformat qď
ipse formauerat nec tarde caro
sequitur eius imperium cuius
erat ipsa figmentum · Habent
ergo diuinam hec opera vir'
tutem : sed q̄ȝ domin9 maiesta-
tis sue potentiam comprimit :
et vim in se persecutoris admit
tit : ex illa est voluntate qua di
lexit nos et tradidit semetip̄m
p̄ nob; : cooperante ī idip̄m p̄re
q̄ filio p̄p̄o nō pepcit : ſȝ p̄ no
b̄ oīb; tradidit eū : vna ei p̄ris
ē a filij volūtas · vt ē vna deitas

de cuius dispositionis effectu· nichil vobis iudei gratie· nich il tibi iuda debemus Saluacōi quidē nostre non hoc vobis vo lentibus impietas vestra seruiuit. et per vos factum est quicquid man? dei et consilium decreuerunt fieri· Mors igit cristi nos liberat· vos acusat· merito soli non habetis qd omnibus petire voluistis Et tn̄ tanta est nostri bonitas redemptoris vt etiam vos possitis consequi veniam: si cristum dei filiū cōfitendo· illam patricidalem maliciam relinquatis Nō enī frustra dominus in cruce orauit Pater dimitte illis q̄a ne' sciunt quid faciunt· Qd remedium nec te iuda transiret· si ad eam penitentiam confugisses: que te reuocaret ad cristū non que instigaret in laqueū· Dicendo autem peccaui· iustū sanguinem tradens: in impietatis tue pfidia pstetisti: quia ihesum non deum dei filiū· sed nostre tantummodo conditionis hominem etiam iter extremum mortis sue periculū credidisti: Cuius flexisses misericordiam: si eius omnipotenciam non negasses: Hec hodie dilectissimi pijs aurib9 vestris insinuata sufficiant: ne fastidium de pluritate surrepat Que autē desunt pleitudini· quarta feria auxiliante domino reddēda promittim?: quoniam qui dedit quod loqui sum?: dabit sicut credimus quod loq̄mur: p dn̄m ihesum xp̄m filiū tuū·

De eodem sermo secundus·

Exigit fides dilectissimi ut ptem s̄mōis quā de passione promisimus eodem vobis auxiliante reddamus· in quo nos orationibus vestris non ambigimus adiuuari Ad commune enim ptiet lucrum: si potueritis me habere deuotum: quia vestre impenditur edificacōn· quicquid nostre tribuitur facultati Post illud ego impium iude detestandumq3 commerciū: quo ab eo iudeis psequentibus mundi redemptor ē traditus: post illas sacrilegas illusiones inter q̄s vsq3 ad locum pene eius man suetudo pducta est crucifixi sūt cū eo statutis vtriq3 patibulis latrones duo· quorū vnus ad id vsq3 tempois amplitudinē par similisq3 cōsorti: insidiator viarum· et saluti hominū semper infestus· vsq3 ad crucē re? fit cristi repente confessor et inter illos acerrimos corpis animiq3 cruciatus· quos simul et instantia et difficultas mortis augebat mira cōuersione mutatus· memēto mei inq̄t dn̄e cū veneris in regnū tuū Que istā fidē cohorta°psuasit· q̄ doctrina ibuit q̄s p̄dicator accēdit?

Non viderat prius acta mira
cula: cessauerat tunc languen
tium curatio: cecorum illumina
tio: viuificatio mortuorum: ea
ipsa que mox erant gerēda nō
aderant: et tamen dominū con
fitetur et regem: quē videt sup
plicij sui esse consortem: Jnde
ergo oriebat͛ hoc donum: vn
de accepit fides ipsa responsū:
Ait eīn ihesus. Amen dico ti
bi hodie mecum eris in para
diso. excedit humanam condi
tionem ista promissio. nec tam
de ligno crucis. q̄ᵽ de trono edi
tur potestatis. Ab illa altitudi
ne premium fidei datur. ī quo
cirographum humane trans
gressionis aboletur. quia se a
forma serui. dei forma nō diri
mit dum etiam inter ipsa sup
plicia proprietatem vnitatem
q̄ȝ suam seruauit et deitas im
mutabilis. et natura passibilis.
ad dicitur ad confirmationem
spei nostre tocius attestatio cre
ature Emittente spiritum cristo
omnia elementa tremuerunt:
Densis tenebris splendor solis
obductus. extraordinarie no
cti subdidit diem. stabilitatem
suam terra profundis concus
sionibus labefacta nō tenuit.
et petrarum firmitas confrac
ta soliditate dissoluit. velū tē
pli quo priorū misteria vlteri
us nō erant obumbranda dis
cissum est. et multoꝝ sanctoꝝ
corporibus excitatis ad pre
muniendam resurrectionis fi
dem monumenta patuerunt.
Jn vos ergo iudei celum et ter
ra sententiā tulit. vobis sol vir
tutem suam diesq̄ȝ subtraxit.
vobis famulatum suum elemē
torum ordines denegarunt. et
recedente a legibus suis crea
ture ministerio. vestra execrati
o vestra est significata confusio
Vobis enim dicentibus. sang
uis eius sup nos et sup filios nos
tros. merito hoc retributum
est. vt quod vestri generis im
pia perdidit portio. assequat͛
hoc fidelis gentilium plenitu
do Nos igitur dilectissimi qui
bus dominus ihesus cristus cru
cifixus nō scādalum neq̄ȝ stul
titia. sed dei virtus deiq̄ȝ sapien
tia est. nos inq̄ᵽ spiritale semen
abrahe nō in prole seruitutis
geniti sed familia libertatis re
nati pro quibus in manu forti
et brachio excelso de oppressio
ne egiptie dominationis educ
tis verus et immaculatus agnus
immolatus est cristus. amplec
tamur salutaris pasche mira
bile sacramentum. et ad eius
imaginem qui deformitati nr̄e
conformis est reformemur Eri
gamur ad eum qui puluerem
abiectionis nostre corpus fecit
glorie sue et vt regionis eius
mereamur esse cōsortes humi
litati et pacientie ipsius p oīa

cõgruamus Magni nominis
miliciam: magne ꝑfessionis su
scepimus disciplinã. Sectato-
res cristi discedere a regia non
licet via: sed dignum est tẽpo-
ralibus nõ occupari ad celestia
tendentes. et quia precioso cri-
sti sanguine redempti sumus:
glorificemus et portemus deũ
in corpore nostro vt ad ea que
fidelibus preparata sunt pue-
nire mereamur. Per dominũ
nostrum ihesum cristum. Qui
viuit et regnat in secula.

·De eodem sermo tercius

Inter omnia dilectissi
mi opa misericordie dei
que ab inicio saluti sũt
impensa mortalium. nichil est
mirabilius nichilqꝫ sublimius
ꝙ ꝙ pro mundo crucifixus est
cristus. Huic enim sacramento
vniuersa precedentium seculo-
rum misteria seruierunt. et ꝙd
quid hostiarum differencijs in
propheticis signis et legalib9
institutis sacra dispẽsacõne va
riatum est. hoc ꝑnunciauit di
spositum hoc promisit implen
dum vt nũc ymaginibus figu
risqꝫ cessantibus hoc profit cre
dere iam effectum. quod ante
profuit credidisse faciendum.
In omnibus igitur dilectissimi
que ad domini nostri ihesu cri-
sti pertinent passionem hoc ca
tholica fides tradit hoc exigit
vt ĩ redemptorem nostrum du
as nouerimus cõuenisse natu-
ras et manentibus proprieta-
tibus suis tantam factam vni-
tatem vtriusqꝫ substãtie vt ab
illo tempoꝛe quo sicut humani
generis causa poscebat ĩ beate
virginis vtero verbum caro fa
ctum est. nec deum illum sine
hoc qđ homo est: nec hominẽ
sine hoc liceat cogitare qđ de9
est. Exprimit quidẽ sub distinc
tis actionibus veritatem suam
vtraqꝫ natura. sed neutra se ab
alterius connexione disiungit
Nichil ibi ab inuicẽ vacat: to
ta est ĩ maiestate humilitas to
ta in humilitate maiestas. nec
infert vnitas confusionem nec
dirimit proprietas vnitatem.
Aliud est passibile aliud inui-
olabile. et tamen eiusdem est cõ
tumelia cuius et gloria. Ipse ẽ
enim in infirmitate qui et ĩ vir
tute. Idem mortis capax et idẽ
victor est mortis. Suscepit er-
go totum hominem deus et ita
se illi atqꝫ illum sibi misericor-
die et potestatis ratione conse-
ruit vt vtraqꝫ alteri natura in
esset et neutra in alterum a sua
proprietate transiret. Sed ꝙa
dispensatio sacramenti ad re-
paracõnem nostram ante secu
la dispositi. nec sine hũana in-
firmitate nec sine diuina erat
consummanda virtute. agit v
traqꝫ forma cum alterius com
munione qđ ꝓprium ẽ. verbo

scilicet opante quod verbi ē et
carne exequente quod carnis ē
vnum borum coruscat miracu
lis· aliud succumbit iniurijs ·
aliud ab eq̄litate paterne glo
rie nō recedit · hoc naturā nr̄i
generis nō relinquit Verumta
men etiam ipsa receptio passio
num· nō ita est affectioni nos⸗
tre humilitatis exposita · vt a
potentia sit diuinitatis abiunc
ta · Quicquid domino illusiōis
et contumelie· quicquid vexati
onis et pene intulit furor ipio
rum nō de necessitate toleratū
sed de voluntate susceptum est·
Venit enim filius hominis q̄re
re et saluare quod perierat· Et
sic ad omnium redemptionem
vtebatur malitia persequenti⸗
um · vt in mortis eius resurrec
tionisq̄ sacramento · etiam in⸗
terfectores sui possent salui eē
si crederent Vnde scelestior om⸗
nibus iuda et infelicior extitisti·
quem nō penitentia reuocauit
ad dominū· ſꝫ desperatio trax⸗
it ad laqueum Expectasses cō
summationē criminis tui et do
nec sanguis cristi pro omnibus
peccatoribus funderetur infor
mis leti suspendium distulisses
Cūq̄ conscientiā tuam tot doī
in miracula· tot dona torque'
rent· illa saltē te precipitio tuo
sacramenta reuocassent· q̄ pas
chali cena iā de pfidia tua sig⸗
no dine scie detect? acceperas·

Cur de eius bonitate diffidis
qui te a corporis et sangui⸗
nis sui communione non repu
lit· qui tibi ad comprehenden⸗
dum se cum turbis et arma⸗
torum cohorte venienti· pacis
osculum non negauit· Sed ho
mo inconuertibilis · sp̄us va⸗
dens et non reuertens · cordis
tui secutus es rabiem · et stante
diabolo a dextris tuis iniquita
tem quam in sanctorum omni
um armaueras caput · in tuū
verticem retorsisti· vt quia faci
nus tuum omnem mensuram
vltionis excesserat· te haberet
impietas tua iudicem· te pate
retur tua pena carnificem· Cū
igitur deus esset in cristo mun
dum reconsiliās sibi et creatu
ram ad cōditoris sui imaginē
reformandam creator ipse ge
stiret · peractis miraculis ope
rum diuinorum que propheti
cus olim spiritus gerenda pre
dixerat. tunc aperientur oculi
cecorum · et aures surdorū au
dient· saliet claudus vt ceruus
et plana erit lingua mutorum
Sciens cristus adesse iā tem⸗
pus gloriose passionis implen
de Tristis est inquit aīma me
a vsq̄ ad mortem Et iterum ⸗
Pater si fieri pōt trāseat a me
calix iste Quibus verbis quan
dā formidinem ꝓsitentib⁹ nr̄e
infirmitatis affectus pticipādo
curabat et penalis experientie

metum subeundo pellebat· In
nobis ergo dominus nrō pa-
uore trepidabat vt susceptōe;
nostre infirmitatis indueret· ⁊
nostram incōstantiam sue vir
tutis soliditate vestiret Veneāt
enim in hunc mundum diues
⁊ misericors negociator celi· et
commutacōne mirabili inierat
salutare commercium· nostra
accipiens et sua tribuens pro
cōtumelijs honorē· pro dolori
bus salutem pro morte dans
vitam· et cui ad exterminatio
nem persequentium poterant
plusq̄ duodecim milia angeli
carum seruire legionum male
bat nostram recipe formidinē
q̄ suam exercere potestatem·
Quantum autem vniuersis fi
delibus hac humilitate colla'
tum est· pimus beatissim⁹ apo
stolus petrus expertus est· qui
cum illum instantis seuicie ve-
hementior procella turbasset·
ad reparacōnē vigoris celeri mu
tatione conuersus est· sumens
de exemplo remedium· vt tre-
mefactum repente membrum
rediret ad sui capitis firmitatē
Non enim posset domino ser
uus· et magistro maior esse di
scipulus· qui humane fragili
tatis trepidationem non vin'
ceret nisi victor mortis ante
timuisset Respexit igitur dñs
petrum et inter calūpnias sa-
cerdotū · inter falsitates testiū

inter redentium ⁊ conspuentiū
iniurias constitutus· illis tur'
batum discipulū conuenit ocu
lis· quibus eum preuiderat ēe
turbandum Et in illum ingres
sa ē veritatis inspectio· vbi erāt
cordis faciēda correctio· quasi
quedam illi vox domini īsona
ret ac diceret· q̄d habes petre·
quid in tuam conscientiam re'
cedis· ad me cōuerte· in me cō
fide· me sequere· mee passiōis
hoc tempus est· nondum tui
hora venit supplicij: Quid metu
is· q̄d etiam ipse superabis· nō
te confundat infirmitas: quā
recepi· ego de tuo fui trepidus
tu de meo esto securus· Mane
autē facto concilium inierunt
omnes pricipes sacerdotum ⁊
seniores populi aduersus ihe
sum vt eū morti traderēt· Hoc
mane iudei· nō ortus vobis lu
cis contigit· ꝫ occasus· nec ves
tris oculis solitus dies prodijt
sed impijs mentibus nox tetre
cecitatis incubuit· Hoc mane
vobis templum et altaria di-
ruit· legem et prophetas ade-
mit· regnum et sacerdotiū sus
tulit· in luctum eternū omnia
festa conuertit In istus enī insa
nū cruentūq; cōsiliū· tauri pig
nes vituli multi· frementes bes-
tie· canes rabidi· vt morti au'
ctorem vite et dominum gloie
traderetis· et tanq̄ extenuāda
esset vestri furoris immanitas

si eius sententia qui ꝓuintie ve
stre presidebat vt veremini · vinc
tum ihesum ad pilati iudiciū
deduxistis · vt clamoribus im=
prob̄ trepido cognitore supe=
rato interfectorem hominum e
ligeretis ad veniam · et saluato
rem mundi peteretis ad penā
Post hanc autem dampnatio
nem cristi · qua exaltata est pi=
lati presidis ignauia · mag' q̄
potestas · qui lotis manibus ⁊
ore polluto iisdem labiis ihesū
misit ad crucem · quibus eū p̄=
nuntiauerat innocentem · mul
tas illusiones domino sacerdo=
talibus seruiens oculis licētia
popularis ingessit et in māsue
tudinem eius qui hec spōte to=
lerabat furēs turba seuiuit Sȝ
quia multum ē dilectissimi vt
omnia hodiernus sermo pcur
rat · in quartam feriam qua le
ctio dominice passiōis iterabit
residua differantur Prestabit
enim dominus orantibus vob̄
vt ipsius dono quod promitti
mus impleamus Per dn̄m ⁊c̄
De eodem sermo quartus ·
Expectationi vestre di=
lectissimi quod debetur
domino largiente red
dendū est promerentibus orati
onibus vestris vt nos ad sol=
uendum faciat ydoneos · qui
vos ad exigendum fecit inten
tos · Loquētes enī ꝓxie de dn̄i
passiōe vsqȝ ad euāgelice hi'
torie venim' locū · i q̄ pilat' i=
piis iudeorū clamoribꝰ vt ihe=
sus crucifigeretur cessisse narra
tur · Peractis itaqȝ oībus que
diuinitas fieri carnis velamine
tpata pmisit ihūs fili' dī cruci
quam etiam ipse gestarat af=
fixus est · duobꝰ latroībꝰ vno
ad dextram ipsius · alio ad si=
nistram similiter crucifixis · vt
etiam ī ipsa patibuli specie mō
straretur illa que in iuditio ip
sius omnium hominum est fa
cienda discretio cum et saluan
dorum figuram fides credentis
latronis exprimeret · et damp
nandorum formam blasphe=
mantis impietas prenotaret ·
Passio i' xp̄i salutis nr̄e cōtīet
sacramentum et de instrumen=
to quod iniquitas iudeorū pa=
rauit ad penam · potētia rdēp
toris gradum nob̄ fecit ad glo
riam : Quam dominꝰ ihūs ita
ad omnium hominū suscepit
salutem vt inter clauos quibꝰ
ligno tenebatur affixus pro i
terfectoribus suis patne clemē
tie supplicaret et diceret Pater
ignosce illis quia nesciūt quid
faciunt : Principes autem sac
dotum quibus indulgentiā sal
uator petebat supplitiū crucis
irrisionum aculeis asperabant
et in quem manibus ampli q
us seuire nō poterant · lingua
rū tela iaciebāt dicētes . Alios
saluos fecit : seipsū saluū face

non potest· Si rex israbel ē: descendat nūc de cruce et credim⁹ ei· De quo erroris fonte uideri: de quo mundie lacu talium blasphemiarum venena potastis? Quis vobis magister tradidit que doctrina persuasit: qꝫ illū regem israbel: illū dei filiū credere deberetis qui se crucifigi sineret aut a confixione clauorū liberū excuteret? Non hoc vobis legis misteria · non paschalis obseruantie sacramenta nec vlla vmqꝫ prophetarum ora cecinerunt· sed illud vere habundꝫ qꝫ legistis quod ad detestabilē vestri sceleris impietatem et ad voluntariā domini pertinet passionem· Ipse enim per ysaiam loquitur. Dorsum meum dedi ad flagella. et maxillas meas ad palmas· Faciem autem meam non auerti a cōfusione sputorum· Ipse per dauid· Dederunt inquit in escam meam fel et in siti mea potauerunt me aceto· Et iterū Circumdederunt me canes multi: et consiliū malignantium obsedit me· Foderunt manus meas ⁊ pedes meos: dinumerauerūt omnia ossa mea· Ipsi vero considerauerūt et inspexerunt me: diuiserūt sibi vestimenta mea et super vestem meam miserunt sortē· Et per iheremiam prophetam loquitur· Ego quasi agnus mansuetus q̄ portaꝫ ad victimā· Et ne sceleris tantum vestri videaꝫ ordo predictus: nulla autē potentia prenūtiata crucifixi· nō quidem legistis dominus descēdit de cruce sed legistis domin⁹ regnauit a ligno · Crux ergo cristi sacramentum veri et prenuntiati habet altaris vbi per hostiam salutarē humane nature celebrabatur oblatio: vbi sanguis immaculati agni antique preuaricationis pacta delebat: vbi tota dyabolice dominationis cōterebatur aduersitas et de elatione supbie victrix humilitas triumphabat · cum tā velox fidei esset effectus: vt de crucifixis cum cristo latronibꝫ ille qui ī filium dei credidit paradisum iustificatus intrauerit Quis tāti muneris explicet sacramenta: quis potentiam tā mire commutationis enarret? Exiguo temporis puncto longorum scelerum reatus abolestur: inter luctantis anime dura tormenta iherens patibulo transit ad christum: et cui propria impietas intulit penam: christi gratia donauit coronā· Hinc iā degustato aceto dominus ihesus quod illa dabat vinea que ab auctoris sui plantatione degenerans conuersa fuerat in amaritudinem vitis aliene· cōsummatum est ait· hoc eꝫ complete sunt scripture prophetarum· non est amplius qꝫ

insaniam populi furẽtis expe
ctem · michil minꝰ ptuli · q̄ꝫ me
esse p̄dixi · pacta sunt misteria
infirmitatis promantur docu-
menta virtutis · Inclinato ita-
qꝫ capite emisit spiritum · et in
corpus die tertio suscitandum
quietem placiti soporis admi-
sit Cui sacramento cum se vite
autor impenderet · et ad tantã
diuine maiestatis inclinatiõẽꝫ
tocius mũdi compago quate
retur · cum facinus impiũ om-
nis sui confusiõe creatura dãp
naret et manifestam ĩ reos sen
tentiam ipsa elementa profer-
rent · quis vobis animus iudei
que conscientia fuit quando et
iudicium vos vniuersitatis vr
gebat et reuocari ad se consũ-
mato scelere impietas vestra ñ
poterat · Qualis confusio vos
operuit · que cor vestrum pena
suscepit · Cũ igitur dilectissimi
tanta sit misericordia dei vt eti
am de tali populo multos per
fidem iustificare dignatus est ·
nosqꝫ sub veteris quondam ig
norantie profunda nocte pere
untes in patriarcharum socie
tatem · et in sortem electi gene
ris adoptarit : ad altitudinem
spei nostre nõ segniter neqꝫ cũ
tepore curramus · sed prudent
ac fideliter cogitantes de quali
captiuitate · et q̄ꝫ misera seruι
tute · quo precio redempti et q̄
brachio sumus educti · glorifi-
cemꝰ deum in corpore nostro
et habitare eum in nobis ex ip
sa conuersationis nostre probi
tate monstremus · et quia nich
il est in omnium virtutum dig
nitate prestãtius · q̄ꝫ pietas mi
sericordie et puritas castitatis
hijs nos presidijs spetialius
instruamus · vt caritatis opere
ac nitore pudicitie · tanq̄ꝫ dua
bus eleuati alis · de terreis me
reamur esse celestes Quo desi-
derio quisq̄s gratia dei adiutꝰ
ĩpletur et de ꝓfcũ suo ñ ĩ se ꝫ in
dño gl'ãt . hic legittime hono
rat paschale sacramẽtum · hu-
ius limĩa vastator ãgelꝰ sang
uine agni et signo crucis pre-
notata nõ intrat · is plagas e-
giptias nõ pauescit · et eisdem
aqs hostes reliq̄t extinctos · q̄-
bus est ipse saluatus Amplec
tamur itaqꝫ dilectissimi purifi-
catis nr̃is mentibus atqꝫ cor-
poribus salutis nostre mira-
bile sacramentum · et ab om-
ni fermẽto malitie veteris emũ
dati pascha domini cũ digna
obseruantia celebremus : vt re-
gẽte nos spiritu sancto a ca-
ritate cristi nullis temptationi
bus seperemur : qui in sangui
ne suo pacificans omnia et in
altitudinem paterne glorie se
recepit : et humilitatem sibi ser
uientium nõ reliquit Cui ẽ ho
nor et gloria in secula ac̃

De eodem sermo quintus · ·

Reator et dñs omni-
um rerũ xp̄us post in
usitatũ sacre v̄gis par
tum post adorata magorũ cō-
fessione cunabula. post multi
plicē doctrinā celestis eloquij et
variarum curationum mede-
las. imperio verbi potentis ef
fectas. dispensacōes omnium
sacramentorum omniũq; vir-
tutum salutifera passione con
summat. Cristiane igitur spei
dilectissimi vera ratio et prin
cipalis causa crux cristi ē. que
licet iudeis sit scandalum. gen
tibus autem stulticia. nob̄ ta-
men dei virtus deiq; sapientia
vnde summũ hoc et potissimũ
diuine misericordie sacramen-
tum. semp quidem in cordibus
nostris cum tota sui dignitate
retinendum est. sed nunc vaca
ciorem animi sensum. et purio
rem exigit mentis ītuitum. qñ
nobis non solum recursu tem
poris. sed etiam textu euange
lice lectioīs omne opus nostre
salutis ingeritur. Nichil ergo
apud nos loci cogitacōnes ha
beāt impiorum. nec integrita
tem sane ītelligentie. aut iuda
ica offensio aut gentilis corrũ
pat irrisio. aut qđ pro nobis
nō solum humiliter sed etiam
sublimiter gestum est aut secū
dum hominem impossibile aut
scđm deum videatur indignũ
Vtrumq; autem recipi. utrũq;
conuenit credi qz nemo homi-
num possit nisi ī vtroq; salua
ri Iustus enī et misericors deꝰ
non sic mauia sue volũtatis ē
vsus vt ad r̄pationē nostrā so
lam potentiā benignitatis ex-
ercceret. sed qz consequēs fuerat
vt homo faciēs peccatũ. seruꝰ
peccati esset. sic medicina egrisꝰ
sic reconsiliacō reis. sic redemp
tio est impensa captiuis vt cō
dempnationis iuste sentencia.
cristo liberatoris ope solueret
Nam si p peccatoribꝫ sola se
opponeret deitas. non tam rō
diabolum vinceret q̄ ptās Et
rursum si causam lapsoꝝ sola
ageret natura mortaliũ nō ex
ueretur a condicōne que libera
nō esset a genere. vnde optuit
ī vnũ dominũ ihm cristum. et
diuinam et humanā cōuenire
substantiā. vt mortalitati nr̄e
p verbũ carnem factũ. et origo
noui hoīs subueniret et passio
Cum igitur in cristo ihu uide
amus etatas que sūt hũana cō
tempnat. illis aduersũ gloriā
dñi calũpmantibꝫ istis contra
humilitatem supbientibꝫ nos
dei filium et in suis virtutibus
et in nostris infirmitatibus a-
doramus Nec erubescimꝰ cru
cem christi et inter contradi-
centium linguas. nec de morte
ipsius nec de resurrectione du-
bitamus. Quoniam quod su-
perbos ad īfidelitatem trahit.

hoc nos ad fidē dirigit· Et qđ
apud illos est materia confusi
onis · hoc apud nos est causa
pietatis· Ammonitis ergo dis
cipulis dominus vt contra vi
temptationis instantis vigilā
ti aīo certarent· ipse patri sup-
plicans ait Pater si possibile
est transeat a me calix iste· ve-
rumtñ nō fiat ego volo ſꝫ sicut
tu Prima peticō infirmitatis ·
Secunda virtutis· Illud opta
uit ex nostro·hoc elegit in pro
prio· Nec enim equalis patri
filius·omnia esse deo possibili
a nesciebat · aut ad suscipiēdū
crucem sine sua in hunc mun-
dum voluntate descenderat·vt
hanc diuersarum affectionum
compugnantiam pturbata q̄-
dammodo ratione pateretur ·
sed vt suscipientis susceptęqꝫ
nature esset manifesta distinc-
tio· quod erat hominis diuinā
desideraurt potētiam: quod eāt
dei ad causam respexit huma-
nam Superiori igitur volun-
tati voluntas cessit inferior· et
cito demōstratum est quid pos
sit a trepidante orare· et quid
nō debet a medēte cōcedi Quia
enim nos quid oremꝰ nescimꝰ
sicut oportet· et vtile nobis est
ne fiat plerūqꝫ quod volumus
dominus iustus et bonus· quā
do ea que nocitura sint petāt
negando miseretur· voluntatis
ergo nostre correctionem domi

nus cum trina oratione firmas
set grauatis adhuc merore dis
cipulis Dormite iā īqt et req̄e
scite. Ecce appropinquabit ho
ra et filius hominis tradetur in
manus peccatorum · Surgite
eamus ecce appropinquauit q̄
me tradet· Inter ipsa autē ver
ba domini qui praedicti fuerant
irruerūt·et cum gladijs ac fus
tibus comprehensura custum
turba confluxit·ducem seq̄ns
iudam scharioth · qui priuile-
gio perfidie obtinuerat in faci
nore pricipatum· Huic ne cau
sam criminis aliqua preberet
offensio· nulla est negata dig
natio sed illius spiritu inflam
matus exarsit : cui ministeriū
sponte prebuit · et qualem ha
buit mentem· talem inuenit et
presidem Merito sicut pphā
predixerat Oratio eius facta
est in peccatum· qm̄ consūma-
to scelere· tam peruersa ipij cō-
uersio fuit : vt etiam peniten-
do peccaret: Admittit ergo ī se
filius dei impias manus· et qđ
seuientium furore agitur· paci
enti potestate complevit Hoc
enim erāt illud magne pieta-
tis sacramentum quod cristus
consectabat̄ iniurijs· Quas si
apta potentia et manifesta vir-
tute ppelleret· diuia tm̄ exer-
cēt· nō hūana iuārēt· In oībꝰ
āt q̄ illa pplātis et sacdotal̄ īsai
a cōtūeliose et pcacit̄ īfēbat· nec

diluebantur macule nostre ex
piabãtur offense· Quia natuã
que in nobis victa semper fue
rat atq captiua i illo vincens
paciebatur et libera· vt ad au
ferendum peccatum mundi il
li hostia se agnus offerret quẽ
et in omnibus corpalibꝫ sub-
stantia iugeret· et ab omnibꝫ
specialis origo discerneret. Hec
hodie dilectissimi auribus ve-
stris insinuata sufficiãt· cetera
in quartam feriam differãtur·
auxiliante domino oracõnibꝫ
vestris qui prestaȩ dignabitur
vt qđ promittimus ĩpleamus
p dominum nostrum ihesum
cristum filiũ tuũ qui viuit et re
gnat in secula seculorũ· Amen

De eodem sermo sextus

Ponsionis nostre me-
mores dilectissimi san
ctitati vestre reddimus
qđ debemus· affuturam sperã
tes gratiam dei· vt inde nobis
prouemat deuotio· vnde est in
citata promissio· Compreben
sus cristus dominus a turbis·
quas principes sacerdotum et
doctores legis armauerãt· vt
impleret dispensacõnem cobi-
bet potestatẽ· Et beatum apo-
stolum petrum bũana aduer-
sum irruentes animositate cõ
motum· gladio abstinere p̃ce
pit Supfluum enim erat vt q̃
nolebat presidio ãgelicarum
legionum iuuari· vellet se vin-
us discipuli oppositione defen-
di· Perpetrauerit licet ferox
turba qđ voluit· et de sceleris sui
exultarit affectu· maior tamẽ
comprebensi virtus q̃ comp-
bendentium fuit· Iudeorũ enĩ
cecitas nil obtinuit nisi vt sua
impietate se pderet· cristi vero
paciẽtia hoc egit vt omẽs sua
passiõe saluaret· Perducto ãt
ihesu ad caypham principem
sacerdotum quo scribe et omĩs
sacerdotalis ordo conuenerat·
falsa aduersum dominum testi
monia querebantur sed inter
inconditas atq dissonas voces
hoc ihesus inãbiliter elegeãt
vt taceret· Caypbe tamen di-
centi adiuro te per deum viuũ
vt dicas nobis si tu es cristus
filius dei· ita veraci et prouida
auctoritate respondit vt biis-
dem verbis et infidelium consci
encias cederet· et credentiũ cor
da firmaret· ad omnem eius in
terrogationem referens· tu di
xisti Addensq qđ sequitur Ve
rumptamẽ dico vobis Amnõ
videbitis filiũ hominis sedentẽ
a dextris virtutis dei· et venien
tem ĩ nubibus celi: Caypbas
autem ad exaggerandam au
diti sermonis inuidiam· scidit
vestimenta sua Et nesciẽs quid
bac significaret insania· sacer-
dotali se priuat honore: Ubi
est caypba rationale pectoris
tui vbi continentie cingulum?

vbi supbumerale virtutum :
mistico illo et sacrato amictu
ipe te spolias · a proprijs ma
nibus pontificalia indumenta
discerpis: oblitus pcepti illi⁹
quod legeras d principe sacer
dotum De capite suo cydarim
non deponet : et vestiměta sua
non dirumpet Tu vero a quo
iā alienabatur h dignitas ipe
tibi es executor obprobrij : et
ad manifestandū finē veteris
istituti ptinet eadē diruptio sa
cerdocij hinc iam dilectissimi
inter multiplicatas illusiones
nocte transacta vinctū ihm pi
lato psidi tradiderūt · pncipes
em sacdotū et seniores populi
hoc consilio rem gerebant · vt
ab actione scelis sui viderent
immunes: subtrahētes opera
manuū: et exerentes tela ling
uarū · nolētes iterficē a clamā
tes crucifige crucifige · Quid
hac specie religiois inustius
Quid hac clemētie simulacōe
crudeli⁹ · Qua lege iudei quod
vobis nō licet facere licet velle
qua racōe qd corpora polluit
corda non ledit Contaminaci
occasione eius metuitis: cuius
super vos et sup filios vestros
fudi sanguinē postulastis Si
non totum facinus vestra im-
pietas peragit: pmittite presi
dem iudicare quod sentit Sed
vos etiam in ipm graues atq
violēti in id eum declinare nō

finitis: a quo ipsi mendaciter
abstinetis · peccauerit pilatus
faciendo qd noluit in vestram
tā consciēciam confluit · quic-
quid furor vester extorsit Tal
etiam illic vestra obseruancia
fuit: vbi precium qd cristi ven
ditor reportauit mitti in gazo
philacium noluistis : cauētes
scilicet ne sacros loculos pecu
nia cruenta pollueret · Cuius
cordis est ista simulacō Sacer
dotum consciēcia capit · quod
templi archa non recipit · Ne
futatur illi⁹ sanguinis taxacō
cuius nō timetur effusio Quā
tis libet ita vos fallacie circūte
gatis vmbraculis intum cum
traditore cōmerciū quo iustū
sanguinē sicut non licuit com
parari ita debuit non effundi
Sediciosis igitur clamoribus
iudeorū · sedente pilato in loco
cui nomen est golgata crucifi-
git xps p lignū erigit lapsus
i ligno · et guttu fellis et ace-
ti diluitur esca peccati Merito
priusq traderetur dixeāt dns
Cū exaltatus fuero omnia ad
me trahā · idest totam causam
hūam generis agam et olim
pditam in integrum reuocabo
naturā In me omnis infirmi-
tas abolebitur · In me omnis
plaga sanabit · Exaltatū aūt
ihesū traxisse ad se omnia · nō
solum nostre substancie passi
ones sed etiam tocius mundi

commutatione mõstratum est
pendēte eī in patibulo creatorē
vniuersa creatura cõ gemuit · et
vim crucis omnia simul elemē
ta senserūt · Nichil ab illo sup
plicio liberū fuit · hoc in cõmu
nionem sui et terrā traxit a ce
lum · hoc petras rupit · monu
menta aperuit · inferna resera
uit · et densarꝫ horrore tenebra
rum radios solis abscōdit De
bebat hoc testimoniū suo mun
dus auctori : vt in occasu con
ditoris sui vellēt vniuersa fini
ri · sed pacientia dī seruat rebꝫ
atqꝫ temporibus ordinem suum
nosqꝫ in illū pocius vocat affe
ctum · vt eorꝫ salutem petam⁹
quorū crimen horremus Tan
to igitur precio · tanto sacram̄
to eruti de potestate tenebra
rū · a ab antiq̄ captiuitatis vin
cul' absoluti · date operam dilcīs
simi vt integritatē mētium ve
strarꝫ nulla diabolus arte cor
rumpat Quicquid nobis ꝯtra
cristianam fidē ingeritur quic
quid contra dei mādata suade
tur : de illius deceptionibus ve
nit · q̄ vos īnumeris dolis ab e
terna vita conat' auertere · cap
tando quasdam occasiones in
firmitatis humane p quas in
cautas negligentesqꝫ animas
in laqueos iterum sue mortis
inducat Omnes ergo p aquā
et sanctū spiritū renati recolāt
cui renūciauerit · et q̄ ꝓfessiōe

iugum a se tirannice dñationis
excusserint Nec in secūdis q̄s
q̄ nec ī aduersis ad mortiferū
diaboli currat auxiliū Ille enī
mendax est ab initio a in sola
viget arte fallēdi vt humanā
ignorantiā false sciencie osten
tatione decipiat : sitqꝫ eorꝫ nūc
malignus impulsor quorum
post futurus est improbus ac
cusator · Anni vite nrē · et ac
tionum temporaliū qualitates ·
nec in natura elementorꝫ : nec
stellarū effectibus · sed in sūmi
a veri dei potestate consistunt ·
cuius auxiliū et misericordiam
in omnibꝫ q̄ obtinere cupim⁹
implorare debemus · sicut enī
illo quod absit offenso nichil
est p̄ter qd' nob' valeat suffra
gari · ita eodē ꝓpicio nulla no
bis nocebit aduersitas Qm̄ si de
us ꝓ nob' q̄s ꝯtra nos Qui fi
lio suo ꝓprio nō pepcit : sꝫ ꝓ
nobis oībꝫ tradidit eū : Quō
nō etiā cum illo omnia nobis
donauit Qui viuit et regnat :

De eodē sermo septimus

Cio quidē dilectissimi
paschale festū tā subli
mis esse misterij vt nō
solū humilitatis mee tenuissimū
sensū sꝫ etiā magnorꝫ ingeniorꝫ su
pet facultatē sed nō ita michi
diuini opis cōsiderāda ē mag
nitudo vt vel diffidam vel eru
bescam ꝺ seruitute quā debeo :
cui sacramētum salutis humane

nō liceat taceri · etiā si nequeat expliciri. Auxiliantibus autē oracōnibus vestris affuturā cre dimus graciā dei que inspira-cōnis sue rore sterilitatē mei cordis abstergat vt lingue pa-storalis officio · que sancti gre gis auribus sint vtilia pferant. Dicente eni domino bonorum omniū largitore · Apri os tuū et ego adimplebo illud · audeo? eisdem verbis pphetice dicere labia mea aperies et os meum annūciabit laudem tuam · In cipientes igitur dilcissimi euan gelicā de passione domini histo riā ptractare · diuino intelligi? dispositū fuisse consilio · ne sacris legi iudeorum pncipes et ipsi sacerdotes qui seuiendi in xp̄m occasiōes sepe quesiuerāt · nō nisi in solēpnitate pascali exer cendi furoris sui acciperēt po-testatem · Oportebat enim vt manifesto implerētur effectu · que diu figurato fuerāt pmis-sa misterio · vt ouem significa tiuam ouis vera remoueret · et vno expleto sacrificio variarū differentia cessaret victimarū · Nā omnia illa que de immola cōe agni diuinitus p moysen fuerāt prestituta cristū pphe-tarant · et cristi occasionē pprie nunciarant · Vt ergo vmbre cederent corpi · et cessarēt ymagines sub pñtia veritatis · antiq̄ obseruantia nouo tollit sacra

mento · hostia in hostiam trā sit · sanguinem sanguis exclu dit · et legal festiuitas dū mu taē īpletur Unde cū scribe et se niores populi ad impiū conci lium pontifices congregarent omniū animos sacdotū cura admittendi in xp̄m sceleris oc cupasset · ipsi sic doctores legis lege priuarūt et spontaneo de flectu ritus sibi patrios abstu lerūt · incipiente eni festiuitate pascali · q̄ ornaē templū · vasa mūdare victimas pūidere · et legitimis purificacōnibus sacra tiorem diligentiā adhibere de buerant · patricidalis odij fu-rore concepto ad vnum opus vacant · et in vnum opus sui crudelitate coniurant · quid as secuturi supplicio innocencie cō-dempnacōne iusticie · nisi vt et noua misteria nō apprehende rēt et antiqua violarēt · pūidē tibus ergo pncipibus ne in die festo tumultus oriretur · nō de uotioni sed facinori studebaē : nec religioni seruiebat hec cura sed crimini · Diligētes eni pon tifices et solliciti sacerdotes se dicōnes turbarū fieri · in preci pua solempnitate metuebāt · non vt populus non peccaret sed ne xp̄s euaderet · At ihūs consilij sui certus et in ope pa terne dispōnis intrepidus vet? testamentū consūmabat · et no uū pasca condebat · Discūbētib?

enim discipulis ad edendā mi
sticam cenā cū in cayphe atrio
tractaretur · quomodo cristus
posset occidi · ille corporis a san
guinis sui ordinans sacramē
tum · docebat qual' deo hostia
deberet offerri · ne ab hoc quis
dem misteio traditore sūmoto
vt ostenderet nulla iniuria ex
asperatus · qz in volūtaria erat
impietate prestitutus Ipse eī
sibi fuit materia ruine · et cau
sa pfidie sequens diabolū du
cem · a nolens cristū habere re
ctorē Dicēs itaqz dn̄s : amē di
co vobis qz vnus vr̄m me tra
diturus est notā sibi proditoris
sui ɔsciētiā demōstrauit · nō as
pera nec apta impiū increpa
cōe ɔfundens sed leni ac tacita
āmonicōe cōueniēs · vt facili?
corrigēt peītudo · quē nulla de
formasz abiectio · Cur infelix
iuda tanta benignitate nō vte
ris Ecce pcit ausib9 tuis domi
nus · a nulli te nisi tibi indicat
cristus · Nec nomen tuū nec p
sona detegitur · sed veritatis et
misericordie verbo · cordis tātū
tui archana tangūtur · nō apo
stolici ordinis honor · nō sacra
mentoz tibi cōmunio denega
tur · Redi in integrū et deposi
to furore resipisce . Clementia
inuitat · sal? pulsat · vita te re
uocat Ecce īmaculati a innocē
tes condiscipuli tui ad ɔsigni
ficationē facinoris expauescūt
et omnes sibi nō edito impie
tatis auctore formidant · Con
tristati eī sūt non de ɔsciētie
reatu sed de humane mutabili
tatis īcerto · timentes ne mīn?
verum esz qd̄ in se quisqz noue
rat qz qd̄ ipsa veritas p̄uidebat
Tu autē in hac trepidatione
sanctorū abuteris dn̄i pacien
tia · a abscōdi te tua credis au
dacia · addis impudēciam sce
leri nec signo euidentiore terre
ris Cūqz se a cibo alij ī quo iu
dicium dominus posuerat cō
tinerent tu manū nō retrahis
a parabside quia animum nō
auertis a crimine Secutū itaqz
est dilectissimi sicut iohannes
euangelista narrauit ut cū tra
ditori suo domin? manifestu?
designādo panē porrexissz tin
ctū · totū iudā diabol? occupa
ret · a quē malig̃s cogitacōib9
obligāt · iā ipso ipietatis ope
possideret Corpe eī tm̄ iū ce
nātib9 recūbebat · mēte aūt sa
cerdotū iudiciā testiū falsitatē ·
et furorē impite plebis arma
bat Deniqz videns dn̄s iu fla
gicio iudas essz intent? · qd̄ fa
cis inquit fac celerius · Vox h
nō iubentis ē : sz sinētis : nec tre
pidi sz pati Qui hn̄s oim tpm
ptātem : oñdit se morā non fa
cere traditori · a sic ad redēpcō
nē mūdi paternā exeq̄ volūta
tem vt facin? qd̄ a psequētib9
pabaf nec ipellēt nec timeret ·

Postq̄ ergo iudas ꝑsuasus a
diabolo discessit a cristo · seq̄
a corpore apostolice vnitatis
abscidit · nullo domin⁹ pauorē
turbatus sed de sola redimen-
dorū salute sollicitus omne tē
poris spaciū quod ad ꝑsequē
tium vacabat incursum · misti
cis sermonibꝫ · sacrateq̄ doctri
ne fiat iohannis euāgelio de
claratur impendit · eleuās ad
celum oculos ⁊ ꝓ vniuersa ec
clesia supplicans patri vt oēs
quos dedisset · datur⁹ q̄ esset
filio pater · vnum fierent : ⁊ in
gloriā redēptionis īdiuidui ꝑ
manerēt · Adiciens postremo
illam orationē · qua ait pater
si fieri potest trāseat calix iste
a me · Vbi non est estimandū
q̄ dominus ihūs passionem et
mortem cuius iam discipulis
sacramēta tradiderat voluerit
declinare · cum ipse beatū apo
stolū petrū deuota fide et cari-
tate feruentē vti aduersū ꝑse-
cutores gladio vetet dominus
dicens Calicē quē dedit michi
pater non vis vt bibam illū ·
certūq̄ sit q̄ dominus ipse te-
status est dicens Sic enī deus
dilexit mundum · vt filiū suū
vnigenitū daret vt omīs qui
credit in eum non pereat · sed
habeat vitā eternam Et quod
de ipso ait apl'us paul⁹ · xp̄s
nos dilexit ⁊ tradidit semetip
sum pro nobis hostiam deo ī
odorē suauitatis · In saluādis
enī hominibꝫ ꝑ crucē cristi cō-
munis voluntas erat patris ⁊
filij · cōmune consiliū · nec vlla
poterāt ratione turbari qd̄ añ
eterna secula et misericorditer
erat dispositū ⁊ incōmutabilit̄
prefinitū Qui ergo verū totum
q̄ hominem assumpsit · veros
⁊ corpis sensus · ⁊ animi susce
pit affectus · Nec quia omnia
in illo plena erant sacramētis
plena miraculis · ideo aut fal-
sis lacrimis fleuit · aut menda
ci esurie sūpsit cibum aut simu
lato sopore dormiuit · ī nostra
humilitate contēptus In nos-
tra mestitudine contristatus ·
In nostro est dolore crucifix⁹
Passionē enī mortalitatis nr̄e
ob hoc misericordia subijt vt
sanaret · ob hoc virtus recepit
vt vinceret Qd̄ aptissime ysai
as ꝓphetauit dicens Hic pec
cata nostra portat et ꝓ nobis
dolet · et nos putauimus illū
esse in dolore et plaga et vexa
cione Ipse aūt vulneratus est
propter facinora nostra · et in
firmatus ē ꝓpter peccata nos-
tra et liuore eius sanati sum⁹
Cum itaq̄ dilectissimi dei fili⁹
dicit pater · si fieri potest trāse
at a me calix iste · nr̄e vtiq̄ vo-
ce nature ⁊ causam agit fragi
litatis et trepidacōnis hūane
vt in his q̄ toleranda sunt et
paciētia roboretur et formido

pellatur. Deniq; cessans hoc ipsũ petere excusato q̄dãmodo nostre infirmitatis metu in q̄ nobis remanere nõ expedit in aliũ affectum trãsit et dicit Verumptamẽ nõ fiat ego volo sed fiat tu Et iterũ. si nõ potest iquit calix iste trãsiẽ a me nisi bibã illũ: fiat volũtas tua Hec vox capitis. salus est tocius corpis Hec vox omẽs fideles instruxit. omnes confessores accendit omẽs martires coronauit Nam quis mundi odia quis tẽptationũ turbines. q̄s posset psecutorũ supare terrores nisi cristus in omnibus et pro omnibus patri diceret. fiat volũtas tua. Discant igitur hãc vocem omnes ecclesie filij. magno precio redempti. gratis iustificati. et cũ aduersitas violentie alicuius tẽptationis incubuerit p̄sidio potẽtissime orationis vtantur vt superato tremore formidinis accipiãt tolerantiã passionis. Hinc iam dilectissimi ad pstringendum ordinẽ dominice passionis sermo est dirigendus. Quem ne vos cumulo prolixitatis oneremus. in quartã feriam diuiso labore differemus. aderit p̄cantibus vobis gratia dei que michi soluẽdi debiti tribuat facultatẽ Per dominum nostrũ ihesum cristum filium tuũ etc.

De eodem sermo octauus

Exactis dilectissimi sermone primo his que cõprehẽsionẽ dñi precesserũt superest nũc ut auxiliãte dei grã de ipso iã passionis ordine fiat pmisim⁹ disseram⁹. Nã cũ v̄b sacre orõis sue dñs declarasset verissime sibi atq; plenissime et humanã et diuinã inesse naturã. ostẽdens vñ esset qd̄ pati nollet et vñ qd̄ vellet. depulsa trepidatione infirmitatis et cõfirmata magnanimitate v̄tutis redijt i sentẽtiã sue dispositiõis etne. et sciẽti diabolo p ministeria iudeoꝝ formã serui michil peccati h̄ntis obiecit: vt p eũ ageret oĩm cã. in quo sola erat oĩm na² sine culpa Irruerũt g⁹ in lumẽ veꝝ filij tenebraꝝ et v̄tẽtes facul' atq; lãternis nõ euaserũt infidelitatis sue noctẽ qz nõ itellexerũt lucis autorẽ Occupãt patiũ tenentem trahũt volentẽ trahi Qui si vellet obiniti. michil quidẽ i iauriam⁹ impie man⁹ possent. s; mũdi redẽptio differret vt nullũ saluaret illesus. q̄ p oĩm salute erat moritur⁹ Omẽs ig² inferri sibi quicq̄d sacerdotũ istictu furor pplatis audebat. ad annã cayphe socerũ. ac deĩn ad cayphã ex ãne trãsmissiõe pducitur. et post insanas calumpniantium voces post commenticias subornatorũ testiũ falsitates ad examẽ pilati põtifici

delegacōne transfertur Qui di
uino iure neglecto · clamātes
se regem nō habere nisi cesarē
tamq̄ romanis deuoti legibꝰ
omne iudiciū potestati cesaris
reseruassent expecierunt execu
torē magis seuicie q̄ arbitrū
cause Offerebant em̄ ihm du-
ris nexibꝰ vinctum colaphis
et alaphis frequentibꝰ cesum
sputis oblitum · clamoribꝰ p̄-
dampnatū vt inter tot p̄iudi
cia quem omnes vellēt pire nō
auderet pilatus absoluere De
niq̄ ne ī accusato eum repertū
se culpam nec in sentencia sua
tenuisse constanciā · docet ipsa
cogicōe ī qua iudex quē inocē
tem pnunciat dampnat adi-
ciēs iniquo populo sanguinē
iusti · a quo abstinendū sibi et
intellectu proprio senserat · et
sompno vxoris agnouerāt Nō
purgāt ↄtaminatū animū ma
nus lote · nec in aspersis aqua
digitis expiatur qd̄ famulāte
impia mente cōmittitur Ereēt
sit quidē pilati culpam facinꝰ
iudeorum · qui illum nomine
cesaris territū · et inuidiosis vo
cibꝰ increpatum ad effectū sui
sceleris impulerunt · Sed nec
ipse euasit reatum qui coopa-
tus sediciosis reliquit iudiciū
proprium · et in crimē trāsiuit
alienum · Qz ergo pilatus di-
lectissimi implacabilis populi
vicꝰ insania · multis ihesum
dehonestari ludibrijs et inmo
dicis vexari pmisit iniurijs · q
q eū flagellis cesū · spinis co-
ronatum · et amictu irrisorie ve
stis indutum · psequentiū ostē
taiut aspectu mitigādos ꝓaui
dubio inimicorū animos esti
mauit · vt exsaturatis inuidie
odijs non vltra iam crederent
psequendū · quē tot modis in
tuebant afflictū · Sed cum iar
deseret ira clamantiū · vt bar
rabam indulgentia relaxaret
et cristum crucis pena suscipe
ret · cū consono fremitu dicere
tur a turbis Sanguis eiꝰ sup
nos et sup filios nostros · obti
nuerūt iniqui in dampnacōez
suam qd̄ ptinaciter exigebāt ·
quorū dentes sicut ꝓpheta te
status est arma erant et sagit
te et lingua eorū gladius acu
tus Frustra em̄ a crucifigendo
maiestatis dn̄o manus ꝓpri
as continebant · in quē letalia
vocū spicula et venenata verbo
rum tela iaciebāt : Vobis vobꝭ
falsi iudei et sacrilegi pricipes
populi totum facinoris istius
pondus incūbit : Et licet ima
nitas sceleris et presidē obliga
uit et milites : omnis tamē facti
sūma vos arguit · Et quicquid
in supplicio xp̄i vel pilati pec
cauit iudiciū vel cohortis obsē
quium hoc vos facit humani
gn̄is digniores odio · qz vr̄i fu
roris ipulsu nec illis inocētes

esse licuit· q̄bꝫ iniquitas vestra
nō placuit Traditus itaq; do
minus seuientiū volūtati· ad ir
risionē regie dignitatis suppli
cij sui iussus ē esse gestator vt
impleretur quod ysaias pro-
pheta preciuerat dicens· Ecce
natus est puer et datus est no
bis filius· cuius imperium su
per humeros eius Cum ergo
dominꝰ lignum portaret cru-
cis quod in sceptrum sibi con
uerteret potestatis : erat qui-
dem hoc apud impiorum ocu
los grande ludibriū· ꝫ mani
festabaꝛ fidelibꝫ grande miste
riū Quia gloriosissimꝰ diabo
li victor et inimicaꝝ ꝟtutū po
tentissimus debellator· pulch
ra specie triūphi sui portabat
tropheū· et īuicte paciencie hu
meris signū salutis adorandū
regnis oībꝫ inferebat· tanq̄ꝫ et
tūc ip̄a opis sui ymagine om
nes ymitatores suos ꝯfirmaꝛet
et diceret Qui nō accipit crucē
suā et sequiꝛ me nō est me dig
nus Euntibꝫ autē cū ihū tur-
bis ad locū pene· simō quidā
cyreneꝰ īuentꝰ ē in quē lignū
supplicij trāsferretur a dn̄o vt
etiā tali facto p̄signareꝛ genti
um fides quibus crux cristi nō
confusio futura erat· ꝫ gloria
Non ergo fortuitū sed figura
tum et misticū fuit· vt iudeis in
cristū seuiētibꝫ ad cōpaciendū
ei· pegrinus occurreret· dicēte
apl̄o· si compatimur et cōreg
nabimus· vt ī sāctissimo sal-
uatoris obprobrio nō hebreus
quisq̄ꝫ nec israhelita· ꝫ alien
gena subderetur Per hanc eīn
translationē a circūcisione ad
preputiū a filijs carnalibꝫ ad
filios sp̄uales īmaculati agni
propiciatio et oīm sacramēto
rum pleītudo transibat Siqui
dē pascha nostrū sicut ait apo
stolus imolatus est xp̄s· Qui
se nouū et verū recōciliationis
sacramentū offerēs patri non
in tēplo cuius iam erat finita
reuerētia nec intra septa ciuita
tis ob meritū sui sceleris diruē
da ꝫ foris extra castrē crucifix
us est· vt veterū victimarū ces
sante misterio· noua hostia no
uo imponeretur altari· et crux
cristi nō templi esꝫ ara ꝫ mun
di Exaltato igiꝛ dilectissimi p
crucem cristo non illa tm̄ speci
es aspectui mentis occurrat q̄
fuit in oculis impiorum qui-
bus per moysen dictum est Et
erit pendens vita tua ante ocu
los tuos· et timebis die ac no
cte et non credes vite tue : Isti
enim nichil in crucifixo domi-
no preter facinus suū cogitaē
potuerunt· habentes timorē
nō quo fides vera iustificaꝛ· ꝫ
quo consciencia iniqua torque
tur Noster vero ītellectus quē
sp̄us veritatis illūiat gl'iaꝫ cru
cis celo terraꝫ radiātē puro ac

libero corde suscipiat et interi-
ore acie videat · quale sit quod
dominus cum d' passionis sue
loqueret᷑ instantia dixit · venit
hora vt clarificet᷑ filius hoīs ·
Et infra · pater clarifica filiū tu
um · Et cum vox patris dixisset
e celo dicēs · ⁊ clarificaui et ite
rum clarificabo · Respondens
ihesus circumstantibꝫ dixit Nō
propter me vox hec facta ē · ſ
propter vos · Nūc iudiciū est
mundi · nunc princeps huius
mūdi eiciet᷑ foras · et ego si ex
altatus fuero a terra · oīa tra
hā ad meipſm O mirabil' potē
tia crucis o ineffabilis gloria
passionis in q̄ et tribunal dn̄i
et iudiciū mundi ⁊ potestas ē
crucifixi · Traxisti enī omnia
domine ad te · ⁊ cū expādisses
tota die manus tuas ad popu
lum non credentē et contradi
cētem tibi · confitende maiesta
tis tue sensum totus mundus
accepit · Traxisti domine oīa
ad te · quoniam in execrationē
iudaici sceleris vnam ꝓtulerūt
omnia elementa sententiam · cū
obscuratis luminaribus celi ·
et conuerso ī noctem die terra
quoq; motibus quateret᷑ inso
litis · vniuersaq; creatura impio
rum vsui se negaret Traxisti
domine omīa ad te · qm̄ scisso
velo tēpli sancta sanctorū ab ī
dignis pontificibꝫ recesserunt
vt figura in veritatē · ꝓphecia

in manifestacōnem · lex in euā
geliū verteretur · Traxisti dn̄e
omīa ad te · vt qđ ī vno iudee
templo obūbratis significacō
nibus tegebatur · pleno apto
q; sacramēto vniuersaꝝ vbiq;
nationum deuotio celebraret ·
Nunc enī et ordo clarior leuita
rum · et dignitas amplior seni
orum · ⁊ sacratior est vnctio sa
cerdotū Quia crux tua omniū
fons benedictionū · omniū est
causa gratiaꝝ p quā credētibꝫ
datur virtus de īfirmitate · glo
ria de obprobrio · vita de mor
te · Nunc etiam carnaliū sacri
ficiorū varietate cessante · oēs
differētias hostiaꝝ vna corpo
ris et sanguinis tui implet ob
latio · quoniā tu es verꝰ agnꝰ
dei qui tollis peccata mūdi · et
ita pficis ī te vniuersa misteria
vt sicut vnū est ꝓ omni victia
sacrificiū ita vnū de omni gen
te fit regnū: Cōfiteamur igit᷑
dilcissimi qđ beatus magister
gentiū paulus apl'us gloriosa
voce confessus est dicens fidel'
sermo ⁊ omni accepcōe dignꝰ
quia cristꝰ ihesus venit in hūc
mundū peccatores saluos fa
cere · Hinc eī mirabilior ē erga
nos misericordia dei · q; non ꝓ
iustis nec ꝓ sanctis: sed ꝓ ini
quis et impijs cristus est mor
tuus · et cū mortis aculeū reci
pere non poss; natura deitatis
suscepit tn̄ nascendo ex nobis

quod posset offerre p nobis · Olim enī morti nostre mortis sue potētiā minabat dicens p ozee pphetā · Ero mors tua o mors et ero morsus tu⁹ īferne leges enī inferni moriēdo subijt sed resurgendo dissoluit Et ita ꝑpetuitatē mortis īcidit: vt eam de eterna faceret tempalē Sicut enī in adam omnes moriunt ita et in cristo omnes viuificabunt · fiat itaq3 dilectissimi qđ aplus ait · vt qui viuūt iam nō sibi viuāt · sed ei qui p omnibus mortuus est et resurrexit Et quia vetera transierūt et facta sunt omnia noua · nemo ī carnalis vite vetustate remaneat · sed omnes de die ī diem p pietatis augmenta renouentur Quātumlibet ei quisq3 iustificatus sit · habet tamē dū in hac vita est: quo probatior esse possit et melior · Qui autē non proficit deficit · 7 qui nichil acquirit: non nichil perdit · Currendum ergo nobis est fidei gressibus · misericordie operibus amore iusticie · vt diem redemptionis nostre spiritalit celebrantes nō in fermento veteris malicie 7 nequicie: sed in azimis sinceritatis et veritatis ṙsurrectionis cristi mereamur esse participes Qui cum patre et spiritu sancto viuit et ṙgnat in secula seculorum Amen

De eodem sermo nonus: ·

Acramentum dilectissimi dominice passionis ī salutē hūani generis an̄ tēpa eterna dispositū et p multas significacōes omnib9 retro seculis nunciatū nō adhuc exspectamus maīfestādum · sed iam adoramus īpletum · concurrentib9 ad eruditionem nostrā et nouis testimonijs et antiquis dum qđ prophetica cecinit tuba · euāgelica pandit historia 7 sicut scriptū ē · Abissus abissum inuocat · in voce catharactaꝝ Qm̄ ad enarrādam gloriā grē dei paribus sibi vocib9 vtriusq3 testamenti altitudo rn̄det: 7 qđ erat sub velamīe figurarū ꝓfundū sit reuelata luce pspicuū Si enī inter illa miracula saluatoris que sub ꝓpⁱoꝝ gerebāt aspcū · pauci veritatis presentiā sentiebāt: ipsiq3 discipuli voluntaria dn̄i passione turbati: nō euaserunt scandalū crucis sine tēptatione formidinis · vnde fides nostra intelligentiā sumēt: vīi cōstantia robur accipet. nisi q̄ facta cognoscimus p̄dicta legerem⁹? Peracto igit dilēctissimi saluatois triumpho et cōsūmatis dispensacōnibus quas oīa veteris testamēti eloquia nunciarunt: lugeat carnalis iudeus sed spiritualis gaudeat cristianus Et festiuitas q̄ illis cōuersa est in noctē: nob9 coruscet

in lucem · quoniam crux cristi
eadem est et credentiū gloria et
non credentiū pena Quamuis
ei persequentiū furor nichil aliud
i dn̄m maiestatis operat⁹ sit q̄
atrocem crudelitatē et immite
suppliciū · redēptis hac tamē
domini passione maior iusticior
q̄ letandi est ratio q̄ dolendi·
Fuerit tunc discipulor̄ excusa
bilis pauor · ne diffidentie cul
pam apostolic⁹ meror incide
rit · qñ concurrentib⁹ ad vnū
scelus iudeis iudeorūq̄ principi
bus · superbus taurorū pinguiū
tumor · et proteruia vitulatorū
petulātia seuiebat qñ sub ocu
lis omnium pastoris iusti san-
guinem frementiū bestiarū ra
bies expetebat · qñ deniq̄ etiā
ipse qui pati venerat de nostre
nature communione dicebat·
tristis est anima mea vsq̄ ad
mortem · Nunc aūt postq̄ su
sceptōne infirmitatis potentia
est clarificata virtutis nulla fi
deliū mestitudine pascalis est
obfuscanda solēpnitas nec cū
tristitiā nobis gestorum ordo
recolēdus est cum ita domin⁹
vsus sit malicia iudeor̄ · vt de
intencōne facinoris voluntas
sit impleta miserentis Si autē
i exitu israhel de egipto · agni
sanguis fuit institutio libertatis
et sacratissima est facta festiui
tas que p hostiā pecudis irā
auerteāt vastatoris · quāta po
pulis cristianis concipiēda sūt
gaudia p quibus omnipotens
pater filio suo vnigenito non
pepercit: sed pro nobis omnib⁹
tradidit illum vt in occisione
cristi pascha esset verum et sin
gulare sacrificiū · quo non ex
dominatione pharaonis vn⁹
populus: sed ex diaboli capti
uitate totus mundus eruitur
Hoc ergo illud est dilectissimi
sacramentum cui ab initio oīa
sunt famulata misteria Nunc
sanguis iusti abel mortē sūmi
pastoris alloquit̄ et in parrici
dio iudeorū capiti interfector fra
tris agnoscitur Nunc diluuiū
et noe archa manifestat quid
sit renouationis in baptismo et
quid salutis in ligno Nunc a
brahā gentiū pater pmissos
acquirit heredes et i semie ei⁹
nō germie carnis · sed fidei pro
pago benedicitur · Nūc ad p̄
nunciatū festis omnibus festū
sacer nouorū mensis emicuit ·
vt in quo accepit mundus ex
ordiū: in eodē haberet xp̄iana
creatura pricipiū Quāuis ig⁹
furentes iudei fecerint in dn̄m
ihesum quecūq̄ voluerunt: et
suscepti hominis veritatē nullis
eor̄ ausibus potestas diuina
subtraxerit: patientia tamen
domini consilij sui munus im
pleuit: et pertinacia sacrilege
crudelitatis pfecit opi salua-
toris qd̄ nō scribe nō pharisei

nec summi intellexere pontifi-
ces Si enī cognouissent nunq̄
dn̄m glē crucifixissent Nec ip
se diabolus itellexerat q̄ seui'
endo ī xp̄m suū destrueret pri
cipatū Qui āntique fraudis iu-
ra nō pderet si se a domini ihu
sanguine cōtineret · ƺ malicia
nocēdi auidus dū irruit ruit·
dū capit captus est· et dū pse-
quit mortalem· incidit ī salua
torem Inuenit sane in illo mo
limine iprudentis audacie dig
num cooperatorē dignūqƺ ɔsor
tem· cū impius iudas maluit
minister esse diaboli· q̄ aplus
cristi Quē non timoris pturba
tione deseruit : ƺ pecunie cupi
ditate distraxit Videte dilectis
simi et prudenter inspicite que
germina et q̄les fruct⁹ de aua
ricie stirpe nascant Quā meri
to aplūs radicē esse malorum
oīm desinunt · q̄a nullū pecca-
tū sine cupiditate cōmittitur et
omnis illicitus appetitus isti⁹
auiditatis ē morbꝫ Amori pe
cunie vilis est omnis affectio:
et anima lucri cupida etiā pro
exiguo perire nō metuit Nul
lūqƺ est iustitie in illo corde ves
tigiū in quo sibi auaricia fecit
habitaculū Hoc pfid⁹ iudas
inebriatus veneno · dū sitit lu
crum · peruenit ad laqueū · et
tam stulte impius fuit vt tri-
ginta argenteis q dominū ven
deret et magistrū · Cum aūt se

ad excipiendum iniquitatis iu
dicium dei filius prebuisset be
atus apostolus petrus cuius
fides ea deuocōne feruebat · ut
et domino compati paratus essƺ
q cōmori · ancilla sacerdotis ca
lūpniante perterritus · ex istit
mitate piculum negationis in
currit Ob hoc sicut apparet he
sitare permissus · vt in ecclesie
principe remediū penitētie cō
deretur · q nemo auderet d' sua
virtute confidere · quando mu
tabilitatis piculum · nec beat⁹
petrus potuisset euadere Do-
minus autē ihesus q̄ intra pō
tificale consiliū solo corpore te
nebatur trepidationem disci-
puli foris positi diuino vidit
intuitu et pauentis animum
mox vt respexit erexit et in fle
tus penitudinis incitauit · Feli
ces sancte aplē lacrime tue · q̄
ad diluendā culpam negatio
nis virtutē sacri habuere bap
tismatis · Affuit enī dextra dn̄i
nostri ihu xp̄i que labentē pri
usq̄ deiceretis excipet · et firmi
tatē standi in ipso cadendi pi-
culo recepisti · vidit ī te dn̄s nō
fidē fictā · non dilectionē auer-
sam · ƺ ɔstantiā fuisse turbatā
Habūdauit fletus vbi nō defe
cit affcūs et fōs caritatis lauit
verba formidinis Nec tardatū
ē remediū abolicōnis vbi non
fuit iudiciū volūtatis Cito itaqƺ
ī soliditatē suā redijt petr⁹ tātā

recipiens fortitudinem · vt q̄d
tunc ī xp̄i expauerat passiōe·
in suo post supplicio nō timet

De eodem sermo decimus

Um multis modis di
lectissimi iudaica impie
tas laboraret · vt occa
sione aliquā ꝑpetrādi in dn̄m
ihesū sceleris inueniret et men
dacia que falsi testes ministris
sacerdotibus famulādo ꝓtule
rāt · nichil quod morte dignū
esset afferrēt · hoc quasi insepa-
bile repperierūt vt dn̄m mūdi
affectati regni inuidia purge
rent · Cūq; pilatus ihesū quē
frustra videbat argui vellet ab
solui · calumpniose et minacit
condamarūt Si hūc dimittis
nō es amicus cesaris · omnis
enī qui se regē facit · cōtradicit
cesari Stultam insimulationē
imprudēter pilate timuisti · Si
formidabile fuerit nomē regni
vt pro imperio cesaris opprimi
debuerit noue molicio ptātis ·
si dominandi consiliū tyrāni-
cus tibi ꝓdidit apparatus · si
ꝓuisio armorū · si cōgregacō
diuiciarū : si ꝑfidia detecta fuit
militū · Quid eū grauari sinis
de affectata potētia · cuius spe
cialis fuit de humilitate doctrina
Romanis legibꝰ nō ꝯtradixit
censū subijt · didragma soluit
vectigalia non inhibuit · Que
dei sunt deo · et que sūt cesaris
cesari reddenda constituit pau

pertatem elegit : obedientiam
suasit mansuetudinē ꝑdicauit
hoc est vere nō impugnare ce-
sarem : sed iuuare · Verūtamen
ne totū inanis videatur iudeo
rū obiectio : discute diligētius
preses quid d' domini ihu opi
bus notum sit · quid de ptāte
compertū Cecis visum · surdis
auditū : claudis gressū · mutis
donauit eloquiū · febres abegit
dolores resoluit demonia eiecit
mortuos viuificauit · mari et
ventis vt quiescerent imperauit
Magnū prorsus regē ista de
monstrant : qui non humana
excellat potētia : sed virtute di
uina · hanc ergo iudei obiciāt
potestatem : ꝯmittent actionē
suā · et hoc ꝓferant ore quod
tenent corde Quare d' terrenis
calumpniātur qui celestia ꝓse
quūtur Quāuis ergo pilatus
onerosum sibi inuidiosumq; sen
tiret · q̄ eum iudei de neglectu
amicicie cesaris impetebāt · ali
qn̄ diu tn̄ furorē eoꝝ mitiga
re conatus est : et ideo dominū
ihm diuersis cōtumelijs affici
aut pmisit aut iussit vt saciata i
iquitas de innocentis iniurijs
vlteriꝰ nō seuiret · Sꝫ ptinax ma
licia ꝓprijs crescebat augmē
tis : et in quem obtinuerat ius
illusionis · exigebat et mortis
Unde cum et summi sacerdotes ꝛ
principes iudeorū oīs q; multi
tudo : crebris vocibꝰ acclamarēt

Crucifige crucifige · tradidit
ihesū ꝑsequentiū voluntati · bar
raba illis latrone dimisso · vt
qui in die festo auctorē interfi
ciebant vite · impunitas eis ꝑ
staret homicide Eūte itaqꝫ di'
lectissimi ad locū clarificacōis
sue dn̄o · et mīa ab impioꝝ ta
bernaculis exeūte · vt implere
tur qđ scriptū est · Longe est a
peccatoribꝫ salus · sequebatur
eū multitudo populi et mulie
rum plangentiū ⁊ lamētantiū
eū · Solet enī sexus infirmior
etiā ꝓ his qui morte sūt digni
in lacrimas cōmoueri · et dāp
natoꝝ exitus ꝓ nature cōis cō
sideratione misereri · S istū sibi
planctū dn̄s ihesus dedigna-
tur impendi · quia nō decebat
luctus triūphum · nec lamēta
victoriā · Deniqꝫ cōuersus ad
eas · filie inquit iherusalē noli
te flere sup me · sed sup vosmet
ip̄as flete ⁊ filios vestros quia
venēt dies in quibꝫ dicēt · Be
ate steriles et vētres que nō ge
nuerūt · et vbera q̄ nō lactaue
rūt · Vbi ē tristicia crucifigēdi
vbi formido morituri? Nō ter
ret passuri animū hora suppli'
cij et docens ꝓ se nullam flen-
di esse rationē inducit peñtētiā
denunciādo vindictā Non est
inquit qđ dolere in me iheru-
salem filie debeatis · pro vobis
plangite pro filijs vestris eiu-
late · sup illos fundantur isti
ploratus · quos tales viscerā ve
stra pepererunt Lugendū plā
gendūqꝫ vobis est nō de salua
tore credētiū : sed de impietate
peuntiū Ego crucem volēs pa
cior ⁊ mortem quā sum pemp
turus admitto Nolite flere ꝓ
mundi redemptione morientē
quē in maiestate patris videbi
tis iudicantē : Exaltatus autē
ihesus cristus in ligno retor'
sit mortem in mortis auctorē ·
et omnes principatus aduer-
sasqꝫ v̄tutes ꝑ obiectionē pas-
sibilis carnis elisit : admittēs
in se antiqui hostis audaciam
qui in obnoxiam sibi seuiendo
naturam etiam ibi exactor esse
ausus ē debiti · vbi nullum po
tuit vestigium inuenire peccati
Euacuatū est ergo generale il
lud venditiōis nostre et letale
cyrographū et pactum capti-
uitatis in ius transijt redemp-
toris · Claui qui manus domi
ni pedesqꝫ transfoderāt ꝑpetu
is diabolū fixere vulneribꝫ et
sanctoꝝ pena mēbroꝝ · inimica
rū fuit interfectio potestatum
sic suā cristo consūmante vic-
toriā vt in ipso et cū ipso oēs
qui in eum crederent triūpha-
rent Cum ergo dominus cru-
cifixi corporis eleuacōne subli
mis : reconsiliationem mundi
exequeretur ī quadā arce sup-
plicij latronemqꝫ conuersū ad
paradisi vocaret habitaculum

vos principes iudeorum legisque doctores. nec conscientie impietate compuncti. nec effusi sceleris mitigati fixuris clauorum addebatis tela linguarum dicentes. alios saluos fecit seipsum saluum facere nescit. si rex israel est descendat nunc de cruce. et credimus ei Sed his vocibus vestris stultis atque blasphemijs reddunt omnia elementa responsum et vnam simul in vos sententiam ferunt. Celum terra sol sideraque indignos vos suo misterio protestantes. terribili motu insolito que defectu tenebras mundo vestre cecitatis ostendunt. Quod si ad arguendos vos nec celestia nec inferna sufficiunt et crucem christi magis potuerunt petre atque monumenta quam vestra corda sentire. saltem quod in templo actum est scienter aduertite. velum cuius obiectu intercludebantur sancta sanctorum. a summo vsque ad yma diruptum est et sacrum illud ministerium que secretum quod solus summus pontifex aussus fuerat intrare reseratum est vt nichil iam esset discretionis. vbi nichil resederat sanctitatis Repudiatos itaque vos debuistis agnoscere. et omne cuius sacerdocij perdidisse. quod verum erat quod vobis veritas dixerat. Si crederetis moysi crederetis et mihi. Merito gentes vos testamentum vtrumque condempnat et gratia vacuos et lege priuatos. qui ideo resistitis nouis quia non credidistis antiquis. Nos autem dilectissimi qui ab ignorantie tenebris liberati fidei lumen accepimus et in nouum testamenti hereditatem per electionem adoptionis intrauimus. in festiuitate quam israel carnalis perdidit gaudeamus. quoniam pasca nostrum immolatus est cristus. per cuius ineffabilem gratiam omnium carismatum benedictione ditamur et ita in nouitatem a vetustate transferimur vt non solum paradisi restituamur habitaculo. sed etiam regni celestis gloie preperemur adiuuante domino nostro ihesu christo

De eodem sermo vndecimus

Desiderata nobis dilectissimi et vniuerso optabilis mundo adest festiuitas dominice passionis que nos inter exultationes spiritualium gaudiorum silere non patitur. Quia etsi difficile est de eadem sollempnitate sepius digne apteque disserere. non est tamen liberum sacerdoti in tanto diuine misericordie sacramento fidelibus populis subtrahere sermonis officium. cum ipsa materia ex eo quod est ineffabilis fandi tribuat facultatem nec possit deficere quod dicatur dum non potest satis esse quod dicitur. Sucumbat ergo humana infirmitas glorie dei. et in explicandis opibus misericordie eius imparem se semper inueniat laborem

sensu: deceamus ingenio· defi
ciamus eloq̄o· bonū est vt no
bis parū sit qđ eciam recte de
dñi maiestate sentimus Dicen
te eñi ꝓpheta· querite dñm et
ↄfirmamini· q̄rite faciē eius sem
per · nemini p̄sumendū est ꝙ
totū qđ querit īuenerit nec desi
nat ꝓpinquare qui cessarit ac
cedere Quid aūt inter oīa opa
dei in quibꝰ hūane admiratio
nis fatigatur intentio· ita ↄtē
placōez mentis nr̄e et oblectat
ꝛ supat· sicut passio saluatoꝛis
De cuius oīpotēcia que ei cum
patre vnꝰ et equalꝰ essentie ē:
quociēs vt possumus cogita-
mus· mirabilioꝛ nobꝭ fit in deo
hūilitas ꝙ ptās Et difficilius
capiꝭ maiestatis diuine exina
nitio ꝙ seruilꝭ forme ī sūma ꝓ
uectio· ꝫ multū nos ad ītellec
tū iuuat· ꝙ licet aliud sit crea
tor aliud creatuꝛ aliud dītas ī
uiolabilis aliud caro passibilꝭ
in vnā tñ psonā ↄcurrit ꝓprie
tas vtriusqꝫ substancie· vt siue
infirmitatibus siue in virtuti-
bus eiusdem sit contumelia ci
uis et gloria: Hec fidei regula
dilectissimi quā ī ipso exoꝛdio
simboli per auctoritatem apo
stolice institutionis accepimꝰ
ihesum cristum dominum no-
strum quem filiū dei pr̄is om'
nipotētis vnicum dicimꝰ eun
dē de spiritu sancto natum ꝛ ex
maria virgine cōfitemur Nec
ab eiusdem maiestate discedi'
mus cum ipsum crucifixum et
moꝛtuum et die tercia credimꝰ
suscitatum· Omnia enim que
dei sunt et que hominis · si-
mul et humanitas expleuit et
deitas · vt dū passibili īpassibilꝭ
mest· nec vtus īfirmitate afficꝛ
nec īfirmitas possit virtute su-
perari Merito beatus petrus
in huius vnitatis confessione
laudatus est qui cum dominꝰ
quid de ipso intelligerent disci
puli scrutaretur omnium celer
rime secretioꝛa preueniens · tu
es īquit xp̄s dei viui Qđ vtiqꝫ
nō reuelāte vidit carne vel san
guine · q̄ꝝ obiectu īteriores ocu
li poterāt impediri· ꝫ ipso spū
patris ī coꝛde opante credētis
vt ad regimē totius ecclesie p̄-
paratus: primū disceret qđ doce
ret ꝛ ꝓ soliditate fidei quā erāt
predicaturus audiret· Tu es
petrus et super hanc petram
edificabo ecclesiam meā ꝛ poꝛ
te inferi nō preualebūt aduer
sus eam Cristiane igitur fidei
fortitudo q̄ poꝛtas moꝛtis sup̄
inexpugnabilem petram edi-
ficata nō metuit: vnum domi
num ihesum cristum et verum
deum: ꝛ verū hominem confite
tur: eundē credēs filiū v̄ginis
qui auctoꝛ est matris· eundem
natum in fine seculoꝝ qui crea
tor est tpm eundē dñm oīm v̄
tutū et vnū de stirpe moꝛtaliū

eundem pecc̃ nesciũ · et in simi-
litudĩe carnis peccati · pro pec
catoribus immolatũ · Qui vt
humanũ genus vinculis mor
tif̃ere p̃uaricacõis absolueret
et senenti diabolo potentiam
sue maiestatis occuluit et ĩfir-
mitatẽ nostre humilitatis ob-
iecit Si enim crudelis ⁊ supb⁹
inimicus consiliũ misericordie
dei nosse potuisseꝫ · iudeoꝝ aĩos
mãsuetudine pocius temperare
q̃ iniustis odijs studuisseꝫ accẽ
dere ne oĩm captiuorũ amittẽt
seruitutem · dum nichil sibi de
bentis psequitur libertatẽ Fefel'
lit g⁹ illũ malignitas sua · intu
lit suppliciũ filio di · qd' cunctis
filijs hominũ in remediũ ver-
teret · fudit sanguinem iustũ
qui reconsiliando mundo et p̃
ciũ esset et poculum Suscepit
domin⁹ qd' secundũ propositũ
sue voluntatis elegit Admisit
in se impias manus furentiũ
que dum proprio incumbunt
sceleri · famulate sũt redẽptori
Cuius etiã circa interfectores
suos tãta erat pietatis affectio
vt de cruce supplicans patri ·
non se vindicari · ꝫ illis postu
laret ignosci dicens · pater ig
nosce illis quia nesciunt quid
faciunt De cuius vtiqꝫ oratio-
nis potentia fuit vt p̃dicatio
petri apostoli ex his q̃ dixerãt
sanguis huius sup nos ⁊ sup
filios nostros · multorum ad

penitentiam corda cõuerteret
et vno die baptisarent̃ tria fe
re milia iudeorũ · fieretqꝫ oĩm
cor vnũ et anima vna · patoꝝ
pro eo mori · quẽ poposcerant
crucifigi Ad hãc indulgenciã
traditor iudas puenire nõ po
tuit · quoniam pdicõis filius
cui diabolus stabat a dextris
prius in desperationẽ transijt
q̃ sacramentũ cristus generał
redemptionis impleret · Nam
mortuo p̃ oĩbus impijs dño ·
potuisset etiã forte hic conseq̃
remediũ si non festinasset ad
laqueum · sed maligno cordi
nũc furtis fraudiũ dedito nũc
patricidalibus cõmercijs occu
pato · nichil vnq̃ documẽtoꝝ
misericordie saluatoris insede
rat · nec pijs acceperat auribus
domini verba dicẽtis · Nõ veni
vocare iustos · sed peccatores ·
et venit filius hominis querẽ
et saluare qd' pierat · Nec in-
tellexerãt clementiã xp̃i qui nõ
solum corporeis infirmitatib⁹
medebat · sed etiam vulnerã de
biliũ curabat animaꝝ dicens
paralitico · confide fili remittunt̃
tibi peccata tua Dicens et ob-
late sibi adultere · nec ego te
ↄdempnabo vade ⁊ ãplius no
li peccaꝛ̃ vt p omnia opa sua
ostenderet in illo aduentu suo
saluatorẽ se mundi venisse nõ
iudicẽ · A quo ĩtellectũ alienat⁹
est impius traditor · surrexit

in semetipsum · nō iudicio peitētis sed furore pereuntis · vt qui vite auctorē interfectoribꝰ vendidisset in augmentū dāpnationis sue etiā moriēdo peccaret · Qꝺ ergo falsi testes · qꝺ cruenti principes · qꝺ impij sacerdotes in domini nostri ihu cristi misterio · ignauia presidis et famulatu impite cohortis egerūt · et detestandū vniuersis seculis ⁊ āplectēdū fuit. Crux enī domini sicut in iudeorū erat mente crudelis · ita est in crucifixi virtute mirabilis: Furit in vnū populus · ⁊ miseretur oīm cristꝰ Qꝺ seuicia infertur · potestate suscipitur · vt licentia facinorū · eterne opus impleat volūtatis · vnde omnis ordo rerum gestarū quē plenissime euāgelica narratio parit ita fidelibꝰ est accipiēdꝰ audiri · vt salua fide actionū que tēpore dominice passionis implete sūt · intelligamus nō solum remissionē peccatorū ī cristo completā sed etiā formam iusticie esse propositā · verū vt hoc diligentius iuuante domino disserat · hec sermonis porcio in quartā sabbati reseruetur · erit vt speramus gratia dei que nos orantibus vobis faciat promissa complere Per dominū nostrū ihesum cristū qui cum pa · et spiritu scō viuit ⁊c.

De eodem sermo duodeci⁊

Olim a quidē tempora dilectissimi cristianoꝝ animas sacramēto dominice passionis ⁊ resurrectionis exercent · neqꝫ vllū nostre religionis officiū est · quo non tam mūdi reconsiliatio: qꝫ humane in cristo nature assumpcio celebretur · Sed nunc vniuersam ecclesiam maiori intelligencia instrui · et spe feruentiore oportet accendi: quando ipsa rerū dignitas ita sacratorū dierum recursu ⁊ pagis euāgelice veritatis exprimitur · vt pascha domini nō tam preteritū recoli: qꝫ presens debeat honorari: In nullo igit ab his que ad crucem dnī ihu xpi ptinēt fidei nr̄e peguinet īttutus et nichil eoꝝ q̄ narracōne euāgelij retexūtur ocioso accipiamus auditu · vt qz nō defuerūt nec adhuc desūt qui veritatē dnīce incarnacōis impūgnent · et qꝫ in vtero vginis mr̄is verbū caro factū ē · qꝫ infans editus p incremēta corpea ad pfcē virilitatis ꝓfecit etatē · qꝫqꝫ crucifixus mortuꝰ ac sepultꝰ die tercia īsurrexit in nr̄e q̄dē ymaginis forma ꝫ non nr̄e carnis assērāt gestū esse ná · nos ab euāgelicis et aplicis testimonijs nullatēꝰ recedētes illoꝝ ītelligētia roborem² quorū nos ītīssima expimēta docuerit vt pie ac ꝯstāter possimꝰ dicē qm̄ in

illis et nos erudiri sumꝰ · a qꝺ viderūt vidiꝰ · et qꝺ didicerūt didicimꝰ · qꝺ ɔtrectauerīt pal paumus · Et ideo in passione domini non conturbamur · qꝛ in generatione non fallimur · Credimus etenim dilectissimi et toto corde ꝑfitemur patris et filij et spiritus sancti vnā esse deitatem · et consubstancialem sempiterne trinitatis eēntiā in nullo a se diuisam · ī nullo esse diuersam · quia simul ē intēpo ralis simul incōmutabilis · filꝰ qꝺ est esse nō desinens In hac autē ineffabili vnitate trinita tis · cuius ī omnibꝫ cōmunia sunt opa atqꝫ iudicia · repatio nem humani generis proprie filij psona suscepit · vt quoniā ipse est per quem omnia facta sunt a sine quo factū est nichil quiqꝫ plasmatum ꝺ limo terre hominē · flatu vite rationalis animauit · idest naturā nostrā ab eternitatis arce deiectam a misse restitueēt dignitati · a auꝰ cāt ɔditor · eēt etiā ṙformator sic consiliū suum dirigens in effectū · vt ad dñatione diabo li destruendā magis vteref iu sticia rōnis · ꝙ potestate virtu tis Quia ergo primi hominis vniuersa posteitas vno simul vulnē sauciata corruerat : nec vlla sanctoꝝ merita cōditionē poterāt illate mortis euincere · nisi e celo medicus singularis multis sepe significationibus nunciatus · et prophetica diu pollicitacōe ꝑmissus · qui ma nens in forma dei · et nichil ꝑ prie maiestatis amittēs · ī car ne nr̄e animeqꝫ natura · sine contagione antique p̄uaricaci onis oriref · Solꝰ enim beate virginis natus ē filius absqꝫ delicto · nō extraneus ab hoīm genere · sed alienꝰ a crimine · in quo illius ad ymaginē et si militudinē dei cōditi · et pfecta esset innocentia a vera natura cum de ade propagine vnꝰ ex isteret in quo diabolus qꝺ suū diceret nō haberet : Qui dū in eum seuit · quē sub peccati lege nō tenuit · ius impie dñatiois amisit · Effusio enī ꝑ multis sanguinis iusti · tā potens fuit ad p̄uilegiū tā diues ad preci um vt si vniuersitas captiuoꝝ in redemptorē suum crederet · nullum tyrānica vincula reti nerēt : Quoniā sicut apostolꝰ ait · vbi habūdauit peccatum superhabūdauit et gratia Et cū sub peccati p̄iudicio nati po testatem acceperīt ad iusticiā renascendi : validius donū fa ctum est libertatis ꝙ debitū ser uitutis Quā itaqꝫ sibi in huiꝰ sacramenti p̄sidio spem relin quūt · q̄ in saluatoris nr̄i corpe negaunt humane substātie ve ritatē Dicāt q̄ sacrificō recōsili ati : quo sanguine sint redempti

quis est qui tradidit semetip-
sum pro nobis oblacōnē et ho
stiam deo i odorem suauitatis
aut quod vnq̄m sacrificium sa
cratius fuit · q̄z quod verus pō
tifex altari crucis p immolati
onem sue carnis iposuit? Quā
uis enī in ɔspectu domini mul
torū sanctorū p̄ciosa mors fu-
erat · nullius tamen insontis
occisio propiciacō fuit mūdi ·
Acceperūt iusti nō dederūt co
ronas · ꝛ de fideliū fortitudine
exempla nata sūt paciētie · nō
dona iusticie · Singulares q̄p
pe in singulis mortes fuerunt
nec alterius quisq̄z debitū suo
funere soluit · cum inter filios
hominū solus domin9 noster
ihesus cristus extiterit in quo
omnes crucifixi : omēs mortui
oēs sepulti omēs fuerūt etiā su
scitati De quibus ipse dicebat
Cum exaltatus fuero omnia
traham ad me · fides enī vestra
iustificans ipios · et creans iu
stos · ad nature sue tracta ptici
pem · in illo acquirit salutē : in
quo se inuenit innocentē Et q2
vnus est mediator dei et hoīm
homo cristus ihesus : p cōmu-
nionem sui generis ad pacem
puenit deitatis : liberū habens
de eius potētia gloriari qui cō
tra hostem supbum in carnis
nostre infirmitate congressus ·
his victoriā suā tribuit in q̄z
corpe triūphauit · Cum ergo
in vno domino ihesu cristo ve-
ro dei atq̄z homis filio · diuinā
confitemur de patre naturam
humanā de matre substantiā
licet verbi dei et carnis vna p-
sona sit et vtraq̄z essentia coēs
habeat actiōes · intelligēde tñ
sūt ipsorū operum qualitates
et sincere fidei contemplacōne
cernendū ē · ad q̄ puehat hu-
militas infirmitatis ad que in
clinetur altitudo virtutis · quid
sit qd̄ caro sine verbo nō agit ·
et quid qd̄ verbū sine carne nō
efficit Sine verbi enī potentia
nec cōcipet virgo nec pareret
et sine veritate carnis obuolu
ta pannis īfantia nō iaceret ·
sine verbi potentia nō adora-
rēt magi puerū nouo sidere de
claratum : ꝛ sine veritate carnis
nō iuberetur puer in egiptum
transferri · quē herodes cupie-
bat occidere · sine verbi potētia
nō diceret vox pris missa de ce
lo hic ē filius me9 dilcūs in q̄
michi cōplacui · et sine veritate
carnis nō ptestaretur iohan-
nes Ecce agn9 dei ecce qui tol
lit peccata mundi · Sine verbi
potentia nō fieret reintegracō
debiliū et viuificatio mortuoꝝ
et sine veritate carnis nec cibo
ieiunio · nec sompnus esset ne-
cessarius fatigato : Postremo
sine verbi potentia non se do-
minus noster patri profiteret
equalem · et sine veritate carnis

non diceret patrē se esse maio
rem cū catholica fides vtrūqꝫ
suscipiat vtrūqꝫ defendat · que
secundum proprietatē diuine
humaneqꝫ substātie vnū dei fi
liū a hoīeꝫ credit a vbū · Mul
ta sunt dilectissimi q̄ ad exposi
tionē huius quā p̄dicamus fi
dei · de toto scripturaꝝ corpore
possemus assumere · qꝛ nichil
sepius diuinis cōmendat elo-
quijs · q̄ꝫ dei filiꝰ scd'm deitatē
sempiternus ex patre · a idem
secundū carnem tēporalis ex
matre · s̄ ne caritatis vestre fa
tigetur auditus · hodierno ser
moni adhibendus est modus
vt quarta sabbati q̄ sunt adi'
cienda seruemus · auxiliāte do
mino nostro ihesu xp̄o · qui cū
patre et sp̄ū sancto viuit et re
gnat in secula seculorū Amen

De eodē sermo tredecimus ·

Uangelica lectio dilc̄s
simi q̄ sacratissimā do'
minice passiōis refera
uit historiam · ita vniuerse ec-
clesie nota ē de cōmuni frequē
ter auditu · vt rerū gestarū or
dinē tanq̄ꝫ sub vestris habitū
oculis singuli quiqꝫ recolatis ·
nec parū estimandi sūt pfecis
se · qui de his que audiūt non
dubitant · nec etiam si nōdum
liquide aliquod valeant scrip
turaꝝ capere sacramentū · fir-
missime tn̄ credant in diuinis
libris nullum esse mendaciū ·

Quia ergo sincere fidi pmissa
est intelligentie plenitudo · eri-
gat se ad pmerendā sancti spi
ritus eruditionē illuminatarū
mentium vigor · a nō ptentus
sit facti ordinē nosse · nisi etiā
ipsam rationē impense sibi pi
etatis inspiciat vt auctorē suū
hūana natura sciēdo · quantū
ab eo sit dilecta plus diligat ·
Miserēdi enim nostri causā ni
deus nisi ī sua boītate nō h'uit
et mirabilior est secūda hoīm
generatio q̄ꝫ prima conditio ·
quia plus est in nouissimis se
culis repasse deum quod pie-
rat · q̄ꝫ a principio fecisse quod
non erat · libertatē itaqꝫ inno-
centie naturalis quā primorū
patrū p̄uaricatione pdidim?
nulla p se sauctorū p̄cedētium
merita recceperūt : qꝛ lata ī trās
gressores sentētia omnē pgei
em captiue posteritatis obstru
xit et nēo extitit exsors damp
naōis · qꝛ nullꝰ fuit liber a cri
mine · sed redempcō saluatoris
destruēs opus diaboli · et rum
pens vincula peccati : ita mag
ne pietatis sue disposuit sacra
mentū vt vsqꝫ ad consūmatio
nem quidem mundi prefinita
generationū multitudo decur'
reret : sed renouatio originis p
iustificationem indiscrete fidei
ad omnia retro secula ptineret
Incarnatio quippe verbi : a oc
cisio ac r̄suerectio xp̄i vniusoꝝ

fidelium salus facta est· et san
guis vnius iusti quē nobis do
nauit quia eum ꝓ recōsiliacōe
mundi credimus fusū hoc ꝯtu
lit patribus qui similiter credi
dere fundendū ¶ Nichil ergo di
lectissimi ab āntiqs significatio
nibꝰ in xp̄iana religione diuer
sum est· nec vnq̄ꝫ a p̄cedentibꝰ
iustis nisi in dn̄o ihu xp̄o spe
rata saluatio est· dispensationi
bus ꝓ diuine ratione volunta
tis variatis· s; in ipsū coruscā
tibus et legis testimonijs ⁊ ꝓ
phecie oracul' et oblacōibꝰ ho
stiaꝝ· q̄ꝛ sic ꝯgruebat illos po
pulos erudiri· vt q̄ ṙuelata nō
caperent obūbrata susciperent·
et maior euangelij esset aucto
ritas cui tot signis totq; miste
rijs veteris testamēti pagine
deseruissent De quibus dn̄s ꝓ
fitebatur qđ nō venerat legem
soluere sed adimplere ¶ Nō esti
met sibi ꝓdesse iudeus q̄ꝫ in li
tere carnaliter suꝑficie demo
ratur· et his scripturis cōuinci
tur repugnare que apud nos
verā sui obtinent dignitatē dū
⁊ erudimur p̄dictis· ⁊ ditamꝰ
impletis Dicente eni dn̄o· Cū
exaltatus fuero omnia trahā
ad me nichil legaliū instructi
onum nichil propheticaꝝ rese
dit figuraꝝ qđ nō totū in cristi
sacramēta transierit ¶ Nobiscū
est signaculū circumcisionis·
sanctificatio crismatū ꝯsecracō

sacerdotum · nobiscum puritas
sacrificij baptismi veritas ho-
nor templi · vt merito cessarit
nuncij postq̄ꝫ nūciata venerūt
¶ Nec vacuat reuerētia ꝓmissi
onū · q̄ꝛ plenitudo manifestata ē
grāꝝ · verū q̄ꝛ sicut ait aplūs ·
Cecitas ex pte in israhel facta
est nec q̄ filij carnis hij filij sūt
ꝓmissionis· ineffabilis miseri
cordia dei israeliticū sibi ppl'm de
omnibꝰ nacōibꝰ fecit· et saxeo
illo gentiliū cordiū rigore mol
lito· veros abrahe filios de la-
pidibꝰ excitauit vt ꝯclusis oī-
bus sub peccato · qui carne na
ti sūt spū renascant̄ : nec inter
sit quo p̄re sit q̄sq; genitus · cū
p indiscretā huiꝰ fidei ꝯfessio-
nē et fons baptismatis faciat
innocentes· et elcō adopcōnis
cōfirmet heredes Quid eni ali
ud egit crux xp̄i q̄ꝫ vt destruc
tis inimicicijs recōsiliet̄ mūdus
deo et p sacrificiū īmolati agni
veram in pacē cūcta ṙuocentur
¶ Non autē concordat deo qui
ab ea quā in regeneratiōe sua
edidit ꝓfessione dissentit et di
uini inmemor pacti· ībere ostē-
ditur renūciatis dū resilire in
uenit̄ a creditis: frustra ei cris
tianum sibi nomen vsurpat ⁊
nequaq̄ꝫ estimet se pascha do'
mini celebrare qui ihesum cri-
stum in ea qua natus et pas
sus et mortuus ac sepultus est
carne resurrexisse non credit:

et nr̄e in illo natuē ī ſuſcitatas
ꝓmicias nō fatef Verus itaqꝫ
venerator dominice paſſionis
ſic crucifixū iħm oculis cordiſ
aſpiciat : vt illius carnem ſuā
eſſe cognoſcat Cōtremiſcat in
redemptois ſupplicū terrena
ſubſtātia · rumpātur infidelū
mentiū petre · et qui mortaliū
grauabātur ſepulcris diſcuſſa
obſtaculoꝝ mole ꝓſiliāt · Ap
pareāt nūc quoqꝫ ī ciuitate ſcā
ideſt in eccleſia dei future reſur
rectionis indicia · et qđ geren
dum eſt in corporibus · fiat in
cordibus Nulli infirmoꝝ cru
cis ē negata victoria · nec ꝗſq̄
eſt cui non criſti auxilietur orō
Que ſi multis in xp̄m ſeuienti
bus ꝓfuit · quantomagis eos
qui ad ipſum cōuertuntur ad-
iuuit Sublata eſt ignorantia
temꝑata ē difficultas ⁊ igneā
illā qua vite regio cīgebat͂ inclusa
rumpheam criſti ſanguis ex-
tinxit Vere luci antique noctis
ceſſit obſcuritas ʒ inuitatur ad
paradiſi diuitias popul⁹ criſtia
nus et cunctis regn̄atis ad a-
miſſam patriā patefactus eſt
reditus ſi nemo ſibi illam faci
at viam claudi · que latronis
fidei potuit aperiri · Celebrātes
igitur dilectiſſimi paſcal' feſti
ineffabile ſacramentū · agno-
ſcamus docente ſpiritu dei ad
cuius glorie pticipationē vōti
et quā ſpem ſumus igreſſi · nec
ita nos anxie nūc ſupbe pn̄tis
vite occupent actiones · vt nō
ex toto cordis affectu confor-
mari redēptori noſtro p ipſi⁹
exempla mitamur · Nichil eni
non ad noſtrā ſalutē aut egit
aut ptulit vt virtus que ineāt
capiti · ineſſet etiam et corpori
Nam primū ipa illa ſubſtan
tie noſtre in deitate ſuſcepcō · q̄
verbum caro factum eſt et ha
bitauit in nobis · quē hominū
miſericordie ſue inſi infidelem
reliquit exſortē · et cui nō cōmu
nis natura cum criſto eſt · ſi aſ
ſumentē recipit · et eo ſpiritu ē
regn̄atus · quo ille ꝓgenitus ·
Deinde quis in illo ſuas non
agnoſcit īfirmitates · q̄s pcep
tionē cibi · ⁊ quietionē ſomni ⁊
ſollicitudīeʒ meſtitudīs · lacri'
mas pietatis · nō videt forme
fuiſſe ſeruilis : q̄ qm̄ ab antiqs
ſanāda vulneibus · et a collu
uione erāt purganda peccati :
ita vnigenitus dei etiam hoīs
factus eſt filius · vt et oī hūa-
nitatis veritate · et diuinitatis
pleītudīe nō carēt Sicut itaqꝫ
noſtrū eſt qđ cum vintione dei
tatis pepit materna v̄ginitas
ita noſtrū eſt qđ iudaica cruci
fixit impietas : Noſtrū eſt qđ
exaīe iacuit · ⁊ quod die tercia
reſurrerit · quod qꝫ ſup omnes
celorum altitudines ad dextrā
paterne maieſtatis aſcendit ·
vt ſi per viam mādatoꝝ eius

mœdimus et si que in humili
tate corpea nr̄e impēdit saluti
nō erubescimus ꝯfiteri· nos q̃z
in glorie eius cōsortiū ꝓueba
mur: qm̄ maīfeste qd̓ denūcia
uit implebit· Omnis qui cōfi
tebitur me corā hoībꝫ ⁊ ego cō
fitebor eū corā patre meo qui
in celis est· Huic autē cohorta
tioni nostre adest atq̧ auxilia
tur grā dei que īcarnacōis xp̄i
et mortis ⁊ resurrectionis eius
inimicos reuelata p oēs eccle si
as veritate destruxit: vt totius
mundi fideles cū apostolice fi
dei auctoritate concordes· vna
nobiscū exultacōe gauderēt· di
cēte beato paulo aplō· An ig
noratis qꝫ quicūq̧ baptisati su
mus in xp̄o ih̄u· in morte ip-
sius baptisati sum⁹? Cōsepul
ti em̄ sum⁹ cū illo p baptismū
in morte· vt quō surrexit xp̄s
a mortuis p gloriā p̄ris ita et
nos in nouitate vite ābulem⁹
Si em̄ cōplantati facti sumus
similitudini mortis eius· simul
et resurrectionis erimus· Hoc
scientes qꝫ vetus homo noster
simul crucifixus est vt destrua
tur corp⁹ peccati· vt vltra nō
seruiam⁹ peccato Qui em̄ mor
tuus ē iustificatus ē a peccato
Si aūt mortui sumus cū xp̄o
credimus quia simul etiā viue
mus cum illo Qui viuit et reg
nat cum patre ⁊ spiritu sancto
in secula seculorum· Amen

De eodem s̄mo decim⁹ q̄rt⁹

Gloria dilc̄issimi dn̄ice
passionis· de qua nos
etiam hodie locuturos
esse ꝓmisimus humilitatis max
ime est miranda misterio· que
omnes nos et redemit et doci
it· vt vn̄ datū est peccatū· inde
iustitia sumeretur Omnipotē
tia ei filij dei: que per eandē es
sentiā equalis ē patri· potuisset
humanū genus a dn̄atu dia-
boli solo impio sue voluntatis
eruere· nisi diuinis opib⁹ max
ime ꝯgruisset vt neq̄cie hostilis
aduersitas de eo qd̓ vicerat vin
ceret· et p ipsam materiā na-
turalis repararet libertas· per
quā gn̄alis fuerat illata capti-
uitas· Dicēte em̄ euāgelista q
verbū caro fcm̄ est ⁊ habitauit in
nob· et dicēte aplō q deus erat
in xp̄o mūdū recōcilians sibi·
ostensū ē: qꝫ vnigenitus sūmi
p̄ris init cū hūana humilitate
ꝯsortiū: vt suscepta nr̄e carnis
atq̧ substātia: vnus atq̧ idē
dei filius pmanet: nr̄a augen
do nō ꝓpria· quia infirmitas
erat ꝓuehēda nō virtus vt cū
suo creatori creatura esset vnita
nichil assumpto diuinū nichil
assumēti deesset hūanū· H cōsi
liū mie et iustitie dei· licet in p̄
teritis seculis quibusdā velami
nib⁹ fuerat obumbratum: nō
tn̄ ita obtectū est: vt sanctorū
qui ab inicio vsq̧ ad aduentū

domim laudabiles extiterunt
intellectu negaret · cum a p'
pheticis verbis et rerum gesta
rum significacõibus salus q̃
in cristo eãt ventura ꝓmissa sit
Quã non solum qui predica'
bant adepti sũt · sed etiam oẽs
qui p̃dicantibus crediderunt ·
Una eñ fides iustificat vniuer
sorũ tempin sanctos et ad ean
dem spem fideliũ ptinet quicq̃d
p mediatorẽ dei a hoĩm ihesũ
cristũ · vel nos cõfitemur factũ
vel patres nostri adorauere fa
ciendum Nec inter iudeos atq
gentiles vlla distinctio est Si'
quidẽ sicut ait apostolus · Cir
cumcisio nichil est a prepuciũ
nichil est · sed seruatio manda
torũ dei · Que si cũ fidei integri
tate seruentur · veros abrahe fi
lios idest pfectos ẽe cristianos
faciunt · dicente eodem aposto
lo · Quicumq eñ ĩ cristo ihesu
baptisati estis cristũ induistis ·
non ẽ iudeus neq grecus nõ ẽ
masculꝰ neq femina: omnes
eñ vnũ estis in cristo Si autẽ
vos cristi · ergo abrahe semen
estis secdm ꝓmissionẽ heredes
Non ẽ ergo dubiũ dilectissimi
naturam humanã in tantã cõ
nexiõez a filio dĩ esse susceptã
ut non solũ in illo homine qui
est primogenitus tocius crea'
ture sed etiã in omnibꝫ sanctis
suis vnus idemq sit cristus · et
sicut a mẽbris caput · ita a ca
pite diuidi mẽbra nõ possunt
Quamuis eñ non istius vite
sit sed eterne · ut sit deus omĩa
in omnibus · tñ etiã modo tẽ'
pli sui quod est ecclesia indiui
sus habitator est · secundũ qd'
ipe ꝓmisit dicens Ecce ego vo
biscum sum omnibus diebus
vsq ad consũmationem seculi
Quibus apostolus cõsonans
ait Ipse ẽ caput corpis ecclesie
qui est principiũ p̃mogenitus
ex mortuis · vt sit in omnibus
ipse primatũ tenens qꝛ in ipo
cõplacuit omnẽ plenitudinem
diuinitatis habitare et p eum
recõciliari oĩa in ipo His aũt
et pluribus alijs testimonijs
q̃d insinuatur cordibꝫ nr̃is:
nisi vt p omnia ad eius yma'
ginẽ r̃nouemur · qui pmanẽs
in forma dei carnis peccati for
ma esse dignatus est · Omnes
eĩ infirmitates nr̃as · que veni
unt d' peccato absq peccati cõ
munione suscepit vt famis ac
sitis · sompni et lassitudĩs me'
roris ac fletus affectionibꝫ nõ
careret · doloresq seuissimos
vsq ad mortis extrema pate
ret · q̃a nẽo possz laq̃is mortali
tatis absolui nisi ille ĩ quo solo
innocens erat natura oĩm · fi'
neret se interfici manibꝫ iudeo
rum Vñ saluator noster filius
dei vniuersis in se credentibus
ac sacramẽtum cõdidit et ex'
emplũ · vt vnũ apprehẽderẽt

renascendo alterum sequerent
imitando Hoc enī docet beatꝰ
petrus apostolꝰ dicēs Cristꝰ
passus est ꝓ nobis vobis reli
quens exemplū vt sequamini
vestigia eius qui peccatū nō fe
cit nec inuentus est dolus ī ore
eius· Qui cū malediceret non
maledicebat· cū pateret nō cō
minabatur Tradebat aūt iu-
dicanti se iniuste qui peccata no
stra ipse ꝑtulit in corpe suo su
per lignū vt peccatis mortui
iusticie viuamus· Sicut ergo
nemo ē credentiū dilcīssimi cui
dona neganda sint grē· ita ne
mo est qui nō sit cristiane debi
tor discipline Quia et si remo
ta ē misticę legis asperitas vo
lūtarie tñ obseruātie crevit vti
litas· dicente euāgelista iohē
Quia lex ꝑ moysen data ē grā
autē et veritas ꝑ ihm xp̄m fcā
est· Omnia enī que scdm legē
siue in circūcisione carnis· siue
ī diūsitatibꝰ hostiaꝝ siue ī sab
bati obseruātia p̄cesserāt· xp̄m
testificata xp̄i sūt grām p̄locu
ta Et ipse ē finis legis nō eua
cuādo significacōes ipsiꝰ ꝫ iplē-
do Qui licꝫ idē sit auctor veteꝝ
q̄ nouoꝝ figuātaꝝ tñ ꝓmissio
num sacramēta mutauit· quia
ꝓmissa pfecit· et denūciationi
bus cessationē iposuit· qm̄ de-
nūciatus aduenit. In p̄ceptis
autē moralibꝰ nulla prioris
testamenti decreta reprobata·

ꝫ euangelico magisterio multa
sunt aucta· vt pfectiora et luci
diora essent dantia salutem q̄
ꝓmittentia saluatorē Omnia
igit que dei filius ad reconsili
ationem mūdi et fecit et docuit
non in historia tñ preteritarū
actionū nouimus· sed etiā in
presentiū opm v̄tute sentimus
Ipse est qui de spiritu sancto et
matre editus virgine inconta
minatam ecclesiam eadē inspi
ratione fecundat vt p baptis-
matis ptum innumerabilis fi
liorum dei multitudo gignat
De quibus dicit. Qui non ex
sanguinibus neqꝫ ex volun-
tate carnis neqꝫ voluntate viri
sed ex deo nati sunt Ipse est in
quo semen abrahe tocius mū
di adopcōne benedicitur et fit
patriarcha gentium pater dū
promissionis filij fide non car
ne nascuntur Ipse est qui nul
lius gentis exceptionē faciēs
de omni nacōne que sub celo ē
vnū sanctarum ouium efficit
gregem et cotidie implet quod
promiserat dicens· Habeo et
alias oues que non sūt ex hoc
ouili· et illas oportet me ad-
ducere et vocem meam audiēt
et erit vnus grex et vnus pa
stor. Quamuis enim beato pe
tro principaliter dicat· pasce
oues meas· ab vno tamen do
mino ipsa omnium regitur cu
ra pastorum· et venientes ad

petrū tam lectis tamq̧ irriguis
pascuis alit vt innumere oues di
lectionis piguedine roborate
fiant bon⁹ pastor dignatus est
ꝓ ouibus animã ponere · ita
et ipse non dubitent pro noīe
pastoris occumbere Ipse ē eñ
cui nō solum gloriosa martirū
fortitudo · sed etiã omniū rena
scentium fides in ipa regenera
tione compatitur · Dum enim
renunciatur diabolo · ⁊ credit
deo · dum in nouitatem a vetu
state trãsitur dum terreni ho-
minis ymago deponitur et ce
lestis forma suscipitur · quedã
species mortis · quedam simili
tudo resurrectionis interuenit
vt susceptus a cristo cristumq̧
suscipiens nō idem fit post la'
uacrū · q̃ an̄ baptismū fuit · ꝭ
corp⁹ regenerati fiat caro cru
cifixi · Hec cōmutatio dilectissi
mi dextre est excelsi qui opatur
omnia in omnibꝫ vt in singu
lis fidelibꝫ ꝑ bone cōuersacōis
q̄litatē ipsiū pioꝝ opm intelli
gamus auctorē · gratias agen
tes misericordie dei q̃ innume
ris carismatum donis · ita vni
uersū ecclesie corpus exornat
vt per multos vnius luminis
radios idem vbiq̧ splēdor ap
pareat · nec possit nisi gloria
esse cristi cuiuslibet meritū cri-
stiani · Hoc est illud verū lumē
qd' omnē hominē iustificat et
illustrat · ꝭ ē qd' eruit de ꝑtãte

tenebraꝝ · et transfert i regnū
filij dei · ꝭ est qd' ꝑ nouitatem
vite desideriū anime ꝓuebit ·
et cōcupiscētiã carnis extīguit
Hoc ē quo pasca domini i azi
mis sinceritatis et veritatis le-
gittime celebratur · dum fermē-
to veteris malicie abiecto · no-
ua creatura de ipso dño inebri
atur et pascit · Non eñ aliud
agit ꝑticipacō corporis et sang-
uinis xp̄i · q̄ȝ vt in id qd' sumi-
mus transeam⁹ : et ī quo mor
tui et consepulti ⁊ cōresuscitati
sumus ipsum ꝑ omnia et spū
et carne gestem⁹ Dicēte aplō
Mortui eñ estis ⁊ vita vestra
abscōdita est cum cristo in deo
Cum eñ crist⁹ appuerit vita
vestra tunc et vos apparebitis
cum ipso ī gloria Qui cum pa
tre et spiritu sancto viuit et re
gnat in secula seculoꝝ Amen

Sermo decim⁹ q̄ntus de eodē

Sermonem dilectissimi
de gloriosa domini nr̄i
ihu passiōe ꝓmissum
ita et expectationi vestre intel
ligo esse reddēdum · vt officiū
differēdi de festo pascali cōue
niat et auribus impij erroris
occurrat · Qui eñ dei filiū verã
nr̄e carnis negãt suscepisse na
turã inimici sunt fidei cristiane
et euangelicam ꝑdicationē in
nis imprudenter impugnant
vt scdm ipos crux cristi aut si
mulacō fuerit fantasmatis aut

supplicium deitatis· qd a cordi
bus piorū longe ē repellendū
quia catholica integritas· nec
maculā pfidie nec rugam po-
test habere mendacij· q̄ vnum
xp̄m sicut deū sic hoiez cōfitet·
ut nec falsū hominē nec deū di
cat fuisse passibilem· Quāuis
ergo ab illo inicio quo in vte-
ro v̄ginis verbū caro factū est
nichil vnq̄ inter diuinā hūa-
namq̧ substātiā diuisionis ex
titerit· et p oia incremēta cor-
porea vnius psone fuerit totius
tēpis actiones· ea ipsa tn̄ quo
inseparabilit̄ facta sūt nulla per
mixtione cōfundimus sed quid
cuius nature sit ex opm quali
tate sentimus Nec diuina hu
manis p̄iudicant· nec hūana
diuinis· cū ita i idipsū vtraq̧
cōcurrāt· vt i eis nec ppetas
absumat̄ nec psona gemināt̄·
Transcursis igit̄ his q̄ passi
onem dn̄i p̄cesserunt· quid do
cumentoꝝ hēat sacmentū pa-
scale tractemus Nā exardescē
te ad effectū sui sceleris sciencia
iudeoꝝ· cū deus esset in xp̄o mū
dū recōsilians sibi· nulla vis tē
plo corpis eius nisi ipse p̄mit
teret potuisset inferri Siquidē
terribil̄ militū cohors illa et a
pricipib̄ et phariseis missa cū
gladijs ꝛ fustibus multitudo·
ita vna voce pcussa est vt cum
turbe dixissent ihm se querere
nazarenū· rn̄disset ego sū· néo

subsisteret sed omnes simul a-
misso membroꝝ officio retror
sum acti elisiq̧ corruerēt· In q̊
vtiq̧ diuine erat ptātis indici
um· que ipioꝝ conatus nō ar
mis contrarijs neq̧ illius crea
ture potentis auxilio· sed sola
verbi virtute pstemeret Quia
v̄o saluādo hūano generi alteri
us opis rō cōgruebat· nec pos
set sanguis cristi preciū credēti
um fieri si redēptor se nō sinēt
compr̄hendi admisit in se ipi-
as manus et cohibita est potē
tia deitatis· vt pficeret̄ ad glo
riā passionis Cuius vtiq̧ ina
nis fuisset species et profutura
nulli ymago tolerātie· nisi ve
ra diuinitas veis se hūane car
nis sensibus induisset· vt vnus
dei atq̧ hominis filius inteme
rabilis aliunde passibilis mor
tale nrm̄ psuū imōtle rnouaēt
Et iō mestitudine iō formidie
nō carebat vt ad eminendas
hōs mūdi pturbacōes ñ solū sa
cramēto nos suscepcōis· sz etiā
exēplo fortitudinis roboraret
Nam multa videret̄ eius ad
pacientiam cohortatio cui nul
la esset in nostra infirmitate cō
munio· veras aūt domini pas
siones ysayas pp̄heta ipsi9 vo
ce prenunciat dicens Dorsum
meū dedi i flagella ꝛ maxillas
meas i palmas vultū āt meū
nō auerti a confusione sputoꝝ
Qd̄ itaq̧ verbi caro paciebat̄

non verbi erat pena sed carnis
cui⁹ iniurie atq; supplicia etiã
ad impassibilẽ redundabant·
vt merito ei dicatur illata que
in ipsius sunt corpus admissa
Dicente apostolo Si eñi cogno
uissent nunq̃ dominum glorie
crucifixissent · Obcecati eñi iu
dei malicia sua in qđ ꝓrupis-
sent facinus nesciebant · vnde
misericors domin⁹ ihesus qui
etiam interfectores suos vellet
sua morte saluare · ꝓ ignoran
tia sevientium de crucis altitu
dine supplicabat dicens · pa-
ter ignosce illis quia nesciunt
quid faciũt Nec intellectu eñi
cordis nec auditu auris · nec
oculorum intuitu sentiebant·
quem falsis testimonijs appe
tissent · quẽ affigi patibulo coe
gissent · Dum in corpe homis
non agnoscũt substantiã deita
tis viderunt hominem et non
adorauerũt vniuersitatis au-
ctorem: nec intellexerunt pote
statem iudicaturi despicientes
mansuetudinẽ iudicati vt per
secutoẽs veri dei · et necatores
veri homis vna ĩpietas socia-
ret dum serui formam ĩ cristo
et iudei estimant solã · et heneti
ci asserunt falsam Dicãt ergo
isti fantastici cristiani q̃ substã
cia saluatoris affixa sit ligno
que iacuerit in sepulcro · et re-
uoluto monumẽti lapide q̃ ter
cia die caro resurrexit · vel q̃le

corpus ihesus discipulorũ vi
sui clausis ad eos ostijs ĩgres
sus ĩtulerit · cũ ad abigendam
cernentiũ diffidentiam inspici
oculis digitisq; tractari patẽ-
tes adhuc fixuras clauorũ · et
recens cõpuncti lateris vuln⁹
exegerit · At si tãta in luce veri
tatis tenebras suas hẽtica ob
duratiõ nõ relinquit · ostendãt
vnde sibi spem vite polliceant
eterne · vnde ĩsurrectionis xpi
se credant esse consortes · Nõ
enim possunt cũ apostolo di-
cere · xp̃s resurrexit a mortuis
primitie dormientiũ · quia non
sunt primitie hominum · si nõ
sunt de humane stirpe nature
qui eñi primus omniũ resurre
xit: eius plenitudinis ẽ portio
quã ꝑcessit · et pie creditur hoc
qđ est in capite inchoatum · in
membris quoq; esse cõplendũ
Quia sicut in adam oẽs mori
untur ita et in cristo omnes vi
uificabunt Amplectentes ig⁹
dilectissimi cristiane spei vnicũ
pignus: nõ diuellamur a cõ-
page corpis cristi · in quo ha-
bitat sicut aplus ait: omnis
pleitudo diuinitatis corpalit
et estis in illo repleti Nam cũ
incorporea sit substancia dei:
quomodo corpaliter in cristo
habitat · nisi qz caro nostri ge
neris facta est caro deitatis: et
ĩ illo sum⁹ do ĩpleti ĩ quo cruci
fixi · ĩ quo sepulti: ĩ quo sum⁹

etiam ſuſcitati vt poſſimus cū
apl'o dicere Noſtra autē con'
uerſatio eſt ī celis · vnde etiam
ſaluatorē expectamus domi-
num noſtꝝ ihesū criſtū qui re
formabit corpus humilitatis
noſtre cōforme fieri corpi glo-
rie viuens ⁊ regnans cū patre
et ſpū ſancto ī ſecula ſeculorū

De eodē ſmo decimuſſextus

Emp quidē dilectiſſimi
fidelū mentes in diui
noꝝ opm decet āmira
tioē verſari et rōnales animos
bis maxime cogitationibꝰ in-
herere · ꝑ quas incremētum fi
dei ɔſequanť Cum enī pia cor
dis intentio vel ad generalia
beneficia. vel ad ſpecialia grē
ipſius dona dirigitur · multas
a ſe vanitates abigit · et a cor
palibus curis in quoddā ſecre
tum ſpūale ſecedit Sed hoc in
tempe dnīce paſſionis multo
auidius excellētiuſqꝫ faciendū
eſt · vt ea q̄ ſactis ſunt lectioni
bus recenſita ſane intelligētie
ſuſcipiantur auditu · et q̄ mag
na ſunt verbis appeant maio
ra miſterijs Prima namqꝫ eri
gendi ſurſū noſtri cordis ē ra-
tio ꝙ ea que etiā euāgelica ve
ritas enarrauit. voces ꝓpheti
ce non tanq̄ gerenda ſed tāq̄
geſta cecinerunt et qđ hūane
aures nondū cognouerāt fa-
ciendū · iam ſpūs ſcūs predica
bat impletū · Nam rex dauid
cuius ſcđm hominē ſemen ē cri
ſtus · diem crucis domini mille
⁊ pluſq̄ centū annoꝝ etate ꝑ
ceſſit et nichil eoꝝ ſuppliciorū
q̄ ſibi memorat illata ꝑpeſſus
eſt. ſꝫ quia ꝑ os eius loqueba
tur ille qui carnem paſſibilem
ex ipſius erat ſtirpe ſūpturus
merito ſub ipſius pſona ꝑmit
tiť hiſtoria crucis qui ī ſe gere
bat corpeam originē ſaluato
ris · vere enī dauid in criſto eſt
paſſus q̄a vere ihesus ī dauid
eſt carne crucifix? Cum ergo
omnia que ī criſtū iudaica ad
miſit impietas · tanto ante pre
dicta ſint. vt non tā de futuris
q̄ de preſentibꝰ ꝓpheticus ſit
ſermo contextus · q̄d aliud vo-
bis q̄ ſempiternarū diſpoſitio
num dei incommutabilis ordo
reſeratur · apud quē ⁊ diſcernē
da iā diiudicata et futura iam
fcā ſūt: Cū enī et q̄litates acti
onū nr̄aꝝ et effectus oīm volū
tatū ſcīa diuina ꝑueiat · quā-
to magis nota ſūt deo opa ſua
et recte placuit q̄ſi fcā recoli · q̄
nō poterāt oīno nō fieri vn̄ et
apl'i ſpū dei plei cū inimicoꝝ ꝑ
minas ſeuiciāqꝫ paterenť ɔcor
di ad deū voce dixerūt Conue
nerunt ei vere ī ciuitate iſta ad
uerſū ſcīm puerū tuū ihm quē
vnxiſti herodes et ponti? pila
tus cū gētibꝰ et ꝑplis iſrl' facē
q̄ man? tua et ɔcliū decreuerīt
fieri · nunq̄d iniq̄tas pſequētiū

cristum ex dei est certa consilio
et illud facinus qd' omni ma-
ius est crimine manus diuine
preparationis armauit. Non
hoc plane d' sūma iusticia sen
tiēdū ē q̄ a multū diuisū multū
q3 ɔtrariū ē id qd' ī iudeoꝝ ma
lignitate precogitatum e qd' in
cristo est passiōe dispositū Nō
inde ꝓcessit voluntas interfici'
endi. vñ moriendi. nec de vno
extitit spiritu atrocitas scelerū
et tolerantia redemptoris Im
pias furētiū manus nō īmisit
in se dominus ꝫ admisit. nec p̄
sciendo qd' faciendū esset coe'
git vt fieret. cū tamen ad hoc
carnē suscepisset vt fieret De'
niq3 inter crucifixū a crucifigē
tes tam dispaēs cause sunt vt
qd' a cristo susceptum est. non
possꝫ resolui qd' ab illis cōmis
sum possꝫ aboleri. Qui eñ venit
peccatores saluos facere. nec
ipsis quidē interfectoribꝫ suis
misericordiam denegauit. sed
impioꝝ malum in bonū credē
tium ɔmutauit vt mirabilior
fieret gratia dei: non scd'm me
rita hoīm ꝫ scd'm multitudinē
diuitiaꝝ sapiētie et scientie dei
misericorditer ꝓpata. quādo et
ipsos qui fuderāt sanguinē sal
uatoris: reciperet vnda bap-
tismatis. Nam sicut scriptura
que apostoloꝝ actus continet
loquit̄. Cum predicatio beati
petri iudeorū corda cōpungēt

et agnita impietate sui sceleris
dicerent: Quid faciemus viri
fratres Idem apl'us ait: peni
tenciā agite et baptisēt vnus
quisq3 vestrū in nomīe ihesu in
remissionem peccatoꝝ vestroꝝ
et accipietis donū spiritus scī
Vobis est eñ repromissio et fi
lijs vestris et omnibus. qui
longe sunt quoscumq3 aduo'
cauerit dominus deus noster:
Mox q3 addit scriptura et di
cit Qui ergo receperūt sermo'
nem eius baptisati sunt: et ap
posite sūt ī illo die aīe circiter
tria milia. Cū itaq3 dñs ihūs
crist' furorem frementiū pati
voluit. in nullo auctor eorū cri
minū fuit. nec egit vt hoc vel-
lent sed cessit ut possent Et sic
vsus est obcecate pleb insania
quō et pfidia traditoris. quē
ab īmanitate concepti sceleris
et beneficijs est r̄uocare digna
tus et verbis: assumendo in di
scipulum: ꝓuehēdo in apl'm:
monendo signis. consecrando
misterijs: vt ei nichil bemuo
lentie deesset ad correctionem
nil occasiōis supessꝫ ad crimē
Sed tu īpijssime homo. semē
chanaā et nō iuda. nec iā vas
electionis sed filius pditiōis et
mortis. vtilior a tibi diabolum
cerēnta credebas. ut facibꝫ īflā
mat' auaricie ad xxx argēteo
rū lucrū iardesceres et q̄d diui
ciaꝝ amittēs nō vidēs. F. ā et

si putabas credendum esse promissis · que fuit ratio vt tantillus precii modus proponeretur acceptis Jmpabas demoniis medebaris infirmis · honorabaris cum apostolis · et vt famen tue cupiditatis expleres patebant tibi furta de loculis · sed animum interdictorum cupidum quod minus licuit amplius incitauit · Nec tam placuit quantitas precij · quam magnitudo peccati · vnde facinus commercij tui non ideo detestandum est · quia dominum viliter estimasti · sed quia redemptorem etiam tuum ne tibi parceres vendidisti · Et merito tibi tua pena commissa est quia in supplicium tuum nemo te seuior potuit inueniri Quod igitur in tempore prestituto · secundum propositum voluntatis sue ihesus christus crucifixus est sepultus et mortuus · non proprie conditionis necessitas sed nostre captiuitatis redemptio fuit Jdeo enim verbum caro factum est vt de vtero virginis sumeretur natura passibilis vt quod in filium dei non potuit perpetrari · in filium hominis posset admitti Nam licet in ipso ortu coruscarent in eo signa deitatis · et omnia incrementa corporalium prouectuum diuinis essent plena miraculis · infirmitatum tamen nostrarum susceperat veritatem · et excepta communione peccati · nichil a se humane infirmitatis excluserat · vt et sua nobis misereret et in se nostra curaret. Ad omnipotente enim medico duplex miseris remedium preparatum est · cuius aliud est in sacramento · aliud in exemplo · vt per vnum conferantur diuina · per aliud exigantur humana quia sicut deus iustificationis est auctor ita homo deuotionis est debitor · Per hanc ergo dilectissimi salutis nostre reparationem ineffabilem nec superbie nobis · nec desidie locus relinquitur · quia et nichil habemus nisi quod accepimus et iugiter admonemur vt dona gratie dei non negligenter habeamus Juste enim nobis instat precepto · qui preuenit auxilio · et benigne incitat ad obedientiam qui ducit ad gloriam · Vnde merito dominus ipse nobis factus est via · quia nisi per christum non itur ad christum · per ipsum autem ad ipsum tendit · qui per semitam patientie et humilitatis eius incedit · Jn quo plane itinere · nec estus deest laboris nec nubes tristitie nec procella formidinis Jbi sunt insidie iniquorum persecutiones infidelium mine potentium contumelie superborum · que dominus virtutum et rex glorie ideo omnia infirmitatis nostre forma et in carnis peccati similitudine prauaruit ·

vt inter presentis vite pericula
non tam optandū sit nobis de
clinando ista effugere q̄ tole-
rando superare. Inde est q̄ ca
put nostrum dominus noster
ihesus cristus omnia in se cor
poris sui mēbra transformās
quod olim in psalmo eructue'
rat. illd' in supplicio crucis sub
redemptorū suorū voce clama
bat Deus deus meus respice in
me q̄re me dereliquisti Vox ista
dilc̄issimi doctrina est: nō q̄re
la Nam cum in cristo dei et ho
minis vna psona sit nec ab eo
potuerit relinqui a quo nō po
terat separi pro nobis trepidis
et īfirmis interrogat. cur carō
pati metuens exaudita nō fue
rit Instāte eīn passione ad sa
nandum et corrigendum nr̄e
fragilitatis metū dixerat. Pa
ter si possibile est trāseat a me
calix iste: verumtamē nō sicut
ego volo sed sicut tu. Et iterū
pater si nō potest hic calix trā
sire nisi bibam illū. fiat volun
tas tua Quia ergo trepidacōe
carnis deuicta. iā ad paternā
transierat voluntatem. et toto
mortis terrorē calcato. opus sue
constitucōnis implebat. cur in
ipso tante victorie exaltatus tri
umpho. causam et rationē q̄re
sit relictus idest nō exauditus
inquirit: nisi vt ondat aliū ēe
illū affectum quē ab humane
formidinis excusatione excepit

alium illum quē ex eterno pla
cito patris. pro mūdi reconsili-
atione pelegit Vn̄ ipsa vox nō
exauditi magni ē exposicō sa-
cramenti. q̄ nichil humano
generi conferret redēptoris po
testas: si qd' petebat nr̄a obti
neret infirmitas Hec hodie di
lectissimi ne vos plixitate ser-
monis onerem' dc̄a sufficiāt
Cetera ī quartā sabbati diffe-
ramus. aderit dn̄s orantibus
vobis. vt que soluenda pmit'
tim' ipso largiente reddam'
Qui viuit et regnat ī secula se-
culorum: Amen :. De eodē
sermo decimus septimus

Ermo primus dilc̄is-
simi cuius vobis pro-
missam restitue cupi'
porcionē in id differendi vene
pcesseāt vt d' illa clamātis ad
patrē crucifixi domini voce lo
queremur ne simplex et incuri
osus auditor ita acciperet verba
dic̄tis. Deus meus deus me'
quare me dereliquisti. tamq̄
fixo ihesu in crucis ligno pa-
terne ab eo deitatis omnipotē
cia recessisset. cum in tantā vni
tatem dei et hōis natura cōue
nerit. vt nec supplicio potuerit
diuini. nec morte disiūgi: ma
nente enim in sua proprietate
vtraq3 substancia: nec deus re
liquit sui corporis passionem
nec deū fecit caro passibilem.
quia diuinitas q̄ erat in dolēte

non erat in dolore Unde scd̃m
verbi hominisq; psonã idem est
qui factus ẽ inter oĩa ⁊ p quẽ
facta sunt omnia Idem est qui
impiorum manibus compre-
hẽditur et qui nullo fine cõclu
ditur Idem est qui clauibus cõ
figitur ⁊ qui nullo dolore sau-
ciatur Idem postremo est qui
mortem subijt et sempiternus
esse non desijt Ut vtrumq; sig'
nis non dubijs manifestetur·
q; vera sit in cristo humilitas
et vera maiestas· Quia ideo se
humane infirmitati virtus di
uina conseruit· vt dũ deus sua
facit esse que nostra sunt· no-
stra faceret esse que sua sunt:
Non ergo aberat a patre fili
us nec a filio pater et illa dei-
tas incommutabilis atq; inse
pabilis trinitas nihil sui po-
terat a se habere discretũ Quã
uis enĩ suscepte incarnationis
dispẽsatio ad vnigenitum dei
filium proprie ptineret sic ta'
men pater nõ abiũgebatur a
filio quemadmodum caro nõ
diuidebatur a verbo Ideo ergo
ihesus magna voce clamabat
quare me dereliquisti· vt notũ
oĩbus faceret· q̃re oportuerit
eum non eripi· non defendi sed
seuientiũ manibus derelinqui
hoc ẽ saluatorẽ fieri mundi et
omniũ hoĩm redẽptorẽ non p
miseriã sed p misericordiã· nec
amissione auxilij sed defunctiõe
moriendi Que vero illic vite in
terceßio sentienda est vbi aĩa
et ptãte est emissa· ⁊ potestate
reuocata. Dicit autẽ beatus a
postolus· q; pater filio nõ pe
pcit sed p nobis omnib; tra-
didit eũ Et iter; dicit· qm̃ xp̃s
dilexit ecclesiã et semetipm̃ tra
didit pro ea ut eã sanctificaret
vñ tradi dñm passioni tã fuit
paterne q̃ ipsius volũtatis vt
eum non solũ pater reliqueret
s; ipse se quadã rõne desereret
non trepida discessione· sed vo
luntaria cessione Continuit ei
se ab impijs crucifigi ptãs · et
vt dispositione vteref occulta
vti noluit v̾tute maĩfesta· Nã
qui mortem et mortis auctorẽ
sua venerat passione destruere
quõ peccatores saluos faceret
si pseuutorib; repugnaret Iu
deorum igitur hoc fuerat dile-
ctissimi vt ihesũ crederẽt a deo
relictum in quẽ tanto scelere se
uire potuissent· qui sacramen-
tum mirabilis pacientie nesci
entes· sacrilega illusione dice
bant· Alios saluos fecit · seip
sum non potest saluum facere
Si g° israhel rex est· descẽdat
nunc de cruce et credimus ei ·
Non vestre cecitatis arbitrio
stulti scribe et impij sacerdotes
ostendenda erat potentia sal-
uatois nec scd̃m p̃ces blasphe
mantiũ liguar; hũam generis
redẽptio debebat obmitti tñ si

deitatē filij voluiſſetis agnoſcē
innumera opera eius videretis
que vos ad eā quā fallaciter
ꝓmittitis fidem confirmare de
buerint Si autē vt ipſi ꝓfite-
mini verum eſt ꝙ alios ſaluos
fecit cur illa tot ac tanta mira'
cula que ſub publico ſunt fcā
conſpectu· in nullo cordis vr̄i
duriciam mollierunt niſi quia
ita ſemper ſcō ſpiritui r̄ſtitiſtis
vt omnia vobis beneficia dei ī
pniciē verteretis· nam etiam ſi
dīſderet criſt⁹ de cruce· vos tm̄
bereretis ī crimine· Spreta g°
ſunt vane inſultationis obꝓ-
bria et miſericordiam domini
pdita et collapſa repantē· nul
le contumelie nulla conuicia a
ſua via propoſiti remouerunt·
Offerebat̄ ei deo ꝓ ſalute mūdi
hoſtia ſingularis· et oracio re
ei agni per tot ſecula p̄dicata
ꝓmiſſionis filios in libertatē
fidei trāſferebat· Cōfirmabat̄
quoꝝ teſtamentū nouū· et xp̄i
ſanguine etiā r̄gni ſcribebātur
heredes Ingrediebatur ſumm⁹
pontifex in ſancta ſanctorū et
ad exorādū deum imaculatus
ſacerdos p velum ſue carnis in
trabat Demqꝫ a deo tunc a le-
ge ad euangeliū· a ſinagoga
ad eccleſiā· a multis ſacrificijs
ad vnam hoſtiam euidens eſt
facta trāſlacō vt emittente ſpi
ritū dn̄o velū illud miſticū· qđ
templi penetralia ſanctumqꝫ

ſecretū ſuo interdudebat ob-
iectu· a ſūmo vſqꝫ ad ymū vi
ſubita ſcinderetur· qm̄ figuras
auferebat veritas ⁊ ſupflua erāt
nūcij ſub pn̄tia nūciati Adici-
ebatur his elementoꝝ oīm tre
menda cōmotio et auctoibus
crucis criſti· ipſa ſe nature offi
cia ſubtrahebāt:Cūqꝫ cuſtos
ſupplicij centurio territus his q̄
viderat diceret· vere filius dei
erat iſte· impietatē tm̄ iudaicā
monumētis et petris omnibꝫ
duriorē· nulla ꝓditur mitigaſ
ſe cōpunctio· vt appeat patio'
res ad intelligendū dei filium
tūc fuiſſe romanos milites ꝙ
iſrahelitico s ſacerdotes· Quia
ergo iudei omnū ſacramētoꝝ
ſanctificatione priuati· lucem
ſibi ī tenebras et in luctū feſta
verterūt· nos dilectiſſimi effu
ſam ſup omnes gentes gratiā
dei ꝓcidius corpibus atqꝫ ani
mis adoremus obſecrātes mi-
ſericordē patrē vt de die in dié
auxilio ei⁹ adiuti· omnia vite
huius picula poſſimus effu-
gere· Adeſt enī callidus vbiqꝫ
tēptator· et nihil vacuū a ſu
is r̄linqt īſidijs Cui auxiliāte
miſericordia dei que nobis in
omnia aduerſa p̄tendit fideli
ſemp eſt conſtantia reſiſtendū
vt quāuis impugnare non de
ſinat· neminem tm̄ quē expug
net inueniat Proſint ōmbus
dilectiſſimi religioſe celebrata

iciunia · et continentie vtilitas quā et animis et corpibꝰ pbauimus cōgruentē · nullis corrumpatur excessibꝰ Que eī ad sobrietatē, ⁊ pfimoniā ptinent ideo diligentius in hijs sūt celebrāda diebꝰ · vt de breui studio in longā ꝯsuetudinē mittetur ⁊ siue ī opibꝰ misericordie siue in studio pfimonie · nullū a fidelibꝰ vacuū tempus habeatur · qm̄ vtiqꝫ ī accessu dierꝫ et cursu tempꝫ in lucra debemꝰ facere opm · non dampna meritorum Pijs aūt studijs et religiosis animis aderit misericordia dei vt qđ fecit cōcupisci · faciat obtineri Qui viuit et regnat cum dn̄o xp̄o filio ⁊ cū spiritu sancto in secula seculorum

De eodē sermo decimusoctaꝰ

Agnitudo quidē dilectissimi ineffabilis sacramenti · ita humane intelligentie altitudinē et totius vincit eloquij facultatem vt ⁊ excellentissimis ingenijs et facundissimis linguis sublimior sit triumphꝰ dominice passiois Sꝫ gaudēdū nobis potius q̄ erubescendū ē qđ tāte supamꝰ materie dignitate · de qua nemo hūilius sensit q̄ qui putabat suffecisse q̄ dixit Nō ergo supfluo p̄dicamꝰ · nec de rebꝰ diuinis loquēti carnaliū auium sunt timēda fastidia · tāq̄ despectui sint futura qꝛ crebro cognoscūtur iterata · cum hoc marie ad cristiāe fidei ptineat soliditatē vt scđm aplicam doctrinā idipsū dicamus omnes et simus pfecti in eodem sensu et in eadē scientia · Infidelitas quippe que oīm est mater errorū in multas opiniones quas arte dicendi necesse habeat colocare distrahit · veritatis aūt testificacō nunq̄ a sua luce discedit · Et qđ alijs minus alijs āplius micat nō varietas facit luminis sed ifirmitas ꝯtēplationis Cui scđm illūiacōis augmētū etiā in eo sermone famulandū est vt qm̄ dei agriculturā dei edificacō estis · ipse et dispēsanti et accipienti tribuat sufficientiā · qui largicōnū suarꝫ iustam exigere nouit vsurā Decurso ergo dilc̄issimi textu euāgelice lectionis quā de gloria crucis xp̄i intēto accepistis auditu · oīa vobis diuinorū eloquiorū misteria patefacta sentite · et quicquid sub propheticis testificacōibus vmbra veteris testamenti velabat in sacrāmēto passionis domini manifestum esse gaudete Ideo eīn sacrificiorū varietates purificationū differētie desiuerūt · idō mādatū circūcisiois · cibo ꝝ discretiō · otiū sabbati et pascalis agni cessauit occisio qꝛ lex p moisen data est grā aūt ⁊ veritas p ih̄m xp̄m fcā ē Precesserūt figurē

vt sequeret̃ effcāis: ⁊ in aduē-
tu rerū nūciatay · finita sūt of
ficia nunciorū · sic recōsiliacōe
hūani generis tēpata · vt salꝰ
que ī cristo ē nullis seculis sub
eadem iustificacōne defuerit · et
ad hoc dilationū ꝓfecerit rō ·
ut que deū credita sunt anteq̄
fierent incunctāter honorarēt̃
Nam cum virtus fidei in his
que vi'in nō subiacēt constitu
ta sit · Indulgētius nobiscū egit
doctrina celestis : quos in hec
mundi tempa distulit ad ītel
ligēne facultatē vt multo plu
ribꝫ q̄ꝫ priores · et variꝫ vte-
remur et testibus Quod ergo
nobis de passione domini ihū
cristi sacrar et digito dei scrip'
ta euāgelia ꝓtestant̃ · fine nu
bilo hesitacōnis accipite · et re
rum gestay ordinem tam ha-
bere te maifestum q̄ꝫ si omnia
corpeo et visu attingeretis et
actu · Vera in cristo deitas et ve
ra credatur hūanitas · ipse est
cato · qui verbum · ⁊ sicut vnꝰ
cum patre substantie · ita vnꝰ
cum matre nature : non gemi'
natus psona · nō cōfusus essen
cia · potestate impassibilˀ : hui
litate mortalis Sed vtraq̄ꝫ sic
vtens · vt ⁊ virtus glorificare
possꝫ infirmitatem et īfirmitas
non valeret obscurare virtutē
Comprehendi se a pscatoribꝫ
patitur qui continet mundum
⁊ eoy manibus nectitur quoy

corde non capitur Justicia nō
resistit iniustis quia cedit veri'
tas testionijs falsitatis vt ma
nens in forma dei · formā im'
pleret serui et veritatem natiui
tatis corporee cōfirmaret scien
cia corpee passionis Sed hāc
virīgeito dei subire et ꝓpeti · nō
condicō necessitatis ꞩ misericor
die ratio fuit : vt de peccato cō
dempnaret peccatū et diaboli
opus de ope diaboli solueret̃ ·
Inimicus enī humani generis
mortificare in ipa origine vni
uersitati letale vulnus inule-
rat : nec poterat declinare ius
ferreum dediticij seruitus capti
ua ꝓgenies · Vnde cum in tot
generationibꝫ mortali sibi le'
ge subiectis vnū videret inter
hominū filios cuius virtutem
sup ōnes tocius tēpis sanctos
miraretur excellere · securum se
fore credidit de ꝑpetuitate sui
iuris · si nulla iusticie merita
potuissent supare vim mortis
Famulis itaq̄ꝫ suis et stipendi
arijs vehementius incitatis in
ꝑiudiciū suum sevit · et dū pu
tat sibi aliquid debere quē po-
tuisset occidere non vidit liber
tatem singularis innocētie si'
militudinē psequendo nature
Non autē errabat in genere ꞩ
fallebat̃ in crimine Adam enī
primꝰ et adam secūdus · vnū
erant carne non ope · et in illo
omnes moriūtur · in isto oēs

viuificabūť · Ille per superbie
cupiditatem iter fecit ad mise-
riam hic per humilitatis for-
titudinem viā parauit ad glo
riam · vnde ipse dicit Ego sum
via et veritas et vita · Via scili
cet in forma conuersacōnis iu
ste veritas in expectatione rei
certe · vita in perceptione feli-
citatis eterne · Hoc magne pi
etatis sacramentum dilectissi-
mi sicut iudaica impietas ita
diabolica superbia nesciebat ·
Si enim cognouissent nunq̄
dominum glorie crucifixissent
Sed quia hostem generis hu-
mani latebat consilium miseri
cordie dei · et opposito carnis
velamine deus in cristo mun-
dum sibi reconsilians tegeba
tur · persitit in eum furere in
quo nichil suum poterat inue
nire · Nam malignitati eius
hoc magis potuisset prodesse
si parceret · et se ab effusione
eius sanguinis abstineret per
quem omnium erat soluenda
captiuitas ⁊ reparanda liber-
tas. sed lucem tenebre nō com
prehenderunt · nec mendax ce
citas sapientiam potuit verita
tis inspicere Tenuit itaq̄ dis-
posita mās̄uetudo pacientiam
et cohibita famulantium sibi
āgelicarum virtute legionum
hausit calicem doloris et mor
tis · totumq̄ supplicium trāstu
lit in triumphū · victi sūt erro

res subacte sunt potestates ·
accepit nouum mundus ex-
ordium vt dampnata genera
tio non obesset quibus saluā-
dis regnatio subueniret Tran
sierunt vetera · et omnia facta
sunt noua vt vniuersorū xp̄o
credentiū et in sancto spiritu re
natorum p ipsū ⁊ cū ipso vna
esset passionis societas ⁊ resur
rectiōis eternitas · dicente apo
stolo Mortui enī estis et vita
vestra abscōdita est cum cristo
in deo Cum cristus apparueit
vita vestra tunc et vos appare-
bitis cū ipso in gloria In hac
igiť spe dilectissimi ɔstituti om
nes diaboli cauete versucias · q̄
non solū p carnis concupiscen
tiam et p corpeas tantū insidi
atur illecebras s̄ inter ipsa q̄z
semina fidi spargēs zizania fal
sitatum · veritatis studet violaē
culturam · vt quos non potue
rit corrumpere malis actibus
ipsis subuūtat erroribꝰ · Fugite
ergo mūdana argumenta do-
ctrine · et vipea hereticorū vi-
tate colloquia · nichil vobis cō
mune sit cum eis qui catholice
aduersantes fidei · solo sūt no-
mine cristiani · non enim tem
plum spiritus dei · nec membr̄
sunt cristi · sed falsis opinioni
bus impliciti · tot species hn̄t
diaboli · quot simulacra men-
dacij A quibꝰ malis per dn̄m
ihesū cristum qui ⁊ vita et via

veritas est liberati· omnes vite istius temptationes et p̄lia cū fidei exultacōne tolēmus Si ei compatim² et cōregnabimus· Quod premiū nō eis tantum patum est qui ꝓ noīe domini ipioꝝ seuicia sunt pempti· qm̄ vniūsitas deo seruentiū· deoqꝫ viuentiū fiat ī cristo est crucifixa: ita est ī cristo coronāda· Illis quidē in omni gloria p̄cellentibus· qui terribiles mortes et seua tormēta vsqꝫ ad exalationem spiritus tolerando suparunt· sed etiam his subsequētibꝫ qui auaricie cupiditatem: sup̄bie elacionē· desideria qꝫ luxurie· carnis sue mortifica cōe vicerīt Vn̄ merito apl's ait Qꝫ omnes qui pie volūt viuē in cristo pseutionem paciunt Cuius itaqꝫ non est extrane? qui nō pietatis alien? · pasca lem ei festiuitatem solēpniter agit qui non in fermēto veteris malitie sed in azimis sinceritatis opatur Nec iam in adam primo· ſꝫ in adam viuit scdo· membrū scilicet sctīs corporis cristi qui cū esset in forma dei forma serui dignatus est fieri· vt ī vno mediatore dī et hoīm homine ihū xp̄o et plenitudo maiestatis diuine et veritas nature esset hūane· Quā nisi vbi diuinitas ī sue psone vitatē assūpsisſꝫ· nec regnatio esſꝫ in aq̄ baptismatis· nec redemptio in sanguine passionis: sed qa in sacramēto īcarnacōis xp̄i nichil falsū nichil accepim? figuratū· nō frustra· nos et cū moriente cōmortuos et cum resurgente credim? suscitatos· manente ipso in nobis qui opat oīa in nobis viuēs et regnās cum patre ⁊ spū sancto in secula seculorum: De eodē sermo decimusnonus:·

Acram domīce passionis historiam dilectissimi· euāgelica vt moris ē narratione decursam· ita omniū nostrū arbitroꝛ inhesisse pectoribꝫ· vt vnicuiqꝫ audientiū ipa lectio quedā facta sit visio Habet enī hanc potētiā fides vera· vt ab his mēte nō desit· quibꝫ corpal' p̄sentia interesse nō potuit· ⁊ siue in p̄teritum redeat: siue in futuꝝ se cor credentis extendat: nullas sentiat moras tempm cognicōis veritatis Adest ergo sensibꝫ nostris ymago rerum ꝓ nostra salute gestarū· ⁊ quicquid tūc discipulorū pstrinxit aīos nostros quoqꝫ tangit affect? · nō qꝫ aut tristitia dep̄mimur aut furentium iudeoꝝ furore terreimur: cum etiā eos quos illi? tēpestatis magnitudo cōcussit ad inuictā cōstantiā īsurrectio domini ascēsioqꝫ ꝓuexit· sed qꝫ cū in cogitacōem venit· q̄les tunc iherusalē populi· ⁊ q̄les

fuerunt sacerdotes. cū magno
accepimus tremore mentiū tm̄
factus ipiorꝫ Quāuis enī ad
salutē hūani generis ptineret
passio saluatoris ꝛ eterne mor
tis vincula tpali sint dn̄i mor
te dirupta. aliud tamē crucifi'
xi patientia. aliud crucifigētiū
egit insania. nec ad eosdē rexꝫ
exitus mīa et ira tendebat: cū
p eiusd̄ sanguis effusionē xp̄c
solueret mundi captiuitatē. iu
dei interficerent oīm redēptorē
Obdurauit igit̄ carnalē isra
hel malignitas sua et nichil ei
legis testificacō nichil misteri
orū ymagines nil pphetaꝝ o
racula pfuerūt cū pascha dn̄i
tot seculis celebratū i eo hoīes
doceret impletū. de quo publi
ca ptestacōe dicebat Ecce ag
nus dei. ecce qui tollit peccata
mundi. Repugnat iniquitas
iustitie. cecitas luci mendaciū
veritati sed de sencia oblucta
tiū. de scelere crudeliū obtinuit
ihs eterne disposicōis effectū.
et ita hūano generi sua morte
consuluit vt sacramentū salu
tis etiā ipsis psecutoribus nō
negaret Qui enī venerat vniu
sis credētibꝫ omnia peccata di
mittere a generali indulgētia
nec iudaicū voluit crimē exclu
dere Quorū itaqꝫ pfidiā detes
tamur eorundē fidem si cōuer
tantur amplectimur et imitan
tes misericordiā dn̄i qui p eis

a quibꝫ crucifixꝰ ē orabat nos
quoqꝫ cum beato paulo aplo
nostras iūgimus p̄ces. et ut il
le pplus misericordiā ↄsequat
optamus ob cuius offensionē
grām reconsiliacōis accepimꝰ
Qm̄ sicut ait magister gentiū.
Conclusit deus oīa in icreduli
tate vt oīm misereat. Quid āt
illud fuit qd̄ et iudeis intellec
tum abstulit. et sapientiū mū'
di corda turbauit. nisi crux fi
lij dei que et philosophiā eua
nescere prudentiū. et israheliti
cā fecit caligaē doctrinā. Oēm
nāqꝫ sensū hūane mētis excel
sit diuini altitudo ↄsilij cū pla
cuit deo p stulticiā p̄dicacōīs
saluos facere credētes vt mira
bilior fiēt ↄstātia fidei ex diffi
cultate credēdi. In cōsequēs enī
et irrōnabile videbatur recipe
aīo q creatorē oīm naturaꝝ in
substātia veri hoīs v̄go inteme
rata pepissꝫ. qd̄ eqlis prī filiꝰ
dei qui impleret omnia et cōti
neret vniuersa. furentiū mani
bus comprehendi: iniquorꝫ iu
dicio condēpnari. et post dede
cora illusionū cruci se pmisissꝫ
affigi Sꝫ in his omnibꝫ simul
sunt et hūilitas hoīs et celsitu
do deitatis. nec misericordie ra
tio maiestatem miserentis ob
scurat quia de ineffabili poten
tia factum est vt cum homo ve
rus est in deo inuiolabili et de
us verus est in carne passibili

conferretur hominum gloria p ꝯ tumeliã · incorrupcõ p suppli cium · vita per mortẽ · Nisi enĩ verbũ caro fieret et tam solida cõsistẽt vnitas ĩ vtraqꝫ naturã vt a suscipiẽte susceptam · nec ipsi breue mortis tempus ab diceret nunq̃ valeret ad eter- nitatem redire mortalitas · sed affuit nobis in cristo singulaẽ psidiũ : vt in natura passibili mortis cõdicio nõ maneẽt · quã impassibilis essencia recepisset et per id qd non poteãt mori posset id qd erat mortuũ susci tari Huic sacramẽto dilc̃issimi vt insepabiliter cõgruamus · magna nobis et corpis ⁊ ani mi intencõe intendũ est · vt cũ grauissimi sit piaculi festũ pa sche negligere periculosius sit ecclesiasticis quidẽ cõuentibus iũgi · sed in dominice passiõis cõsortio non habeni Nã dicẽte domino · qui non accipit crucẽ suam ⁊ sequitur me · nõ est me dignus · et dicente apostolo : Si cõpatimur ⁊ cõregnabimꝰ quis vere xp̃m passum mortu um et resuscitatũ colit nisi qui cum ipso patitur et moritur et resurgit Et hec quidẽ in õmbꝰ ecclesie filijs ipso iam regenera cionis sunt inchoata misterio · vbi peccati iteritus vita est re- nascentis · et triduanã domini mortem ꝯimitatur trina demer sio · vt dimoto quodã aggere sepulture quos vetẽs suscepit sinus fõtis eosdẽ nouos edat vnda baptismatis · Sed iplen dum est nichilominus ope qd celebratum est sacramento · et natis de spũ sc̃o : quãtumcũqꝫ supest mũdani tẽpis nõ sine crucis susceptiõne ducendũ est Quãuis enĩ forti et crudeli ty- ranno p potẽtiã crucis xp̃i va sa antique depdacõis erepta sint et dominatio pñcipis mũ di a redemptoris sit eiecta cor- poribus · insidiari tamẽ etiam iustificatis eadem malignitas pseuerat · ⁊ multis modis eos in quibus non regnat impug nat · vt si quas animas negli gentes ĩprudentesqꝫ repperit fenoribꝰ eas laqueis rursũ in nectat et a padiso ecclesie rap tas ĩ consortiũ sue dãpnacõis inducat Vñ cum quispiã obser uantie cristiãe limitem se senti excedere · et ĩ id cupiditates su as tẽdere qd eum a recto itine faciat deuiare · recurrat ad cru cem domini ⁊ ligno vite motꝰ noxie volũtatis affigat ac vo ce prophetica ad dñm clamet ⁊ dicat Cõfige clauis timoris tui carnes meas a iudicijs enĩ tuis timui Quid aũt est clauis timoris dei carnes habere con fixas : nisi corpeos sensus ab illecebrĩ illiciti desiderij sub me tu diuini continere iudicij : vt q̃ resistit pcc̃õ et cõcupiscẽtias

suas ne q̄d morte dignum o-
peret̄ interficit audeat cū apo
stolo dicē· michi aūt absit glo
riari nisi i cruce dn̄i nostri ihū
cristi· p̄ quē michi mūdus cru
cifixus ē et ego mūdo Jbi g° se
ɔstituat cristian⁹ · quo eū secū
sustulit xp̄us et ad id dirigat
omnē viam suā vbi scit hūa-
nā saluatā esse naturā Passio
em̄ domini vsq̄ʒ ad finē ꝓduci
tur mundi· et sicut i sanctis su
is ipse honorat̄· ipse diligitur
et in paupib⁹ ipse pascit̄· ipse
vestitur ita in omnib⁹ qui pro
iustitia aduersa tolerant ipse
compatit̄ nisi forte estimandū
est multiplicata p̄ orbem fide·
et rarescente impioꝝ numero·
omnes p̄secutores· et oīa q̄ ad
uersus beatos martires seuie-
runt finita esse certamina tāq̄
suscipiēde crucis illis tm̄ neces
sitas icubuerit· q̄b⁹ ad expūg
nandā xp̄i dilectionē atrocissi
ma sunt illata supplicia : Sed
aliud seruiētiū d̄o pietas expi
tur· aliud etiā apl̄i predicatio
ꝓtestatur qui dicit Omnes q̄
volūt pie viuere in ihū xp̄o· p̄
secutionē paciunt̄ Qua senten
tia nimis tepidus et segnis ōn
ditur· q̄ nulla p̄secucōe pulsat̄
Pacē em̄ cum hoc mundo nisi
amatores mundi hr̄e nō pn̄t
⁊ nulla vnq̄ iniq̄tati cū equita
te coio· nulla mēdatio cū veri
tate cōcordia nullus ē tenebˀs

cū luce ɔsensus· Quia etiam si
pietas bonorū cupiat malos
corrigi ɔuersionēq̄ʒ multoꝝ p̄
grām dei miserantis obtineat·
malignoꝝ tn̄ spirituū adūsus
scōs insidie nō quiescūt· ⁊ siue
occulto dolo siue apto p̄lio in
omnib⁹ fidelib⁹ ꝓpositū bone
volūtatis ifestāt Jnimicū nāq̄ʒ
illis ē oīe qd̄ rectū· omne qd̄
castū ē Et cū eis nichil ī quēq̄
apl̄i⁹ liceat q̄p iustitia d̄ina p̄-
misit q̄ dignat̄ suos ā corripe
disciplīa· ā exercē pacīa· agūt
tn̄ versutissima arte fallacie ut
ex arbitrio ꝓprie ptātis ā le-
dere videant̄ aut p̄cere et mul
tis qd̄ dolendū est ita nequicia
simulationis illudūt vt qui-
dā illos et timeāt pati ifensos
et velint hr̄e placatos cū bn̄fi
cia demonū oīb⁹ sint nocētiora
vulnerib⁹· qz tuti⁹ est hoī īimi
ciciā diaboli meruisse q̄p pacē
Sapiētes itaq̄ʒ aī· q̄ vnū timē
vnū diligē ⁊ i vnū spare didi
cerīt mortificatis cupiditatib⁹·
et crucifixis corpis sensib⁹ ad
nullū hostiū metū· ad nullū in
clinant̄ obsequiū· voluntatē em̄
di etiā sibi p̄ferūt ⁊ tāto apl̄i⁹ se
amāt q̄to apl̄i⁹ p̄ dei se amoē
n̄ amāt Cūʒ audiūt sibi d̄ int⁹
dici p⁹ cōcupiscēcias tuas nō
eas ⁊ a volūtate tua auītē diui
dūt affcūs suos· ⁊ legē mētis a
lege corpis discidūt vt ex q̄dā
se p̄te sibi dēgēt p̄dētes se ī his

que carnaliter cupiuit · et inue
nientes se in his que spiritalit
concupiscunt. Sanctū igitur pa
scha dilectissimi in talibus mē
bris corporis xp̄i legittime celes
bratur · et nichil illis deest tri
umphi · quos passio saluatoris
obtinuit · quoniam i his qui apl'ico
exemplo castigāt corpus suū ·
et seruituti subiciunt hidem bo
stes eadem fortitudine cōterū
tur · et nūc enim a cristo vincitur
mūdus · et cum a seruis suis quo
rumcunque victorū incentiua su
perantur · ipsius virtus est ipiꝰ
quia victoria Hec dilcīssimi que
ad participationez crucis ptinēt
sufficienter vt arbitror vestris
sunt hodie auribus intimata vt
paschale sacramentū etiam in
mēbris corporis cristi legittime
celebreī. Supest vt de obtinē'
do resurrectionis consorcio dis
seramus · Qd' ne continuato ser'
mone et michi et vobis fiat o
nerosum in diem sabbati pro
missa differemus · adeit vt cre
dimus gratia dei · vt debitū nrm
ipsius auxilio compleat Qui
viuit et regnat cum patre et spū
sancto in secula seculoz Amē:

De resurrectione dñi sermo pmꝰ

Sermone primo dilcīs
simi nō incōgrue uob
quantū arbitror ptici
pationē insinuauimus crucis
cristi vt paschale sacramētum
ipsa in se habeat vita credenti
um · et quod festo honoratur:
moribus celebretur Quā autē
hoc vtile sit ipsi pbastis · et ex
vera deuotione didicistis · quantū
prosint animis atque corporibꝰ
prolixiora ieiunia · frequentiores
preces et elemosine largiores ·
Nemo enim fere est · qui nō hac
exercitatione pfecerit et in ab
dito cōscientie sue aliquid quo
recte possit gaudere condiderit
Sed hec lucra pseueranti sunt
seruanda custodia ne in desidi
am laborē resoluto · qd' donauit
dei gratia · diaboli furetur inui'
dia Cum igitur quadraginta
dierum obseruātia hoc volueri
mus opari vt aliquid sentire'
mus crucis i tempore dominice
passionis admitendū nobis ē ·
vt etiam resurrectionis cristi i
ueniamur esse consortes · et de
morte ad vitā dum in isto su'
mus corpore trāseamus Vnicui
que enim homini qui ex alio i aliud
aliqua conuersione mutatur
finis est nō esse qd' fuit · et ortꝰ
esse quod nō fuit Sed interest
cui quis aut moriatur · aut vi
uat · quia est mors que causa vi
uendi est · et est vita que causa
moriendi est Nec alibi quam hoc
trāsitorio seculo vtrūque cōqui
ritur vt ex equalitate actionū
tempalium differentie retribucō
nū pendeāt eternarū · Moriē
dū gͦ ē diabolo et viuēdū deo
deficiēdum iniquitati: vt iusticie

resurgatur · Occumbãt vetera
vt oriantur noua Et quĩ sicut
veritas ait · nemo põt duobus
dominis seruire · dñs sit non il
le qui stãtes ĩpulit in ruinam
sed ille q̃ deiectos erexit ĩ glori
am Dicẽte ergo aplo · primus
homo de terra terrenus · scdus
hõ de celo celestis Qualis ter'
renus · tales et terreni · et q̃lis
celestis · tales et celestes sicut
portauiꝰ ymaginẽ terreni por
temus ⁊ ymaginẽ eius q̃ de ce
lo est Multũ nobis de hac cõ
mutacõe gaudẽdũ est · q̃ de ig-
nobilitate terrena ad celestem
trãsferimꝰ dignitatẽ · p illius
ineffabilẽ misericordiã qui vt
nos ĩ sua pueheret in nr̃a de-
scendit . vt nõ solũ substãtiam
sed etiã cõdicõe ꝫ nature pecca-
tricis assumeret · ⁊ ea sibi pate
ret ĩferri dĩna ĩpassibilitas · q̃
miserrime expit hũana morta
litas Vñ ne turbatos discipu-
lorũ aĩos lõga mestitudo cruci
aret · denũciatã tridui morã tã
mira celeritate breuiauit vt dũ
ad integꝝ scdã in diem ps pmi
nouissima · et ps tercij prima
cõcurrit · et aliq̃tũ spacio tpis
decideret · ⁊ nichil dierũ nume
ro deperetꝰ Resurrectio igit sal
uatoris nec animã in inferno
nec carnem diu morata ẽ in se
pulchro · Et tã velox ĩcorrupte
carnis viuificatio fuit · vt ma-
ior ibi esset soporis similitudo

q̃ꝫ mortis Quĩ deitas que ab v
traq ꝫ suscepta hoĩs substantia
nõ recessit qd ptãte diuisit po
testate coniũxit Subsecuta sũt
itaq ꝫ multa documẽta · quibꝰ p̃
dicande p vniuersũ mundũ fi
dei auctoritas ꝯderetur Et licꝫ
rẽuolucõ lapidis euacuacõ mo
numenti deposito lintheoꝝ · ⁊
totius facti angeli narratores
copiose veritatẽ dominice rẽsur
rectionis astruerẽt · et mulierꝝ
tñ visui et apostolorũ oculis
frequenter manifestus appuit
nõ solũ loquẽs cũ eis · sed etiã
habitans atq ꝫ cõuescens et p'
tractari se diligẽti curiosoq ꝫ cõ
tactu ab eis quos dubitacõ p-
stringebat admittens Ideo ei
et clausis ad discipulos ostijs
introibat · et flatu suo dabat
spm̃ scm̃ · et dato adhuc intelli
gẽtie luĩe scãꝝ scripturaꝝ occul
ta pãdebat · et rursũ idem vul-
nus lateris fixuras clauoꝝ et
oĩa recentissime passionis sig-
na monstrabat vt agnosceret
in eo ppẽtas diuine hũane
q ꝫ nature individua pmanere
et ita sciremꝰ verbũ non hoc es
se qd carnẽ · vt vnũ dei filiũ · et
verbũ cõfiteremur ⁊ carnẽ Nõ
dissonat dilectissimi ab hac fi
de magister gẽtiũ paulus apo
stolꝰ cũ dicit Et si cognouimꝰ
scdꝫ carnẽ xp̃m · sꝫ nũc iam nõ
nouimus Resurrectio eñ dñi
nõ finis carnis sꝫ ꝯmutacõ fuit

nec virtus augmēto consūpta
substantia est· qualitas trāsijt
non natura defecit· et factū est
corpus impassibile qd' potuit
crucifigi · factum est imortale
qd' potuit occidi· factū est in'
corruptibile qd' potuit vulne
rari Et merito dicitur caro xp̄i
in eo statu q̄ fuerāt nota nesciri
qz nichil in ea passibile nichil
remansit infirmū vt ꝛ ipsa sit
p essentiā· et nō sit ipsa p glo-
riam Quid autē mirum si hoc
de xp̄i corpe ꝓfitet qui de om
nibus cristianis spiritalib9 di
cit Itaqz nos ex hoc neminem
nouimus scd'm carnē ·Ex hoc
inquit iniciū nobis factum est
resurrectionis ī cristo · ex quo
in eo qui ꝓ omnibus mortu9
ē· totius spei nostre forma p̄-
cessit Nō hesitamus diffidētia
nec incerta expectacōe suspē-
dimur· sed accepto ꝓmissiōis
exordio fidei oculis que sūt fu'
tura iam cernimus · et nature
ꝓuectione gaudentes qd' cre-
dimus iam tenemus Nō ergo
nos rerū tempalium occupēt
species· nec ad se cōtemplatio
nem nostrā a celestib9 terrena
deflectant· ꝓ transactis habe'
ant que ex maxia pte iam nō
sūt· et mens itenta māsurū ibi
desideriū suū figat vbi qd' offer
tur est eternū· Quāuis eīn spe
salui fcī sum9 ꝛ corruptibilem
adhuc carnē mortalēqz gestē9·

recte tamē dicimur in carne nō
esse si carnalis nobis non do-
minetur affectus· et merito ei9
rei deponimus nūcupacōnem
cuius nō sequimur volūtatem
Cum itaqz dicat apostol9 car
nis curam non feceritis in desi
derijs· nō ea nobis interdicta
intelligimus q̄ saluti cōgruūt
et que hūana poscit īfirmitas
Sz quia nō omnib9 desiderijs
seruiēdum· nec quicquid caro
cōcupiscit implendū est· de ad-
hibendo tempantie modo am
monitos nos esse cognoscim9
vt carni que sub animi ē cōsti
tuta iudicio· nec supflua cōce-
damus· nec necessaria denege
mus· Vn̄ idem aplus alibi ait
Nemo eīn vnq̄ carnem suam
odio habuit · s; nutrit et fouet
eam Cū vtiqz nō ad vicia nec
ad luxuriā· sed ad debitum sit
alenda et fouenda famulatū·
vt teneat ordinem suū ꝛ noua
ta natura nec pueise ac turpit
supiorib9 inferiora succūbāt
et vicijs animū supantib9 ibi
fiat seruitus · vbi debet esse do-
minatus Agnoscat igit̄ ppl's
dei nouam se esse in cristo crea
turā· et a quo suscepta sit quā
re susceperit vigilanter intelli
gat Que noua facta sunt non
redeāt ad instabilem vetustatē
et nō omittat opus suum qui
manus misit ad aratrū · s; ad
hoc attendat qd' serit : et non

id respiciat qd reliquit Nemo in id recidat. vñ surrexit ß etiã si p infirmitate corpea in aliquibus adhuc languoribo iacet. sanari istanter desideret et leuari. Hec est eñ salutis via et cepte in xpo resurrectionis imitatio. vt quia i lubrico istius vite diuersi casus lapsusq; non desunt. vestigia gradientium a fluidis ad solida transferantur quoniam sicut scriptum est. a domino gressus hominis dirigentur et viam eius volet. Cum ei ceciderit iustus non collidetur. quia dominus supponet manum suam. Hec meditacõ dilectissimi non pro sola solempnitate paschali. ß pro totius vite sanctificatione retinenda est et ad hoc presens exercitacõ debet intendi ut que animum fidelium experimento breuis obseruantie delectarũt in consuetudinem transeant. intemerata permaneant. ac si aliquid delicti irrepserit celeri penitudine deleatur. Et q̃a antiquorum morborũ difficilis et tarda curatio est. tanto velotius adhibeantur remedia. quanto recentiora sũt vulnera. et semper ab omnibus offensionibo i integrum resurgentes. ad illam incorruptibilem glorificãde carnis resurrectionem ptinere mereamur in cristo ihesu domĩo nostro Qui viuit et r̃gnat cum patre et spiritu sancto in secula seculorum

De eodẽ sermo secũdus

Otum quidẽ dilectissimi paschale sacramentum euãgelica nobis narratio pñtauit. et ita p aurem carnis penetratus est mẽtis auditus. vt nemini nostrũ rerum gestarũ ymago defuerit cum diuinitus ĩspirate textus historie euidenter ostenderit. qua dominus ihesus ĩpietate traditus. quo iudicio addict? qua seuicia crucifixus. et qua sit gloria suscitatus Sed adiciendum est etiam nostri sermonis officiũ vt sicut pia expectacõne reposcere vos consuetudinis debitum sentio. ita solẽpnitati sacratissime lcõnis subiungatur exhortacõ sacerdotis Quia igit apud fideles aures ignorantie locus non ẽ. semẽ verbi qd est in pdicatione euãgelij debet in terra vestri cordis augeri. vt remotis suffocationibus spinarum et tribulorũ libera i fructus suos exeãt plãtaria piorum sensuum et recta tum germina voluntatũ Crux enim cristi que saluãdis est impensa mortalibus et sacramẽtum est et exemplum. sacramẽtum quo virtus impletur diuina. exemplum quo deuotio incitat hũana. qm captiuitatis iugo erutis etiam hoc prestat

redemptio vt eam sequi posset
imitatio Nam si mundana sa
pientia ita in suis gloriatur erro'
ribus· vt quē sibi ducē quisq
degerit ei⁹ opiones et mores
atq omnia istituta sectet· que
nobis erit cōmunio noīs cristi
nisi vt ei isepabiliter vniam²
qui est vt ipse isinuauit via ve
ritas et vita· via scilz cōuersa
tiois scē· veritas diuine doctri
ne· vita beatitudinis sempitne
Collapsa eñ in pntibꝫ primis
humani generis plenitudine·
ita misericors deus creature ad
ymaginē suā facte p vnigeni
tum suū ihm cristū voluit sub
uenire vt nec extra naturā esꝫ
nature reparatio· et vltra pro
prie originis dignitatē pficie
ret secūda ɔdicio ꝑelix si ab eo
non decideret qd' deus fecit· feli
cior si in eo maneat qd' refecit
multū fuit a xp̄o accepisse for
mam· sed plus est in cristo ha
bere substantiā· Suscepit enī
nos in suam potestatē illa na
tura: q̄ se in quas voluerit mē
suras benignitatis iflectit· nec
vsq̄ cōuersionem mutabilita
tis maneret· Suscepit nos etiā
illa natura: q̄ nec nostris sua
nec suis nostra ɔsumeret Que
ita vnā in se fecit deitatis hūa
nitatisq psonā· vt sub dispen'
satione ifirmitatū atq virtutū
nec caro p diuinitatē inuiola
bilis: nec diuinitas per carnē
posset esse passibil': Suscepit
nos illa natura que et propa
ginem nostri generis a ɔmuni
tramite nō abrūperet· et cōta
giū peccati in omnes homīes
transeuntis excluderet· Infir
mitas sane atq mortalitas· q̄
nō peccatū erāt sed pena pctī
a rēdemptore mūdi recepta sūt
ad suppliciū vt impenderētur
ad preciū Quod ergo i omībꝫ
hominibꝫ transfusio erat dāp
nationis· hoc in xp̄o sacramē
tum est pietatis Prebuit enim
se crudelissimo exactori liber a
debito: et ministras diaboli iu
daicas manus i cruciatū ima
culate carnis admisit Quā iō
vsq ad celeritimā īsurrectiōēꝫ
voluit esse mortalem· vt credē
tibus in eum nec pscautio insu
pabilis· nec mors posset esse
terribilis: cum ita dubitandū
nō esset de cōsortio gloie· sicut
dubitandū nō erat de cōione
nature· Si incunctanter itaqꝫ
dilectissimi corde credim⁹· qd'
ore profitemur: nos in cristo
crucifixi nos sumus mortui:
nos etiā in cristo die tercio su
scitati Vñ apostolus ait Si cō
surrexistis cū cristo que sursū
sunt querite: vbi cristus est in
dextra dei sedens que sursū sūt
sapite: nō que sup terrā: mor
tui enī estis et vita vr̄a abscō
dita est cum xp̄o in deo· Cum
enī xp̄s apparuerit vita vestra

tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. Ut autē nouerint corda fideliū hēre se vnde ad supernam sapientiā spretis mūdi cupiditatibꝫ valeant eleuari spōdet nobis dn̄s p̄sentiā suā dicens Ecce ego vobiscū sum omnibus diebꝫ vsqꝫ ad consūmationē seculi. Non enī frustra per ysayam ꝓphetā dixerat spūs sanctus Ecce virgo in vtero cōcipiet et pariet filiū et vocabit nomen eius emanuel qd̓ est interp̄tatū nobiscū deus Implet ergo ihus ꝓprietatē noīs sui et q̄ ascendit ī celos. nō deserit adoptatos. qui sedet ad dextrā patris. is totius habitator ē corporis. et ipse deorsū cōfortat ad paciētiā. qui sursū inuitat ad gloriā Nec inter vana igr̄ nobis desipiendū est. nec inter aduersa trepidādū. Ibi quidē blandiunt̄ deceptiōes. et hic grauescūt labores. ſꝫ qz mīa domini plena ē terra. adest nob̄ xp̄i vbiqꝫ victoria. vt impleat̄ qd̓ ait Nolite timere. qz ego vici mundū Siue ergo contra ābicionē seculi siue cōtra concupiscē tias carnis siue contra hereticorꝫ iacula dimicemus dn̄i cruce semp armamur. nec vnq̄ a paschali festo recedimus. si a fermēto malicie veritatis sinceritate abstinemus: Inter oēs namqꝫ vite huius varietates que diuersaꝝ plene sūt passionum. apostolice exhortacōis meminisse debemus. qz nos instruit dicens Hoc sentite in vobis. qd̓ ꝛ in xp̄o ihu. qui cū in forma dei esset. non rapinā arbitratus est ēe se eq̄lē deo: sed semetipsū exinaniuit. formā serui accipiens in similitudinē hoīs factus. ꝛ habitu iuentus vt homo. hūiliauit semetipsū factus obediens vsqꝫ ad mortem: mortē autē crucis Propter qd̓ et deus illum exaltauit et donauit illi nomē. qd̓ est super omne nomen: vt in nomine ihesu omne genu flectatur celestiū terrestriū et infernorū et omnis lingua confiteat̄ q̄a dn̄s ihesus cristus in gloria ē dei patris Si magne inquit pietatis intelligitis sacramentū et qd̓ ꝓ salute generis huma' ni vnigenitus dei filius gessit aduertitis. hoc sentite ī vobis: qd̓ et in xp̄o ihesu: Cuius humilitas nulli aspernāda diuitū nulli est erubescenda nobiliū: Nec enī in tm̄ prouehi potest quelibet felicitas hūana fastigiū: vt estimet sibi pudendū: qd̓ manens deus in forma dei non ē arbitratus indignū sumere formam qd̓ opatus est: diligite qd̓ dilexit. et iuenientes in vob̄ dei grāz: vestrā ī illo redomate naturā: Qm̄ sic ille paupertate diuicias n̄ amisit: glaꝫ hūilitate nō minuit: eternitatē morte

non ꝑdidit · ita et vos eisdem
gradibus et exemꝗ vestigijs ·
vt celestia apphendatis · terrena
despicite · Susceptio em̄ crucis
est interfectio cupiditatū · occi
sio viciorꝫ declinacō vanitatis
et abdicacō oīs erroris ¶ Nam
cum pascha domini nō impu-
dicus · nō luxuriosus · nō sup'
bus celebret nō auarus · nulli
tam̄ ab hac festiuitate lōgius
ꝙ heretici sepanť · ¶ Maximeꝗ
illi qui de verbi incarnacōe ma
le sentiūt · aut minuēdo quod
est deitatis · aut euacuando qḋ
carnis : verus em̄ deus est filiꝰ
dei · totū habens ex pře qḋ pa
ter est · nullo exordio tempal' ·
nulla varietate mutabil' · nec
ab vno diuisus · nec ab ōīpo
tente diuersus · sempiterni ge
nitoris vnigenitus sempiternꝰ
ut mens fidelis credens in pa'
trem et filiū ⁊ spiritū sanctum
in eadem vnius deitatis essen-
cia · nec vnitatē gradibꝰ diuidat
nec trinitatē singularitate con
fundat · ¶ Nō autē sufficit dei fi
liū in sola patris nosse natura
nisi eum nō recedentē a proprijs
agnoscamus in nostris Exina
nitio em̄ illa quā reparatiom im
pendit humane : dispensatio
fuit miseracionis · nō priuatio
potestatis ¶ Nā cū ex eterno cō
filio dei nō esset aliud nomen
sub celo datū hominibꝰ in quo
opteat saluos fieri inuisibilis

visibilē · intempalis tempalē
impassibilis passibilē substā'
ciam suam fecit · nō vt virtus
deficeret ī infirmitate · sed vt in'
firmitas incorruptibilē possit
trāsire virtutē : propter quod
ipsa festiuitas que a nobis pa
scha nomiať : apud hebreos
phasē idest trāsitus dicitur at
testāte euāgelista atqꝫ dicente
Ante diem festum pasche · sci'
ens ihesus quia venit hora eiꝰ
vt transeat de hoc mundo ad
patrem : Cuiꝰ autem nature
futurus erat transitus iste nisi
nostre · nimis inseparabiliť ⁊ pa
ter in filio : et filius esset in pa
tre · Sed quia verbum et caro
vna psona est · nō diuiditur a
nō suscipiente susceptus · ⁊ ho
nor prouehendi prouehentis no-
minatur augmentū · dicente a
postolo qḋ iam commemoraūꝰ
propter qḋ ⁊ deus illū exalta
uit et donauit illi nomen qḋ ē
sup omne nomē In quo vtiqꝫ
assumpti hominis exaltacō cō
mendatur 'vt in cuius passio
nibus indiuisibilis manet de-
itas : idē coeternus sit ī gloria
deitatis · Ad hāc pticipacōem
ineffabilis muneris beatū trā
situm fidelibus suis ipse domi
nus pparabat : cum instanti iam
proximus passiom nō solū pro
apostolis suis atqꝫ discipulis
sed etiam pro vniuersa ecclesia
supplicaret ⁊ diceret ¶ Non pro

bis rogo tantum sed pro his
qui credituri sunt in me p ver
bum ipsoꝝ: vt omnes vnum
sint · sicut tu pr̄ in me et ego ī
te: ⁊ vt ipsi in nobis vnū sint
Cuius vnitatis nullū poterūt
habere cōsortiū: qui in dei filio
deo vero humanā negant ma
nere naturā: īpugnatorēs salu
tiferi sacramēti et pascalis exu
les festi: qđ quia ab euangelio
dissentiūt: et symbolo contra-
dicūt nobiscum celebrare non
possunt: quia et si audent sibi
cristianum nomen assumere:
ab omni tamē creatura cui cri
stus caput ē repelluntꝛ · nobis
in hac solempnitate merito ex
ultantibꝫ: pieqꝫ gaudentibꝫ: q̄
nullum recipientes in veritate
mendatiū nec de natiuitate cri
sti scđm carnem nec de passiōe
ac morte nec de corpali r̄surre
ctione eius ambiguis Quoniā
sine vlla sepatiōe deitatis verū
cristū ab vtero v̄ginis verū in
ligno crucis: veꝝ in sepulchro
carnis verum in gloria resurre
ctionis verum ī dextra patern-
ne maiestatis agnoscitis Vnde
sicut etiam ait apostolus: ex
spectamus saluatorē dn̄m no
strum ihesū cristum qui refor
mabit corpus humilitatis no
stre conforme fieri corpori glo
rie sue: Qui viuit et regnat cū
patre ⁊ spiritu sancto in secula
De ascensione dn̄i s̄mo pm̄ꝰ:

Ost beatam et glorio
sam resurrectionē dn̄i
nostri ihesu cristi qua
verum dei templū iudaica im-
pietate resolutum · diuina ī tri
duo potentia suscitauit · qua-
dragenarius hodie dilectissimi
sanctorū dierum expletus est
numerus sacratissima ordina
tione dispositus · et ad vtilita-
tem nostre eruditionis impen
sus · vt dum a domino in hoc
spacio mora presentie corpora
lis extenditur fides resurrectio
nis documētis necessariis mu
niretur Mors enim cristi mul
toꝝ discipulorū corda turba-
uerat · et de supplicio crucis · de
exanimati corporis sepultura gra
uatis mestitudine mētibꝫ qui-
dā diffidētie torpor obrepserat
Nam cū sancte mulieres sicut
euangelica pandit historia · re
uolutū a monumēto lapidē et
sepulchrū corpe vacuū ⁊ viuē
tis dn̄i testes āgelos nūciarēt ·
v̄ba earū aplīs aliisqꝫ discipu
lis deliramētis similia videbantꝛ
Quā vtiqꝫ hesitationē hūana
infirmitate nutantē nequaq̄
pmisisset spūs veritatis p̄dicato'
rū suoꝝ inesse pectoribus nisi
illa trepida sollicitudo et curi-
osa cunctatio nostre fidei fun-
damenta iecisset. Nostris igi-
tur perturbationibus · nostris
piculꝭ in aplīs cōsulebatꝛ: nos
in illis viris cōtra calūpnias

impiorum· et contra terrene argu
menta sapientie docebamur·
nos illorum instruxit aspectus·
nos erudiuit auditus· nos cō
firmauit attactus Gratias a-
gamus diuine dispensationi et
sanctorum patrum necessarie tardita-
ti Dubitatum est ab illis: ne du
bitaretur a nobis· Non ergo
hi dies dilectissimi qui inter re
surrectionē domini ascensionē
que fluxerunt· ocioso transiere de
cursu· sed magna in eis confir
mata sacramenta: magna sunt
reuelata misteria In his metus
dire mortis aufertur· et nō so'
lum anime sed etiā carnis im'
mortalitas declaratur· In his
per insufflationē domini infun-
ditur apostolis omnibus spiritus
sanctus· et beato apostolo pe
tro super ceteros· post regni cla
ues ouilis dominici cura man
datur In his diebus duobus di
scipulis tercius in via dominus
comes iungitur· et ad omnē no
stre ambiguitatis caliginē deter
gendā· pauentiū atque trepidā
tium tarditas increpatur· Flā
mā fidei illuminata corda con
cipiunt: et que erāt tepida refe
rante scripturas dño efficiuntur
ardentia In fractiōe quoque pa
nis conuescentiū aperiuntur ob'
tutus· multo felicius eorum ocu
lis patefactis· quibus nature
sue manifestata est glorificatio quam
illorum generis nostri principum

quibus preuaricationis sue est in
gesta confusio Inter hauc aliaque
miracula cum discipuli trepidis
cogitationibus estuarent· et ap
paruisset in medio eorum dominus
dixissetque pax vobis· ne hoc re
maneret in corum opinionibus quod
voluebatur in cordibus: puta
bant enim se spiritum videre nō car-
nem: redarguit cogitationes a
veritate discordes· ingerit dubi
tantium oculis manentia mani
bus suis et pedibus crucis signa
et vt diligentius pertractentur inui
tat: Quia ad sanāda infideliū
cordium vulnera· clauorum et lan
cee erāt seruata vestigia· vt nō
dubia fide sed cōstantissima sci
entia teneretur: eam naturam
in dei patris cōsessurā throno
que iacuerat in sepulcro· Per
omne ergo hoc tempus dilec-
tissimi quod inter resurrectiōem
dñi et ascensionē eius exactum est
hoc prudentia dei curauit· hoc
docuit: hoc suorum et oculis insi
nuauit et cordibus· vt dominus
ihesus vere agnosceretur resusci
tatus· qui vere erat natus et pas
sus et mortuus: Unde beatissimi
apostoli omnesque discipuli qui
et de exitu crucis erant trepidi
et de fide resurrectionis ambigui
ita sunt veritate perspicua robo'
rati vt dño in celorum eunte sub
limia nō solum nulla afficerē
tur tristicia· sed etiam magno
gaudio replerentur: Et reuera

magna et ineffabilis erat cau
sa gaudendi · cũ in cõspectu scẽ
multitudinis sup omniũ crea
turarũ celestiũ dignitatem hu
mani generis natura conscen
deret · supgressura ãgelicos or
dines · et vltra archangelorũ
altitudines eleuãda · nec vllis
sublimitatibus modum sue p
uectionis habitura · nisi eterni
patris recepta consessu · illius
glorie sociaretur in throno cu
ius nature copulabatur ĩ filio
Quia igitur cristi ascensio · no
stra prouectio est · et quo pcesse
sit gloria capitis · eo spes voca
tur et corporis · digniis dilcĩssimi
exultem⁹ gaudijs · et pia gra
tiarũ actione letemur · Hodie
eñi nõ solũ padisi possessores
firmati sumus · sed etiã celorũ
in cristo supna penetrauimus
ampliora adepti p ineffabilem
cristi gratiã · qͣ p diaboli ami
seramus inuidiã · Nam quos
virulentus inimicus primi ha
bitaculi felicitate deiecit · eos si
bi concorporatos dei filius ad
patris dexterã collocauit · Cũ
quo viuit et regnat in vnitate
spiritus sancti deus · per oĩa s͠c

De eodẽ sermo secundus

Sacramentũ dilcĩssimi
salutis nr̃e · quã pcio
sanguinis sui vniuer=
sitatis cõditor estimauit · a die
corporalis ortus · vsq ad exitũ
passionis p dispensationẽ hu
militatis ipletũ ẽ · Et licet mul
ta etiã in forma serui diuinitatis
signa radiauerint · pprie tamẽ
illius actio temporis · ad demõ=
strãdam suscepti hoĩs ptinuit
veritatem · Post passionẽ vero
ruptis mortis vinculis · q̃ vim
suã in eum qui peccati erat ne
scius incedẽdo pdiderãt · infirmi
tas ĩ vtutẽ mortalitas in imor
talitatẽ cõtumelia transiuit in
gloriã Quã dñs ihs in multis
manifestisq3 documẽtis multoꝝ
declarauit aspectibus · donec
triũphũ victorie quã reportarat
a mortuis inferret ĩ celis · Sicut
g° in solẽpnitate paschali resur
rectio dñi nobis fuit cã letãdi
ita ascensio eius ĩ celos pñtiũ
nob ẽ materia gaudioꝝ recolẽ
tib⁹ illũ diẽ · et rite venerãtib⁹ ·
quo nature nr̃e humilitas in cri=
sto sup omnẽ celi miliciã · sup
omnes ordĩes angelorũ et vl=
tra oĩm altitudinẽ potestatũ ·
ad dei patris ẽ puecta consessum Quo ordine opeꝝ diuino
rum · nos fundati nos edifica
ti sumus · vt mirabilior fieret
gratia dei cũ remotis a conspe
ctu hominũ · que merito reuerẽ
tiam sui sentiebant indicere · fi
des non diffideret spes nõ fluc
tuaret · caritas nõ tepesceret · Mag
narum enim hic vigor est mẽ
tium · et valde fidelium lumen
aĩaꝝ indubitanter credere q̃ cor
peo non videtur intuitu · et ibi

figere desideriū quo negas in'
ferre aspectum· Hec āt pietas
vnde in nostris cordibꝰ nasce-
retur· aut quomodo quisq̄ iu
stificaretur p fidē· si in his tm̄
salus consisteret que obtutibꝰ
subiacerent. Unde illi viro qui
de resurrectiōe cristi videbatur
ambigere: nisi in ipsius carne
vestigia passiōis ⁊ visu explo
rasset et tactu. quia vidisti me
inquit et credidisti Beati qui
nō viderūt et crediderūt Ut igr
huiꝰ beatitudinis dilectissimi
capaces esse possemus· exple-
tis omnibꝰ que euāgelice pdi
cationi ⁊ noui testamēti miste
rijs congruebāt· dominus no
ster ihesus cristꝰ quadragesi
mo post resurrectionē die corā
discipulis eleuatus in celū cor
poralis psēntie modū fecit· man
surus in patris dextera: donec
tempora multiplicādis ecclesie
filijs diuinitus pstituta pagā-
tur: et ad iudicandos viuos ⁊
mortuos ī eadem carne in qua
ascendit adueniat: Quod itaq̄
redemptoris nostri cōspicuum
fuit· in sacramenta trāsiuit Et
vt fides excellentior esset ac fir
mior· visioni doctrina successit
cuius auctoritatē supnis illū
nata radijs credentiū corda se
querentur Hanc fidē ascensiōe
domini auctam· et sancti spūs
munere roboratā· nō vincula
nō carceres nō exilia nō fames
nō ignis non laniatus ferarū
nec exquisita psequētiū crude-
litatibus supplicia terruerunt
pro hac fide p vniuersū mun'
dum nō solum viri· sed etiā fe
mine· nec tantū impubes pue'
ri sed etiā tenere virgines vsq̄
ad effusionē sui sanguinis de-
certauerūt Hec fides demonia
eiecit: egritudiēs depulit mor
tuos suscitauit· vnde et ipsi be
ati apostoli· qui tot miraculis
confirmati· tot sermonibꝰ eru
diti atrocitatē tū dnīce passio
nis expauerāt ⁊ veritatē resur
rectiōis eiꝰ nō sine hesitaciōe su
sceperāt tm̄ de ascensiōe dnī p
fecerūt· vt quicq̄d illis priꝰ in
tulerat metum· verteret ī gau
diū Totam enī cōtemplaciōe
animi in diuinitatē ad patris
dexterā sedētis erexerāt· nec iā
corporee visionis tardabātur
obiectu· quo minus in id aciē
mentis intenderēt· qd̄ nec a pa
tre descendēdo abfuerat: nec a
discipulis ascendēdo discesserat
Tunc ergo dilectissimi filius
hominis· dei filius excellentiꝰ
sacratiusq̄ innotuit cū in pa
terne maiestatis gloriā se rece
pit: ⁊ ineffabili modo cepit ēe
diuinitate psentior: qui factus ē
hūanitate longinquior Tunc
ad equalē patri filiū eruditior
fides gressu cepit mentis acce
dere: et cōtrectaciōe corpee in
cristo substantie que pre minor

est non egere: quoniam glori
ficati corporis manente natura·
eo fides credentiū vocabat vbi
non carnali manu sed spūali ī
tellectu par genitori genitus tā
geretur Hinc illud est qđ post
resurrectionē suā dominus ma
rie magdalene psonā ecclesie
gerenti· cū ad contactū ipsius
pperaret accedere dicit· Noli
me tangere. nondū enī ascēdi
ad patrē meum·hoc ē nolo vt
ad me corpalit̄ aduenias·nec
vt me sensu carnis agnoscas:
ad sublimiora te differo·maio
ra tibi pparo Cū ad patrem as
cendero· tunc me perfectius et
verius palpabis· appbensura
qđ non tāgis · et creditura qđ
non cernis Cum autē ascendē
tem ad celos dn̄m sequaces di
scipulorū oculi intenta admirā
tione suspicerent·astiterūt ip-
sis angeli duo mirabili vestiū
candore fulgētes. qui et dixerūt
Viri galilei quid statis aspiciē
tes ī celū hic ihesus q̄ assump
tus est a vobis in celum· sic ve
niet quēadmodū vidistis eum
euntem in celū · Quibꝰ verbis
omnes ecclesie filij docebantur
vt ihesus cristus ī eadem qua
ascenderat carne venturus visi
bilis crederet̄·nec posset ambi
gi omnia illi esse subiecta · cui
ab ipso corporee natiuitatis ex-
ordio famulatus seruisset an'
gelicus ·Sicut enī concipiendū

christum de sancto spiritu bea-
te virgini angelus nunciauit·
sic et editū de virgine vox cele'
stiū pastoribus cecinit· Sicut
resurrexisse a mortuis supno-
rum nunciorū prima testimo-
nia docuerūt. sic ad iudicādū
in ipsa carne venturum ange-
lorum officia p̄dicarēt vt intel
ligeremus quante potestates
sint affuture cū iudicaturo qui
tante ministrarūt etiam iudi-
cando ·Exultemus itaq; dile
tissimi gaudio speciali et dig-
na apud dominū gratiarū ac
tione letantes liberos cordis
oculos ad illam altitudinē in
qua cristus est erigamus. sur
sum vocatos animos desideria
terrena non depriināt·ad eter
na p̄electos peritura non occu-
pent·viam veritatis ingressos
fallaces illecebre non retardēt
Et ita a fidelibꝰ hec temporea
decurrantur· vt peregrinari se
in hac mundi valle cognoscāt
In qua etiam si quedam com'
moda blandiantur · non am-
plectenda nequiter· sed tran'
seunda sunt fortiter: Ad hanc
enim nos deuotionem beatissi
mus apostolus petrus incitat
et scđm illā dilectionē quā pa
scendis xp̄i ouibus trina dn̄ici
amoris pfessione concepit·obse
crās dīt Carissimi obsecro vos
tāq̄ aduenās et pegrinos abstinē
vos a carnalibꝰ desiderijs: que

militant aduersus animã Cui
autẽ nisi diabolo carnales mi
litant voluptates· qui animas
ad superna tendentes corrupti'
bilium honorũ delectacõnibꝰ ob
ligare· et ab illis sedibꝰ de q̃bꝰ
ipse excidit gaudet abducere.
Contra cuius insidias sapien
ter debet fidelis quisq; vigilare
vt inimicũ suũ de eo qđ temp
tatur possit elidere Nichil autẽ
ẽ validius dilectissimi contra
diaboli dolos q̃p benignitas mi
sericordie et largitas caritatis
per quã omne peccatũ aut de
clinatur aut vincitur· Sed hꝰ
virtutis sublimitas nõ potiꝰ app
henditur· q̃p illud qđ ei est con
trariũ subruatur Quid autẽ tã
inimicũ misericordie et opibus
caritatis· q̃p auaricia· de cuius
radice omniũ malorꝫ germen
emergit Que nisi in suis fomi
tibus enecetur· necesse est autẽ
vt in agro cordis illius ĩ quo
huius mali planta cõualuit·
spine pocius tribuliq; viciorũ
q̃p vllum vere virtutis semen
oriatur Resistamus ergo di
lectissimi huic tam pestifero ma
lo· et caritatem sine qua nul
la virtus potest emicere sectemꝰ
vt per hanc qua ad nos cri'
stus descendit dilectionis viã·
etiam nos ad ipsũ possimꝰ as
cendere Cui est cum deo patre
et spiritu sancto honor et glo
ria in secula seculorum Amen

De penthecosten sermo primꝰ·

Hodiernã solempnitatẽ
dilectissimi p̃cipuis fe
stis esse venerandam
omnium catholicorum cor
da cognoscunt· nec dubiũ est
quanta huic diei reuerentia de
beatur· quẽ spiritus sanctꝰ ex
cellentissimo sui muneris mira
culo cõsecrauit· nam ab illo die
quo dominꝰ sup omniũ celorꝫ
altitudinem ad dexterã dei pa
tris consessurus ascendit decimꝰ
iste est· qui ab eius ĩsurrectiõe
quinquagesimus nobis in eo
a quo cepit illuxit· magna mi
steria et veterũ sacramentorꝫ in
se continens et nouorꝫ quibus
manifestissime declarat· et gra
tiam p̃nunciatã fuisse p legẽ·
et legem impletã esse p gratiã
Sicut enĩ hebreo quondã po
pulo ab egipcijs liberato quin
quagesimo die post immolati
onem agni lex data est in mõ
te syna· ita post passionẽ xp̄i
qua verus dei agnus occisus ẽ
quinquagesimo a resurrectio
nis ipsius die ĩ apostolos· ple
bemq; credentiũ spiritus sãus
illapsus est· vt facile diligens
cristianus agnoscat initia ve
teris testamẽti euangelicis mi
nistrasse principijs et ab eodẽ
spiritu conditũ fedus secundũ
a quo primũ fuerat institutũ.
Nã sicut apostolica testatur
historia Dũ complerent dies

pentecostes · essentqꝫ omnes discipuli pariter in eodem loco · factus est repente de celo sonus tamqꝫ aduenientis spūs vehemētis · et repleuit totam domum vbi erant sedentes Et apparuerunt illis dispertite lingue tamqꝫ ignis · seditqꝫ sup singulos eorum . et repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperūt loqui varijs linguis ꝓut spūs sanctus dabat eloqui illis · O quam velox est sermo sapientie et vbi deus magister est · quam cito discitur qđ docetur · Non est adhibita interpretatio ad audiendū · nō consuetudo ad vsum · non tempus ad studiū · sed spirāte vbi voluit spū veritatis ꝓprie singularum gentiū voces facte sunt in ecclesie ore oēs Ab hoc igitur die tuba euangelice pdicationis intonuit · ab hoc die imbres carismatū flumina bñdictionum omne desertum et vniuersam aridam rigauerūt qm ad renouandā faciem terre spiritus dei ferebatur super aquas et ad veteres tenebras abigendas noue lucis fulgura choruscabant cum micantium splendore linguarum · vt verbū domini lucidum et eloquium cōciperetur ignitum · cui ad creandum intellectum consumendū qꝫ peccatū · et efficatia illuminādi et vis inesset vrendi · Quāuis aūt dilectissimi valde fuit

ipsa rei geste forma mirabilis nec dubiū sit · in illo omnium humanarum vocū exultante concentu maiestatem sancti spiritus fuisse presentem · nemo tñ estimet in his que corpeis visa sūt oculis diuinam eius apparuisse substātiam Natura enī inuisibilis et patri filioqꝫ communis · qualitatē muneris atqꝫ opis sui · qua voluit significatione monstrauit · proprietatem vero essentie sue ī sua deitate cōtinuit · quia sicut nec patrē nec filiū · ita nec spiritū sanctū humanus potest visus attingere In trinitate enim diuina nichil dissimile nichil impar est · et omnia que de illa possunt substātia cogitari · nec virtute · nec glīa nec eternitate discreta sūt Cūqꝫ ī personarū proprietatibus alius sit pater · alius sit filius · alius spiritus sanctus · non tamen alia deitas · nec diuersa natura est Siquidem cū de patre sit filius vnigenitus et spiritus sanctus patris filijqꝫ sit spiritus · nō sicut queācūqꝫ creatura que et patris et filij ē sed sicut cum vtroqꝫ viuens et potens · et sempiternus ex eo qđ est pater filiusqꝫ subsistens Unde cum dominus ante passionis sue diem discipulis suis sancti spiritus sponderet aduentū · Adhuc īquit multa habeo vobis dicere · sꝫ nō potestis

illa modo portare· Cum autē
venerit ille spiritus veritatis· il
le diriget vos in omnē veritatē
Non enī loquetur a semetipso
sed quecūq; audit loquetur· et
futura annūciabit vobis Oīa
que habȝ pater mea sūt· ꝓp
terea dixi· q2 de meo accipiet
et annūciabit vobis Nō ergo
alia sunt patris· alia filij: alia
spiritus sancti· sed omnia que
habet pater· habet et filius et
spūs sanctus· nec vnq̄ in illa
trinitate defuit ista cōmuīo q2
hoc est ibi oīa habere quod
semꝑ existere· nulla ibi tempa
nulli gradus· nulle differētie
cogitentur: et si nēo de deo po
test explicare quod est· nemo
audeat affirmare quod nō est
Excusabilius enī est de natura
ineffabili nō eloqui digna· q̄
diffinire 9traria· Quicquid ita
q; de sempiterna et incōmuta'
bili gloia patris· pia possunt
corda concipē· hoc simul et de
filio et de spiritu sancto insepa
biliter atq; indifferenter intel
ligant Ideo bene hāc beatam
trinitatem vnū confitem² deū
quia in his tribus ꝑsonis nec
substancie nec potētie nec volū
tatis nec opationis est vlla di
uersitas Sicut ergo detestam²
arrianos qui inter patrem et fi
lium aliquā volunt esse distā'
ciam· ita etiam macedoīanos
pariter detestamur· qui licet pri

a filio tribuant equalitatē· spi
ritum tamen sanctū inferioris
putant esse nature· nō 9siderā
tes eā blasphemiā se incidere
que neq; in ꝑsenti seculo· neq;
in futuro sit rmittenda iudicē
dicente domino Quicūq; dixe
rit verbū 9tra filiū hoīs remit
tetur ei Qui autē dixerit cōtra
spiritū sanctū nō remittetur ei
neq; in hseculo nec Permanēs
g° in hac ipietate sine venia est
q2 exclusit a se eū ꝑ quē poterāt
confiteri Nec vnq̄ puenit ad
indulgētie remediū qui patro
cinaturū sibi non habet aduo
catū Ab ipso enī est inuocatio
patris· ab ipso sūt lacrime pe
nitentiū· ab ipso gemitus sup
plicantiū· et nemo potest dicē
dominū ihesum nisi in spiritu
sancto Cuius equalē cū patre
et filio omnipotentiā vnamq;
deitatē euidētissime apostol9
ꝑdicat dicēs· Diuisiones vero
gratiaꝝ sūt· idem aūt spiritus
et diuisiōes ministrationū sūt
idem autē dominus et diuisio
nes opationū sūt· idē vero de
us qui opatur omnia in oībȝ
His dilectissimi alijsq; docu
mentis quibȝ innumerabiliter
diuinorū eloquiorū choruscat
auctoritas· ad venerationē pē
thecostes vnanimiter icitem²
exultātes in honorē sancti spi
ritus: ꝑ quē omnis ecclesia ca
tholica sanctificat omnis aīa

rationalis imbuitur · qui inspirator fidei doctor sciencie fons dilectionis signaculū castitatis et totius ē causa virtutis · gaudeāt fidelium mentes · q in toto mundo vnus deus pater et filius et spūs scūs omniū linguarum confessione laudat · qd'qz illa significatio que ī specie ignis apparuit et ope pseuerat et munere Ipse enī spiritus veritatis facit domū glorie sue luminis sui fulgere nitore · et in tēplo suo nec tenebrosū aliqd vult esse nec tepidū De q̄ ope atqz doctrina etiā ieiuniorum nobis atqz elemosinarum est collata purgatio Nam hūc venerabilē diem sequit salaberrime obseruātie consuetudo · quā vtilissimam sibi omnes sancti semp expti sūt · et ad quā sedulo celebrandam pastorali vos sollicitudine cohortamur · vt si quid macularum proximis diebus negligentia incauta contraxit . id et ieiunij censura castiget et deuotio pietatis emendet Quarta igitur et sexta feria ieiunemus . sabbato autem in idipsum consueta deuocōne vigilias celebrem⁹ · p dūn nrm ihm cristū q̄ viuit et regnat in secula seculorum Amen ·

De eodē sermo secūdus ·

Leuissime quidē nobis dilectissimi causam atqz racōnem solempnitatis hodierne diuinorū eloq̄orum textus ostēdit · quo sctm spiritum quadragesimo a domini resurrectionis die qui ab ascensione eius est decimus infusum cristi discipulis sicut pmissus sperabatur agnouim⁹ sed ad nouos ecclesie filios instruendos · addendum est etiā nostri sermonis obsequiū Nō enim timemus vt spiritales et eruditi vota fastidiāt · ad quorum fructum ptinet · vt q̄ plurimis insinuari velint · qd' ipsi cum magna humilitate didicerūt · Fiat ergo p corda omniū dispensacō munerum diuinorum · et seruitutem oris nostri docti indoctiqz nō spernāt Illi vt pbent se amare qd' norunt isti vt ostendant se desiderare qd' nesciunt Hunc enim p̄ parationi nostre aderit ipsius largitas . de cuius loqui maiestate gestimus · vt ad profectum totius ecclesie et vos capaces et nos faciat habundātes Cum igitur ad ītelligendam dignitatem spiritus sancti aciem mentis intendimus · nichil diuersum ab excellentia patris et filij cogitemus quia in nullo ab vnitate sua discrepat diuinitatis essentia Sempiternum est patri consempiternu filij sui esse genitorē · sempiternū est filio · intempaliter a patre ēe pgenitū · sempiternū qz

est spiritui sancto· spiritum esse
patris et filij · et nunq̃ pater
sine filio: et nunquam filius si
ne patre · nunquam pater et
filius fuerũt sine spũ sancto · a
omĩbꝰ existẽtie gradibꝰ exclusis
nulla ibi psona sit ãterior nul
la posterior · Huius enĩ beate
trinitatis: et incõmutabilis de
itatis vna est substãtia indiui
sa in ope. cõcors in volũtate·
par in omĩpotentia equalis in
gloria De qua cũ sancta scrip
tura sic loquit · vt aut ĩ factis
aut in v̄bis aliquid assignet:
qđ singulis videatur cõuenire
psonis· nõ pturbatur fides ca
tholica sed docet · vt p propri
etatẽ aut vocis ã opis insinue
tur nobis veritas trinitatis· et
non diuidat intellectus qđ di
stinguit auditus Ob hoc q̃dã
siue sub patris siue sub filij si-
ue sub sancti spiritus appellati
one pmũtur· vt cõfessio creden
tium ĩ trinitate nõ erret· Que
cum sit insepabilis· nunq̃ in-
telligeret esse trinitas· si semp
insepabiliter diceretur ·Bene
ergo ipa difficultas loquendi
cor nostrũ ad intelligentiã tra
bit· et p infirmitatẽ nostrã ce-
lestis doctrĩa nos adiuuat· ut
quia in deitate patris et filij et
spiritus sancti nec singulaitas
est nec diuersitas est cogitãda
vera vnitas et vera trinitas pos
sit quidẽ aliquatenꝰ sil mente

sentiri et non posset simul ore
pferri Fũdata igit dilcissimi ĩ
cordibꝰ nr̃is fide qua salubrit
credimus q̄ simul tota trini-
tas· vna virtus est: vna maie
stas · vna substãtia indiscreta
ope insepabilis dilcõe: indif-
ferens potestate · sil implens
omnia· simul cõtinens vniuer
sa Quod enĩ est pater · hoc ẽ fi
lius hoc est spũs sanctꝰ Et ve-
ra deitas in nullo esse aut ma
ior aut minor potest · que sic ĩ
tribus est cõsitenda psonis· vt
et solitudinẽ nõ recipiat trini-
tas· et vnitatẽ suet equalitas
Hac ing̃ dilectissimi fide firmi
ter apphensa nõ ambiganius
qđ cum in die penthecostes di
scipulos domini spũs sanctus
ipleuit· non fuit inchoacõ mu
neris· sed adiectio largitatis·
Qm̃ et patriarhe et prophete
et sacerdotes· omnesq3 sc̃i qui
prioribus fuere tempibꝰ · eius
dem sũt sancti spũs scĩficacõne
vegetati: et sine hac gratia nul
la vnq̃ instituta sacramenta·
nulla sũt celebrata misteia· vt
eadem fuerit semp virtus caris
matum ·quãuis nõ eadẽ fuerit
mensura donoꝝ· ipsi quoq3 be
ati apostoli añ passionem dñi
scõ spiritu nõ carebãt· nec po-
tentia huius v̄tutis aberat ab
opibus saluatoris Et cũ disci
pulis daret infirmitatũ curati
onem· et eiciendoꝝ demonum

poteſtatem · eius utiq; ſpiritus largiebatur effectū · i quo ipſū inmūdis ſpiritib9 imperantem iudeorū negabat impietas. et diuina beneficia diabolo depu tabat Unde taliter blaſphemā tes merito illā dñi excepere ſen tentiā qua ait Omne peccatū ⁊ blaſphemia remittetur homi nib9 · ſpiritus aūt blaſphemia non remittetur hominibus Et quicūq; dixerit verbum cōtra filiū hominis remittet̄ ei · Qui autē dixerit contra ſpiritū ſan ctum nō remittetur ei neq; in hoc ſeculo neq; in futuro Unde manifeſtum eſt peccatorū re- miſſionem ſine ſpiritus ſancti inuocatione non fieri nec quē q̄ ſine illo ſicut expedit inge' miſcere. aut ſicut oportet orare · dicēte apl'o · quid autē orem? ſicut oportet neſcimus · ſed ip ſe ſpiritus poſtulat pro nobis gemitibus inenarrabilib9 · Et nemo poteſt dicere dominum ihesū niſi i ſpiritu ſancto . quo vacuari minus exitiabile eſt . minuſq; mortiferū · quia nunq̄ veniam meretur q̄ ab intercesſo re deſeritur · Omnes ergo dile ctiſſimi qui in dominum ihesū crediderant infuſum ſibi habe bant ſpiritum ſanctum · et re- mittendorum peccatorum iam tunc apoſtoli acceperant poteſ- tatem . quā poſt reſurrectionē ſuam ſibi dominus inſlauit et

dixit Accipite ſpiritum ſanctū quorum remiſeritis peccata re mittentur eis · et quorū retinu eritis retinebuntur : Sed illi p fectio in que erat diſcipulis cō ferenda · maior gratia ⁊ habū dantior inſpiratio ſeruabatur per quā et que nondum acce- perant ſumerent . ⁊ excellenti9 poſſent habere que ſuſceperant Propter qđ domin9 dicebat · Adhuc multa habeo vobis di cere ſ; nō poteſtis portare mo do : Cum aūt venerit ſpūs veri tatis : ille diriget vos in omnē veritatem · non eīn loquet̄ a ſe metipſo · ſed que audierit loq̄- tur · et futura annūciabit vob Jlle me clarificabit q; de meo accipiet et annūciabit vobis · Quid ergo ē q; dñs promittens diſcipulis ſpiritū ſcm̄ · qui dixe- rat iam oīa q̄ audiui a patre meo nota vob feci Adhuc mq̄t multa habeo vobis dicere ſ; nō poteſtis portare modo · Cū āt venerit ille ſpirit9 veritatis ille vos diriget in omnē veritatem Nunquid ſeſe domin9 īferioris ſciencie volebat intelligi : aut min9 aliquid q̄ ſpiritū ſanctū a pr̄e didiciſſe : cū ipſe ſit veri- tas et nichil pater nichil ſpūs ſanctus poſſit dicē ſine verbo a deoq; ſit dictū de meo accipi et . qm̄ qđ accipit ſpūs : patre dante dat fili9 : Nō itaq; alia erat inſinuāda veritas nec alia

predicanda doctrina· sed opor
tebat capacitatē eoꝝ qui doce
bantur augeri· et multiplicari
cōstantiā illius caritatis · que
omnem formidinē foras mit
teret· et furorē ꝑsequētiū non
timeret· Qđ vtiq3 apostoli po
stea ꝙ noua spūs sancti habū
dantia sūt repleti· ardenti⁹ vel
le et efficatius posse ceperunt
proficientes a ꝑceptoꝝ scien
cia ad tolerātiam passionum
vt sub nulla iam tēpestate tre
pidantes· fluctus seculi et ela
tiones mūdi fide supgrediēte
calcarent· et morte contempta
omnibꝫ gentibus euāgeliū ve
ritatis inferrent Qđ vero addi
dit dominus dicens: quecūq3
audierit loquetur· ⁊ futura ā
nunciabit vobis· non segni in
tellectu dilectissimi nec trāsito
rio accipiam⁹ auditu: preter
alias ei veritatis locucōes ꝗbꝫ
manicheoꝝ cōfutaꝫ impietas
hac aptissime sentētia· totū sa
crilege falsitatis dogma ꝓster
nitur· Nā vt magnū quendā
atq3 sublimē viderenꝫ sequi au
ctorem· in magistro suo mani
cheo appuisse spūm sanctū credi
derūt: ꝓmissumq3 a dn̄o pacli
tum nō prius venisse ꝙ hic in
felicū deceptor oriret in quo
ita spūs sanct⁹ mānserit· vt nō
aliud fuerit manicheus ipse ꝙ
spiritus· qui p ministeriū cor
poree vocis et ligue discipulos
suos in omnem induceret veri
tatem· et nunꝙ cognita ꝑteri
torū seculoꝝ secreta reseraret·
Qđ ꝙ sit ridiculū · ꝙq3 vanū
videret ostēdere· nisi adhuc ꝗs
dam non puderet hoc credere
Manicheus igiꝫ magister fal
sitatis diabolice· et cōditor su
perstiēōnis obscene· eo tempe
dāpnandus innotuit· quo p⁹
resurrectionē domini ducente
simus et sexagesimus annus
impletus est: probo impatore
paulinoq3 cōsule· cum octaua
iā in cristianos ꝑsecutio ebu
liret et innumera martirū mi
lia ipsis suis victorijs ꝓbauis
sent impletum esse qđ domin⁹
ꝓmiserat dicens Cum autem
tradent vos: nolite cogitare ꝗ
modo aut quid loq̄mini Dabi
tur enī vobis in illa hora quid
loquamini · nō enī vos estis ꝗ
loq̄mini · sed spūs patris vestri
qui loquiꝫ in vobis· Nō ergo
potuit ꝓmissio domini p tāta
etatū interualla differri: nec il
le spūs veritatis quē mundus
nō accepit impiorum ita septi
formē illam donorū suoꝝ con
tinuit largitatem vt tot eccle
sie generationes sapientia et ī
tellectu ꝯsilio et fortitudine sci
encia et pietate atq3 ipso dei ti
more fraudaret: donec ꝓdigi
osus turpiū mendaciorū signi
fer nasceretur cui nec hoc quidē
tribui potest: qđ vel exiguam

diuine inspirationis acceperit portionē. qm̄ et hic de illa mū di extitit pte · que non potest spiritū veritatis accipe · Reple tus eñ spiritu diaboli · spūi res stitit cristi · et cū sanctis dei hoc pacūt doctrina cōtulerit vt fu tura pdicerent · hic ne falsita tes eius ipē rerum processus ar gueret · ridendarū impudentiā fabularū · et in pteritas retror sit etates · ⁊ quasi nichil nos d sempiternitate creatoris nichil de ordie creature ī vniuisū mū dum hñ lex scā · ⁊ dauitus in spirata pphecia docuisset · in cō tum etiā dei et in omniū muri ain naturaꝝ inexplicabilium mendacioꝝ mōstra contexuit quibꝰ tandē suas īsinuaturus infamas · nisi multū moestus ⁊ nimiū a luīe pietatis alienis · q̄ siue p ignorantie cecitatē · siue p turpitudīs appetitū · ad illa nō sacr · q̄ execranda puenīūt · Que propter coētu verecūdiā non sint nrō sermone pmēda · cū iam habūdantissime ipsoꝝ sint cōfessiōe patefacta Nulli ergo vrm dilcissimi suadeatur qd tante īpietatis auctorē spi ritus sanct9 aliqua ex pte dig natus sit Nichil ad istū prsus de illa virtute puenit · quā ec clesie sue xp̄us pmisit et misit Dicente eñ iohāne Spiritus nondū erāt datus quia ihesus nondū fuerat clarificatus · dm̄

ascēsio dandi spūs fuit cō Quē ille necesse est vt neget datum qui ad consessum paterne dex tre verū in xp̄o hominē negat esse puectū Nos ergo dilectis simi ad beatā eternitatē et am me et carnis p regnationē san cti spūs adoptati sactissimi fes ti istu9 diē racōnabili obsequio et casta leticia celebremus · con fitentes cū beato paulo aplo q dn̄s ihus xp̄us ascendens in altū · captiuā duxit captiui tatē. dedit dona hoīb · vt euā geliū dei p omne hūane vocis eloquiū pdicetur ⁊ oīs lingua cōfiteatur q2 dn̄s ihesus xp̄s in gloria est dei patris Ad pre sentē autē solempnitatē etiā ista est assumenda deuotio no bis · vt ieiunium qd ex aposto lica tradicōne subsequitur san cta obseruātia celebrē9 · Quia et hoc inter maxima sancti spi ritus dona numerandum est · q nobis aduersus illecebras carnis et insidias diabo i ieiu niorū sunt collata presidia q̄ bꝰ oēs tēptacōes dō adiuuāte vincam9 Quarta ig² et sexta fe ria ieiunem9 sabbato apud be atum petrum apostolū vigili as celebremus · patrocinante eodem oratoibꝰ nostris · vt in omnibus misericordiam dei obtinere mereamur · p eūdem dominum nostrum ihesum cri stum viuentē et regnantē ⁊c·

De eodem sermo tercius.

Hodiernā dilectissimi fe
stiuitatem toto terrarum
orbe venerabilem illius
sancti spiritus consecrauit aduē
tus. qui post resurrectionē dñi
quinquagesimo die in apl'os
populumq; credentiū sicut spera
batur influxit Sperabatur autē
quia illum dominus ihesus pro
miserat affuturū. non vt tunc
primū sanctorū esse habitator
inciperet. sed vt sacrata sibi pec
tora et feruentius accenderet.
et copiosius mundaret. cumu
lans sua dona non inchoans.
nec ideo nouus ope. quia ditior
largitate Nunquā enī ab omni
potentia pr̄is et filij sancti spi
ritus ē discreta maiestas et quic
quid in dispositione oīm agit
rerū diuina moderacio ex toci?
venit prouidētia trinitatis. vna
est ibi benignitas misericordie
vna censura iusticie. nec aliquid
est in actione diuisū. vbi nich
il est in volūtate diuersū. Que
ergo illuminat pater. illuīnat
filius: illuīnat spiritus sanct?
Cūq; alia sit psona missi. alia
mittentis alia pmittentis sit
nobis et vnitas manifestatur
et trinitas vt essentia habens
equalitatē et nō recipiens soli
tudinē et eiusdem substātie nō
eiusdē intelligatur esse psone.
Quod ergo salua cooperatione
inseparabilis deitatis. quedā pr̄

quedā filius. quedā pprie spi
ritus sanctus exequitur nr̄e di
spositio redempcōnis nostre sa
lutis est ratio Si enī homo ad
ymaginē et similitudinē dei fa
ctus. in honore sue nature mā
sisset nec diabolica fraude de
ceptus a lege sibi posita p? cō
cupiscentias deuiasset. creator
mundi creatura nō fieret neq;
aut sempiternus tempalitatē
subiret: aut equalis deo patri
filius deus formam serui et si
militudinē carnis peccati assu
meret Quia vero inuidia diabo
li mors introiuit in orbem ter
rarū. et aliter solui captiuitas
hūana nō potuit. nisi causam
nostram ipse susciperet. qui sine
maiestatis sue dāp[illegible]
homo fieret et solus peccati cō
tagiū non haberet. diuisit sibi
opus nostre repationis miseri
cordia trinitatis vt pater ppi
ciaretur: fili? propiciaret. spi
ritus sanctus igniret. Oporte
bat enī vt aliquid etiam saluā
di pro se agerent: et conuersis
ad redemptorē cordibus ab ini
mici dominatione discederent.
Qm̄ sicut apostolus ait. misit
deus spiritū filij sui ī corda no
stra clamantem abba pr̄: vbi
autē spiritus domini ibi liber
tas: Et nēo potest dicere dñm
ihesū: nisi in spiritu sancto Si
ergo duce gratia dilectissimi
fideliter sapienterq; noscam?.

quid patri quid filio quid ſpũi
ſancto· in repatione noſtra ꝓ
priũ · quid ve cõmune ſit· ea q̃
pro nobis humiliter et corpa
liter geſta ſũt· ita ꝓculdubio
ſuſcipiemus vt nichil indignũ
de vna atq; eadẽ trinitatis glo
ria ſentiamus Quãuis enĩ nul
la mens ad cogitandũ de deo
nulla ad loquendũ lingua ſuf
ficiat· tamẽ quantũcumq; illꝰ
eſt qꝰ humano ĩtellectu de eſſen
tia paterne deitatis attingitur
niſi vnum atq; idem eſt· cũ m
chil de vnigeĩto eius vel de ſpi
ritu ſancto cogitatur· non pie
ſapitur· ſꝫ nimis carnaliter ca'
ligatur· et id qꝰ de patre con=
gruenter ſentiri videbaẽ amit=
ti'ur· q̃a a tota trinitate recedi
tur· ſi in ea vnitas nõ tenetur
Nulla aũt ratione vere ẽ vnũ
qꝰ aliqua eſt inequalitate di=
uerſum· Cum igitur ad cõfitẽ
dum patrem et filiũ et ſpiritũ
ſanctum aciem mentis intendi
mꝰ· procul ab animo formas
viſibiliũ rerum et etatem tem
palium naturarũ· procul cor=
pora locorũ et loca corpm re=
pellamꝰ· Diſcedat a corde qꝰ
ſpacio tẽdiẽ· qꝰ fine ↄcludiẽ et
quicq̃d nec ſemp vbiq; nec to
tũ eſt Cogitacõ de deitate trini
tatis cõcepta· nichil p diſtãtiã
intelligat· nichil p gradus q̃=
rat· At ſi quid dignum de deo
ſenſerit· nulli ſꝫ ibi audeat ne'
gare pſone· tanq̃ honorificen
tius patri aſſcribat quod filio
ſpirituiq; non attribuat Non
eſt pietas · vnigenito preferre
genitorem· filij cõtumelia· pa'
tris eſt iniuria : Qꝰ vni demi '
tur vtriq; detrahitur· Nam cũ
illis et ſempiternitas ſit cõmu
nis et deitas : nec omnipotens
pater· nec incõmutabilis eſti'
matur· ſi aut minorem ſe ge '
nuit· aut quẽ non habuit · ha
bendo ꝓfecit Dicit quidem do
minus iheſus diſcipulis ſuis·
ſicut euangelica lectione recita
tum eſt Si diligeretis me gau
deretis vtiq; : quia vado ad pa
trem quia pater maior me eſt
Sed hoc ille aures que ſepius
audierunt ego et pater vnum
ſumus· et qui me videt videt et
patrem. ſine deitatis acceptũ
differẽtia Non de illa hoc ẽen=
tia intelligũt· quã ſempiternã
cum patre · et eiuſdem nature
nouerunt eſſe firma ratione·
Commẽdatur ergo etiam ſan
ctis apoſtolis in incarnatione
verbi diuini humana ꝓuectio
et qui denũciato ſibi a domino
turbabãtur abſceſſu ad eterna
gaudia honoris ſui ĩcitãẽ aug
mẽto Si diligeretis me inquit
gauderetis vtiq; · q̃a vado ad
patrẽ· hoc eſt ſi pfecta ſcientia
videretis quid vobꝭ gl'e confer=
tur· p hoc ꝙ ex deo patre geni
tus· etiã ex homine matre ſum

natus · q̄ dominus eternorum vnus volui esse mortalium · q̄ visibilem me inuisibilis p̄bui q̄ formā serui ī formā dei sempitern⁹ accepi · gauderetis · q̄ꝛ vado ad patrem · Vobis enī h̄ p̄statur ascensio · et sup omēs celos ad patris dextrā collocā da vestra in me humilitas eleuatur Ego aūt qui hoc sum cū patre qd̄ pater est · indiuidu⁹ cum genitore p maneo · et sic ab illo ad vos veniens nō recedo · quēadmodū et vos ad illū redeuns nō relinquo · Gaudete g⁰ quia vado ad patrē q̄a pater maior me est · vniui enī vos mihi · et factus sum filius homi nis · ut vos filij dei esse possitis Unde licet vnus in vtroq̄ꝫ sim tamē quo vobis ꝯformior patre sum minor Quo autē a patre nō diuidor · etiā meipso sū maior Natura itaq̄ꝫ que minor ē patre · vadat ad patrē · ꝛ ibi sit caro vbi semp est verbū · et vna ecclesie catholice fid̄s quā scd̄m hūanitatē nō diffitetur minorem · scd̄m deitatē credat equalem Contēpnatur igitur dilectissimi vana et ceca versucia hetice impietatis que sibi huius sententie scua interp̄tatione blandit · ac dicēte domino · omnia q̄ habet pater mea sūt · non intelligit se patri derogare : quicq̄d audet filio denegare · et ita in his que hūana sunt decipit · vt putet q̄ iam vnigenito paterna defuerunt q̄ꝛ nostra suscepit · non minuit in deo misericordia potestatē nec delata recōsiliacō creature sempiterne defect⁹ est glorie Que habet pater · habet filius : habet et spūs sanctus q̄ꝛ tota sil' trinitas est vnus deus · Hanc autē fidem nō terrena sapiētia repetit · nec opinio hūana p̄suasit : ḡ ip̄e vnigenitus fili⁹ docuit · ipse sanctus spiritus instituit · de quo nichil est aliter q̄̄ de p̄re et filio sentiendū · Quia licet nō sit pater : nō sit filius nō tn̄ est a patre et filio diuisus : et sicut propriā in trinitate hab ꝫ p̄sonā : ita vnā patris ꝛ filij habet diuinitatis substātiam : omnia implentē omnia cōtinentē : et cum patre et filio vniuersa moderantē p infinita seculoꝝ secula Amen

De ieiunio pētecostes s̄mo p̄m⁹

Odiernā dilcīssimi festiuitatē de descensiōe sancti spiritus ꝯsecratā sequit̄ vt nostis solempne ieiunium : qd̄ aīmis corpibꝰq̄ꝫ curandis salubriter institutū : deuota nobis est obseruātia celebrādum Repletis nāq̄ꝫ apostolis virtute ꝓmissa : et in corda eorū spiritu veritatis ingresso : non ambigimus inter cetera celestis sacramēta doctrine · hāc spiritual' ꝯtinētie disciplināꝫ

de paclito magisterio primitus fuisse conceptã. vt sanctificate ieiunio mentes cõferendis sibi carismatibꝰ fierẽt aptiores. Aderat quippe xp̄i discipulis ꝓtectio omnipotentis auxilij. et principibꝰ nascentis ecclesie tota patris filijq; diuinitas in p̄sentia sancti spiritus p̄sidebat sed contra instãtes impetus ꝑsequentiũ: contra minaces fremitus impiorꝝ. non corporis fortitudine. nec ciemis erat saturitate certandũ. cũ hoc maxime hominis interiora corrumpat qđ exteriora delectat. et tanto sit at rõnalis anima purgatior. quãto fuerit substantia carnis afflictior. Hinc itaq; doctoẽs qui exemplis et traditionibꝰ suis omnes ecclesie filios imbuerũt tyrocinũ milicie cristiane sc̄is ieiunijs inchoarũt. vt contra spiritales nequicias pugnaturi abstinentie arma capent q̄bꝰ viciorꝝ incentiua truncarent In visibiles eñ aduersarij et incorpales hostes non erũt contra nos validi. si nullis carnalibꝰ desiderijs fuerimus imersi Cupiditas quippe nocendi in tẽptatore ꝑpetua est. Sed inermis atq; inefficax erit si nichil in nobis vñ ɔtra nos pugnet inuenit Quis aũt hac fragili carne circumdatus. et i isto mortis corpe constitutus. etiã qui multũ valideq; ꝓfecerit: ita iã de sua salute securus sit. vt ab omni se illecebrarum periculo credat alienum. Donet licet sanctis suis cotidianã gratia diuina victoriam non aufert tamẽ dimicandi materiam. quia et hoc ipsum de misericordia protegentis est. qui nature mutabili ne de confecto prelio supbi-ret. semper voluit superesse qđ vinceret. Igitur post sancte dies leticie quos in honorem domini a mortuis resurgentis ac deinde ĩ celos ascẽdentis exegimus. postq; pceptũ sancti spiritꝰ donũ salubriter et necessarie consuetudo est ordinata ieiunij vt si quid forte inter ipsa festiuitatũ gaudia negligens libertas et licentia inordinata presũpsit. hoc religiose abstinẽtie cẽsura castiget. Que ab hoc q̃z studiosius exequẽda est. vt illa ĩ nobis que hac die ecclesie diuinitus sunt collata pmaneant. Templũ enim fc̄i sancti spiritus et maiori q̄ vnquã copia diuini fluminis irrigati nullis debemus concupiscencijs vinci nullis vicijs possideri. ut v̄tutis habitaculũ nulla sit contaminacõe pollutũ. Qđ vtiq; regente atq; iuuante domino omnibus obtinere possibile est si per ieiunij purificacionẽ ac p misericordie largitatem studeamus et peccatorum sordibus liberari. et caritatis

fructibꝰ esse fecundi Quicquid
ei in cibos paupm · ī curacões
debiliū: in precia captiuorū et
in quelibet opa pietatis impē
ditur · nō minuitur sed augeť
Nec vnq̄ꝫ apud deū pire po
terit qđ fidelis benignitas ero-
garit · dū qđcūq ꝫ ēbuit ad sub
sidiū · id sibi ŕcondit ad p̄miū
Btī ei misericordes · qm̄ ipoꝝ
miserebiť deꝰ Nec delictoꝝ me
moria eiť · vbi testimoniū pie
tatis affuerit Quarta igitur et
sexta feria ieiunemus · Sabba
to autē vigilias apud beatissi
simum petrū apostolū celebre
mus · cuius nos oracionibꝰ et
a spiritualibus īimicis ꝛ a cor
poreis hostibꝰ cōfidimus libe
rari · Per dñm nostrū ihm cri
stum qui cū patre ꝛ spū sancto
viuit ꝛ regnat ī secula seculoꝝ

De eodem sermo secundus:

Dubitandū nō est dilec
tissimi omnem obser-
uantiā cristianā erudi
tionis esse diuine ꝛ quicqđ ab
ecclesia in ꝯsuetudinē est deuo
tionis receptū · de tradicōe apo
stolica · ꝛ de sancti spūs ꝓdire
doctrina · qui nunc quoqꝫ cor-
dibꝰ fideliū suis p̄sidet institu-
tis vt ea omnes et obedienter
custodiāt et sapienter intelli-
gant Nam cū in die pentheco
stes · quā a pascha domini qn̄
quagesimū celebramus · ꝑmis
sus a domino spiritus sanct?

exspectantiū mētes maiori q̄ꝫ
vnq̄ꝫ copia et clariori presentia
sue maiestatis impleuerit ma
nifestissime patet: inter cetera
dei munera · ieiunioꝝ quoqꝫ ḡ
tiam q̄ hodiernā festiuitatē in-
diuisa subsequiť tūc fuisse do-
natam vt sicut fuit cōcupiscen
tia iniciū peccatoꝝ · ita sit conti
nentia origo v̄tutū In exercen
do autē h̄ dei munere nō ideo
segniores esse debemus qꝛ ꝛ iu
dei et heretici sepe ab edendi li
bertate se cōtinent: et apud ip
sos paganos sunt quedā va-
na ieiunia Aliud autem agit
sub veritate rō · aliud sub falsi
tate deceptio Apud nos fides
sanctificat etiam mādueantē:
apud illos infidelitas polluit
ieiunantē Unde quia extra ec-
clesiam catholicā nichil ē inte
grum nichil castū · dicēte apo
stolo · omne qđ non est ex fide
peccatū est: cū diuisis ab vita
te corpis xp̄i nulla similitudi
ne comparamur nulla ꝯmunióe
miscemur: qđ vtiqꝫ nobis salu
berrimū maximūqꝫ ieiuniū est
Ad virtutē enī cōtinentie nichi
il prius ptinet q̄ꝫ ab erroribus
abstinere: quia tūc demū bene
ambulať: cum p viā veritatis
ceditur: Nam q̄ a angusta
et ardua declināntes: ꝑcluina ꝛ
lata sectando cito in pdicionē
deuenīūt: melior ē gradus len
tior p iter rectum: q̄ velocitas

festina p̄ deuium Agnoscat er
go catholicus cristianus fruc-
tus ieiunij sui · qd̕ etiam inter
maximas largitates sterilissi-
mū erit · nisi de sancti spiritus
tigatione pcesserit : Cum eñ
dicat apl'us nullas sibi virtu'
tes sine caritate pdesse · idemqz
dicat caritatē dei esse diffusam
in cordibus nostris p̄ spiñ san
ctum · qui datus est nobis · ca'
uendū est ne bona q̄ facere si'
ne bonitate nō possumus · ca
tione p̄damus Nam omni se
merito laude dispoliat q̄ de stu
dijs industrie sue in se magis
q̄ȝ in dño gloriat · Cū beatus
dauid doceat i sanctorū opib̄
deū esse laudandū dicens Mi
rabilis deus in scīs suis · deus
israbel ipse dabit v̄tutē et for'
titudinē plebi sue Et iterz · dñe
i luīe vultus tui ābulabūt et i
noīe tuo exultabūt tota die · q
in iustitia tua exaltabunt · qñ
glā v̄tutis eoȝ tu es · Et iō di
lectissimi scd̕m erudicōez scī spūs
p̄ quē eccīe dī oīm v̄tutū dona
collata sūt suscipiam̄ alacri si
de solēpne ieiuniū · et in māda
tis q̄ potuerim̄ efficere · ɔtine-
amus nos ab inflacōe iactan
cie ad dei gloriā cūcta referētes
qui et bonaȝ inspirator ē volū
tatū et bonaȝ auctor ē actionū
Di · dño : sic luceat lumē vr̄m
corā hoīb̄ vt videāt opa vr̄a
bona q magnificēt patrē vr̄m
qui in celis est Qui viuit et rc̄

De eodem sermo tercius · :

Anctaȝ solēpnitatū di
lectissimi ordine celebra
to · q spiritualis leticie
deuocōe cōpleta · optet nos ad
salubritatē facere peitatis re
mediaq̄z ieiunij et exercendis
mentib̄ et castigādis adhibē
corpib̄ vt q̄z nos satis de hoc
et damna monita q propria ex
pimenta docuerūt Primū per
sāctissimorū dierū decursū di-
uine pietati grās reformam̄
cū sanctas continentia delicias
appetentes aliquātulū nobis
de terrenoȝ cibor̄ habūdātia
subtrabam̄ · ita vt proficiat
elemosinis · qd̕ nō ipendit me
sis · Tūc eñ demū ad aīe cura
tionē pficit medicīa ieiunij cū
abstinētia ieiunātis esuriē refi
cit idigentis Quia ergo scim̄
apud misericordē deū ieiunijs
p̄cellere elemosine largitatem
dicēte ipso dño · Date elemosi
nā et oīa mūda sūt vobis · Si
aīas nostras cupim̄ peccato
rū sordib̄ emūdai · elemosinā
paupib̄ nō negem̄ · ut in die
retribucōis ad pmerendū diñ
miaz · mīe opib̄ adiuuem̄ · p

De eodem sermo quartus

Nter omnia dilectissimi apos
tolice instituta doctrine q̄ ex di
uine erudicōis fōte manarūt
dubiū non est · īfluēte ecclesie
p̄ncipib̄ spū scō · hanc p̄imū

ab eis obseruantiã fuisse acceptam vt sancti obseruatione ieiunij oĩm v̾tutũ regulas inchoarent· qz multũ ad p̄cepta dei exequẽda ꝓdesset· si cristiana milicia ↄtra oĩa icentiua viciorũ ↄtinẽtie se scĩficacõe muiret Cũ ei p illecebrã cibi irrepseit prima causa peccati quo salubriore di munere vtitur redẽpta libertas· qñ vt nouerit ab stinere a concessis· q̄ frenare se nesciunt a vetitis· Omĩs quidẽ creatura dei bona est· et nichil est abiciendũ· qd cum grãꝝ actione percipitur: sed nõ ad hoc creati sumus vt feda et imprudenti auiditate omnes mundi copias expectamus· tanq̄ qd licet sumi non liceat pretermitti Laudet deus· qui hoĩm vsui tam multa donauit· sed agnoscat rationalis animus maiores delicias mẽti datas esse q̄ carni Et cum audit sibi p spm̃ sanctũ dici· post cõcupiscentias tuas nõ eas· a a voluntate tua auertere· intelligat sibi cõtra omnia que sensibꝫ corpis blandiũtur· tempantie sectandam esse virtutẽ· p quã dũ exterioris hoĩs volũtas minuitur· sapientia ĩterioris augetᷓ Non eñ idem cordis vigor ẽ sub onere cibi· qui sub leuitate ieiunij· nec eundẽ sensũ potest sacietas gñare· quẽ pcitas quia dum caro concupiscens aduersus spiritũ spiritali cupiditate sup atur· libera obtinetur sanitas ꝛ sana libertas· vt et caro mentis iudicio· et mẽs dei regatur auxilio Ad hãc gº nos vtilitatẽ dilectissimi pñs tempꝰ inuitat vt a r̃surrectiõe dñi vsqz ad aduentũ spũs sancti quinq̃ginta diebꝫ mẽsis q̄s in leticia precipue festiuitatis exigimus ad ieiunioꝝ r̃media recurramus· ne forte p occasionem licencie blãdioris aliq̃s negligentie culpas· delectabiliũ vsus insiderit Terra eñ carnis nostre nisi assiduis fuerit subacta culturis cito de segni ocio spinas tribulosqz producit· et ptu degeneri dabit fructũ nõ horreis inferendũ· sed ignibus cremandũ Dicẽte dño· omnis plantatio quã non plantauit pr̃ meꝰ celestis eradicabitᷓ Custodiẽda gº nob oĩm germinũ seminũqz generositas· quã ex sũmi agricole plantacõe accepimꝰ· et vigili sollicitudine prouidendũ· ne dei munerá aliqua mundẽtis inimici fraude violẽtur· a in padiso virtutũ nõ crescat silua vicioꝝ Ad declinandũ aũt h malũ nichil ẽ potentius elemosinis atqz ieiunijs Dum et carnales cupiditates cõtinẽtia necat a desideriorũ spũaliũ fructus misericordie cura multiplicat vnde caritatem vestrã solẽpniter admonemus vt p

castigationem corpis et p oia pietatis opera mundari ab oi sorde peccatoꝝ curemus · quarta et sexta feria ieiunemus · sabbato apud beatissimū petrum apostolū vigilias celebremus cuius meritis et orōib; ita nos p omnia credimus adiuuādos vt mia dei et ieiunijs nřis assit et votis: p xp̄m dñm nostrum

De eodem sermo quintus·

Eligiosam deuotionē dilectissimi qua ob diē castigationis et liberationis nostre cunctus fidelium populus ad agendas deo gracias confluebat · pene ab omnibus ꝓxime fuisse neglectam ipsa paucoꝝ qui affuerūt raritas demōstrauit · et cordi meo multū tristitie intulit et plurimum timoris incussit Magnū enim piculū est hoies esse ingratos deo · et p obliuionē beneficioꝝ eius · nec de correctione compungi · nec de remissione letari Vereor igit dilectissimi ne vox illa ꝓphetica tales increpasse videatur que dicit · flagellasti eos et non doluerūt et castigasti eos et noluerunt accipe disciplinam Que enim eis correctio ostendit · in quib; tanta auersitas tepitur · pudet dicere · sed necesse est non tacere · plus impenditur demonijs q̄ aplis · et maiorem obtinent frequentiā insana spectacula q̄ btā martiria Quis hanc vrbem reformauit saluti · quis a captiuitate eruit · q̄s a cede defendit? ludus circensiū · an cura sanctoꝝ quoꝝ vtiq; p̄cibus diuine censure flexa sententia est · vt qui merebamur iram seruaremur ad veniā Tangat obsecro dilectissimi cor nostrū illa sentētia saluatoris qui cū decem leprosos misericordie v̄tute mūdasset vnū tm̄ ex eis dixit ad agēdas grās reuertisse · significās videlicet de ingratis q; hunc pietatis officiū etiā si corpis assecuti sunt sanitatē · non tn̄ sine animi ipietate defuerūt · Ne ergo ista ingratorū nota etiā vobis dilcāssimi possit ascribi · reuertimini ad dñm itelligētes mirabilia que in nobis dignat? est opari et liber · actionē nr̄am n̄ sicut opinant ipij stellaꝝ effectibus · sꝫ ineffabili omnipotētis dei mie deputantes q̄ corda furētiū barbaroꝝ mitigai dignatus est ad tāti vos bn̄ficij memoriā tanto fidei vigore conferte · grauis negligentia maiore satisfactione curanda ē ad emendationē nostram vtamur lenitate parcentis · vt beatus petrus et oēs sancti qui nobis in multis tribulationibus affuerunt obsecrationes nostras ꝓ nob apud misericordem deum iuuare dignentur · p dñm nr̄m ihesum xp̄m filium tuum qui cū·

De petro et paulo apostol
Mnũ quippe sanctaꝝ
solempnitatũ dilectissi
mi totus orbis est pti
ceps · et vnius fidei pietas exi-
git · vt quicquid ꝑ vniuersorũ
salute gestũ recolitur · cõmun
bus vbiqꝫ gaudijs celebretur
Verũptamen hodierna festiui-
tas pter illam reuerentiã quã
toto terraꝝ orbe ꝓmeruit · spe
ciali et ꝓpria nostre vrbis ex
ultatione venerãda est · vt vbi
precipuoꝝ apostoloꝝ glorifi-
catus est exitus ibi in die mar
tirij eoꝝ sit leticie principatus
Isti enim sunt viri p quos tibi
euangeliũ cristi roma resplen-
duit · et que eras magr̃a erroris
facta es discipula veritatis Isti
sũt patres tui · veriqꝫ pastores
qui te regnis celestibus inserẽ
dã · multo melius multoqꝫ feli
cius condiderunt · ꝙ illi quoꝝ
studio prima meniũ tuorũ fũ
damenta locata sũt : Ex quibꝰ
is qui tibi nomen dedit · frater
na te cede fedauit Isti sunt qui
te ad hanc gloriam prouexe-
runt · vt sis gens sc̃a populus
electus · ciuitas sacerdotalis et
regia · per sacrã beati petri sedẽ
caput orbis effecta · latius p̃-
sidẽs r̃ligione diuina · ꝙ domi
natione terrena Quãuis enim
multis antea victorijs ius im
perij tui terra mariqꝫ ꝓtuleis
minus tam̃ est qd̃ tibi bellicus

labor subdidit · ꝙ qd̃ pax cri-
stiana subiecit Deꝰ nãqꝫ bonꝰ
est et iustus et omnipotens · q̃
misericordiã suã hũano generi
nũꝙ denegauit · omnesqꝫ ĩ cõ
mune mortales ad cognitionẽ
sui habũdãtissimis semp bñfi
cijs erudiuit · volũtariam errã
tium cecitatem · et ꝓclíuẽ in de
teriorẽ nequiciã · secretiori con
silio et altiore pietate miseratꝰ
ẽ · mittendo verbũ suũ equale
sibi et coeternũ Verbum igitur
caro factum ita diuinã naturã
nature vniuit hũane · vt illiꝰ
ad infima inclinatio nostra fi
eret ad sũma ꝓuectio Vt autẽ
huius inenarrabilis gratie p
totũ mundũ diffunderetᷣ effec
tus · romanũ regnũ diuina ꝓ
uidentia p̃parauit Cuius ad eos
limites incremẽta pducta sũt ·
quibus cunctarũ vndiqꝫ gen
tium vicina et cõtigua esset vni
uersitas Disposito nãqꝫ diuini
tus opi maxime congruebat · vt
multa r̃gna vno cõfederarentᷣ
imperio · et cito p̃uios haberet
populos p̃dicatio generalis ·
quos vniꝰ teneret regimẽ ciui
tatis Hec autẽ ciuitas ignorãs
sue ꝓuectiõis auctorẽ · cum pe
ne omnibꝰ dominaretur genti
bus : omniũ gentiũ seruiebat
erroribus · et magnã sibi vide
batur assumpsisse religionem
quia nullam respueret falsita
tẽ Vnde ꝙ tũ inerat p diabolũ

tenacius illigata tm̄ p christū
est mirabilius absoluta Nam
cum duodecim apostoli acce-
pta per spiritum sanctum om
nium locucōne linguarum im
buendum euangelio mūdum
distribuilis sibi terrarum par-
tibus suscepissent · beatissim⁹
petrus priceps aplici ordinis
ad arcē romam destiaē impij ·
vt lux veritatis que in oīm gē-
tiū reuelabaē salutē · efficatius
se ab ipō capite p totū mundi
corpus effūderet Cui⁹ aūt na
tionis hoīes ī hac tūc vrbe nō
essent · aut quūsq̄ gentes igno
rarēt · qd roma didicisset · Hic
conculcande philosophie opi
niones · hic dissoluende erant
terene sapientie vanitates · hic
confutandi demonū cultus · h
omnū sacrificioꝝ impietas de
struēda vbi diligentissime ha
bebaē supsticōe collectū · quic-
quid vsq̄ fuerat vanis errori-
bus institutū · Ad hanc igitur
vrbē tu btissime petre aposto
le venire nō metuis ⁊ consorte
glorie tue paulo aplo. aliarū
adhuc ecclesiaꝝ ordinacōibus
occupato · siluā istā frementiū
bestiarū · ⁊ turbulentissime ꝓ-
funditatis oceanum constan
tioꝛ q̄ cum supra mare grade-
reris ingrederis · Nec mundi
dominā times romā · qui ī cay
phe domo expaueās sacdotis
ancillam · Nūquid aut iudicō

pilati aut seuicia iudeoꝝ minor
erat · vel in claudio potestas
vel in nerone crudelitas · vince
bat ergo materiam formidinis
vis amoris · nec estimabas ter
rori cedendū · dū horū saluti cō
sulis quos susceperas alendos:
Hunc autē intrepide caritatis
affectū iam tunc ꝓfecto conce
peras qñ ꝓfessio tui amoris · i
dominum trine interrogacōis
est solidata misterio Nec aliud
ab hac mentis tue intentione
quesitum ē · q̄ vt pascēdis e1⁹
quē diligeres ouibꝰ cibū quo
ipse eras opimatus impendēs
Augebant quoqꝫ fiduciam tu
am tot signa miraculorū · tot
dona carismatū · atqꝫ experimen
ta v̄tutū · Jā populos q̄ ex cir
cūcisiōe crediderūt erudieras ·
iam anthiochenā ecclesiā vbi
primū cristiani noīs dignitaē
est orta fūdaueras · Jā pontū
galaciā capadociā asyā bithi
niam. legibus euangelice p̄-
dicationis ipleueras · nec aut
dubius de prouentu operis · ā
de spacio tue ignar⁹ etatis · tro
pheū crucis cristi romanis ar
cibus inferebas · et quo te diui
nis p̄ordinationibꝰ anteibāt
et honor potestatis et gloria
passionis ad quā beatus coa-
postolus tuus · vas electionis
et specialis magister gentium
paulus occurrens · eodem tibi
ꝯsociatus est tempore · quo iā

omnis innocentia · omnis pudor omnisq̃ libertas sub neronis laborabat impio Cui⁹ furor p omniū viciorū inflāmatus accessum · in hunc eñi vsq̃ torrentē sue p̄cipitauit insanie vt primus nō omni cristiano atrocitatē generalis psecucōis inferret quasi p sanctoꝝ neces gratia dei posse extingui Cui⁹ hoc ipsū erat maximū lucrum vt contēpt⁹ vite hui⁹ occidue pceptio fieret felicitatis eterne Preciosa g° ē in ꝯspcū domini mors sanctoꝝ ei⁹ · nec vllo crudelitatis genere destrui potest sacramento crucis cristi fundata religio · Non minuit pseccucōibꝫ ecclesia · sed augetur · Et semp dñicus ager segete dicior vestitur dum grana singula cadunt multiplicata nascunt Unde duo ista p̄clara diuini seminis · in quātā sobolē pullularint beatorū martirū milia ꝓtestant · qui apostolicorum emuli triūphorū vrbem nr̃aꝫ purpuratis a lōge lateq̃ rutilantibꝫ pplis āmbierūt · a q̃si ex multaꝝ honore gemmarū cōserto vno diademate coronauerūt · de quo p̄sidio dilectissimi diuinitus nob̄ ad exemplū pacientie · et cōfirmationē fidei p̄parato · vniūsaliter quidē in omniū sanctoꝝ ꝯmemoratione letandū est sed in hoꝝ excellētia patrum merito est exultandū⁹ gloriādum quos gratia dei in tantū apicē inter omnia ecclesie membra ꝓuexit · vt eos in corpe cui caput xp̄s ē q̃si geminū cōstituerit lumē oculoꝝ De quoꝝ meritis atq̃ virtutibus que omnē loquēdi supat facultatē · nichil diuersū nichil debemus sentire discretū · q̄a illos et electio pares · et labor similes et finis fecit equales · Sicut autē et nos expti sum⁹ et nostri ꝓbauē maiores · credimus atq̃ confidimus · inter omnes labores istius vite : ad obtinendā dei misericordiā semp nos specialiū patronorum orōnibꝫ adiuuādos · vt quātū propriis peccatis deprimimur tantū apostolicis erigam² meritis Per dominū nostrū ihm cristum cui est honor cū patre et spiritu sancto eadē potestas vna diuinitas · in secula sclōꝝ

De eodē sermo secundus

Exultem⁹ in domino dilectissimi a spūali iocūditate letemur q̄a vnigenitus dei patris filius dominus noster ihesus crist⁹ ad insinuandā nobis dispensacōis et diuinitatis sue misteria apostolici ordinis primū beatum petrū huic ciuitati dignatus ē p̄rogare cui⁹ hodierna solēpnitas recurrente triūpho martirii specimen et decus contulit orbi terraꝝ · Hoc eñi obtinuit

dilectissimi illa confessio que a
deo patre apostolico inspirata
cordi oim humanarū opinio-
num incerta transcendit et fir
mitatem petre que nullis ipul
sioibꝰ quateref accepit. Euan
gelica siquidem referante histo
ria omnes apostolos dominꝰ
quid de se opinenf interrogat
At vbi quid habeat discipulo
rum sensus exigitur ille prior
est in apostolica dignitate qui
cum dixisset Tu es christus fi
lius dei viui. respondit ei ihe'
sus. beatus es symon bario'
na quia caro et sanguis non
reuelauit tibi. sed pater meus
qui in celis est Ideo beatus es
quia pater meus te docuit nec
opinio terrena fefellit sed in-
spiratio celestis instruxit et nō
caro nec sanguis sed ille me ti
bi cuius sum vnigenitus indi
cauit. Et ego inqt dico tibi: h
est sicut tibi pater meus mani
festauit diuinitatem meam ita
ego notam tibi facio excellen-
tiam tuam: quia tu es petrus
idest cum ego sim inuiolabilis
petra. ego lapis angularis q̄
facio vtraqꝫ vnum. tamen tu
quoqꝫ petra es quia in ea vir
tute solidaris vt que michi po
testate sūt propa sint tibi me
cum participacōne communia
Supra hanc petram edifica'
bo ecclesiam meam et porte in
feri non preualebunt aduer-
sus eam. Super hanc inquit
fortitudinem eternum extru-
am templum. et ecclesie mee
celo inferenda sublimitas i hꝰ
fidei firmitate consurget hanc
confessionem porte inferi non
tenebunt mortis vincula non
ligabunt. Vox enī ista vox vi-
te est et sicut confessores suos
in celestia prouehit ita nega-
tores ad inferna demergit pro
pter qđ beatissimo petro dicif
Tu es petrus et sup hāc ač ti
bi dabo claues regni celorum.
Et quecumqꝫ ligaueris super
terram erunt ligata et in celis
ꝛ quecumqꝫ solueris super ter
ram erūt soluta ꝛ in celis Trā
siuit quidem i alios apostolos
vis istius potestatis. sed non
frustra vni commendatur qđ
omnibus intimetur. petro enī
ideo hoc singulariter creditur
quia cunctis ecclesie rectoribus
forma petri proponitur. Ma
net ergo petri priuilegium v-
bicumqꝫ ex ipsius equitate fer
tur iudicium. nec nimia est vł
seueritas vel remissio vbi nich-
il erit ligatum vel solutum nisi
qđ petrus aut ligauerit aut sol
uerit. Instante autem passio-
ne sua dominus que discipulo
rum suorū erat turbatura con
stantiā simom inquit Simō ec
ce sathanas postulauit vt cri
braret vos sicut triticum. Ego
autē rogaui pro te ne deficiat

fides tua et tu aliqñ conuersus
cōfirma fratres tuos ne intre
tis in tēptacōe; Cōmune erat
omnibus apostolis piculū de
temptatione formidinis a di-
uine ꝓtectionis auxilio pariter
indigebant· qm̄ diabolus oēs
exagitare omnes cupiebat eli
dere et tm̄ specialꝰ a domino pe
tri cura suscipiť et ꝓ fide petri
ꝓprie supplicať tanq̄ alioꝝ
statꝰ certior sit futurus si mēs
principis victa non fuerat In
petro ergo omnium fortitudo
muniť et diuine gratie ordi
natur auxiliū vt firmitas que
per cristū petro tribuitur · per
petrū apostolis cōferať Nam
et post resurrectionē suā domi
nus beato petro aplo r̄gni cla
ues dās ad trinā etiā amois ꝓ
fessionem mistica insinuacōne
ter dixit pasce oues meas qđ
et nūc ꝓculdubio facit et mā
datū dei pius pastor exequiť
ↄfirmans nos exhortacōnibꝫ
suis et pro nobis orare nō ces
sans vt nulla tēptatione supe
mur Si autē hāc pietatis sue
curā omni populo dei sicut cre
dendum est vbiq; ꝓtendit:
quāto magis nobis alumnis
suis opem suā dignatur impē
dere apđ quos i sacre dormicō
nis thoro eadem qua presedit
carne requiescit Cū itaq; dile
ctissimi tm̄ nobꝫ videāꝰ ꝓsidi
um diuitus īstitutū rōnabiliť
et iuste in ducis nostri meritis
et digtate letamꝰ grās agētes
sempiterno regi redēptori nrō
ihesu cristo qui tantā potentiā
dedit ei quē toci' ecclesie prin
cipem fecit ad laudem et glori
am nominis sui · Qui cum deo
patre et spū sancto ac :

In octauis aploꝝ petri a pau
li sermo primus

Religiosam deuotione;
dilectissimi qua ob di
em castigationis et li-
beracōnis nostre cūctꝰ fideliū
populus ad agendas deo gra
tias cōfluebat pene ab omni-
bus proxime fuisse neglectam
ipsa paucorū qui affuere cari-
tas demonstrauit a cordi meo
multum tristicie intulit et plu
rimū timoris incussit Magnū
enī piculū ē esse homines igra
tos deo et p obliuionē benefi-
ciorum eius nec d' conrepcōne
compūgi nec de remissione le-
tari · vereor igitur dilcīssimi ne
vox illa ꝓphetica tales icre-
passe videať que dicit · Flagel
lasti eos et nō doluerūt Casti
gasti eos et noluerunt accipe
disciplinā · Que eī in eis corre
ctio onđiť i quibꝫ tāta auersio
repiť Pudet dicere ꝫ necesse ē
nō tacere plus impēdiť demo
niis q̄ aplis et maiorem obti
nent frequentiā insana specta
cula q̄ btā martiria Quis hāc
vrbem rēformauit saluti: quis

captiuitate eruit: q̄s a cede defendit. ludus circensiū an mā sanctoꝝ quoꝝ vtiq; p̄cibus dominice censure flexa sententia est vt q̄ merebam' iram seruaremur ad veniā Tangat obsecro cor vestrū ista sententia saluatoris qui cū decem leprosos misericordie v̄tute mūdasset vnū tm̄ ex eis dixit ad agendas ḡtias reuertisse signās videlicet de ingratis q̄ huic pietatis officio etiā si corpis assecuti sunt sanitatem nō tm̄ sine animi impietate defuerūt Ne ergo ista ingratoꝝ nota etiā vobis dilectissimi possit ascribi reuertimi ad dominum intelligentes mirabilia que nobis dignatus ē opari ꝛ liberacōnem nostram non sicut opinantur impij stellarum affectibus sed ineffabil' omnipotentis dei misericordie deputātes q̄ corda furētiū barbarorū mitigare dignatus est Ad tanti vos beneficij memoriam toto fidei vigore conferte grauis negligētia maiore sācficatione curanda est ad emendationem nostrā vtamur lenitate pcentis vt beatus petrus et omnes sancti q̄ nobis ī multis tribulationibꝰ affuerūt obsecracōnes nostras pro nobis apud misericordē deum iuuaē dignentur per dominum nr̄m ihesum christum filium tuum qui tecum viuit et regnat ꝛc̄

Sermo eiusdem de machabeis legendus in festo beati petri ad vincula.

Gratias dilectissimi agam⁹ dn̄o deo nostro q̄ quāta sit huius solempnitas etsi ego taceam cōuentus vester ostendit. Tam conspiranti eīn studio et deuoto animo cōuenistis vt festiuitatis magnificentiā etsi sermo non indicet congregacō tamē ipsa testet. ꝛ recte Duplex eīn causa leticie est in qua ꝛ natalē ecclesie colimus ꝛ martirū passione gaudemus Nec immerito digne ecclesia horum exultat martirio quorū ortatur exemplo Causam ergo solempnitatis hodierne dilcāssimi plenissime sacre historie lectione didicistis nec latere vos potuit quē in tanto rerum gestarū ordine excepitis auditum Cū gloriosam septem martirū matrem exultātē et non tacito honorētis affectu in singulis quidem filijs passam sed ī omnibꝰ coronatam. subsecuta est eīn felici exitu quos ī inuicto premisit hortatu. beata genitrix beata progenies memorabilis p̄cedentium fortitudo. Nam cū in illo ordine mortui et in illa dispositione penaꝝ id seuissimi reg⁹ excogitasset impietas vt victoria sibi ꝛ de p̄mis p̄mitteret q̄s sine tolerātie cruētaret ex ē⁹

et de postremis quos in suppli
cio torqueret alieno: multipli
cate sūt martirꝫ palme et dum
singuli ī omnibꝰ vincunt p̄ter
coronas ꝓprias oēs acquisiēt
septenas Sz hꝫ ī fructuosam re
colēda sūt aurū voluptatē In
flat sciencia nisi edificet obedi
entia· grauāt audita nisi susci
pianꝫ imitanda Nec em̄ quia
cessauit psecutor et tortor q̄a
iam oēs d̄o militāt ptātes de
sūt castrātis quas supent pas
siones· fili iq̄t accedēs ad ser
uitutē dei sta in iustitia ⁊ tiore
et p̄para animā tuā ad tēptati
onem Et apostolus dicit· qui
cūq; in cristo pie volūt viuere
psecucōnē patiunt propter iu
stitiā Qui ego putas quieuisse
psecutionē et nullū tibi cū ho
stibꝰ esse ꝯflictū intimū cordis
tui scrutare secretū ⁊ omnes re
cursus aīe tue diligēs explora
tor ingredere ⁊ vide si te nulla
repugnat aduersitas · si nullus
tirann? in mētis tue arce vult
dominari· Noli cum auaricia
pacē firmare ⁊ iniquorꝫ q̄stuū
incrementa cōtempne· Supbie
concordiā nega ⁊ magis time
ī gloria q̄ꝫ in hūilitate calcari·
Dissociare ab ira nec dolorem
inflāmet inuidie cupido vīdic
te Renuncia voluptati aūtere
ab inmūdicia pelle luxuriā fu
ge iniquitatē obmitte falsitatē
et cū videris te multiplicē hr̄e

pugnā tu quoq; imitator mar
tirū vniuersam quere victoriā
Totiēs em̄ peccatis morimur
quociēs in nobis peccata mo
riunt et p̄ciosa in cōspectu dn̄i
etiā ista mors sanctorum eius
vbi homo occidit mundo nō
terminacōe sensuū sed fine vi
ciorū· Si ergo carissimi nō du
citis cū infidelibꝰ iugum si pec
catores esse desistitis et nullis
carnaliū cupiditatū temptacō
nibus ceditis solēpniem hūc
diem celebretis et nō solū mar
tires et martirū mrēm sed illi?
etiā memoriā iusto honore ve
neramini qui hoc die āntiquā fe
stiuitatē hui? loci geminauit·
Magnificus q̄dē structor pa
rietū sed magnificētior edifica
tor animarꝫ vltra eni sui termi
nos opa pietatis extendēs vt
vtilitatibus institutionū eius
etiā in ipso frueret deuota po
steritas ⁊ habitādo quod cōdi
dit et faciendo Omnia igitur
dilectissimi que oculis cernitis
et mēte meministis ad ꝓfectū
vr̄e edificacōis assumite et ita
vnusquisq; vestrū ꝑpato a ma
ioribus vtatur habitaculo vt
seipso meminerit tēplū dei esse
fundatū· Nichil structure sue
prauū nichil supponat īfirmū
Sz vnius ⁊ electis lapidibꝰ ꝯgru
endo p indissolubilē ꝯnexiōē
crescat in dn̄ici corpis vnitatē
auxiliāte dn̄o nr̄o ihū xp̄o ⁊c̄

De sancto laurentio sermo:

Om omniū dilcīssimi sīma virtutū q̄ tocius pleītudo iusticie· de il lo amore nascat· quo deus ꝓximusq̄ diligitur· in nullis ꝑfecto hic amor sublimius excel lere· clariusq̄ fulgere q̄ꝫ in bea tissimis martiribꝰ inuenitur· q̄ domino nostro ihū cristo pro omnibus hominibus mortuo tam propinqui sūt imitatione caritatis: q̄ꝫ similitudine passi onis· Quāuis eī illi dilectioni qua dn̄s nos redemit nulla cu iusq̄ꝫ benignitas possit equari quia aliud est ꝓ iusto mori ho minē sua necessitate moriturū aliud ꝓ impijs occūbere a de-bito mortis alienū: multum tamē vniuersis hominibꝰ mar tires contulerūt quorū fortitu dine ita eius largitor vsus est dn̄s vt penā mortis et atroci tatē crucis. nullis suorū vellet esse terribilē· Cū ergo nullus bonus· sibi soli est bonus· nec cuiusq̄ꝫ sapientis sibi tm̄ sapi-entia est amica· et hoc verarū natura virtutū ē· vt multos a tenebroso abducat errore· qui carū clarus luie est· ad erudiē dū dei populū nullorꝫ ē vtilior forma q̄ꝫ martirū. eloquentia facilis ad exhortandū sit racō efficax ad suadendū. validio-ra tn̄ sūt exempla q̄ꝫ verba: et plenius docere ope q̄ꝫ voce In quo excellentissimo genere do ctrine beatus laurentius cuiꝰ passione dies hodiernus illus tris est· q̄ꝫ gloiosa polleat dig nitate· etiā ꝑsecutores ipsiꝰ sen tire potuerūt· cū illa mirabilis animi fortitudo de xp̄i pricipa liter amore concepta· nō solū ipsa nō cederet ſꝫ etiā alios exē plo sue tolerantie roboraret: Cū enī furor gentiluī potesta tū in electissima queq̄ꝫ xp̄i mē bra seuiret· ac p̄cipue eos qui ordinis erāt sacerdotalis impe teret· in leuitā laurentiū q̄ nō solū misterio sacramētorū· sed etiā dispēsacōe ecclesiastice sub stantie p̄minebat· impius ꝑse cutor efferbuit. duplicē sibi p̄ dam de vnius viri ꝯp̄hensiōe ꝓmittēs· quē si fecissꝫ sacre pe cunie traditorē faceret etiā ve re religionis exsortē: Armat itaq̄ꝫ gemīa face homo pecuīe cupidus et veritatis inimicus: Auaricia vt rapiat aurꝫ· īpi-etate vt auferat xp̄m. postulat sibi ab īmaculato sacrarij p̄su le opes ecclesiasticas· quibus auidissimus inhiabat inferri· Cui leuita castissimꝰ vbi eas repositas haberet ondens· nu merosissimos scōꝝ paupū ob tulit greges· i quoꝝ victu atq̄ꝫ vestitu inamissibiles cōdiderat facultates· que tanto ītegrita tis erant salue: quāto sanctius ꝓbabanꝫ expense Fremit igꝰ

predo frustratus · et in odiũ re
ligionis que talẽ diuitiarum vsũ
instituisset ardescens · direp
tionẽ thesauri potioris aggre
ditur · vt apud quẽ nullam de
nariorum substantiã reperisset
illud depositũ ei q̃ sacratius erat
diues auferret. Renũciatẽ xpo
laurentiũ iubet · et solidissimã
illam leuitici animi fortitudinem
diris parat vrgere suppliciis ·
Quorũ vbi minora nil obtinẽt
vehementiora succedũt · laceros
artus · et multa verberũ sectiõe
cõscissos subiecto pcipit igne
torreri · ut p cratem ferream
que iã de feruore cõtinuo vim
in se haberet vrendi · cõuersorum
alterna mutatiõe mẽbrorum fiẽt
cruciatus vehemẽtior · et pena p
ductior. Nichil obtines nichil
pficis seuera crudelitas · Sub
trahitur tormẽtis tuis materia
mortalis · et laurẽtio in celos ab
eunte · tu deficis flammis tuis
Superari caritatis xpi flãma nõ
potuit · et segnior fuit ignis q̃
foris vssit · q̃ qui intus accen-
dit. Deuisti psecutor in martirẽ
seuisti et auxisti palmam dum
aggeras penã. Nã quid nõ ad
victoris gloriã ingeniũ tuum
repperit · qñ in honorẽ transierũt
triumphi etiam instrumẽta sup
plicii · Gaudeamus igitur dilcãssimi
gaudio speciali · et de felicissi-
mo inclyti viri fine gloriemur
in dño qui est mirabilis in sctis
suis · in quibus nobis est psidi
um cõstitutũ et exemplũ · atque
ita p vniuersũ mundũ clarifi-
cauit gloriã suã · vt a solis or-
tu vsque ad occasum leuitarũ
luminũ choruscãte fulgore · q̃
clarificata est iherosolima ste-
phano · tam illustris fieret ro
ma laurentio. Cuius oratione
et patrocinio adiuuari nos si
ne cessatiõe cõfidimus · vt q̃a
omnes sicut aplus ait · quicũ
que volũt i cristo pie viuere · p-
secutiões paciũtur corroboremur
spũ caritatis · et ad superandas
omnes tẽptatiões constãtia fi-
dei pseuerantia muniamur · p
dominũ nostrum ihm xpm viuẽ
tem et regnantẽ cũ patre et spũ
sancto i secula seculorum · Amen

De ieiunio septimi mensis ·

Obseruãtiam quidẽ ve
strã dilectissimi ita no
uimus esse deuotam vt
animas vestras nõ solũ legiti
mis · sed etiã volũtariis ieiuniis
excolatis · verũptamen adiciẽda
est huic studio etiam nrẽ ãmo
nitiõis exhortatio · vt si qui sũt
in hoc exercitio tardiores · in
his saltem diebus cõmunem ab
stinentie se obediẽter adiũgãt
in quibus nos oportet sãctissimã
consuetudinẽ attentius celebra
re vt p hũilitatẽ ieiunii cõtra
oẽs hostes nostros diuinũ me
reamur auxiliũ · Res enim est pci
pui opis quã et ex auctoritate

indicimus et ex caritate suademus. vt paululū edendi libertate cōpressa. castigatiom corpm et paupm studeamus alimonie. quos qui reficit animā suam pascit. et tempales epulas: in delicias mutat eternas In locum igitur malarū cupiditatū. sanctorū desideriorꝫ incrementa succedant Cesset iniquitas. sed non sit ociosa iustitia. Quē nullus patitur opprimentem. sentiat aliquis adiuuantem Parum est enī non auferre aliena. nisi largiaris ꝓpria Sub oculis iusti iudicis sum? qui nouit quantā vnicuiqꝫ bñ opandi dederit facultatem non vult ociosa esse munera sua q̄ seruis suis sic mensuras misticorum distribuit talentorꝫ. vt creditum qui libeáliter erogasset augeret. q̄ steriliter seruasset amitteret: Et ideo dilectissimi quia septimi mensis ieiunium celebrare nos conuenit. sanctitatem vestrā monemus vt quarta et sexta feria ieiunemus. sabbato vero apud beatum petrū apostolū pariter vigilemus. cuius suffragantibus meritis ab omnibus tribulationibus mereamur absolui: p dominū nostrum ihesum xp̄m qui viuit:

De eodem sermo secundus.

Eus humani generis conditor et redemptor qui nos ad ꝓmissiōes vite eterne p semitas vult ambulare iustitie de futura temptatione. q̄ nobis in itinere virtutum insidiosis aduersaretur occursibꝫ. multis nos p̄sidijs dilectissimi quibꝫ laqueos diaboli obtineremꝰ instruxit Inter que hoc famulis suis saluberrimū cōtulit vt contra inimici dolos fortitudine se continentie et opibus pietatis armarēt Ille enim qui ab inicio primis hominibus interdicti cibi inserunt appetitū. et male credulis p illecebram edendi omniū cōcupiscentiarū virus īfudit: easdem fraudes retractare non desinit: et in natura quā scit suis seminibus esse viciatā sationis sue germen inquirit. vt ad labefactanda studia virtutis. desideria voluptatis accēdat Quī pena ipsius est ꝓuectio cristiana. nec potest eorum animos aliquo modo ledere. qui noue runt auxiliāte domino in sua carne ꝑgnare Rationabili igitur moderacōne sanctoqꝫ ꝓposito frenande sunt rebelles cupiditates: nec sinendum est. vt castis et sp̄ualibus desiderijs corporales concupiscentie reluctētur Agnoscat īterior homo exterioris sui esse rectorē: mens diuino gubernata dominatu: terrenā substantiā in bone voluntatis cogat obsequiū Nec enī deest nobis ad huc ordinē

conseruãdum misericordissimi regis auxiliũ· qui nos saluberrime obseruãtie racõne formauit p̄stituens nobis p tempm recursus quosdã ieiuniorũ dies· in quibus castigatione corpm dt? roboraref animorũ: Huius autem remedij munus dilectissimi etiam ĩ isto qui septimus est mẽse dispositum est qđ nos prompta conuenit alacritate suscipe· vt preter abstinentiam qua quisqz se peculiariter atqz priuatim secũdũ modum sue possibilitatis exercet hec ipsa que omnibꝰ simul indicitur animosius celebretur: Nam in omni agone certaminis cristiane vtilitas continentie plurimũ valet. ita vt seuissimorum demonũ spũs qui ab obsessis corpibus nullis exorzizantium fugãtur imperijs· sola ieiuniorũ virtute pellantur dicente dño Hoc genus demoniorum nõ eicitur· nisi in ieiunio ꝛ oratione Gr: ta ergo est deo ꝛ terribilis diabolo ieiunãtis oratio· nec latet quantũ acquirit saluti sue· que tantũ prestat aliene In hac scientie obseruantia dilectissimi· quãuis omnes nos vnanimiter oporteat esse deuotos· si qui tamen sunt quorũ volũtati aliqua obsistat infirmitas· laborem qui supra vires est corpũ redimãt impendijs facultatum Multa enim sunt opa pietatis que ipsam edendi necessitatem merito ampliori cõmẽdent si ieiunãtium purificationẽ studio benignitatis acquirũt· non tamen hij qui nichil omittunt de humiliacõe ieiunij· sub sterili fatigatione desudẽt· nisi se elemosinarum qua possunt erogatione sanctificent: Dignũ est vt in alimonia paupũ habundãtior sit eorũ largicõ: quorũ ad abstinendũ minor ē fortitudo Qđ g° q̃s ĩ sua sibi infirmitate nõ denegat· aliene ĩopie libenter impendat et propriam necessitatem faciat sibi cũ indigẽte cõẽn· Non culpaf infirm? ieiunũ soluens· a quo cibum accipit paup esuriẽs· nec escã sumendo polluitur qui elemosinam impciendo mũdatur· dicente dño· Date elemosinã et ecce omnia munda sunt vobis In quo ope dilcĩssimi etiã hij qui ab epularũ delectatione se continent· fructus sibi habent misericordie cõpare· vt qui habundãtius seminauerũt copiosius metant Non enim vnqꝫ agricole suo seges ista metitur aut incertã spem habet opeꝛis cultura pietatis Quicquid hoc modo serentis manu spargitur· non estus vrit: non torrens trahit: non grando prosternit: Incolumes semp sunt oẽs pietatis expense: nec solũ

integre manēt· sed et modo au gentur et qualitate mutantur De terrenis celestia prodeunt· de paruis magna gignuntur· et tpale bonū in p̄petuū trāsit eter nū· Quisquis igitur diuicias amas· quasq multiplicari que possides concupiscis· in hec lu cra accendere· in hec rer tuarū augmenta suspira. de quibus nichil fur arripit· nichil tinea corrūpit· nichil rubigo consu mit Noli desperare de fenore· noli de accipiente diffidere· qd vni horū fecistis michi fecistis Quis dicat itellige et apd quē opes tuas colloces· pspicacibꝰ fidei oculis securus agnosce: nō dubitet de receptione cui chri stus est debitor· non sit anxia libertas nec triste ieiunū· ylla rem enim dacorem diligit deꝰ qui fidelis est in verbis suis· et habundāter largita retribuit qui benigne largienda donauit

De eodem sermo tercius

D exorandam dilectis simi misericordiā dei et ad renouandum statū fragilitatis humane quātum valeant religiosa ieiunia san ctorum prophetarum predica tione cognoscimus· qui diuine iusticie commotionem quā fre quenter populus israhel me rito iniquitatis inciderat· non nisi ieiunio protestātur posse placari· vnde et iohel pphēta ammonet dicens Hec dicit do minus deus nr̄· conuertimini ad me in toto corde vrō· in ie iunio et fletu et planctu· et di rumpite corda vestra et nō ves timēta· et cōuertimini ad dn̄m deum vrm· qz misericors est et paciens et magnimis et mul tum misericors Et iterū· sancti ficate ieiuniū· p̄dicate curatio nem· congregate plebem· san ctificate ecclesiam Que cohorta cio dilectissimi nr̄is quoqz ē am plectenda tpibus quia huius curationis remedia etiā nobis sunt necessaria p̄dicanda· ut in obseruātia sanctificationis an tique· qd pdidit iudayca pre uaricacō· acquirat cristiana de uocio Diuinarū namqz reuerē cia sanctionum inter quelibet spōtanee obseruātie studia ha bet semp preuilegiū suū: vt sa cracius sit qd publica lege cele bratur· q̄ qd priuata institutci one dependit· Exercitacio enī cōtinentie quā sibi pprio q̄sqz indicit arbitrio· ad vtilitatē cu iusdā ptinet porcōis Ieiuniū ve ro qd vniūsa eccia suscipit ne minē a gnāli purificacōne seiū git· Et tūc fit potētissimꝰ dei po pulꝰ qn̄ i vnitatē scē obie oim fideliū corda conueniūt· et in cas tris milicie xp̄iane filiis ex ōni pte p̄paratio et eadē ē vbiqz muni cio· fremat licet cruēti hostis p uigil furor· et latebrosas vndiqz

pretendat insidias · neminem
tamen cape · neminem poterit
vulnerare si nullū iermem nul
lum desidē · nullū muenerit ab
ope pietatis exsortē Ad cuius
ergo iuicte pietatis potentiā di
luuium etiā hoc nos solēpne ie
iunū septi mensis mutat · vt
a curis secularibꝯ actibusq̄ ter
renis liberos ad dominū aīos
erigamus Et quia hanc inten
tionem semp necessariā nō om
nes possumus habere ꝑpetuā ·
sepiusq̄ p humanā fragilita'
tem a supius recedimus · istis
saltem diebꝯ qui nobis ad sa'
luberrima sunt remedia ꝯstitu
ti · mūdanis nos occupacōibꝯ
subtrahamus · et aliquid tem
poris qd ꝓsit ad bona eterna
furemur In multis enim sicut
scriptū est offendimus omnes
Et licet cottidiano dei munere
a diversis contaminationibus
emūdemur · inherent tn̄ in tan
tis aīs plerumq̄ macule cras'
siores · quas optet diligētiore
cura ablui et impēdio maiore
deleri · Plenissima autē pecca'
torū obtinetur abolicio · qn̄ to'
cius ecclesie vna est oratio · et
vna confessio Si enī duoꝝ vel
trium scōꝝ pio consensui omīa
que poposcerit dominꝰ prestā
da ꝓmittit · quicquid negabit
multoꝝ milium plebi vnā ob
seruantiam pariter exequenti · et
p vnum spiritum concorditer

supplicanti Magnū est in con
spectu domini dilectissimi val
deq̄ preciosū · cum totus cristi
populus hiisdem simul instat
officiis · et in vtroq̄ sexu omīs
gradus · omnesq̄ ordines eo'
dem cooperantur affectu cū in de
clinādo malo · ac faciēdo bono
par cunctorū et vna substātia ē
cū in opibꝯ seruoꝝ suorū glori
ficatur deus et totius pietatis au
ctori i multaꝝ gratiaꝝ actione
benedicitur Aluntur esurientes · ve
stiuntur nudi · visitantur īfirmi · et
nēo qd suū est q̄rit · sed qd alte
rius · dū ad releuandā alienā
miseriā vnicuiq̄ mensura sua
sufficit · et facile ē inuenire hila
rem largitorē · vbi modū ope
ris nō tempat facultatis · Per
hanc autē dei gratiā que opa
tur omnia in omnibus · omīs
fidelium fructꝰ · et cōmune fit
meritū Quoniā quidem potest
et eorū par esse animus · quoꝝ
impar est census et cū alter de
alterius letatur largitate · cui eq̄
ri non potuit impendio equatur
et affectu Nichil in tali popu
lo inordinatū · nichilq̄ diuersū
est · vbi ad vnū pietatis vigo
rem omnia sibi totius corpis
membra consentiūt · nec de sua
tenuitate confūditur qui de ali
orū opulentia gloriatur · Decus
enī vniuersitatis est excellētia
porcionis · et cū dei spū omēs
agimur · non solū illa nostra

sunt· que ipsi gerimus· sed etiã illa de quibus in alioꝝ actiõe gaudemus? Amplectamur igitur dilectissimi beatã istã sanctissime vnitatis soliditatẽ et solẽpne ieiuniũ concordãte pposito bone voluntatis ineamus? Nichil a quoq̃ arduũ· nichil aspꝫ in q̃ritur nec aliq̃d nob᷑ qd vires nr̃as excedat indicitur· a i abstinẽtia a mie opibus· Ipsi se censeãt vt sacrificium mie non in tristitia offeratur nec inter dãpna numeretur Hoc pio ipendatur opi· qd cor iustificet· qd cõsciã lauet· qd demq3 accipiẽti pfit et dãti· Felix quidẽ est ille animus multũq3 mirabilis· q̃ facultatũ defectionẽ bñfaciẽdi amore ñ metuit· et daturũ sibi erogãda nõ diffidit a quo qd erogaret accepit: Sz quia magñimitas ista paucoꝝ est plenũ etiã pietatis est· vt suorũ curã quisq3 nõ deserat· nos pfectioribus nõ preiudicantes· ea nos regula gñaliter cohortamur vt mandatũ dei scd̃m mensurã vestre possibilitatis opemini Hilarẽ enim esse beniuolentiã decet· que sic suam tempet largitatẽ· vt de illa et paupm ĩfectio gaudeat et domestica sufficientia nõ laboret· Qui aũt ministrat semẽ seminãti. et panẽ ad mãducãdum pstabit et multiplicabit semẽ vr̃m· et augebit incremẽta frugum iustitie vr̃e Quarta igitur et sexta feria ieiunemus sabbato vero apd̓ btĩssimum petrũ apostolũ pariter vigilias celebremus. cuius meritis et orõnibus confidimus nobis misericordiã dei esse prestandã· p·

De eode sermo

Predicationẽ nostram dilectissimi familiaris vobis adiuuat cõsuetudo· et ratio tpis cõmendat officiũ sacerdotis ne aut onerosũ videatur aut arduũ: qd et pcepturn exigit legis: et deuocõ tẽpat voluntatis Que cũ in vnã gr̃a dei auxiliãte cõuenũt non littera occidit sz spũs viuificat Vbi ãt spũs dei: ibi libertas· q̃ legẽ nõ tiore exequitur: sz amoẽ Obiã ei mollit ipiũ: nec dura ibi neccitate seruitur· vbi diligitur qd iubetur: Cũ g° dilcĩssimi ad quedã q̃ etiã vetei testamẽto istituta sūt cohortamur: ñ iudaice vos obseruãtie iugo subdimus· nec cõsuetudinẽ vob᷑ ppli carnalis indicimus: Excellit sup illoꝝ ieiunia cõtinẽcia xpiana: etsi q̃d nob᷑ ã illis cõe est in tpibus: nõ concordat i moribus: Hẽant illi nudipedalia sua et i tristicia vultuũ ostẽdãt ociosa ieiunia nos in nullo ad hitus nr̃i honestatẽ dissimiles nec a iustis et necessarijs opibus abstinẽtes: edẽdi licẽciã simplici parcitate cohibemus vt i vsu ciboꝝ modus eligatur: nõ creatura dãpnetur Quãuis autẽ

vniuscuiq̄ nostrum liberꝫ sit vo-
luntarijs cogitacōnibꝫ ꝓpriū
corpus affticere · a nūc modera
tius · nunc vero districtius re'
pugnantes spiritui carnales
cōcupiscentias edomare · qbus
dam tamen diebꝫ ab omnibꝫ
optet piter celebrari generale
ieiuniū Et nūc ē efficacior san'
ctiorq̄ deuotio qñ i opibꝫ pie
tatis · totius ecclesie vnus am
mus ⁊ vnus est sensus · publi
ca eñ p̄ferenda sūt ꝓprijs · et
ibi intelligenda est p̄cipua ra
tio vtilitatis · vbi vigilat cura
cōis Teneāt igitur diligentiā
suā obseruātie singulorꝫ · et cō
tra nequicie spiritalis insidias
implorato diuino ꝓtectionis
auxilio · celestia q̄sq̄ arma ar
ripiat Sed ecclesiasticus miles
etiam si specialibꝫ p̄lijs possit
fortiter facere tutius tñ et feli-
cius dimicabit · si contra hostē
palam in acie steterit · vbi nō
suis tñ viribus certamē ineat
sed sub inuicti regis imperio fra
ternis cōsociat? agminibꝫ bellū
vniūsale cōficiat Minore eñ dis
crimine plures confligūt cum
hoste q̄ꝫ singuli Nec facile pa
tet vulneri quē opposito scuto
fidei nō sua tantū ſꝫ etiā aliorū
fortitudo defendit · vt vbi vna
est omniū causa · fit vna victo
ria Quia igit̄ aduersarius no
ster insidiarū nobis diuersa tēp
tationū arte non desinit et hec

vna est versuciarꝫ eius intencō
vt redemptos cristi sanguine a
mandatis dei possit abducere
omni diligentia p̄cauendū est
vt nullis inimici iaculis vulne
remur Tela eñ ipsius nō sūt
aspera corporis sensibus · sed in
miū carni vt aīe noceant blan
diuntur Trahunt oculos ad
varias cupiditates vt de mun
di pulchritudine aut cōcupiscē
tie accendantur faces · aut sup
stitionū gignant̄ errores Insi
dioso eī sōpno ⁊ mollibꝫ ictibꝫ
pulsatur auditus · vt animi so
liditas illecebrosa modulacōe
soluatur · et letaliū ꝯsuetudine
suauitatū icauta et parꝫ sobria
corda capiantur Sed hos dia
boli dolos iefficaces et irritos
faciūt diuine p̄sidia gratie et
euāgelice p̄cepta doctrine Qm̄
qui acceperūt spiritū sanctū et
a quibus timor domini non de
pene formidine · sed de dei cari
tate cōceptus est · illeso fidei pe
de laqueos taliū conterūt cap
tionū · vt creaturarꝫ omniū pul
chritudine ad laudē et gloriā
suam vtantur auctoris · eundē
q̄ꝫ diligāt sup oīa p quē facta
sūt omnia · In b inus āmiracō
ne dilīssimi · omniū fideliū tē
dat affectio De hoc sibi delec-
tationes nō corruptibiles · sed
eternas sapiens cōtinentia pe
tat · et i amorem boni sine quo
nullus est bon? incōtaminata

castitas inardescat Ad hoc eñi nobis tradita sũt exercitia cri stiana· vt resecata oĩ illicita vo' luptate· in scãs et spũales de licias estuem⁹ Et cũ semp opor teat nos studere v̓tutibꝫ· q̃dã tñ dies ideo sũt ad castigacõez cõis obseruantie consecrati· vt aĩa que terrẽis adhuc desiderijs implicaꝛ ⁊ curis secularibꝫ im pediꝛ· ex interuallo saltim ad diuina respiret· et quia porcõ diuini agri ẽ· dignos celestibꝫ horreis afferat fructus Jbi eñi ẽ spes metendi vbi fuerit dili gẽtia seminãdi His dilcĩssimi ad ꝑfectũ vestrũ ꝑ tpis occasi one ꝑstrictis ieiuniũ vobis sep timi mensis indicim⁹· Jn quo vos nõ solũ d̓ ciboꝝ abstinẽtia ꝫ etiã de pietatis opibꝫ cõmo nem⁹· vt qd̓ v̄ris vsibus rigi osa pcitate subtrahitis ĩ alimo niã paupũ et in cibos debiliũ trãsferatis. oĩbꝫ quidẽ indigẽ tibꝫ gñali beniuolentia ↄsulen tes· ꝫ maxĩe eorũ meores qui sũt de mẽbris corpis cristi. et vobis vnitate catholice fidei co pulanꝛ· plus eĩ debemus n̄ris ꝓ cõsorcio grẽ· q̄ alienis pro cõione nature Abũdet ergo in nob̄ dilcĩssimi benignitas xpi ana. ⁊ sic reuertẽtia ãni tpa de fidẽatis vt plena sint fructibꝫ· ita et corda v̄ra pascẽdis sint fecunda paupibꝫ Quibꝫ vtiq̄ʒ potuit deus cuius sunt omnia necessariã conferre substantiã· et tales eis tribuere facultates vt in nullo vestris largicõnibꝫ indigerẽt: sed et illis et nobis multa virtutũ materia defuiss̄ꝫ si nec illos ad pacientie coro nam inopia exerceret· nec vos ad miẽ gloriã copia ꝓuocaret Mirabiliter aũt prouidentia diuina disposuit· vt ẽẽnt in ec clesia et sancti paupes· et diui tes boni qui inuicẽ sibi ex ipsa diuersitate prodessent· cum ad eterna et ĩcorrupta premia ꝓ' merẽda· deo grãs agerẽt acci pientes et deo grãs agerẽt lar giẽtes Qm̄ sicut scriptũ ẽ· ⁊ pa ciencia paupm nõ pibit ĩ eter num· et hilarẽ datorẽ diligit deus Quarta igiꝛ ⁊ sexta feria ieiunem⁹· sabbato vero apud beatissimũ petrũ apl̄m vigili as celebrem⁹· sp̄antes nos ita ipsius orõnibꝫ adiuuãdos· vt deus misericordiaꝝ ieiunij sa' crificio placatus exaudiat· p'

De eodem sermo qrtus·

Sacramentũ dilcĩssimi in septio mense ieiunij ad cõmunis deuocõis exercitia ꝑdicam⁹ fidẽter vos p̄mis cohortacõibꝫ incitãtes· vt qd̓ fuit añ iudaicũ· v̄ra fiat obseruãtia xpianũ· Est eĩ omĩ tpi aptũ ⁊ testamẽto vtriq̄ʒ cõ ueniẽs vt p castigacõez mẽtis ⁊ corpis mĩa diuina q̃raꝛ. qa nil ẽ efficacius ad exorãdũ deũ

ꝙ vt homo ipſe ſe audiat ⁊ nū
ꝙ deſinet a venia poſtulanda·
qui ſe ſcit nunꝙ eſſe ſine culpa
Habet eñ hoc ī ſe generaliter
humana natura nō a creatoꝛē
inſitū· ſed a ꝑuaricatore cōtra
ctum· ⁊ in poſteros generandi
lege trāſfuſum· vt de corrupti
bili corpe etiam qd̕ animā cor
rumpe poſſit oriatur Hinc in
terioꝛ homo· ſi tamē iam in cri
ſto regeneratus et a vinculis
captiuitatis eſt erutus· aſſidu
os habet cū carne conflictus·
et dum cohibet concupiſcentē·
patitur ēpugnantē In qua di
ſcoꝛdia non facile obtinetur tā
pfecta victoria· vt etiam q̄ ſūt
abrūpenda nō illigent· et que
ſūt interficienda nō vulnerent
Quamtūlibet ſapienter ⁊ pro
uide iudex animus ſuis exteri
oꝛib⁹ preſit· inter ipſas tamē
curas atqꝫ menſuras regende
carnis et alende initis ei ſemp
vicina temptacō eſt· Quis eñ
ita ſe aut a voluptate corpis ā
a doloꝛe ſeiungit vt ad ipſam
mentem nō ptineat qd̕ extrin
ſecus· aut blanditur aut cruci
at Induuiſū eſt gaudiū· indiſ
creta triſticia Nichil in homi-
nem ira aūdia nō accēdit nich
il leticia nō ꝛ̄ſoluit· nichil egri
tudo non afficit Et q̄ illic decli
natio poteſt eſſe peccati· vbi
vna paſſio ē et regentis et ſub
diti· Merito dominus ꝓteſta
tur· ꝙ ſpiritus quidē ꝓmptus
ē: caro aūt infirma Et ne vſqꝫ
ad mertē deſidiā deſpacōe du
camur que īpoſſibilia ſūt hoī
ex inbecillitate ꝓpria poſſibi-
lia ſpōdet ex virtute dīna An
guſta eñ et arta via ē· que du
cit ad vitā· et nemo in ea greſ
ſum inferret· nemo veſtigiū ꝓ
moueret niſi difficiles aditus
ipſe ſe criſt⁹ viam faciendo re
ſeraret· vt auctoꝛ itineris fiat
poſſibilitas ambulātis· quia
idem ⁊ introducit ad laborem
et ꝑducit ad requiē In quo er
go nobis ſpes eſt eterne vite· ī
eodē eſt et forma pacientie Si
eñ ꝯpatimur et cōregnabim⁹
qm̄ vt apoſtolus ait Qui ſe di
cit in criſto manere· debet ſicut
ille ābulauit et ipſe ambulare
Alioqn̄ falſe ꝓfeſſionis ymā
gine vtimur· ſi cuius nomine
gloriamur eius inſtituta non
ſequim² Que vtiqꝫ nobis one
roſa nō eſſent et ab omnibus
nos piculis liberarent ſi nich
il aliud ꝙ qd̕ amādum iubet
amaremus Duo namqꝫ amo
res ſunt ex quib⁹ omnes ꝓde-
unt voluntates ita diuerſe q̄li
tatib⁹ ſicut diuiduū̄ auctorib⁹
Racōnabilis eñ animus qui
ſine dilectione eſſe nō poteſt·
aut dei eſt amatoꝛ aut mundi
In dilectione dei nulla nimia.
in dilectione aūt mūdi cuncta
ſūt noxia· Et ideo eternis bōis

inseparabiliter inherendum · tē
poralibus vero transeunter v-
tendū est. vt peregrinātibꝰ nobꝭ
et ad patriā redire ꝓperātibꝰ
quicquid de prosperitatibꝰ mū
di huius occurrerit viaticū sit
itineris · nō illecebra mānsionis
Ideo btūs apl'us p̄dicat dicēs
tpus breue ē · reliquū ē vt qui
hn̄t vxores · tanq̄ non haben
tes sint · et qui flent tanq̄ non
flentes · et qui gaudēt tanq̄ nō
gaudētes · et qui emūt tāq̄ nō
possidētes et q̄ vtunt̄ tanq̄ nō
vtant̄ · preterit eī figura huiꝰ
mundi Sed qd̓ de spē ꝯ copia
ꝯ varietate blandit̄ · nō facile
declinatur · nisi in ipa visibiliū
pulchritudine creator potius
q̄ creatura diligat̄ · Qui cū di
cit diliges dominū deū tuū ex
toto corde tuo et ex tota mente
tua · ex tota virtute tua · in nul
lo vos vult ab amoris sui vin
culis relaxari · Et cū huic p̄cep
to proximi quoq̄ copulat carita
tē · ymitationē nobꝭ sue bonita
tis indicit · vt qd̓ diligit diliga
mus · et qd̓ operatur operemur
Quāuis enī dei agricultura su-
mus · et dei edificacō · et neq̄ q̄
plantat sit aliquid · neq̄ qui ri
gat · sed qui incrementū dat de
us · in omnibꝰ tn̄ exigit nostri
ministerij seruitutē · et dispensa
tores nos suoꝝ vult esse dono
rum · vt qui fert dei ymaginē:
dei faciat volūtatē propter qd̓

in oratione dominica sacratissi
me dicimus · Adueniat regnū
tuū fiat volūtas tua sicut in ce'
lo et in terra Quibꝰ verbis · qd
aliud postulamus · q̄ vt deus
quē nec dum sibi subdidit sub
dat · et sic in celo angelos ita et
in terra hoīes ministros sue faci
at volūtatis. Hoc aūt petētes
amamus deū · amamus et p-
ximū et nō diuersa in nobis · s̄
vna dilectio ē · qñ et seruū ser-
uire et dñm cupimus imperar̄
Hic igit̄ affectus dilectissimi ·
quo amor terrenus excluditur
bonoꝝ opū ꝯsuetudine robore
tur: qz necesse est vt bonis acti
bus ꝯsciencia delectet̄ et liben
ter faciat · qd̓ fecisse se gaude'
at Assumit̄ ergo ieiuniū: mul
tiplicat̄ largicō: iusticia custo
dit̄: frequētat̄ orō: fitqz vt sin
guloꝝ desideriū sit vnū oīm vo
tum Nutrit pacietiam labor:
māsuetudo extīguit iram · beni
uolentia calcat inuidiā inmūde
cupiditates s̄tis desiderijs ene'
cant̄: auaricia liberalitate de-
pellit̄: et onera diuiciaꝝ fiunt
instrumēta v̓tutū Sz quia insi
die diaboli etiā inter talia stu-
dia n̄ quiescūt: rectissime ī q̄bus
dā articulis tpm: vigoris ē nr̄i
reparacō istituta: vt vbi de habū
dantia celi et vbertate agri p̄t
mēs p̄ciū bonoꝝ auida glari
et in ampla horrea fructibꝰ ꝯgre
gatis aīe sue dicere: hēs multa

bona epulare· ibi quãdam increpationem diuine vocis accipiat· audiatq3 dicentem Stulte hac nocte reposcunt animã tuam a te· que autem pparasti cuius erunt? Hec sollicitissima meditatio debet esse sapientis· vt quoniam breues dies istiꝰ vite· et incerta sunt spacia· nūq̃ sit mors improuisa morituro· nec inordinatum inueniat finem· qui se nouit esse mortalē Qd itaq3 vt sanctificationi corporū et reparationi psit animarum quarta igitur et sexta feria ieiunemꝰ· sabbato autem apud beatum petrum apostolum vigilias celebremus eius orationibus adiuuãdi vt sanctorū desideriorum consequamur effectum· per eundem dominum nostrum ihesum xp̄m qui cū patre et spū scō viuit et regnat deus p omnia secula ac͠c· De ieiunio septimi mensis sermo ~~primus~~ sextus.

Euocōnem fidelium dilectissimi indubiũ ē in quo prouidētia diuina nō adiuuet· siquidem exercendis ad sanctimoniã mentibus atq3 corpibus ipa quoq3 mundi elementa famulantur dum dierum ac mensium distincte varia reuolutio· quasdam nobis paginas aperit precepto rum· vt qd sacra ãmonent instituta hoc quodãmodo loquãtur et tempora· vnde cum septimum mensem nobis anni recursus attulerit nō ignoro observantiam vestram ad celebrãdum solempne ieiuniũ spiritaliter incitari· quoniam experiendo didicistis · quantum hec pparatio et exteriora hominū et interiora purificet· ut cum a licitis abstinetur· facilius illicitis resistatur· Continentie aũt racō dilectissimi non in sola castigacōne corporis nec in diminutione tantū habetur escarū Maiora enī virtutis istius bona· ad illam animi ptinent castitatem· que nō solum carnis concupiscentias conterit· s3 etiam mundane sapientie vanas cōtempnit· Dicente apostolo videte ne quis vos decipiat per phiam et inanem fallaciã· secundum traditionem hominū Cōtinendum ergo est a cibis sed multomagis ab erroribus ieiunandū· vt mens nulli carnali dedita voluptati· nullius sit captiua mendacij · q2 sicut in preteritis· ita etiam in nr̄is diebus nō desunt veritatis inimici qui intra catholicã ecclesiam mouere audeãt bella ciuilia· vt in cōsensum impiorum dogmatū imperitos quosq3 ducentes sibi glorient accrescere quos a cristi corpore potuerit separe Quid enim tam aduersatur pphetis· tam repūgnat

euangelijs. tam deniq; est apo stolicas rebelle doctrinis. q̄ in dño ihesu cristo ex maria vir gine genito. a sempiterno prī intemporaliter coeterno vnā ac singularē p̄dicare naturā. q̄a si hoīs tm̄ intelligēda ē vbi est q̄ saluat deitas? Si tātūmō dei vbi est que saluatur hūanitas? Fides autē catholica que oībꝰ resistit errotibꝰ. etiam sil' istas īpietates refutat. dāpnans ne storiū diuina ab hoīe diuiden tem. detestans eutichen ī diui nis hūana vacuantē. qm̄ veri dei filius deꝰ verus. viritatem et equalitatē hn̄s cum patre a cū sancto spū idem verus hō es se dignatus est. nō cōceptu vir ginis matris seiūctus a carne nec ptu. sic hūanitatē sibi vni ens. vt deus incōmutabiliter pmaneret. sic deitatem homini impartiens vt eā glorificacōne non cōsumeret s; augeret. Qui enī est factus forma serui. for ma dei esse non destitit nec al ter cum altero sed vnus ī vtro q; ē. vt ex quo verbū effectū est caro nullis dispensationū va rietatibus fides nostra turbet et siue ī miraculis v̄tutū siue in cōtumelijs passionū et deū qui homo est et hominē credamꝰ esse qui deus est. Hanc cōfessio nē dilectissimi toto corde p̄me tes. impia hereticoꝝ cōmenta respuite vt ieiunia vr̄a a elemo

siue nullis errotis cōtagio pol luantur. Tunc enī et sacrificij mūda est oblacio. et misericor die sancta largicio. quādo hij qui ista dependunt. q̄d operis intelligunt. Nam dicente dño nisi manducaueritis carnē filij hominis et biberitis sanguine eius non habebitis vitā in vo bis. sic sacre mēse coicare debe tis. vt nichil prorsus de verita te corporis cristi et sanguinis ambigatis. hoc enim ore sumi tur. qd' fide creditur Et frustra ab illis amen respondetur. a q̄ bus contra id qd' accipitur di sputatur. Dicente autem pro pheta. beatus qui intelligit su per egenum et pauperem ille circa pauperes vestimentoꝝ et ciborū laudabilis distributor est qui se cristum ī indigentibꝰ et vestire nouit et pascere. quo niam ipse ait. Quam diu vni fecistis de his meis fratribus: michi fecistis; verus itaq; deus et verus homo vnus est cristꝰ diues in suis. pauper in no stris. dona accipiens: et dona diffundens. particeps morta lium: et viuificatio mortuorū. vt ī nomine cristi omne genu flectatur celestium terrestriū et infernorū. vt oīs lingua cōfite atur. quia dn̄s ihesus cristus in gloria est dei patris viuens et regnans cum sancto spiritu in secula seculorum: Amen

De eodem sermo septimus.

Postolica institutio di lectissimi que dominū ihesū cristū ad hoc ve'nisse in hunc mundū nouerat vt legem non solueret. sed impleret. ita veteris testamenti decreta distinxit. ut quedā ex eis sicut erant condita euangelice eruditioni pfutura decerpet. et que dudū fuerant consuetudinis iudaice fierent obseruātie cristiane Quamuis eni varietates hostiarum. differentie baptismatum. et ocia sabbatorū: cum ipsa carnis circumcisione cessauerint. manent tamen ex ipsis voluminib etiā apud nos plurima precepta moralia Et cum inde dicatur. diliges dnm deum tuum ex toto corde tuo. et diliges proximum tuum sicut teipsum. cristo domino dicente: cognouimus. quoniā in hijs duobus mandatis tota lex pēdet et prophete. tantaq ē sub huius gemine caritatis edicto vtriusq copula testamenti. vt sine istarum connexione virtutum nec lex quenq inueniat iustificasse nec gratia Ille quoq partes legaliū mandatorū ex quibus quedā pcipiūtur ut fiant. quedam interdicitur vt non fiant. antiq auctoritatis retinent firmitatem Nec ideo eis euangelica putanda est aduersa perfectio quia et virtutū studia ad voluntaria incitant augmēta. et vlciones criminū penitentie remedijs relaxātur Dicit autem dns. nisi habundauerit iustitia vra plusq scribarum et pharis eorum. nō intrabitis in regnū celorū. Quo vero habundabit iustitia. nisi superaltet misericordia Et qd tam equū quid ue tam dignū est. q vt creatura ad ymaginē et similitudinem dei condita suum imitetur autorem. qui repationem sanctificationemq credentium in peccatorū remissione constituit. vt remota seueritate vindicte. omniq cessante supplicio. reus innocentie redderetur. et finis criminū fieret origo virtutum Qd igitur dilectissimi ex veteris pdicacōne doctrine ad purificationē animarum corpumq nostroꝝ ieiuniū septimi mensis assumimus non legalibus nos oneribus subicimus. sed vtilitatem continentie q cristi euangelio seruit amplectimur. quia et i hoc potest sup scribas et phariseos cristiana habundare iustitia. non euacuando legem sed intelligentiā refutando carnalē. Nec eni talia nostra debent esse ieiunia qualia erant illoꝝ quibus ysaias propheta spiritu sancto in se loquente dicebat Neomenias vestras et sabbata et diem magnū non sustineo. ieiuniū

et ferias et dies festos vestros odit anima mea: vnde et dñs ieiunādi formā discipulis tradens Cum ieiunatis īquit. nolite fieri sicut ypocrite tristes. Extermināt eñ facies suas. vt pareāt hōibꝰ ieiunātes. Amē dico vobis receperūt mercedē suam Quā mercedem nisi laudis hūane propter cuius cupiditatē. iusticie species plerūqꝫ ꝑtendit. et vbi nulla cura est consciencie. armat falsitas fame. ut iniquitas que occultacōne arguitur. mendacij opinione letetur. Rationabile itaqꝫ sanctūqꝫ ieiuniū nulla laudis ostentacōnisqꝫ iactancia polluatur. nec bonū suū quisqꝫ fideliū de hūanis velit pendere iudicijs. Diligenti deū sufficit ei placere quē diligit quia nulla maior expetenda est remuneratio qꝫ ipsa dilectio. sic eñ caritas ex deo ē. vt deus ipse sit caritas. quod vtiqꝫ pius et castꝰ animus ita gaudeat īplere vt nullo extra ipsū cupiat delectari. Verissimū namqꝫ est qd ait dñs. vbi erit thesaurus tuus ibi erit et cor tuū Quis autē ē thesaurꝰ hōis. nisi quedā fructuū eius cōgregatio. laborūqꝫ collectio Qd eñ seminauerit hō hoc et metet. et quale cuiusqꝫ opus. talis est questus. et vbi oblectacō fruendi constituitur ibi cura cordis obstringit. Sꝫ

cum multa sint genera diuiciarum. dissimilesqꝫ materie gaudiorū: thesaurus cuiqꝫ est sue cupiditatis affectus q̄ si de appetitu est terrenorum non beatos facit sui ꝑticipatione. sed miseros Hij vero q̄ ea que sursum sunt sapiunt non que super terram nec perituris intenti sunt. sed eternis: in hoc hñt incorruptibiles reconditas facultates: de quo dicit prophe ta Thesaurus et salus nostra aduenit: sapientia et disciplina et pietas a dominoꝭ hij sūt thesauri iusticie per quos auxiliāte dei gratia: etiam terrena bona in celestia trasferuntur dū multi diuicijs aut iuste sibi relictis. aut aliter inquisitis ad instrumētum pietatis vtuntur Cumqꝫ ad sustentationē pauperum que possunt exuberare distribuunt: congregāt sibijpsis inamissibiles facultates. vt qd abdiderūt ī elemosinis nullis possit subiacere dispendijs q̄ digne ibi hēant cor vbi hñt thesaurum suū: quia tales diuicias suas btissimū est exercere vt crescant et non timere vt peant Operantes igꝛ dilc̄issimi qd bonū est ad oēs maxīe aūt ad domesticos fidei septimi mensis ab īicio ieiuniū ꝑpter septiformē spiritū et ipso sui ordinis nūo cōsecratū: cōtinēcie fructibꝰ deputantes. quarta et sexta feria

sabbati solempniter ieiunem9 Sabbato autem ad beatū pe' trū vigilias celebrem9 · cuius nobis oraciones suffragabuntur et merita · vt quantumcumq̄ fidelib9 tribuit bonū velle tā tū donet et posse · p dominum nostrū ihesum cristum · qui cū patre et spiritu sancto viuit et regnat per oīa secula seculoꝝ ·

De eodem sermo octauus

Nimis dilectissimi diuinorum eruditio preceptorum · hoc maxie agit apud corda credentiū · vt amor prau9 rcō amore supet · et delectacōne iusticie peccandi cupiditas destruatur · dicente scriptura post concupiscentias tuas ne eas · et a voluntate tua auertere · Cum autē sint ī animis hominum multe bone cōcupiscentie et laudabiles voluntates · quid est qd' cauet vt non stras non consentiamus affectibus · nisi q̄ ab illa concupiscētia prohibemur · et ab illa volūtate reuocamur · cuius ortus ex nobis est · et ideo mala pronunciatur quia nostra esse conuincitur Ad distinctiones ig' concupiscētiarum que sunt ex deo · bene hominum dictū est post concupiscentias tuas non eas vt quas cognouerit proprias sciat esse vitandas : Merito ergo dominus in oracōne quā tradidit noluit nos ad deū dicere · fiat voluntas nostra sed fiat voluntas tua · hoc est non illa quā caro incitat · s; quā spiritus sanctus inspirat Vn̄ aūt hoc desideriū ɔceptū sit · cui sp debeat repugnari non difficulter intelligunt · qui se filios ad esse nouerunt · et peccante humani generis patre · non dubitant in propagine viciatū esse qd' est in radice corruptū Quā uis autem per graciam domini nostri ihesu cristi in nouam creaturam transierimus ex veteri et ymagine nos terreni hominis celestis exuerit · donec tamen corpus mortale gesta9 necesse ē ut cōtra carnis desideria dimicemus . bonum est enī anime dō subdite timere ne cadat · et habere q̄d' vincat · quī virtus ī infirmitate pficit : et qd' nos exercet continentia hoc p ducit ad gloriam Abstinendū itaq; est dilectissimi ab hijs q̄ noxie blandiūtur : et lex peccati que est in membris nr̄is dei lege supanda est · vt licet per omēs corporis sensus multe insidientur illecebre . animu9 tamen cui sūmū bonū et verum gaudium deus est : īter castas spiritalesq; delicias in sapiētie latitudine et ī veritatis luce versat : Si enim seipsum sibi racionalis homo compet : omnesq; suorū actuum q̄litates vera inspectione diiudicet numquid

in intimis ↄſcientie ſue hoc de-
lectationis inueniet de iniquita
te cōmiſſa · qđ de equitate ſer-
uata: aut tantum ei iocunditā
tis carnalis voluptas · quantū
ſpiritalis parit appetitus: nich
il ꝑſus de ṽtutū bonis attigit
nichil de pietatis ſuauitate gu
ſtauit · q̄ magis vult ſordeſcē
in bis que īmunda ſunt · ꝗ̄ in
bis ſplendere que ſancta ſunt ·
Non ſinit ratio vt cordibꝫ nō
uſquequaq̄ captiuis ita placeat
ſaciata ira vt ī̄miſſa vindicta ·
aut tantum generent gaudiū
mala queſita de alieno · quan-
tum bona extenſa de proprio ·
felicior eſt ſemper parca tēpe-
rancia ꝗ̄ profuſa luxuria · ma
iorq̄ eſt lux humilibus ꝗ̄ ſu-
perbis · et ſublimior mens in-
ter prohibita atq̄ ꝑmiſſa cer
cius habet ſperare celeſtia ꝗ̄ a
mare terrena Ut autē in hoc ꝑ
uectu animus religioſus excel
lat et vis ſue dominacōnis ob
tineat ſubigendo corpori · caſti
gacio eſt adhibenda ieiunij.
Qđ licet generali noīe ad om
nem continentiam ꝑtinere vi-
deatur: proprie tamen ad edē-
di diminutionē refertur ut pro
ſit nunc voluntate non ſumere
qđ ab inicio contra vetitum no
cuit vſurpaſſe · vt ſicut illic cō
cupiſcencia vulneri · ita hic ab
ſtinentia ſit ſaluti · Cum medici
ne dilectiſſimi cū tēpus oīe ſit

congruū · hoc tamen habemus
aptiſſimū · qđ et apoſtolicis ↄ
legalibus inſtitutis videmus
electū · vt ſicut in alijs anni di
ebus · ita in menſe ſeptimo ſpi
ritalibus nos purificationibꝫ
emundemus Conuenientibus
vero in vnum ꝑpoſitum tribꝫ
ſtudijs oracōe ſcilicet et elemo
ſina atq̄ ieiunio ꝑſtabit nobis
a miſericordi deo et cohibicō cu
piditatū: et exaudicō precum ·
et remiſſio peccatorū · p dn̄m:

De eodem sermo nonus ·

Cio quidē dilectiſſimi
plurimos veſtrum ita
ī hijs que ad obſeruā
ciā criſtianā ꝑtinent eſſe deuo-
tos · vt noſtris cohortationibꝫ
non indigeāt admoneri · Qđ
enim dudum et tradicio decre
uit ↄ conſuetudo firmauit · nec
erudicō ignorat · nec pietas ꝑ
termittit · Sꝫ quia ſacerdotalis
officij eſt erga omēs eccleſie fi-
lios curam habere communē
in id qđ et rudibus ꝑſit et do-
ctis quos ſimul diligimus pa
riter incitamus · vt ieiuniū qđ
nobis ſeptimi menſis recurſus
indicit · ſide alacri per caſtiga-
tionem animi ↄ corporis celebre
mus Quamuis enim diminu-
cio cibi · carnem proprie videa
tur afficere · nichil tamē corpo
reis ſenſibꝫ vel cōceditur vel ne
gatur · qđ non ſicut ad ſeruien
tem ita ꝑtineat ad iubentem ·

Cum itaqȝ vnuſquiſqȝ homo
duplicem in ſe legē habeat cō-
tinentie · mebilqȝ actionum no
ſtrarū ad ſolum corpus · mul'
ta autē ad ſolum r̄ferenda ſūt
animū prudenter debemus ad
uertere · q̄ꝫ mdecens q̄qȝ mun-
ſtum ſit · ſi qđ a ſupiore indici
tur ab inferiore negligitur · Vt
autem mens rōnalis ſalubri'
ter exteriora caſtiget · debet eti
am ꝓpria exercere ieiunia · q̄a
non ſolum carnis deſiderijs · ſ;
etiam animi cupiditatibꝫ cōue
nit repugnare · dicente ſcriptu
ra Poſt concupiſcentias tuas
non eas · et a voluntate tua a-
uertere Ieiunans ergo ab his
q̄ caro expetit · ieiunet etiam a
ab his que male interior ſub-
ſtantia concupiſcit · Peſſimus
enim anime cibus eſt velle qđ
non licet · et noxia cordis delec
tatio ē que aut turpi lucro pa
ſcitur aut ſupbia extollit aut
adulatione letatur Quamuis
enim his affectibꝫ motus q̄qȝ
corporis ſeruiant ad originem
tamen ſuam cuncta reſpiciunt
et ibi cenſet qualitas actionis
vbi inuenitur inicium volunta
tis · quā prauis deſiderijs reuo
care · optimum maximūqȝ ie'
iunium eſt · quia tunc eſt eden
di abſtinentia fructuoſa · quā'
do exterior parcitas a tempe-
rantia interiore procedit Cele
braturi igitur dilectiſſimi vex

et ſpūale ieiunium · qđ et cor-
pus et animā ſui puritate ſan
ctificet · cordis noſtri ſecreta ri
memur · et quibꝫ rebus aut cō
triſtentur aut gaudeant · iuſto
diſcuciamꝰ examine · Ac ſi q̄s
amor vāe glorie · ſi qua radix
auaricie · ſi qđ ineſt vicius in-
uidie · nichil talium anima ſu-
mat eſcarum · ſed virtutum in
tenta delicijs celeſtes epulas ē
rene preferat voluntati Agno
ſcat homo ſui geneis dignita
tem · factumqȝ ſe ad ymaginē
et ſimilitudinem ſui creatoris
itelligat · nec ita de miſerijs q̄s
ꝑ peccatum illud maximum a
cōe icidit expaueſcat · vt nō ſe
ad miſericordiam ſui repatoris
attollat Ipſe enim dicit · ſanc
ti eſtote quia ego ſanctus ſum
hoc ē me eligite · et his que mi
chi diſplicent abſtinete · faci-
te qđ amo · amate qđ facio Et
cum videtur difficile eſſe quod
iubeo : ad iubentē recurrite : vt
vnde datur preceptum · preſte
tur auxiliū · nō negabo opem
quia tribui volūtatem Ieiuna
te ab aduerſis : abſtinete a cō'
trarijs Ego ſum cibus veſter a
potus Nemo que mea ſunt in
efficaciter concupiſcat Qui enī
ad me tendit · ex mei pticipa-
tione me querit His dilectiſſi
mi cohortacōnibus quibꝫ nos
ad bona incōmutabilia : et ad
gaudia iuitat eterna · plene ſūt

omnes diuinarum pagine li-
terarum · et hoc nobiscum agit
testamenti vtriusque doctrina · vt
liberemur vteris et continean-
ca vanis Non enim apprehendi po
test quod promittitur · nisi custo-
ditum fuerit quod iubetur · Quid
aut iustius quam vt homo suus
fert ymaginem faciat volutatem:
et per abstinentiam cibi ieiunet
a lege peccati · Ideo enim ipsa con
tinentie obseruantia · quatuor
est assignata tempib9 · vt in idip
sum tocius anni redeunte recursu
cognosceremus nos indesinenter pu
rificationibus indigere · semp
que esse intendum dum huius vi-
te varietate iactamur · vt pecca
tum quod fragilitate carnis et cu
piditatum pollucione contrahitur
ieiunijs atque elemosinis deleat
Esuriamus paululum dilectis
simi et aliquantulum quod iuuan-
dis possit prodesse pauperibus
nostre consuetudini subtrahamus
Delectetur conscientia a benignorum
fructib9 largitatis · et gaudia
tribuens quo es letificandus ac
cipies · Dilectio proximi dilectio
dei est · qui plenitudinem legis
et prophetarum in hac gemine
caritatis vnitate constituit · vt
nemo ambigeret deo se offerre
quod homini contulisset · dicente
domino saluatore: cum de ale-
dis iuuandisque pauperibus lo-
queretur · Quod vni eorum fe
cistis michi fecistis Quarta igitur
et sexta sabbati ieiunemus · sab
bato vero apud beatum petrum
apostolum vigilias celebremus
cuius nos meritis et orationi
bus credimus adiuuandos · vt
misericordi deo ieiunio nostro
et deuotione placeamus · Per
dominum ihesum cristum qui
cum patre et spiritu sancto · etc.

Lectio sancti euangelij secun
dum matheum ·

In illo tempore · Videns ihesus
turbas · ascendit in montem ·
Et cum sedisset accesserunt ad
eum discipuli eius Et reliqua ·

Omelia beati leonis pape

Predicante dilectissimi do
mino nostro ihesu cri-
sto euangelium regni
et diuersos per totam galileam
curante languores · in omnem
se syriam virtutum eius fama
diffuderat · et multe ex vniuer
sa iudea turbe: ad celestem me
dicum confluebant · Quia enim
tarda est humane ignorantie
fides · ad credenda que non vi
det · et speranda que nescit · op
tebat diuina erudicione firman
dos corporeis beneficijs atque
visibilibus miraculis incitari
vt cuius tam benignam expe-
riebantur potentiam non am
bigerent salutarem esse doctri-
nam · Vt ergo exteriores mede
las dominus ad remedia inte
riora transferret et post sani-
tates multorum corporum curaciones

oparet animarum segregatus
a circumstantibus turbis · seces
sum vicini mōtis ascendit ad'
uocatis apostolis · quos subli
mioribus institutis · ab edito
mistice sedis imbueret · et ex ip
sa loci atq; operis qualitate
significans se esse qui moysen
quondam suo fuisset dignatus
alloquio Illic quidem terribili
ore iusticia. hic autem sacraci
ore clemētia. vt impleretur qd'
fuerat a pphta ieremia pmis
sum dicente Ecce dies veniunt
dicit dominus. et cōsummabo
super domum israhel et sup do
mum iuda testamentū nouū:
Post dies illos dicit domin9 ·
dabo leges meas i sensu ipso
rum et in corde ipsorū scribam
eas: Qui ergo locutus fuerat
moysi · locutus est et apostolis
et i cordibus discipulorum ve
lox scribentis verbi manus no
ui testamenti decreta condebat
nulla vt quōdam circūfusa
nubiū crassitudine · neq; p ter
ribiles sonos atq; fulgores po
pulo ab abscessu montis ab
sterrito · sed patente ad aures
circūstantiū tranquillitate col
loquij · vt per gracie lenitatē
remoueretur legis asperitas ·
et spiritus adopcōnis auferret
formidinem seruitutis: Qua
lis igitur doctrina sit christi sa
cre ipsius sentencie protestan
tur · vt qui ad eternam beatitu

dinem puenire desiderant gra
dus felicissime ascensionis ag
noscant. Beati inquit paupes
spiritu · quoniam ipsorum est
regnum celorum: De quibus
pauperibus veritas loqueretur
forte esset ambiguū · si dicens
btī paupes · nichil adderet de
intelligenda pauperum quali
tate · Et sufficere videret ad p
merendum regnum celorum
ea sola inopia · quā multi sub
dura et graui necessitate paciū
tur · sed cum ait · beati paupes
spiritu · ostendit eis rgnum ce
lorum tribuēdum quos humi
litas commendat animorū · ma
gis q̄ indigentia facultatum ·
Dubitari autē non potest. qd'
humilitatis istius bonū facili'
us paupes q̄ diuites assequā
tur dū et illis in tenuitate ami
ca est mansuetudo et istis in di
uicijs familiaris elacio Verūp
tamen et in plerisq; diuitibus
inuenitur hic animus. qui ha
bundancia sua non ad timorē
superbie sed ad opera benigni
tatis vtantur · idq; pro lucris
maximis numerent: qd' ad re
leuandam miseriam alieni la
boris inpenderit Omni gene
ri atq; ordini hominum datur
in hac virtute consortiū: quia
possunt esse proposito pares
et impares censu Nec interest
quātum sint a terrena faculta
te dissimiles q̄ in spiritualibus

bonis inuenitur equales Beata igitur illa paupertas· que rerum temporalium non capitur amore· nec mundi opibus augeri appetit. sed celestibus bonis ditescere concupiscit. Huius nobis magnitudine paupertatis exemplum primi post dominum apostoli prebuerunt· qui omnia sua sine differentia relinquentes ad vocem celestis magistri a captura piscium in piscatores hominum alacri conuersione mutati sunt et multos sui similes fidei sue imitatione fecerunt· Quoniam illis primitiuis ecclesie vnum cor omnium et anima erat vna credentium· qui vniuersis rebus suis possessionibus que distractis per deuotissimam paupertatem bonis ditabantur eternis· quia apostolica predicatione gaudebant se nichil habere de mundo et omnia possidere cum cristo Hinc beatus petrus apostolus cum ascenderet in templum a claudo elemosina peteretur· argentum inquit et aurum non est meum quod autem habeo hoc tibi do· In nomine ihesu christi nazareni surge et ambula Quid hac humilitate sublimius: quid hac paupertate locupletius? Non habet presidia pecunie sed habet dona nature: Quem debilem edidit mater ex vtero· sanum fecit petrus ex verbo· et qui ymaginem cesaris in nummo non

dedit ymaginem cristi in homine reformauit Huius autem thesauri opibus non solum ille adiutus et sui gressus est redditus· sed etiam quinque milia virorum qui tunc ad exhortationem apostoli ob eiusdem curacionis miraculum crediderunt Et ille pauper qui non habebat quod petenti daret· tantam dedit diuine gracie largitatem vt quemadmodum vnum hominem sanauit in pedibus· sic tot milia credencium sanaret in cordibus· faceretque eos in cristo alacres· quos in iudaica perfidia inuenerat claudicantes Post predicationem huius felicissime paupertatis addidit dominus dicens· Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur· Luctus hic dilectissimi cui consolacio eterna promittitur non est cum huius mundi affectione communis· nec beatum quemque faciunt ista lamenta que totius humani generis deploratione fundunt Alia vero est sanctorum gemituum· alia beatarum causa lacrimarum· religiosa tristicia aut alienum peccatum luget aut proprium· non de hoc dolet quod diuina iusticia agitur: sed de eo meret quod humana iniquitate committitur Vbi magis plangendus est faciens maligna quam paciens· quia iniustum malicia sua dimergit ad penam· iustum autem tolerancia ducit ad gloriam

Deinde ait dominus· beati mites quoniam ipsi hereditate possidebunt

terram. Mitibus atq mansue
tis. humilibus atq modestis
et ad omnium iniuriarum to-
lerantiam ꝑparatis. possiden-
da terra promittitur. nec pra-
ua estimanda est hec aut vilis
hereditas tanꝙ a celesti habi-
tatore discreta sit. cum regnū
celorum non alij intelligantur
intrare. Terra ergo promissa
mitibus et in possessionem dā
da mansuetis caro sanctorum
est. que ob humilitatis meritū
felici resurrectione mutabitur.
et immortalitatis gloria vestietᷓ
in nullo iam spiritui futura cō
traria. et cū voluntate animi ꝑ
fecte vnitatis habitura consen
sum. tunc enim exterior homo
interioris hominis erit quieta
et itemerata possessio. tūc mēs
videndo deo intenta. nullis
corporee infirmitatis impedie
tur obstaculis. nec iam dici ne
cesse erit. corpus qd corrumpi
tur aggrauat animam. et ter
rena inhabitacō deprimit sen-
sum multa cogitantem. quoni
am habitatori suo non īlucta
bitur terra. nec īmoderatū ali
qd contra imperium sui recto-
ris audebit. possidebunt enim
illam mites pace perpetua. et
nichil vnꝙ de eorum iure mi
nuetᷓ. cum corruptibile hoc in
duerit incorrupcōnem. et mor
tale hoc induerit īmortalitatē
vt periculū vertatur in premiū.
et quod fuit oneri: sit honori.

Post hec addit dominus et
dicit. beati qui esuriūt et sitiūt
iustitiam quoniam ipsi satura
buntur. Nichil hec esuricō cor
poreū. nichil expetit sitis ista
terrenum. Si iustitie bono desi
derat saturari. et in omnium
occultorum introducta secretū
ipsi dño optat īpleri. felix mēs
que hūc concupiscit cibū et ad
talem estuat potum. quem vti
qz nō expeteret si nichil de eiꝰ
suauitate gustasset. Audiens
aūt dicentem sibi propheticū
spiritū: Gustate et videte qm̄ su
auis est dominꝰ. accepit quā-
dam dulcedinis supne porcionē
et in amorem castissime volup
tatis exarsit. vt spretis omībꝰ
temporalibus ad edendam bi
bendamqz iustitiam toto accē-
deretur affectu. et illius ꝑimi
mandati apprehenderet verita
tem dicentis: Diliges dominū
deum tuū ex toto corde tuo et
ex tota mente tua. et ex tota v̉
tute tua. qm̄ nichil ē aliud di-
ligere deum ꝙ amare iustitiā.

Deniqz sicut illi dilectioni dei
et proximi cura subiungitᷓ. ita
et huic desiderio iustitie virtus
misericordie copulatur et dicitᷓ
Beati misericordes qm̄ ipsorū
miserebitur deus: Agnosce cri
stiane tue sapientie dignitatē.
et qualium disciplinaꝝ artibꝰ
ad que premia vocetisītellige

Misericordē te misericordia iustum vult esse iusticia · vt i creatura sua creator appeat · et in speculo cordis humani per li' neas puritationis expressa dei ymago resplēdeat · Secura esto operantium fides · aderunt ti' bi desideria tua · et his q̄ amas sine fine pocieris Et quoniam tibi p elemosinā oīa mūda sūt ad eam quoqȝ beatitudinem q̄ consequenter est promissa per uenies · dicente domino · Beati mundo corde quoniā ipsi deum videbūt Magna felicitas dilectissimi cui tantum premiū preparatur Quid est ergo habere cor mundum · nisi eis que supradicte sunt studere virtutibus · Videre autē deum · quāte sit beatitudinis · que mens concipere: que lingua valeat explicare · Et tamē hoc consequetur · cum transformabitur humana natura · vt non p speculum neqȝ ī enigmate · sed facie ad faciem · ipsam quā nullus hominum videre potuit: sicuti est videat deitatē · et qd' oculus non vidit · nec auris audiuit · nec in cor hominis ascendit · p ineffabile gaudium eterne cōtēplacōis obtineat · Merito hec beatitudo · cordis pmittit' puritati Splendorem enim veri luminis sordēs acies videre ñ poterit · et qd' erit iocunditas mentibꝰ nitidis hoc erit pena

maculosis: Declinentur ergo terrenarū caligines vanitatū et ab omni squalore iniquitatis oculi tergantur interiores · vt serenꝰ intuitus tantum visione dei pascatur Ad hoc em̄ promerendū illud itelligimus ptinere qd' sequitur · beati pacifici quoniam filij dei vocabuntur Beatitudo ista dilectissimi non cuiuslibet cōsensionis aut qualiscunqȝ concordie est · sed illius de qua dicit apostolus: pacem habete ad deum · Et de qua dicit pphēta dauid · pax multa diligentibus legem tuā et non est illis scandalū · Hāc pacem etiam arctissima amiciciarum vincula et indiscrete similitudines animorum nō veraciter sibi vendicāt si non cum di voluntate concordant: Extra dignitatē pacis sunt improbarum paciliitates cupiditatū · federa scelerum: et pacta vicioꝝ Amor mundi dei amori nō cōgruit: nec ad societatem filioꝝ dei pueīt qui se a carnali generatione non secludit Qui autē semper mente cum deo sūt solliciti seruare vnitatem spiritus ī vinculo pacis · nunq̄ ab eterna lege dissentiūt · fideli oracōe dicentes Fiat voluntas tua fiē in celo et in terra hij sunt pacifici · hij hū vnanimes scēqȝ cōcordes vocādi eterno noīe filij dei: coheredes autē cristi: quia

hoc merebitur dilectio tua a xpo
rimi · vt nullas iam aduersita
tes sentiat: nulla scādala perti
mescat sed finito omnium tēp
tationū certamine · in tranquil
lissima dei pace requiescat per
dominum nostrum ihesum cri
stum qui cum patre et spiritu
sō viuit et regnat in secula āc
Jdem contra eutiten hereticū
Jcut priorū dilāssimi
prudentiumq; medico
rum est passiones ifir
mitatis hūane remedijs preue
nire · et quemadmodum saluti
contraria declinentur ostendere
ita pastoralis officij est ne do'
minico gregi heretica maligni
tas noceat prouidere · et quali
ter luporum et latronum im'
probitas sit cauenda mōstra
re · quia nunq̄ potuit heretica
impietas sic latere vt nō a san
ctis patribus nostris · et semp
deprehensa sit a iure dampna
ta: Sollicitudinē itaq; nostrā
quā dilectioni vestre impendi'
mus latere non potuit · quos
dam egiptios p̄cipue negocia
tores ad vrbem venisse · ea que
alexandrie scelestе ab hereticis
sūt admissa defendere · asseren
tes solam deitatis in christo fu
isse naturam · nec carnis hūa
ne quā sumpsit ex beata virgi
ne maria habuisse penitus ve
ritatem · que impietas et falsū
hominem et deum dicit esse pas

sibilem Quod quo audeāt aio
quove cōsilio dubitare nō pos
sumus Quia enim ipsi a verita
te euangelij recesserunt · et mē
dacia diaboli sūt secuti · alios
quoq; volunt socios sue perdi
tionis efficere · Et ideo paterna
vos et fraterna sollicitudine cō
monemus ut inimicos catholi
ce fidei hostes ecclesie · incarna
tionis dominice negatores · et
instituto a sctis apostolis sim
bolo repugnantes · in nullum
recipiatis consensionis affectū
dicente apostolo hereticū ho'
minem post vnam et secundam
correctionem deuita Sciens q
qui huiusmodi est · subuersus
est et delinquit proprio iudicio
condempnatus · propria enim
pertinacia perit · et sua a xpo
discedit insania · qui eam impi
etatem per quā ante se multos
scit perisse sectatur · et religiosum
sibi atq; catholicū putat id qd
sanctorum patrum iudicio · et
in fotini perfidia · et i manichei
demencia · et in appollinaris
insania · constat esse dampna
tū vt adhuc quasi noue et nec
dum dampnate in pniciē ani
marum suarū consciciāt pra
uitati · qui incarnationis domi
nice denegant sacramentum:
quasi ad aliud tota lcōne euā
gelica doceam' · q̄ꝫ hoc vno di
uine misericordie sacramento
hūanū genus in his q̄ credūt

esse saluatum · qd vnigenitus dei filius equalis per omnia patri · nostre assumptione substantie · manẽs qd erat · dignatus est esse quod non erat · verus scʒ hõ · ver⁹ deus · q̃ absqʒ cuiusq̃ sorde peccati · integrã sibi nostram pfectamqʒ naturam veritati et anime ⁊ carnis vniuit : et ĩtra vterũ beate virginis matris · spũs sancti virtute conceptus · nec editionem partus · nec primordia fastidiuit ĩfancie vt verbum dei pris humanã sibi inesse substantiã et deitatis potẽcia · et carnis infirmitate loqueret̃ : de corpe habens corpeas actiones · spirituales de deitate ṽtutes · Humanũ quippe ẽ esurire sitire et dormire · humanũ est metuere flere tristari · humanũ deniqʒ ẽ crucifigi mori atqʒ sepeliri Sʒ diuinũ est super mare ambulare · aquas in vina conuertere · mortuos suscitare · mundũ ꝓpria morte tremefacere ⁊ cum viuificata super omnem celoꝝ altitudinem carne conscendere vt qui hec credũt dubitare nõ possint q̃d humanitati ascribere · quid debeãt assignare deitati · quia in vtroqʒ vnus ẽ cristus · qui et deitatis sue potenciam non amisit · et veritatem pfecti hominis nascendo suscepit · Hos igitur dilectissimi de quibꝰ loquimur tanq̃ venenũ mortiferum fugite execramini declinate · et ab eoꝝ colloquijs si increpati a vobis corrigi noluerint abstinete · q̃a sicut scriptum est : Sermo eorum serpit vt cancer · Iusto enim iudicio ab ecclesie vnitate reiectis · nulla est tribuenda cõmunio quã non nostris odijs ſʒ suis sceleribus pdiderunt · Vos igitur dilecti deo et apostolico testimonio comprobati quibꝰ apostolus beatus paulus doctor gentium dicit · Quoniam fides nostra annũciatur ĩ vniuerso mũdo · Custodite in vobis qd tantum predicatorem agnoscitis sensisse de vobis Nemo vestrũ efficiat̃ huiꝰ laudis alienꝰ vt quos p tot secula docente spiritu sancto nulla heresis violauit · ne eutbiciane quidẽ impietatis possint maculare cõtagia Confidimus autem q̃ proteccio dei corda vestra · fidemqʒ custodiat · vt cui hactenus fideliter obedistis in eternum perseuerãte catholice fidei obseruãtia placeatis · Per dominum nostrum ihesum christum qui cum patre et spiritu sancto viuit et regnat per infinita secula seculorum · Amen · : · ·

Expliciũt ſmões leonis pape

Johannis andree epiſcopi
aleriensis ad ſummū pontificē
paulum ſecundū Venetum epi
ſtola in laudem ipſius ſancti le
onis pape incipit feliciter·

I tua michi o pater be
atiſſime paule ſecunde
venete rōanorū pontifex
maxime ſanctitas antehac ve-
niam tribuit· ex impicia forſi'
tan audenti tenuitatis mee ma
cuſculas lucubrationes tue po
tiſſimum dedicare pietati vt p
ſeſe obſcurē innifico tuo illuſtra
rentur fulgore: et fierent te ſu
ſapiente precioſe· merito hijs
quadrageſime auguſtis vene
rabilibuſq; diebus inclitum il
lum pōtificem Leonem primū
natione thuſcū vt puto· in cal
cedonenſi ſynodo ſumma pa-
trum admiracōne ter ſanctum
acclamatum· tibi mario pon-
tifici taute cathedre thronū or
natiſſime implenti debiti offer
re· non magna difficultate re
cognitum ſed ſumma vtilitate
perlectum Cuius in breuibus
ſed diuino artificio conſumma
tis ſermonibus latiſſima rerū
diuinarum miſteria et ſecundū
canonicas ſcripturas quidā ſa
cri eloquij pricipatus includi
tur· oracōne enim parcus· ſen
ſibus vero ſublimis in primis
celeſtis et qd̄ eſt añ omnia ad
mirabile pfundiſſimus preter
atq; planiſſimus pōtificia diſ
ſerens maieſtate et apoſtolico
facundus eloquio modeſtia il
la vere criſtiana virtuteq; diui
na vera inmicum euāgelij tu
ba et prope electionis vas al-
terum · caſte fidei ſacramentis
aures implet criſtianas · vt ſi
plura illi ſcribere vel pontifica'
lium negociorū ingens labor
vel inudie cratis anguſta ſpa
cia permiſiſſent. omnes diuini'
tatis theſauros facile fuerit ſu
pra expoſitoris etiam qualita
tem apertur? · Hic ē pater ſan
cte leo ille magnus cognomito
primus dignitate · eloquentia
nemini cedens · multos excedēſ
ſapientia· breuitatis magiſter
et pene vnicus artifex · qui tan
te appellacōnis nomen ſancti-
tatis tamen merito ſuperauit·
a ſacroſanctis apoſtolorū me
morijs nunq̄ diſcedens cuius
tu quoq; exemplo ſacratiſſima
apoſtolorū pignora ſemp am
plexus nullo tempore deſeren
da cenſuiſti Quo adhuc diaco
no et pro rebus pontificijs ab
vrbe abſente ecclesie romāe re'
gens clerus et ſanctus ſummi
pontificis prope duos menſes
diſtulit electiōis ſuffragia ſan
ctiora · Qui etſi vita oīm max
imus fuit · ſeſe tamen copia mi
ſerationis excreſſit · et diuini in
genij claritate · quē ſucceſſorū
multi adeo ſūt admirati vt diu
cōtinuata vocabuli ſucceſſione

leones per ordinem voluerint
appellari · a quibus ciuitatis que
leonine facta est celebris appel
lacio Hic est ille leo qui maxi-
mis ecclesie fidelibus ambrosio
ieronimo augustino ne grecas
pontificum maiestates percense
am pares maximis omnibus
excellencia · occidentibus orbi
cristiano · et celo orientibus an
gelorumque consorcio · ut sol qui
dam pro omnibus vnus mundo
satis fuit illustrando · quem vt
fulgur phorruit hereticorum im'
pietas · coluit vt numen impa-
torum maiestas · plusquam dici
potest veluti parentem venera
ta est fidelis cuncta cristianitas
Hic est leo certe ecclesiastice di
ctionis tullius · theologie home
rus · rationum fidei aristotiles
et vt omnia vno absoluam ver
bo petrus in pontificio throno
paulus in pulpito cristiano · ita
demulcens vt vinctos audito-
res teneat · ita docens vt sensi'
bus diuinis impleat ita exhor'
tans vt ardoribus virtutis in
cendat · legendus · ediscendus
imitandus · Huius propria pon
tificis iure dici potest oracio · de
quo a me magis illum stupen
te quam laudante id solum acci
pi dictum velim · amari facile
leonem posse · pro merito nunquam
predicari licere Is igitur sit noster
in terris instructor · in celis apud
omnipotentem deum intercessor · qui

est in secula benedictus Amen

Sequuntur rubrice tocius
operis per ordinem ·:·

Explicit tabula sermonū.